

MUSEU
NACIONAL
D'ART DE
CATALUNYA

NOU MUSEU
NOU MNAC

2029

Estudi històric del Palau Victòria Eugènia

Juliol 2024

(AFCEC_1929(2))

DOCUMENT FINAL

ESTUDI HISTÒRICO-ARQUITECTÒNIC I VALORACIÓ PATRIMONIAL DEL PALAU VICTÒRIA EUGÈNIA DEL RECINTE FIRAL DE MONTJUÏC

MUNICIPI	Barcelona
EMPLAÇAMENT	Plaça Josep Puig i Cadafalch
PROMOTOR	MUSEU NACIONAL DE CATALUNYA
DATA	Juliol 2024
ARQUITECTES	Oriol Gili i Fort Clàudia Sanmartí i Martínez Gemma Serch i Andreu
HISTORIADOR	M A T T E R S Arquitectura SLP Francesc Caballé VECLUS SL

Estat de les obres a 14 d'agost de 1922 (AF-AHCB)

1.	INTRODUCCIÓ	3	4.3.4.	Templets de cantonada	49
1.1.	Objectiu del estudi	3	4.3.5.	Cornisa i ampits de coberta	50
1.2.	Agents	3	4.3.6.	Pòrtics de les portes d'entrada	51
1.3.	Dades bàsiques de l'element	3	4.3.7.	Cobertes	54
1.4.	Consideracions prèvies	3	4.4.	Compartimentació i acabats interiors	57
2.	DESCRIPCIÓ GENERAL	4	5.	VALORACIÓ PATRIMONIAL	59
2.1.	Breu descripció	4	6.	ANNEXES	62
2.2.	Situació i emplaçament	5	6.1.	Bibliografia	62
2.3.	Propietat	6	6.2.	Apèndix documental	63
2.4.	Qualificació urbanística	6			
2.5.	Grau de protecció	6			
2.6.	Descomposició i nomenclatura	7			
3.	ANÀLISI HISTÒRICA	8			
3.1.	Antecedents	8			
3.2.	Primers projectes dels Palaus d'Art Modern. Iguals, però diferents	11			
3.3.	Un nou projecte per al Palau de Victòria Eugènia	12			
3.4.	Les obres de construcció del Palau de Victòria Eugènia	15			
3.5.	La inauguració del Palau (maig 1923) i el seu ús fins l'Expo de 1929	20			
3.6.	El Palau de Victòria Eugènia a l'Expo de 1929 i anys posteriors	24			
3.7.	Primeres reformes (1947-1952)	25			
3.8.	Les obres de 1966-1969	27			
3.9.	Les obres de 1988:	30			
3.10.	Darreres actuacions	32			
3.11.	Resum cronologia bàsica	33			
4.	ANÀLISI MATERIAL	34			
4.1.	Descripció geométricoformal	34			
4.2.	Sistema estructural	35			
4.2.1.	Fonaments	35			
4.2.2.	Contenció de terres	36			
4.2.3.	Estructura formigó	37			
4.2.4.	Escalles de comunicació entre nivells	40			
4.3.	Envolupant	42			
4.3.1.	Façanes	42			
4.3.2.	Annex afegit posterior	45			
4.3.3.	Elements ornamentals	46			

1. INTRODUCCIÓ

1.1. OBJECTIU DE L'ESTUDI

L'objectiu d'aquest estudi és la investigació des del punt de vista històric, la documentació i l'anàlisi arquitectònica del Palau de Victòria Eugènia per a determinar-ne els valors patrimonials. Per a garantir que es conservi el seu valor patrimonial, arquitectònic i històric, aquest estudi ha de servir de guia per a identificar quins són els elements de valor del bé, així com garantir que aquests es preservin de cara a futures intervencions de rehabilitació.

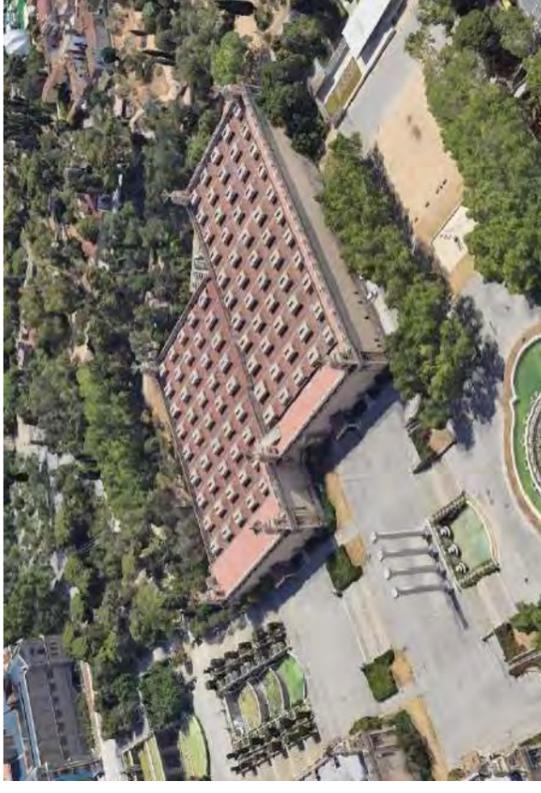
1.2. AGENTS

Promotor: MUSEU NACIONAL DE CATALUNYA
Parc de Montjuïc
08038 Barcelona
93 622 03 60
Guida Ferrari Collado/Coordinació de Projectes Estratègics
Oriol Gilli i Fort N° col·legiat: 37.646-9
Clàudia Sanmartí i Martinez° col·legiat: 33.096-5
Gemma Serch i Andreu N° col·legiat: 33.448-0
MATTERS ARQUITECTURA, SLP
CIF B66409970
Adreça: Marià Cubí 66, local 1
Telèfon: 93.240.58.10
Adreça Correu E: info@matters.cat

Col·laboradors: Mar Amengual (arquitecta)
Historiador: Francesc Caballé (historiador)
Encàrrec: Estudi, documentació i anàlisi històric del Palau Victòria Eugènia

1.3. DADES BÀSIQUES DE L'ELEMENT

Denominació: Palau de Victòria Eugènia (originàriament Palau Industrial)
Adreça: Plaça Josep Puig i Cadafalch
Municipi: 08038 Barcelona
Comarca: Barcelonès
Referència cadastral: 9204104DF2890C0001OJ
Propietat: Ajuntament de Barcelona
Època: 1920-22
Autor: Josep Puig i Cadafalch
Ús original: Pavelló d'exposicions
Ús actual: Exposicions o activitats temporals i magatzem
Superfície: 14.622 m2 (segons cadastre)

Font: Maps Vista aèria del pavelló

1.4. CONSIDERACIONS PRÈVIES

Aquest edifici és propietat de l'Ajuntament de Barcelona, però té una cessió d'ús amb el Museu Nacional de Catalunya. Des de la seva inauguració fins a l'actualitat ha estat albergant exposicions i activitats de tot tipus.

Per tal de determinar els valors patrimonials del bé per a poder ser preservats de cara a futures intervencions, s'ha encarregat al despatx d'arquitectura MATTERS la redacció del present estudi històric i patrimonial.

2. DESCRIPCIÓ GENERAL

2.1. BREU DESCRIPCIÓ

El Palau de Victòria Eugènia (originàriament Palau Industrial) i el seu simètric, el **Palau d'Alfons XIII (originàriament Palau d'Art Modern)** van ser projectats per l'**arquitecte** Josep Puig i Cadafalch. Inicialment havien de formar part de la secció espanyola de l'Exposició Internacional d'Indústries Elèctriques de Barcelona, que mai es va dur a terme. Tot i ser simètrics i aparentment idèntics a nivell de façanes, el sistema estructural i les cobertes són substancialment diferents; un amb estructura de formigó i l'**altre** metàl·lica.

El primer palau que es va començar a construir va ser el **d'Alfons XIII el 1920**, i el **1922 ja es va fer servir per primer cop** per acollir una mostra, encara que hi havia elements decoratius que no estaven acabats i es van anar fent a posteriori. **El segon palau, objecte d'aquest estudi, es va començar a construir poc després**, i sorprenentment tot i que la imatge exterior és idèntica, el sistema constructiu i estructural és completament diferent.

L'**immoble està compost per dos cossos rectangulars units formant un sol volum en forma de zeta**, que es van adaptant al desnivell del terreny amb diverses plataformes. Consta de dues parts principals: els cossos rectangular inferior (A) i el cos rectangular superior (B) que ocupen uns 14.600 m². Aquest Palau, al contrari que el d'Alfons XIII, **no disposa de semi-soterrani**.

Els cossos A i B estan formats per una estructura porticada de formigó, amb pilars porticats i forjat de coberta bidireccional de cassetons piramidals que conformen la coberta.

En origen, els pilars anaven recoberts amb unes decoracions en forma de capitells neoclàssics a la part superior i unes decoracions amb mènsules i volutes que ocultaven els quatre braços que donen punts de suport addicionals a la coberta bidireccional. Aquesta coberta està formada per un sistema ortogonal de bigues de cantell que suporten els elements tronco-piramidals dels cassetons rematats amb lluernaris.

L'envolupant és de parets de maó amb un estucat i esgrafiats decoratius. Les cantonades estan rematades amb uns templets decoratius i les portes principals a nord-est estan remarcades per un petit porxo.

L'**edifici en grans trets pràcticament no ha canviat exteriorment, però l'interior projectat per Puig i Cadafalch va quedar totalment desvirtuat** després de la Guerra Civil i, fonamentalment, en una reforma duta a terme a partir de 1968. En aquestes reformes es van eliminar en gairebé la seva totalitat totes les decoracions neoclàssiques de l'**estructura de formigó** i els elements decoratius de guix, i es van construir **unes caixes d'obra ceràmica al voltant dels pilars**. La **coberta de teula** es va mantenir, però les clara-boies de vidre es van modificar per inserir-hi els aparells de climatització i tenen acabat de policarbonat. Durant la mateixa campanya de reforma dels anys 60 es va afegir un petit annex a la zona posterior per instal·lacions, que es va reformar el 1988.

Actualment continua en ús, per exposicions o activitats temporals i com a magatzem.

Estat actual exterior

ANC_1923

Estat actual interior

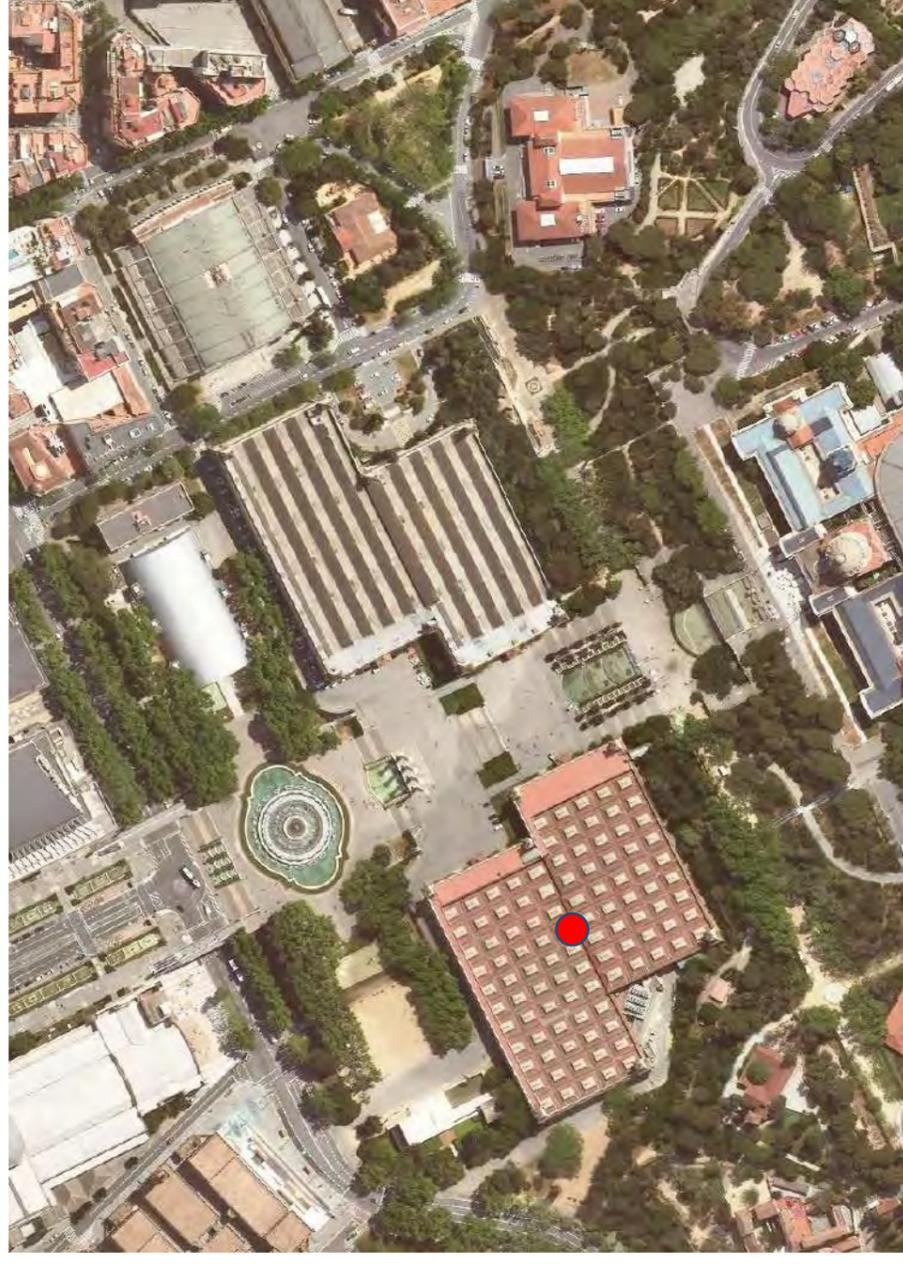
2.2. SITUACIÓ I EMPLAÇAMENT

Seguint l'eix principal (des de plaça Espanya fins al Palau Nacional) de l'Exposició Internacional del 1929, ens trobem dos palaus simètrics a la falda del Palau Nacional A la dreta el Palau de Victòria Eugènia, objecte d'aquest estudi, i a l'esquerra el Palau d'Alfons XIII.

El Palau de Victòria Eugènia limita al sud-oest amb un accés de servei sense sortida, al nord-oest amb la plaça de Carles Buigas (antiga plaça de les Belles Arts), al nord-est amb la plaça de Puig i Cadafalch (antiga plaça Marquès de Foronda) i de les Cascades (antiga plaça de l'Art Popular) i finalment al sud-est amb el passeig de Jean Forestier (antiga avinguda de la Gran Cascada).

Font: ICGC Situació del pavelló respecte la plaça Espanya i el MNAC

Font: ICGC Emplaçament del pavelló

2.3. PROPIETAT

Pertany a l'Ajuntament de Barcelona amb un conveni d'ús amb el Museu Nacional de Catalunya.

2.4. QUALIFICACIÓ URBANÍSTICA

Planejament vigent	MPGM a l'àmbit de la muntanya de Montjuïc PE de protecció del Patrimoni arquitectònic de la ciutat de Barcelona a l'àmbit del districte de Sants-Montjuïc
Qualificació del sòl	6c/mj C Subsistema de parc clàssic
Protecció	Palau de Victòria Eugènia Béns culturals d'interès local(B) núm. Fitxa 1754 Conjunt Especial del Parc de Montjuïc Béns amb elements d'interès(C)

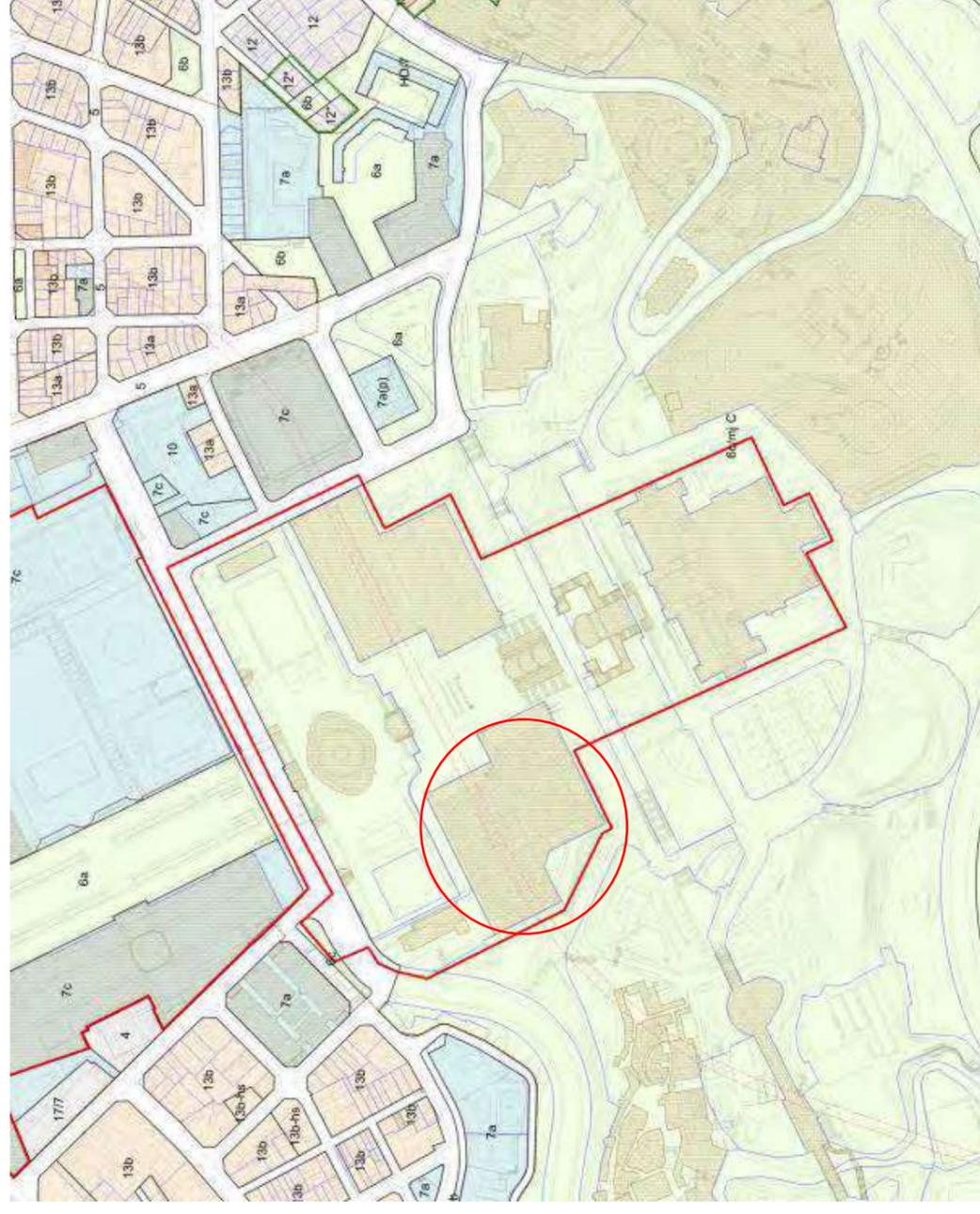
2.5. GRAU DE PROTECCIÓ

Nivell de protecció BCIL. Béns culturals d'interès local(B).

Junt amb el palau d'Alfons XIII, són els dos únics palaus construïts per l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch, vestigi arquitectònic del que fora projecte general de la secció nacional de l'Exposició Internacional de Barcelona de l'any 1929 i, al mateix temps, els dos primers en acabar-se i, immediatament utilitzats com a palaus expositius, dintre del que fou el primer assaig de l'esdeveniment que havia de celebrar-se sis anys després. Urbanísticament, els dos palaus són significatius ja que la seva disposició simètrica determina i configura la plaça -primer denominada de les Belles Arts i després dels Reis-, al temps que a l'avançar una nau respecte de l'altre s'estrenya l'espai superior de la plaça, marcant el punt de partença de l'escalinata d'accés al Palau Nacional, emfasitzant-lo com a element vertebrador de l'eix central de la secció nacional. En el tema de les cobertes és on s'introdueixen modificacions que diferenciarien als dos palaus.

Requeriments de protecció en cas d'intervenció segons la fitxa del catàleg de patrimoni:

- Restauració i manteniment integral.
- Qualsevol intervenció requerirà la realització d'una memòria d'investigació i recerca històrica que justifiqui i documenti les parts originals, defineixi les modificacions posteriors, i la seva integració amb la proposta sol·licitada.

Font: PIU Emplaçament del palau de Victòria Eugènia

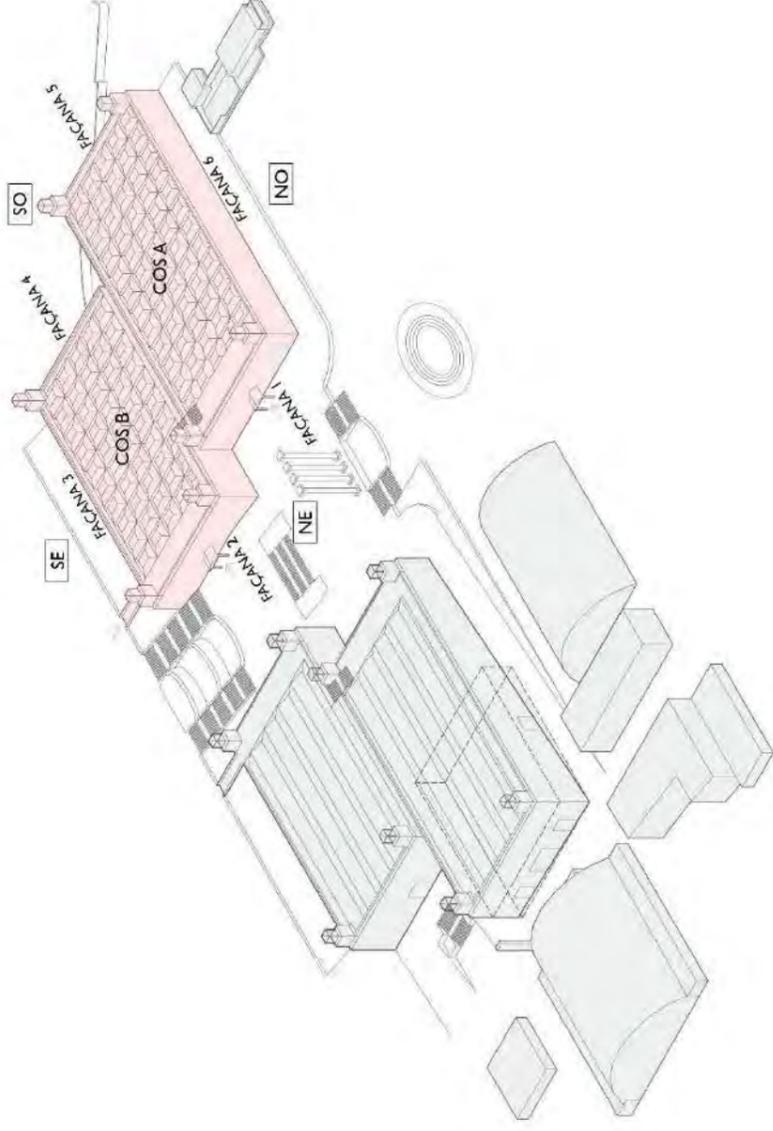
2.6. DESCOMPOSICIÓ I NOMENCLATURA

L'immoble està compost per dos cossos rectangulars units formant un sol volum en forma de zeta, del qual se'n poden distingir dues parts principals, els dos cossos rectangulars (A i B). A diferència del palau simètric d'Alfons XIII, l'edifici objecte d'aquest informe no té soterrani.

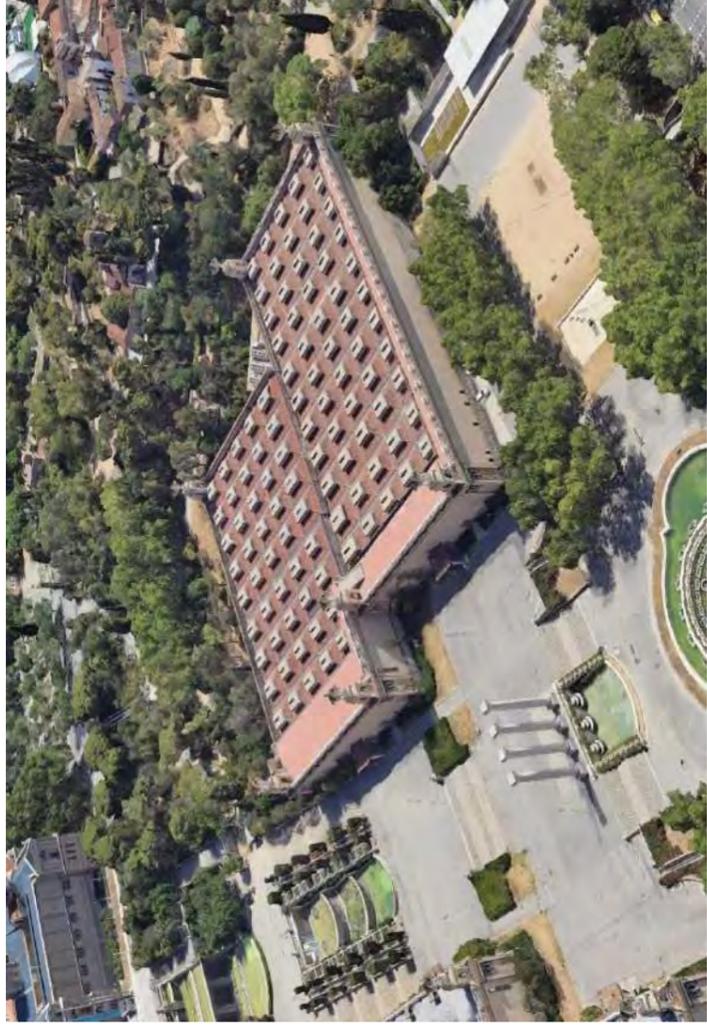
L'edifici es disposa de forma esglaonada, salvaguarden el desnivell del peu de la muntanya, de manera que el cos A i el B no estan a la mateixa cota, i el seu interior també té plataformes a diferents nivells: A1, A2 i A3 en el cos A i B1 i B2 en el . S'hi accedeix a peu pla des dels carrers per les façanes NE (1 i 2) i SO (4 i 5).

A la banda SO té un cos annex afegit.

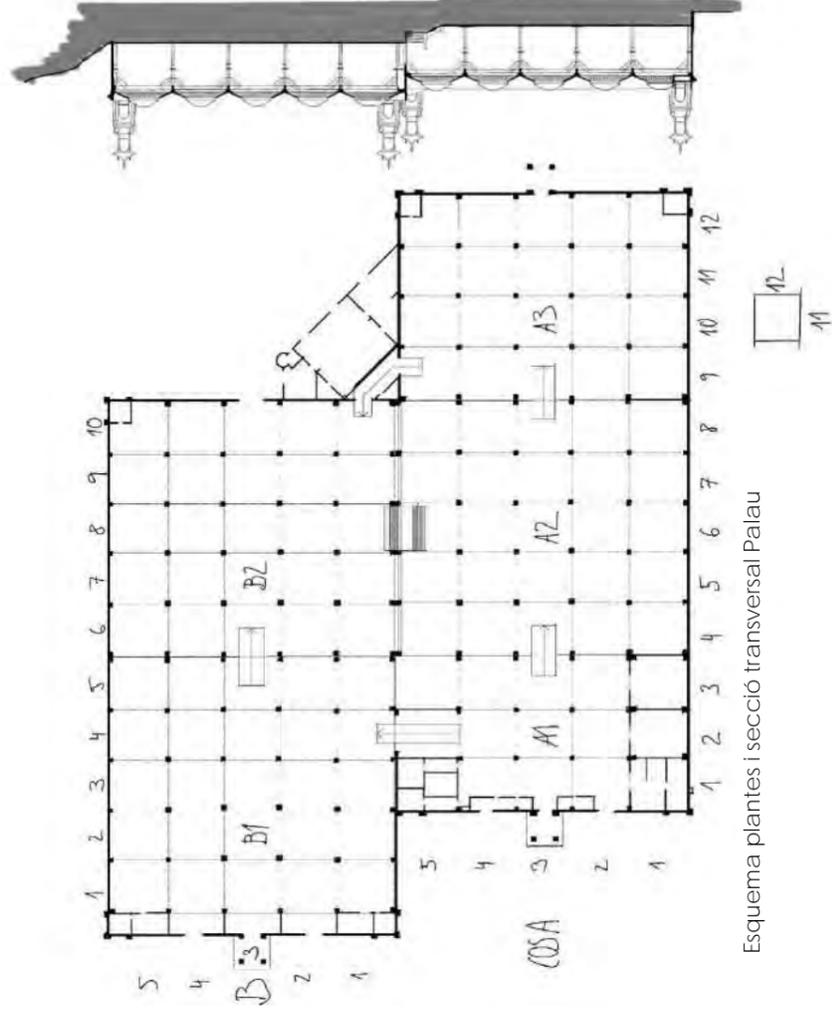
La coberta no té cap tipus de comunicació interior, només es pot accedir a la part transitible a través d'un pont situat a la façana SE (3).

Esquema Palau i edificis entorn

Font: Maps Vista aèria del pavelló

Esquema plantes i secció transversal Palau

3. ANÀLISI HISTÒRICA

3.1. ANTECEDENTS

L'Exposició és el nom amb el què els barcelonins de principi del segle XX coneixien i definien tot el **conjunt de les obres d'urbanització de la falda de Montjuïc fins a la plaça d'Espanya; igual que** anomenaven la Reforma al carrer que es va obrir en aquella època travessant Ciutat Vella: la Via Laietana.

A inicis del segle XX, el projecte d'Eixample que Ildefons Cerdà havia plantejat cinquanta anys abans per a la ciutat de Barcelona ja es trobava plenament consolidat. Tanmateix, aquell gran projecte no havia donat encara una resposta clara a la necessitat de connectar de manera fluida els principals eixos viaris que tradicionalment havien creuat el pla de Barcelona amb la retícula de la nova trama urbanística implantada. A més, tampoc s'havia solucionat l'encaix dels traçats de les antigues viles de la perifèria barcelonina (de tendències irregulars) amb la trama viària ortogonal del nou Eixample. Des de l'agregació d'aquelles viles a la ciutat de Barcelona l'any 1897 es va evidenciar la necessitat de coordinar i unificar les infraestructures i serveis d'aquella metròpolis que acabava de néixer, començant pel seu pla viari.

Amb aquesta finalitat, el 9 de juliol de 1903, l'Ajuntament de Barcelona va convocar el "Concurso Internacional sobre anteproyectos de enlace de la zona de Ensanche de Barcelona y los pueblos agregados entre sí y con el resto del término municipal de Sarriá y de Horta". D'aquell concurs, en el qual hi intervingueren com a jurat prohoms de la ciutat de la importància de Francesc Cambó (1876-1947) o Josep Puig i Cadafalch (1867-1956), en sortí guanyador el projecte proposat per l'arquitecte urbanista francès Léon Jaussely (1875-1933). Aquell projecte conegut com Pla Jaussely preveia la construcció de grans avingudes de circumval·lació i la consolidació d'eixos que tallaven en diagonal l'ortogonalitat de l'Eixample, a més de proposar nous enllaços viaris. Aquest pla també preveia reforçar la centralitat de la Plaça de les Glòries i generar altres places similars que recollissin una trama radial d'eixos viaris per facilitar la comunicació i per donar lloc a nous epicentres on la ciutat pogués mostrar-se com la nova metròpolis que volia ser. Es tractava de nous espais com les actuals plaça dels Països Catalans, de Francesc Macià i, evidentment, la Plaça d'Espanya.

En aquest context d'una ciutat canviant i amb ganes d'afrontar nous reptes urbanístics, experiències com l'Exposició Universal de 1888 i la conseqüent reforma del sector de la Ciutatella es valoraven com un èxit rotund. Per aquest motiu es va gestar la idea de generar una nova exposició que servís per mostrar a l'exterior els avenços de la tecnologia i la indústria catalanes. Aquesta nova Exposició es va plantejar obertament per primer cop per Josep Puig i Cadafalch l'any 1905 com un reclam per al vot a la Lliga Catalana en les eleccions municipals d'aquell any. El dia abans de les eleccions, Puig i Cadafalch va escriure un breu article a la **Veu de Catalunya amb un títol ben explícit: "A votar per la Exposició Universal"**. La voluntat dels homes de la Lliga era la de **celebrar una nova Exposició Universal que, en principi, Puig i Cadafalch imaginava a la zona de la plaça de les Glòries, gran centre urbà del Pla Jaussely.**

A VOTAR per la Exposició Universal

Aquets dias ha estat com en l'aire, s'ha respirat per tothom, lo que deuria ser la gran obra del Ajuntament que demàs'elegirà: la Exposició Universal. [...]

Peró, ¡quina gran obra no senyala la opinió, tot discutintla, al mateix temps que'ls ciutadans ab sos vots elegirán als nous concellers municipals! L'obra de la Fira Universal de Barcelona, que portaria a Catalunya al Mercat del món y son pensament a la corrent de las ideasmondials!

Es una gran empresa, una empresa colossal, que ha de ser la gloria dels nostres elegits de demá,destinats a comensar'l'organisió de la Exposició Universal Catalana del comensament del sigle XX.

Jo me la figuro la nostra Exposició realisada, entranthi pel Parch esdevingut petit y extenentse per aquells plans deserts que separan Sant Martí de Barcelona!

Fora son centre la immensa Plassa de las GloriasCatalanas projectada den Sardá y ennoblida en el projecte Joussely: allí hont han de trobarse las tres Granvias: la de las Corts, la Diagonal y la Meridiana. S'obriria una de sas colossals portas al carrer de las Corts Catalanas; allí hont ara s'acaba pel costat de Sant Martí, la Meridiana la uniría al Parch: el Carrer de Marina, aixamplat, la uniría al Mar...

Y dese aquella plassa colossal, extenentse, aniria a trobar l'obra gegantesca den Gaudi, ¡la Sagrada Familia!

Fora com una realisació provisional de la Barcelona progetada per l'arquitecte tolosí premiat en el concurs de enllassos: fora'l camí pera fer de Barcelona una ciutat gran, donantli el cayent d'un París y treyantli per sempre més aquest aire d'América cursi de la quadricula que s'extén al infinit com una erupció geométrica.

Joseph Puig y Cadafalch

All Col·loqui de "Recerques" celebrat a Barcelona l'octubre de 1974, Ignasi Solà- Morales va presentar una breu comunicació amb un títol prou eloqüent : "L'Exposició Internacional de Barcelona (1914-1929) com a instrument de política urbana"¹. La hipòtesi de Solà Morales és que la celebració d'aquesta Exposició, que finalment es va materialitzar en l'Exposició Internacional de 1929, és que "la seva gestió i els altres fets que s'hi relacionen directament són una peça principalíssima en la política urbana desplegada a Barcelona en aquest període per les classes dominants tant des del sector públic com des de la iniciativa privada". La idea de la "Gran Barcelona" impulsada pel partit industrial necessitava de motors de transformació, i l'Exposició –com idea encara no desenvolupada ni concretada- va ser-ne un dels més rellevants. En paraules de Solà Morales "un pretext que posà en funcionament una determinada política d'expansió de la ciutat"².

Aquesta idea d'Exposició transformadora no va prendre cos fins l'any 1913, quan la "Sociedad de Industriales Electricistas y Anexos de Cataluña" –dirigida pel republicà radical Joan Pich i Pon- va mostrar la seva voluntat d'organitzar una Exposició Internacional d'Indústries Elèctriques. La conjunció de la patronal Foment del Treball Nacional, els homes forts de la Lliga com Cambó i Puig i Cadafalch i els larrouxistes en la persona de Joan Pich i Pon (amic personal de Puig i Cadafalch) va fer que al final, la idea de l'Exposició tingués un sòlid consens i s'acabés concretant en l'Exposició d'Indústries Elèctriques que es pretenia inaugurar el 1917. El mateix any de 1913, una comissió mixta de Foment del Treball Nacional i l'ajuntament van crear una comissió que va determinar que l'emplaçament de l'Exposició seria a Montjuïc. Que l'escenari d'aquesta volguda transformació urbana de creixement es desplaçés de la centralitat de la plaça de les Glòries prevista per Jaussely -o entre aquesta plaça i el riu Besòs -, com proposà Manuel Vega i March-, a la centralitat de la plaça d'Espanya cap a Montjuïc té a veure amb diferents raons: el poc desenvolupament urbà i les traces de les vies ferries properes a les Glòries, per una banda, i la voluntat de recuperar la muntanya simbòlica de Montjuïc, per una altra.

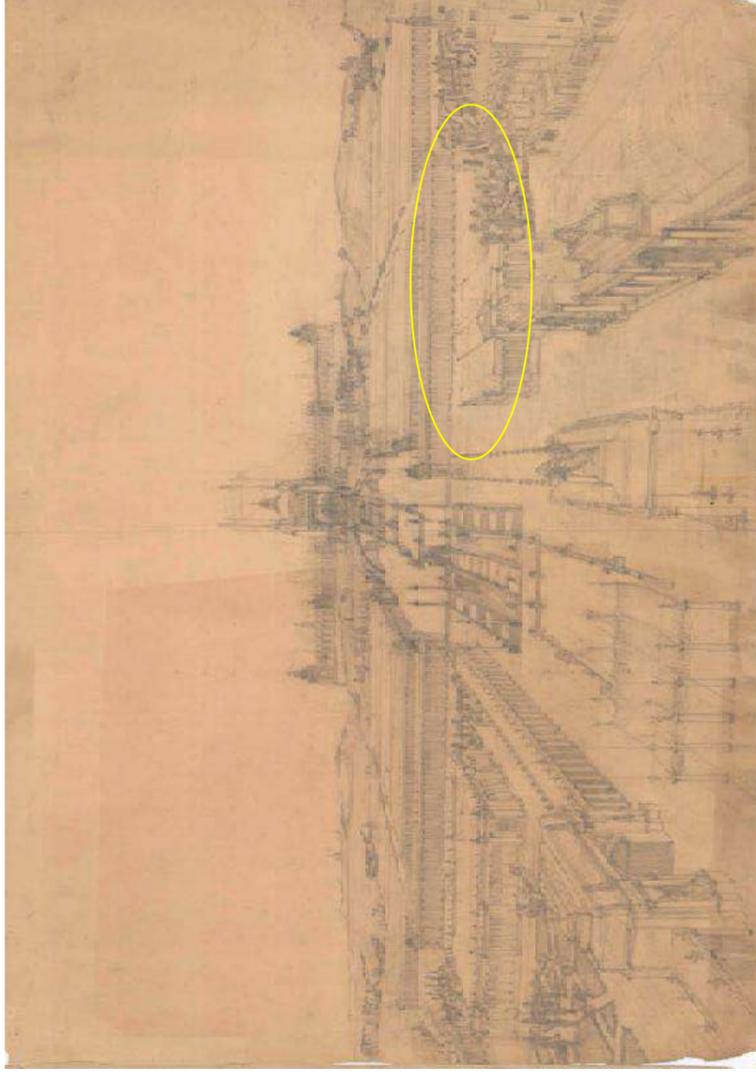
Article de Lluís Duran i Ventosa on es destaca l'encert de l'elecció de Montjuïc com a indret per a la celebració de l'Exposició, publicat a la revista "D'ací, D'allà" en un número extraordinari de desembre de 1929

La urbanització de Montjuïc era un tema no resolt de feia anys en el qual hi havia estat treballant l'arquitecte Josep Amargós, autor de diversos projectes des de 1887. La polèmica estava entre la

urbanització de nous carrers o la conversió de la muntanya en un parc i jardí per a la ciutat. Una muntanya sota jurisdicció militar i presidida pel castell. L'any 1914, Josep Amagós va presentar un nou projecte d'urbanització encarregat per parcs i jardins. El mateix ajuntament considerava l'àrea com a no urbanitzable d'interès públic, però reservant ja uns terrenys per a l'Exposició d'Indústries Elèctriques. El projecte d'ordenació d'aquesta àrea va ser encarregada a Josep Puig i Cadafalch, el qual va presentar els primers plànols el maig de 1915. Aquest avantprojecte es subdividí en tres zones en les quals hi treballarien tres equips d'arquitectes diferents: el mateix Puig i Cadafalch i Guillem Busquets s'encarregaren del disseny de la Secció Oficial, a la part baixa de la muntanya; Lluís Domènech i Montaner i Manuel Vega i March s'ocuparien de la Secció Internacional, a la part alta de la muntanya; per últim, Enric Sagnier i Villavecchia i August Font i Carreras se centrarien en la urbanització del front de Miramar.

El projecte per a l'Exposició de 1917 plantejat per Puig i Cadafalch proposava, per primer cop, la creació d'una gran avinguda que vertebrés l'urbanisme d'aquella zona de la ciutat: de l'encreuament de Gran Via / Creuoberta havia de sorgir una gran avinguda (actual Maria Cristina) a l'entorn del qual es distribuïen els pavellons de l'exposició, rematats per un gran palau amb diverses cúpules i torres (l'actual Palau Nacional).

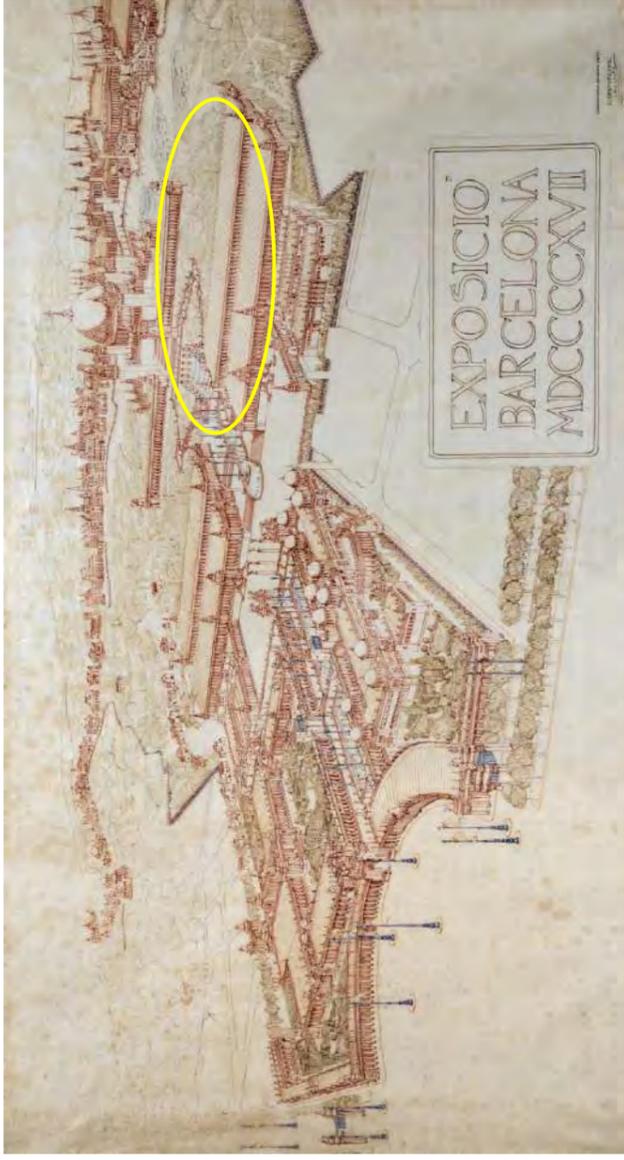
La idea de dos grans pavellons simètrics a banda i banda del passeig -els que actualment coneixem amb els noms de Palaus d'Alfons XIII i Victòria Eugènia- és present des dels primers esbossos de Puig i Cadafalch.

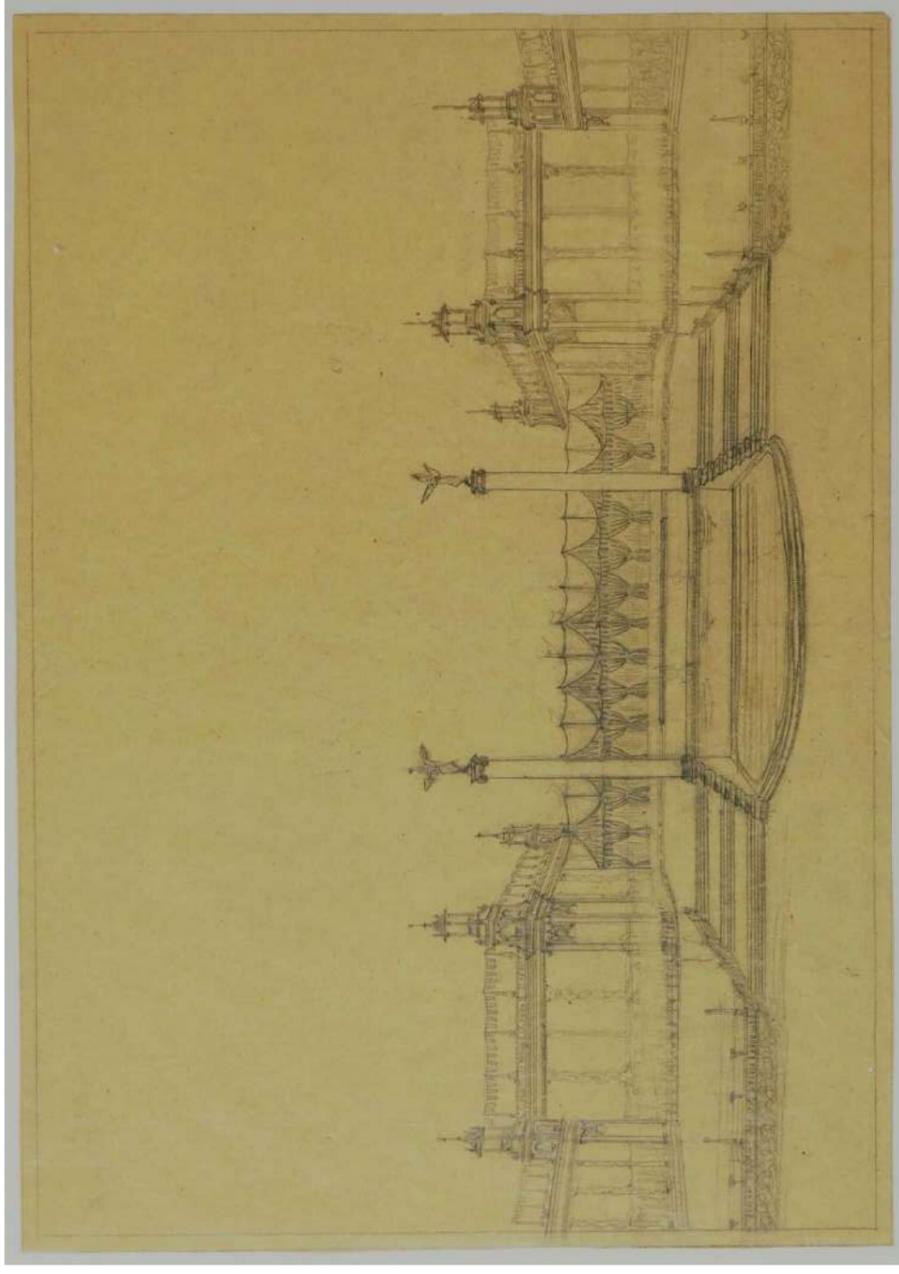
Avantprojecte de l'Exposició de Barcelona (1913-15). Josep Puig i Cadafalch (ANC_1919, fons 737)

En aquest primer projecte ja s'hi preveia la construcció dels actuals pavellons. Encerclat, el Palau objecte del present estudi

²Ibid p. 144

Avantprojecte de l'Exposició de Barcelona de 1917. Josep Puig i Cadafalch (AMCB)
En aquest primer projecte ja s'hi preveia la construcció dels actuals pavellons . Encerclat, el Palau objecte del present estudi

(ANC, fons 737)

3.2. PRIMERS PROJECTES DELS PALAUS D'ART MODERN. IGUALS, PERÒ DIFERENTS

El 18 de juliol de 1915 es va fer la "Festa popular de l'Exposició", un acte multitudinari que va servir també simbòlicament com d'inici de les obres quan, recordem, encara no estava definit el projecte d'Exposició.

Encapçalament de l'article de *La Veu de Catalunya* (19 de juny 1915), on la crònica defineix l'acte com la pressa de possessió de Montjuïc per part de la ciutat.

L'octubre de 1917 Puig i Cadafalch va presentar un conjunt de plànols de tota la secció que se li havia encarregat que es van aprovar definitivament el 24 de desembre de 1918. En el cas dels dos grans pavellons, els palaus van rebre el nom de Palau d'Art Modern, est (actual Alfons XIII) i oest (actual Victòria Eugènia, objecte del present treball).

Malgrat tractar-se de dos pavellons simètrics i bessons, els Palaus d'Art Modern no van acabar essent idèntics. La uniformitat de les façanes d'ambdós edificis amaga, de fet, dues solucions estructurals ben diferents, resoltes en cronologies properes, però dissemblants. A més, la diferent situació topogràfica fa que els nivells interiors de comunicació de les dues naus de què es compona cada palau, estiguin resolts de manera diferent en cadascun dels pavellons. Per acabar, tampoc tenen els mateixos nivells, ja que l'actual Palau de Victòria Eugènia no disposa del soterrani parcial que té el palau d'Alfons XIII.

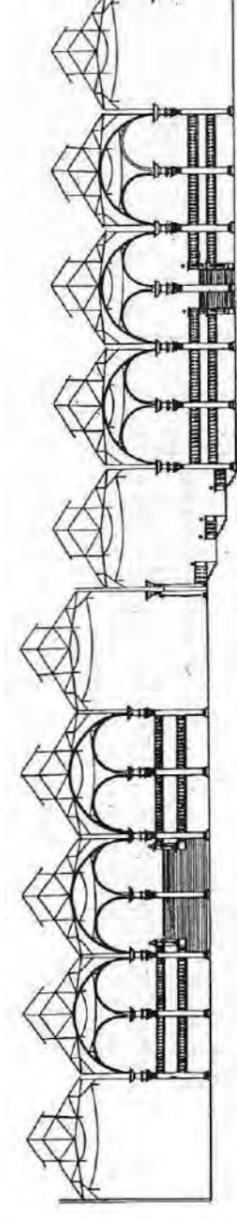
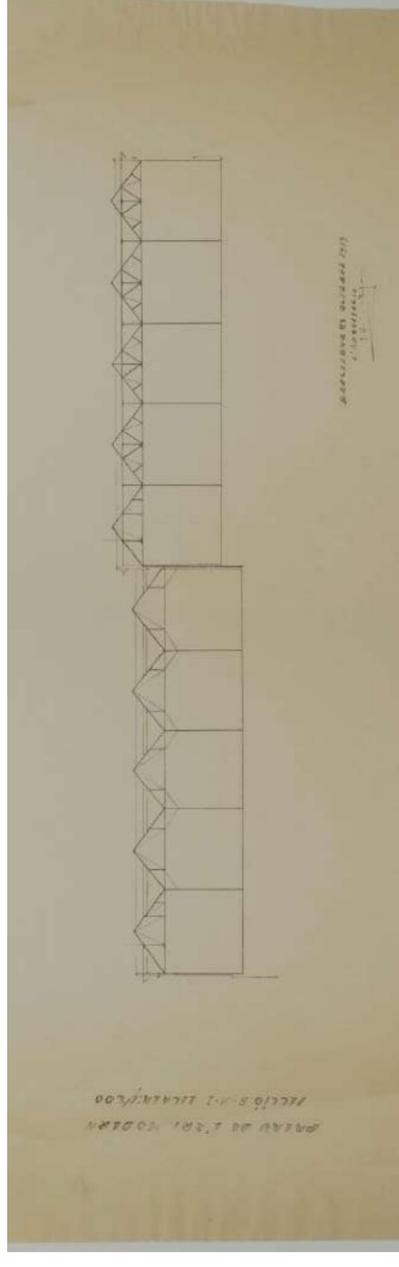
Dins el fons personal de Josep Puig i Cadafalch -cedit i conservat a l'Arxiu Nacional de Catalunya- hi ha un conjunt de més de 150 dibuixos i plànols generals i de detall referits al disseny dels dos palaus bessons. Es tracta de material sovint sense signar ni datar on Puig i Cadafalch va definir l'estructura i la decoració prefesa als dos edificis, tant a l'interior com a l'exterior. En alguns plànols de detall es fa difícil diferenciar quin dels dos palaus es tracta.³

Els dos palaus projectats per Puig i Cadafalch es resolien interiorment amb una xarxa de mòduls quadrats suportats amb pilars de fosa, coberts amb una encavallada metàl·lica. Les seccions del que seria el Palau de Victòria Eugènia dibuixades al 1919 i 1921 així ho recullen. Com veiem en la reproducció adjunta, copien la mateixa solució que ja s'havia començat a executar en les obres del Palau d'Alfons XIII, iniciades el maig d'aquell mateix any de 1921.

Efectivament, l'aixecament dels dos palaus no va produir-se al mateix moment. Primer es bastí el palau d'Alfons XIII. La Junta Directiva de l'Exposició va decidir començar les obres per aquest pavelló seguint un procediment d'execució fraccionat. Primer va adjudicar un concurs per a la construcció de l'estructura metàl·lica de suport i les encavallades, adjudicat el 3 de maig de 1920 a favor de "Torras Herreria". El pressupost de les obres de paleteria es va signar l'u d'abril de 1920 i pujava la quantitat de 965.110,26 pessetes. Tenia la particularitat que el contractista només havia de proporcionar la mà d'obra i els mitjans, ja que tots els materials (maons, pedra, sorra, guix, teules, etc) els facilitava la Junta de l'Exposició.

El concurs es va convocar el dia 11 de maig de 1920 i es va adjudicar a l'única empresa que s'hi va presentar: els constructors Pons i Aleix. Finalment, l'octubre del mateix 1920, (amb les obres ja avançades) es va treure un darrer concurs, el de la coberta del Palau, que finalment també es va adjudicar a Pons i Aleix.

³ANC: Fons 1-737

Diverses seccions del Palau de Victòria Eugènia (Palau d'Art Modern oest) on Puig i Cadafalch preveu el mateix sistema de pilars i encavallades que es va executar al Palau d'Alfons XIII (Palau d'Art Modern est).

(ANC-1395)

Les obres del Palau d'Alfons XIII, projectades i dirigides per Puig i Cadafalch, van començar l'estiu de 1920 i estaven parcialment acabades el novembre de 1921, data en la qual es va celebrar el primer acte: La "Magna assemblea de Corporacions" convocada per decidir i fixar la data de l'Exposició d'Indústries Elèctriques i General Espanyola. La seva inauguració oficial, però, no es va produir fins al maig de 1922, quan el Palau va acollir l'Exposició d'Automòbils. En aquell moment encara no s'havia començat a aixecar el Palau de Victòria Eugènia i va ser just llavors quan es va decidir fer un canvi de projecte rellevant. ANC-1395

3.3. UN NOU PROJECTE PER AL PALAU DE VICTÒRIA EUGÈNIA

La historiografia existent ha construït un relat excessivament simplificat sobre el canvi de projecte del Palau de Victòria Eugènia, lligat a la figura de qui va ser nomenat director de les obres de l'Exposició l'abril de 1922, l'arquitecte Eduard Ferrés. Reproduïm què en diu el professor d'història de l'arquitectura i de la construcció de la UPC Ramon Graus (GRAUS: 2021)⁴:

Els dos pavellons [Alfons XIII i Victòria Eugènia] no s'aixecaren alhora. Primer es va començar el Palau de l'Art Modern (pujant a mà esquerra), pels volts de 1921. Per guanyar el desnivell del terreny una part del pavelló té un soterrani cobert amb voltes bufades de maó de pia, mentre que les grans sales eren construïdes amb estructura metàl·lica. Les obres anaven a un ritme molt lent, i per això es nomenà Director General de les Obres de l'Exposició a l'arquitecte Eduard Ferrés. Cal tenir en compte aquí els jocs d'interessos que aquest moviment implicava. Ferrés també formava part del nucli directiu de l'empresa constructora Construcciones y Pavimentos, especialitzada en formigó armat. En tot cas, les dots executives de Ferrés es mostraren eficaces i es pogué inaugurar el pavelló a temps. Sobre l'estructura metàl·lica es conformaren unes columnes corinties fetes de guix i a la part alta s'aplicaren dues solucions decoratives segons la sala: en una s'aplicaren uns tendals amb ratlles blanques i blaves a la manera d'un envelat, mentre que en les altres es conformaren uns arcs diafragma, també de guix. No em sembla, però, que Puig pogués quedar molt satisfet del resultat final. Les columnes postisses de guix no acabaven de donar cos a l'edifici, en el fons, no deixaven de ser una màscara. Era el moment propici per a discutir entre Puig i Ferrés la millor manera de continuar el pavelló bessó. Ferrés, ben oportunament, plantejà les possibilitats del formigó armat i es feu un nou projecte que hauria d'executar, com no? Construcciones y Pavimentos. En aquest cas, les columnes clàssiques s'emmotllaren de formigó armat i la coberta es solucionà amb una piràmide truncada amb la cara inferior cassetonada a la romana. Així, un cop construïda l'estructura, només restaven per revestir amb peces de guix prefabricat algunes cartel·les, arquiteus o arcs. I en l'òptica racionalista de Puig, la columna i l'ordre estaven allà, perquè aguantaven.

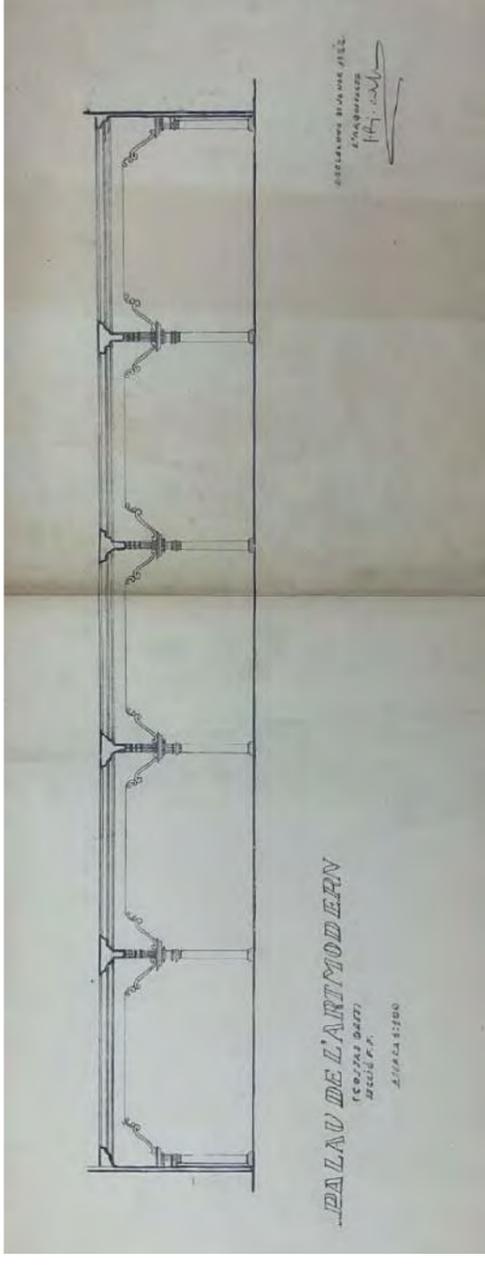
Els calendaris relativitzen aquest relat. La gestió del projecte va durar molts anys, però un cop iniciades, les obres del Palau d'Art Modern (Alfons XIII) no van ser especialment lentes. L'edifici es va construir entre el maig de 1920 i el novembre de 1921, finalitzant-se quan Eduard Ferrés encara no havia estat nomenat director de les obres. Per tant el seu nomenament l'abril de 1922 no podia respondre a una voluntat de fer avançar unes obres que ja estaven acabades. De fet, aquella primavera de 1922 ja es va inaugurar amb el primer gran esdeveniment al Palau d'Art Modern, la Fira d'Automòbils.

Eduard Ferrés va ser nomenat director de les obres de l'Exposició just quan s'havien d'iniciar les obres del Palau d'Art Modern més occidental (costat oest), que aviat va prendre el nom de "Palau de la Indústria". No hi ha dubte que en la seva primera actuació va ser Ferrés qui va proposar el canvi estructural del nou pavelló, substituint el sistema de pilars metàl·lics per pilars de formigó. Feia anys que Ferrés ja projectava i treballava amb estructures de ciment armat com a arquitecte i director artístic de la companyia Construcciones y Pavimentos s.a. Són seus projectes realitzats amb formigó armat com els de Carroceries Ferré (1911), magatzems Sangrà (1912), la casa de Francesc Coll i els magatzems el Siglo (1913), o l'Hotel Ritz (1919).

Més que per la rapidesa, Ferrés degué convèncer a la Junta Directiva de l'Exposició que l'ús del nou sistema constructiu abaratiria el cost de les obres. Fos com fos, va ser el mateix Puig i Cadafalch qui s'encarregà de fer les variacions projectuals. Entre gener i juny de 1922, Puig i Cadafalch va signar

⁴GRAUS, R. "Puig i Cadafalch i la modernització tècnica de l'arquitectura", a 4 columnes: L'univers de Josep Puig i Cadafalch, 1921, núm 3 p. 41-46

diversos plànols de planta i secció on ja s'abandona la idea d'una coberta amb encavallades metàl·liques com la que s'acabava de construir al palau d'Alfons XIII. Al seu lloc hi apareixen les estructures quadrangulars de les claraboies, sostingudes pels pilars de formigó armat. Cal fer notar que els primers plànols –com la secció que reproduïm sota aquestes línies de gener de 1922– duen una data anterior al nomenament de director de les obres de Ferrés. Tot fa pensar que la idea del canvi de sistema constructiu s'havia madurat després de l'experiència de l'aixecament del Palau d'Alfons XIII.

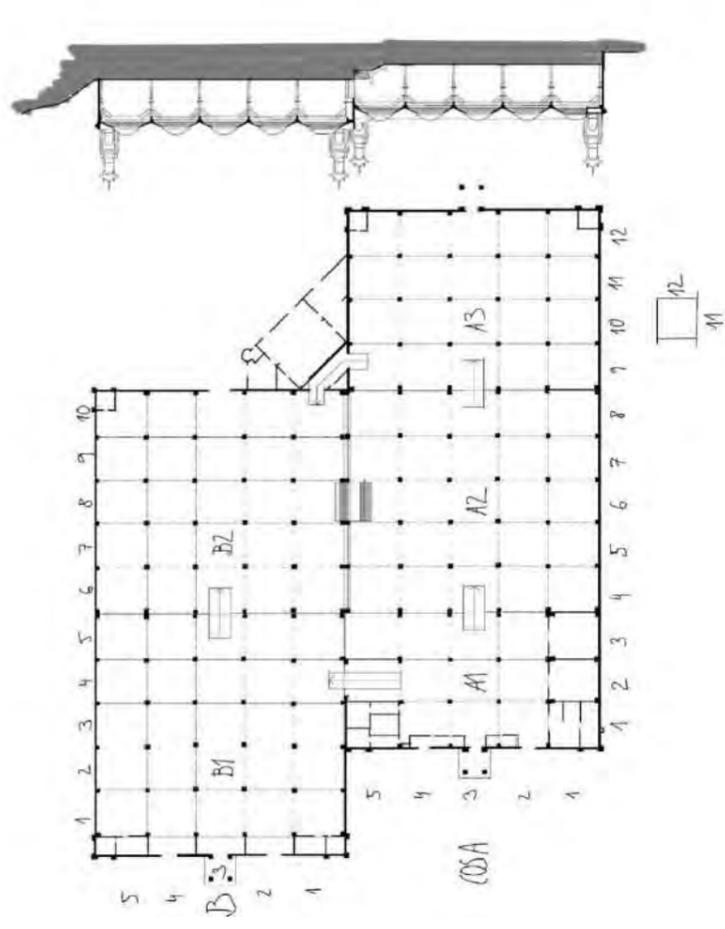
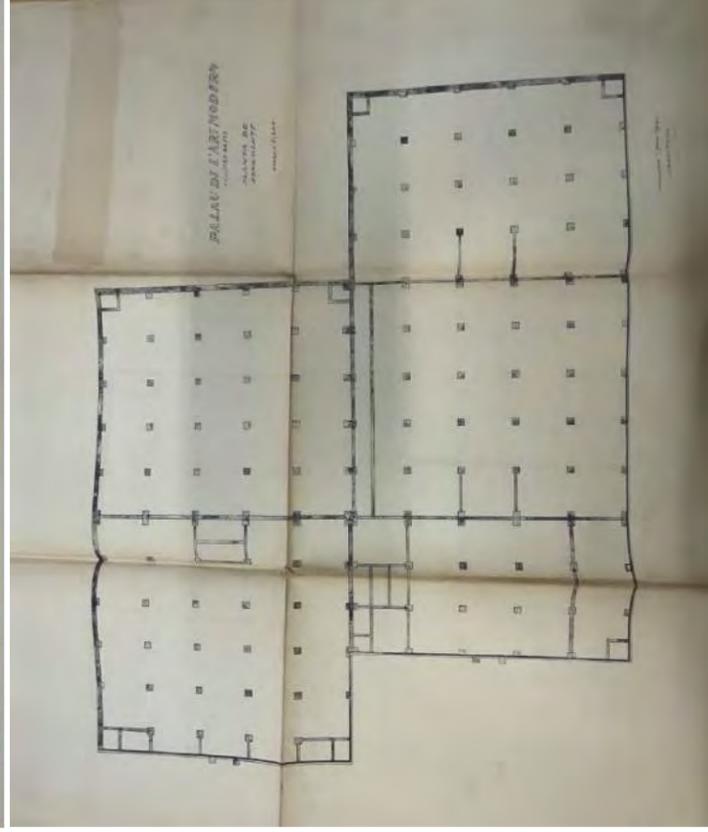
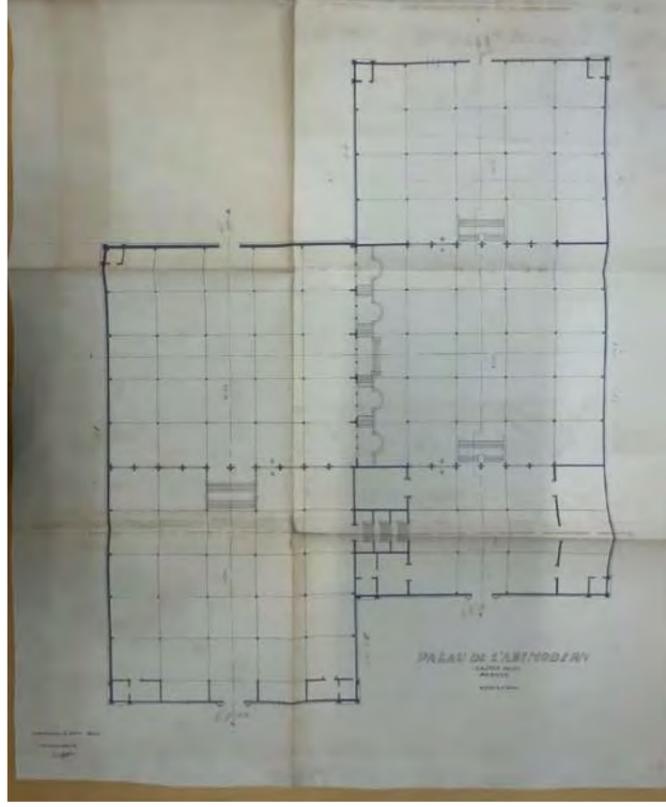
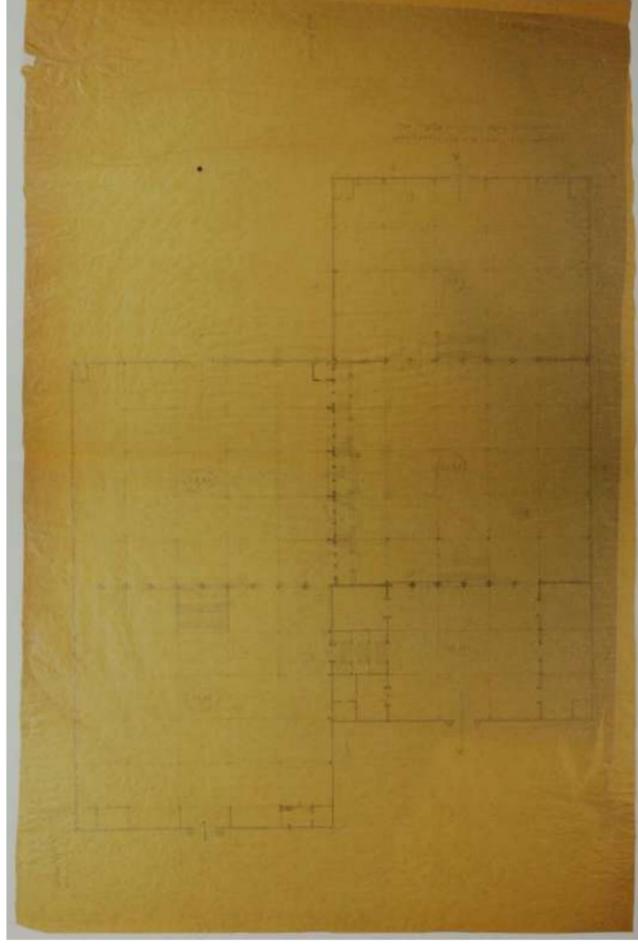
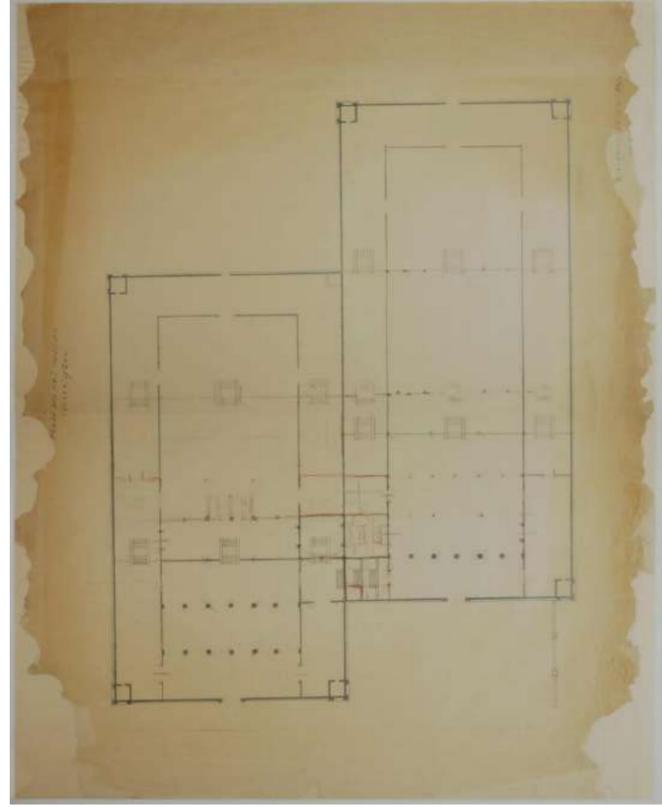

Secció del Palau d'Art Modern (costat oest) signada per Puig i Cadafalch el gener de 1922 on ja apareix el que seria el nou sistema constructiu, eliminant les encavallades metàl·liques. ANC, fons 737

En d'altres seccions signades el juny del mateix 1922, hi apareix ja dibuixada la forma de les claraboies cassetonades, així com la solució definitiva de les escales per superar el desnivell entre les dues naus i, fins i tot, el programa decoratiu d'algunes portes interiors.

També queda definida la planta, després d'alguna variació del projecte original quant als diferents nivells de les naus i la situació de les escales.

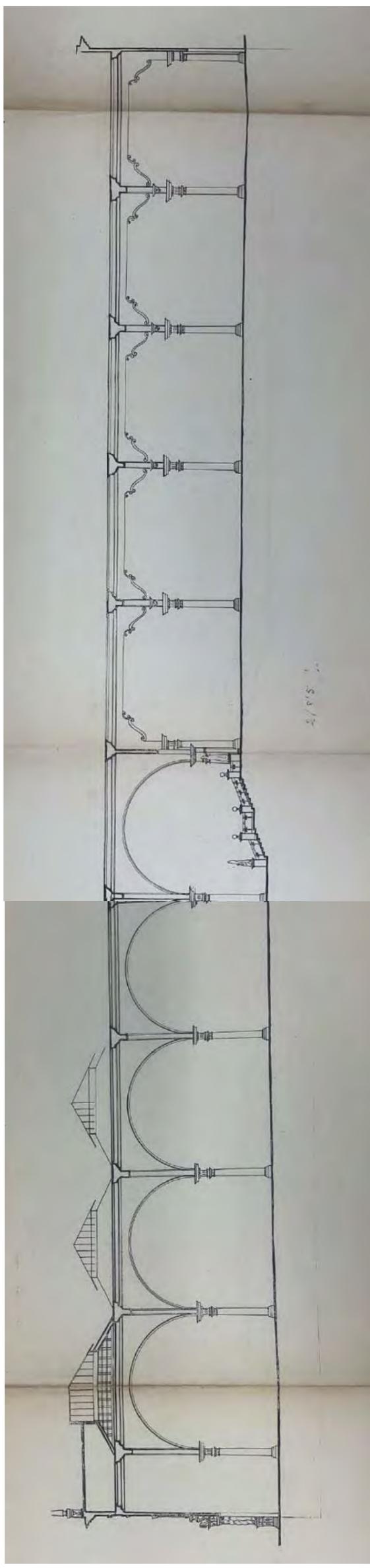
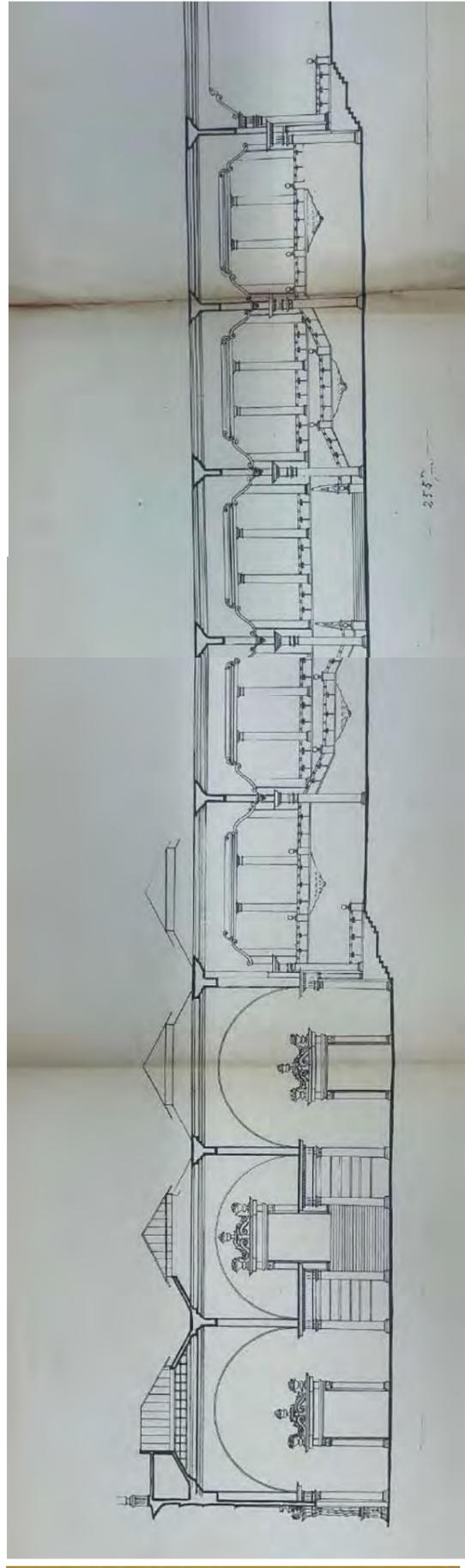
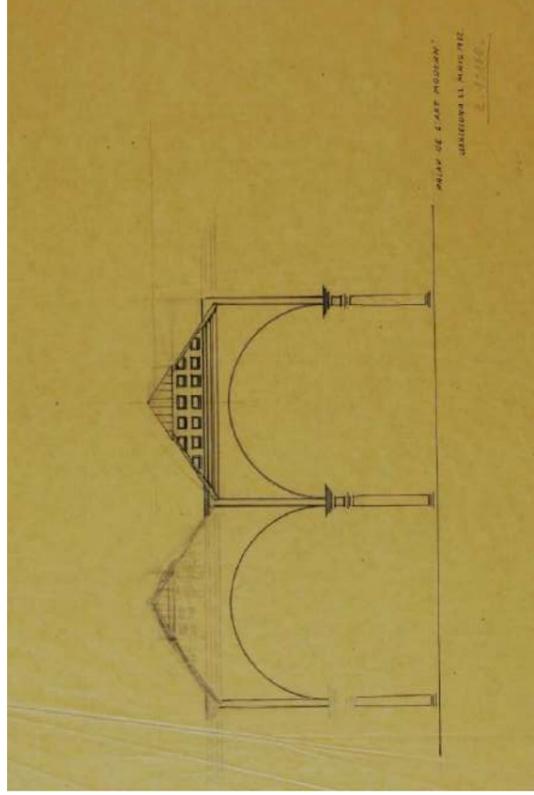
Plantes

(ANC, fons 737)

Esquema estat actual

Seccions (maig-juny 1922)

(ANC, fons 737)

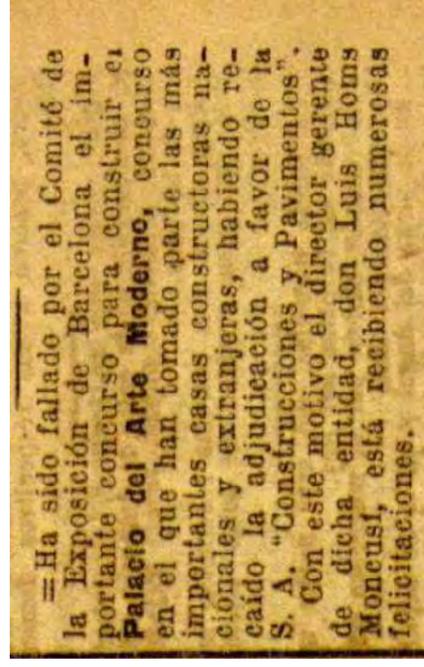
3.4. 4. LES OBRES DE CONSTRUCCIÓ DEL PALAU DE VICTÒRIA EUGÈNIA

Tot aquest conjunt de plànols són els que van servir per a convocar el concurs per a l'adjudicació de les obres, juntament amb un pressupost elaborat pel mateix Eduard Ferrés del qual no se n'ha localitzat cap còpia als arxius consultats. Sí que s'ha localitzat, en canvi, l'informe que va fer Eduard Ferrés el juliol de 1922 analitzant les proposicions de les diferents empreses que es van presentar al concurs. En total, 10 proposicions entre les quals no es trobava la de l'adjudicatari de les obres del Palau d'Alfons XIII, Pons i Aleix, que de ben segur no s'hi presentà per a no tenir experiència en l'ús de la tècnica del formigó armat. Eduard Ferrés analitza les ofertes i té en compte tant el preu proposat com la capacitat tècnica i experiència de les empreses. L'oferta que millor valora Ferrés és la proposada per Lluís Homs, director gerent de Construcciones y Pavimentos s.a. Com s'ha expressat, Ferrés havia treballat com a arquitecte per aquesta empresa. A més, Lluís Homs era el seu cunyat —estava casat amb la seva germana Maria Ferrés. A l'informe, Eduard Ferrés fa explícit aquests vincles. En referència a l'expertesa de l'empresa, justificada per un recull d'obres que sortien publicades a la Revista de Arquitectura, Ferrés diu el següent:

"Respecto al volumen de la revista de arquitectura, debo hacer constar que puedo garantizar la autenticidad de su contenido por cuanto más de un 50% de los grabados contenidos son de obras por mí proyectadas y dirigidas cuando ejercía el cargo de Director Artístico de la Sociedad Construcciones y Pavimentos, y ya que hago referencia a mis relaciones con dicha entidad, me interesa hacer constar que D. Luis Homs y Moncusí, Director Gerente que presta la proposición es cuñado mío, con quien estoy en perfectas relaciones de familia. Bien sentido lo antedicho, y a pesar de ello, no vacilo en hacer constar, que esta entidad, bien conocida en la plaza, como de gran potencialidad constructiva reúne a mi entender todas las condiciones necesarias para el éxito de la obra." [AMCB 1922 (1)]

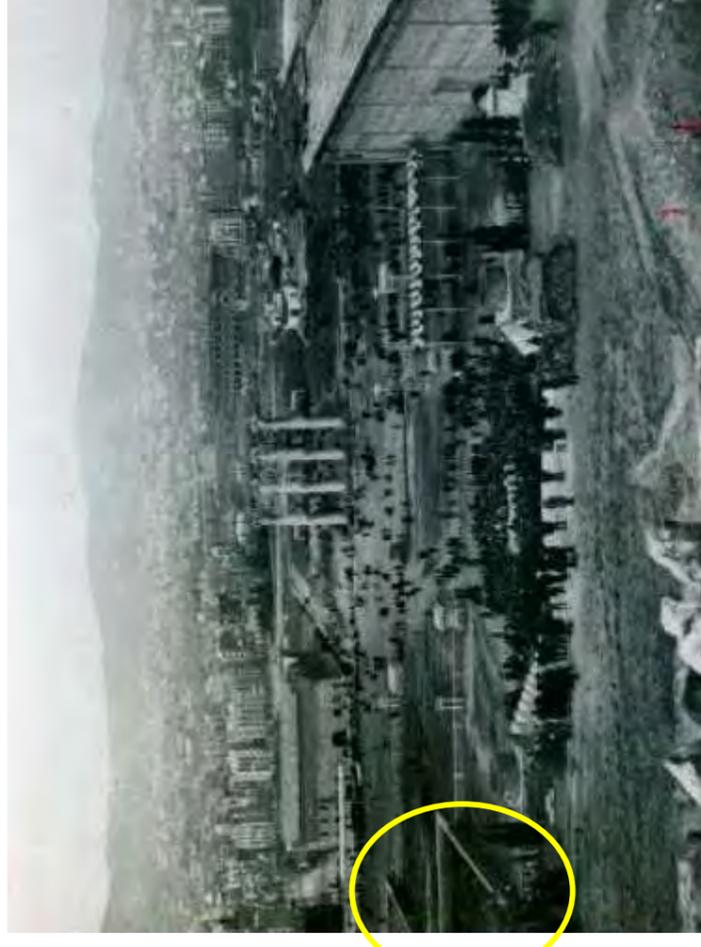
El preu ofertat per Lluís Homs va ser de 3.120.476 pessetes. Era el quart millor preu. Els tres primers es van desestimar per la poca consistència de les propostes o la manca d'experiència. Per exemple, la tercera millor oferta de Josep Simó Bofarull, es presenta per una societat establerta el 1920 per a "dedicarse a urbanización, construcción, venta de chalets y solares y en especial bajo el título de Ciudad Jardín (...). Ferrés opina: "en principio no parece que dicha entidad esté pertrechada para dedicarse a la construcción de grandes vuelos y no teniendo ninguna noticia particular que así mi lo demuestre creo que es de necesidad que presenten documentos, fotografías o certificados que nos den una perfecta garantía de suficiencia para un trabajo como el que debemos realizar".

El 21 de juliol de 1922 el diari El Diluvio publicava l'adjudicació de les obres a "Construcciones y Pavimentos".

MATTERS
Maria Cubi 66 local 1 \ Barcelona 08006 \ T: 932 405 810
www.matters.cat \ info@matters.cat

Les obres es va iniciar immediatament, sobre uns terrenys que ja estaven explanats i amb les plataformes de les dues naus perimetrades, com es pot apreciar a una fotografia de novembre de 1921

Arxiu Fira Barcelona (fotògraf Joan Artigas Carbonell, novembre 1921 AFB_1921)

A manca de cap diari d'obra o de documentació arxivística específica, es pot seguir l'avenç de la construcció del pavelló gràcies a diferents fotografies d'època.

Estat de les obres a 14 d'agost de 1922 (AFB_1922)

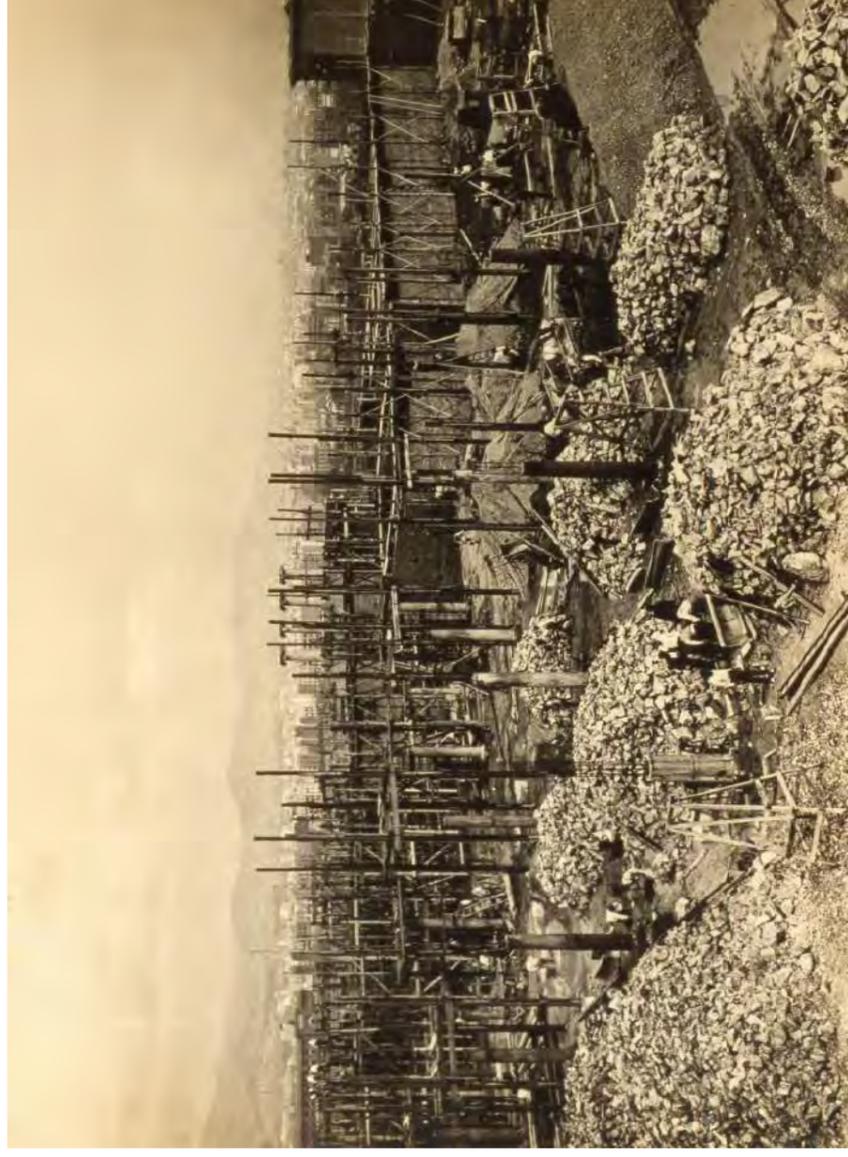
Estat de les obres a 22 d'agost de 1922 (AFiB_1922)

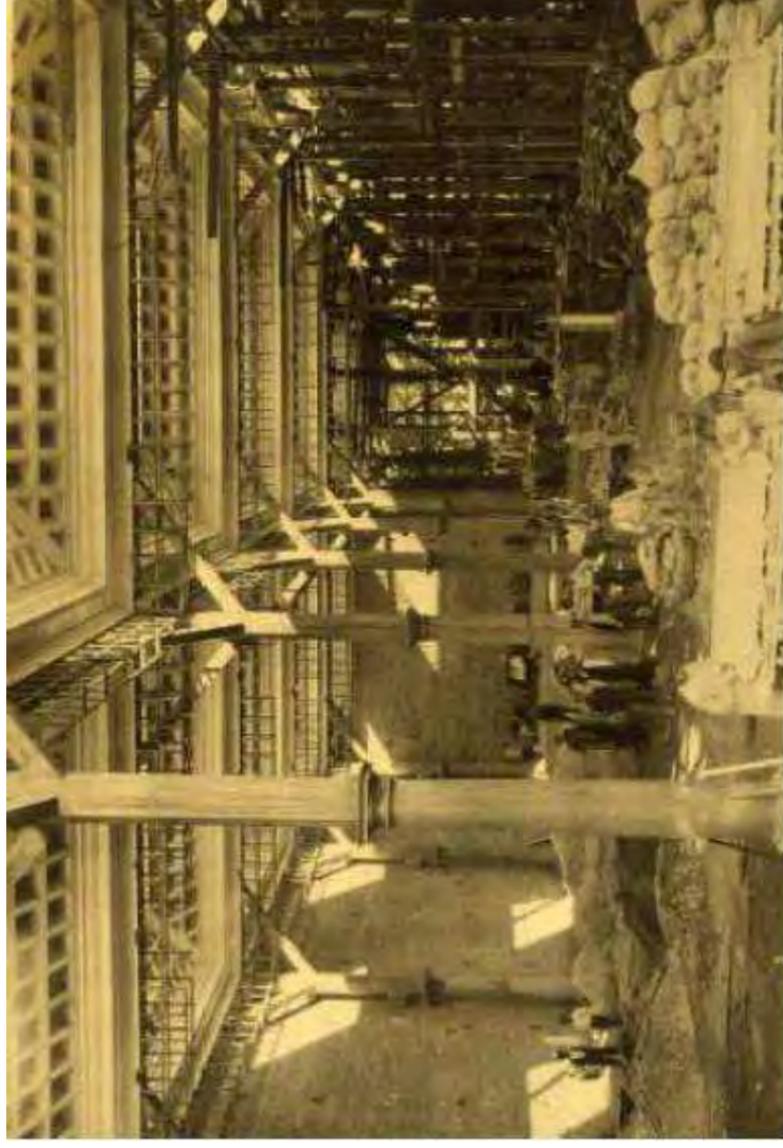
Estat de les obres a 4 de setembre de 1922 (AFiB_1922)

Estat de les obres a 23 d'octubre de 1922 (AFiB_1922)

Estat de les obres a 25 de setembre de 1922 (AFtB_1922(2))

Estat de les obres a 20 de novembre de 1922 (AFtB_1922(2))

Estat de les obres a 12 de gener de 1923 (AFtB_1923)

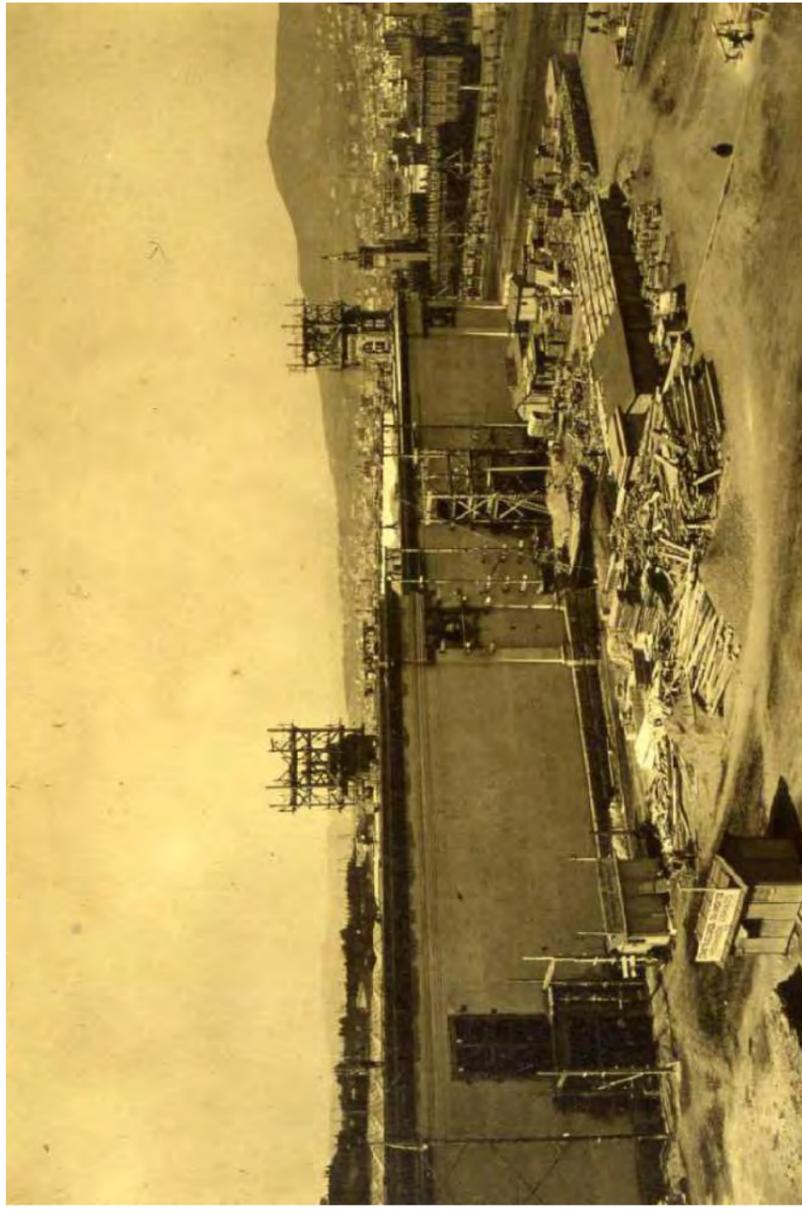

Estat de les obres poc abans de la inauguració (ANC_1923(2))

Estat de les obres poc abans de la inauguració (AF-AHCB)

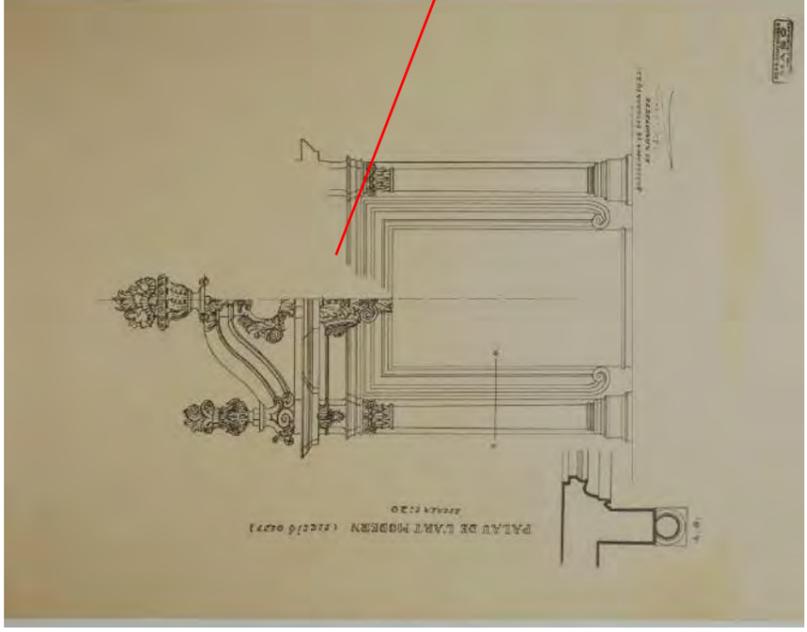
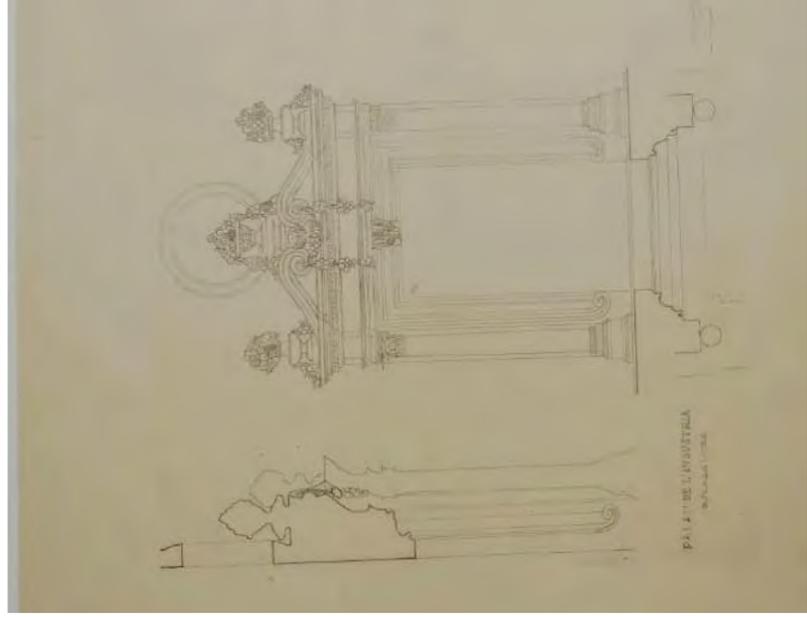
MATTERS
Maria Cubi local 1 \ Barcelona 08006 \ T: 932 405 810
www.matters.cat \ info@matters.cat

Estat de les obres poc abans de la inauguració (AFtB_1923(3))

VECLUS
Francesc Caballé \ Historiador

A banda de l'estructura de formigó armat amb el sistema de coberta amb claraboes cassetonades, l'interior del rebatejat com a "Palau de la Indústria" disposava d'un programa decoratiu amb una voluntat més monumental que no l'edifici bessó d'Alfons XIII. El mateix Puig i Cadafalch va dissenyar tant les escales com les portes mullurades interiors (vegeu plànols adjunts). A més, es van col·locar diverses escultures i ornaments ja desapareguts. Mentre la decoració de l'interior del Palau d'Alfons XIII tenia un caràcter més "efímer", la del Palau de la Indústria (Victòria Eugènia) destacava per la seva monumentalitat.

Dissenys de les portes interiors del palau, signats pel mateix Puig i Cadafalch l'octubre de 1922 (ANC_737)

L'acabat decoratiu de les façanes (esgrafiats) i els seus elements associats –portes d'accés, medallons i templets de coberta- si que van ser fidels al projecte unitari dels dos Palaus.

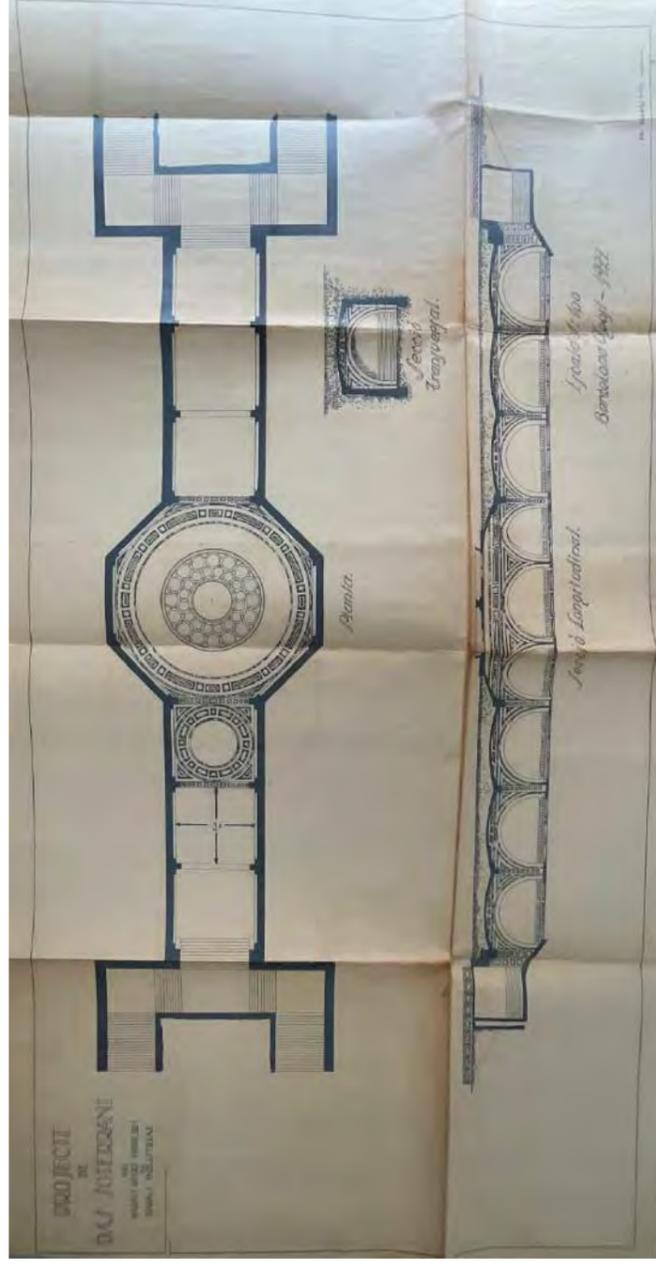

Interiors de les sales del Palau de la Indústria un cop acabats els seus interiors – (ANC_1924)

Interiors de les sales del Palau de la Indústria un cop acabats els seus interiors (ANC_1924 (5))

El que no va arribar mai a construir-se va ser un projecte de comunicació a nivell de soterrani entre els dos palaus. El projecte, que duu data d'agost de 1922 i és contemporani a l'inici de les obres, estava signat per l'arquitecte director de les obres Eduard Ferrés. Preveia un passadís amb voltes quadrangulars i un espai central octogonal amb una gran cúpula. No es té constància que s'arribés a pressupostar mai la seva execució. [AMCB 1922 (3)]

Projecte de pas soterrani de comunicació entre els Palaus d'Alfons XIII i Victòria Eugènia. Eduard Ferrés. [AMCB 1922 (3)]

3.5. La inauguració del Palau (maig 1923) i el seu ús fins l'Exposició de 1929

Les obres del "Palau de la Indústria" es poden donar per acabades l'abril de 1923, la qual cosa demostra que el nou sistema constructiu de formigó armat va ser prou eficient ja que l'edifici es bastí en menys d'un any: de juliol de 1922 a abril de 1923.

En la seva inauguració oficial el 19 de maig de 1923, el Palau de la Indústria va acollir l'Exposició Internacional del moble i decoració d'interiors, que repartia les seves seccions entre aquest edifici i el del Palau d'Art Modern (Alfons XIII)

Les cròniques d'aquell esdeveniment recullen la majestuositat del nou palau i l'escalinata de comunicació entre les dues naus va servir per a que les autoritats es fessin la fotografia oficial de la inauguració del certamen.

Fotografia de l'acte d'inauguració oficial de l'Exposició Internacional del moble i decoració interiors (19 maig 1923)
ANC_1923_(6)

«Castell vell» de Solsona; Gòtica catalana de mitjà del segle XV, inspirada en les habitacions de la casa de la «Pla Almoina» de Girona; Renacimiento español, época de Carlos I, modelada sobre la auténtica que se conserva en el castillo de Peñaranda de Due-

ro; Morisca del siglo XVI; Barroca castellana, época de Carlos II; Barroca Mallorquina, época de Felipe V; Estilo neoclásico de la última década del siglo XVIII, en la que figuran pinturas de mano del célebre «Vigata»; Sala catalana del tiempo de Carlos IV; Románica de 1860, época de Isabel II.

con la mayor sencillez posible en la construcción. Este es en líneas generales el certamen que se está celebrando en Barcelona. Del éxito extraordinario que alcanza debemos congratularnos todos doblemente; porque ello significa un admirable esfuerzo hacia la reincorpora-

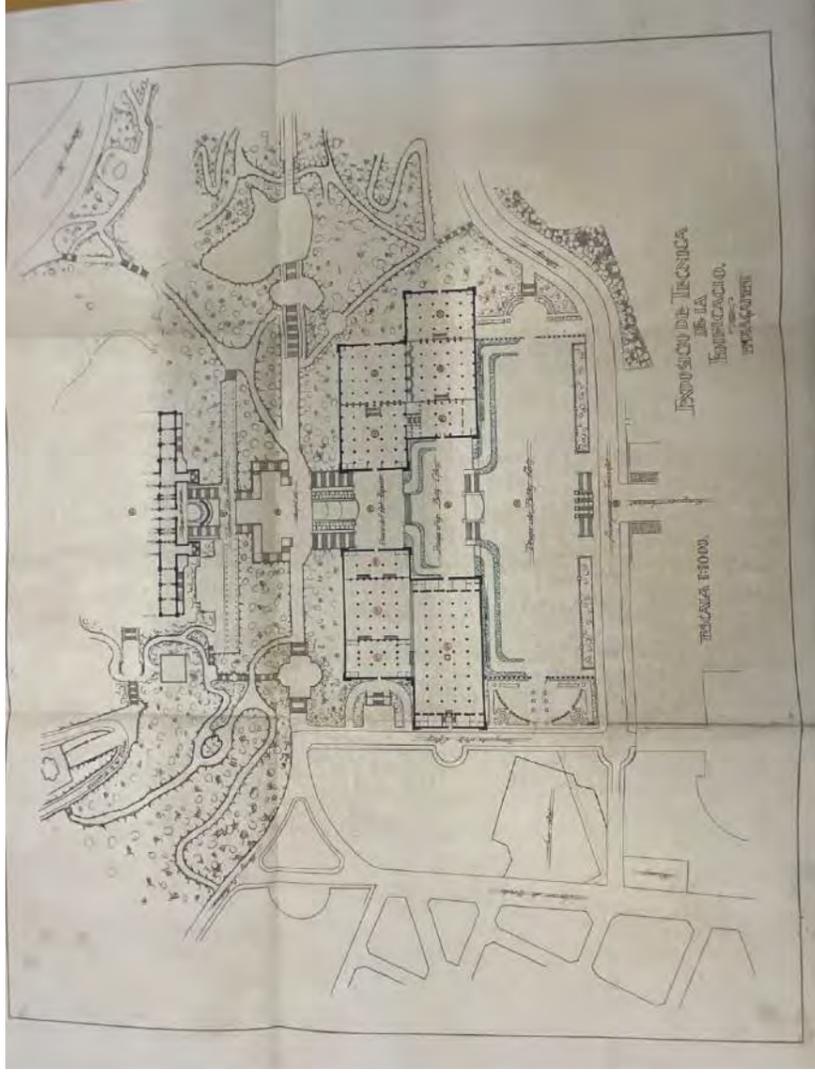

Casas de Beneficencia de la M...

Imatges del reportatge fet per la revista Ibérica, l'octubre de 1923

La inauguració del nou palau va coincidir amb el cop d'estat de Primo de Rivera. Amb l'adveniment de la dictadura del general el setembre de 1923, el projecte de l'Exposició va rebre un fort cop. Puig i Cadafalch va abandonar definitivament el projecte i alguna de les seves obres –com les quatre columnes- es van enderrocar. El 1925 es va acordar que l'Exposició se celebrés el 1929 –perquè coincidís amb la celebració de l'Exposició Iberoamericana de Sevilla- i es convertís finalment amb el que fou: una Exposició Internacional.

Entre 1923 i 1929 encara havien de construir-se diversos pavellons en tot el recinte. Però el Palau de la Indústria, rebatejat llavors com a Palau de Victòria Eugènia, s'oferia com a escenari de nombroses exposicions, la majoria de vegades conjuntament amb el Palau d'Alfons XIII. Va quedar en projecte l'Exposició de Tècnica de l'Edificació (1923) [AMCB 1923], però el 1924 i successius va allotjar la Fira de Mostres i a partir de 1925 les Exposicions Internacionals d'Automòbils.

Planta de la projectada Exposició de Tècnica de l'Edificació [AMCB 1923]

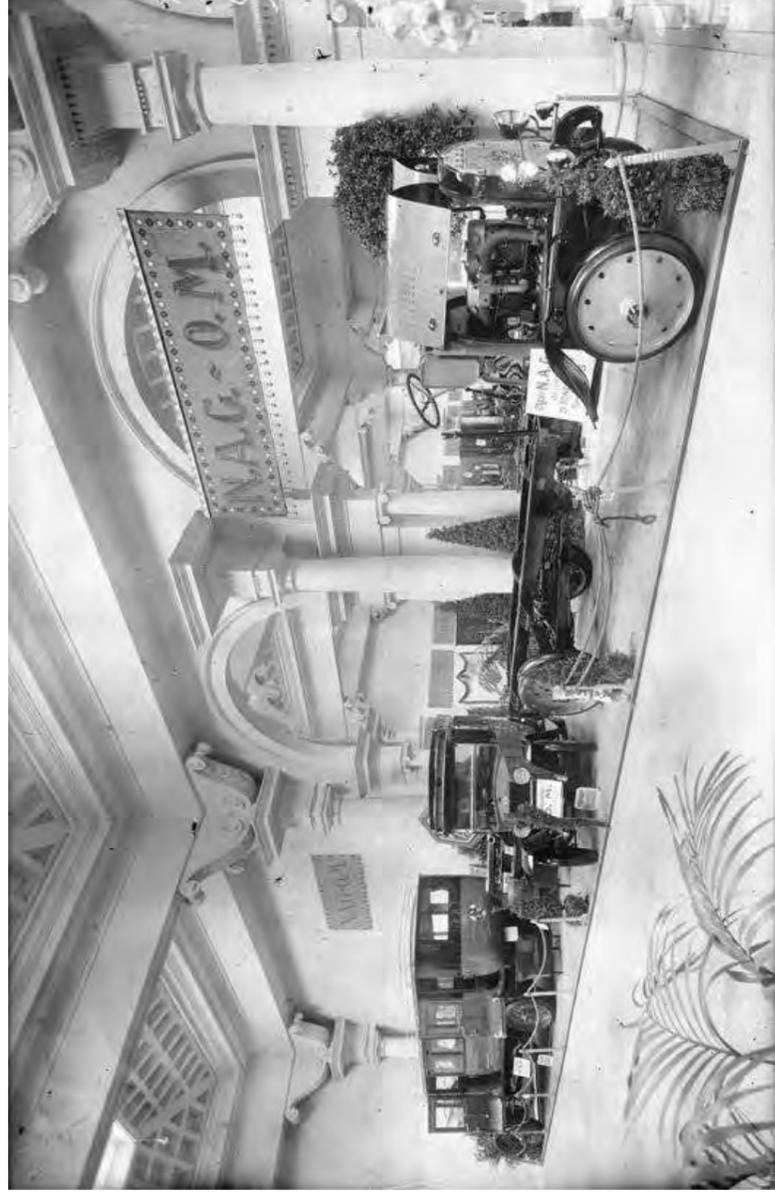
Inauguració de la Fira de Mostres de 1924. La gran escalinata servia de marc per a moltes fotografies oficials d'inauguració (ANC_1924(3))

Fira de Mostres de 1924 ANC_1924(9)

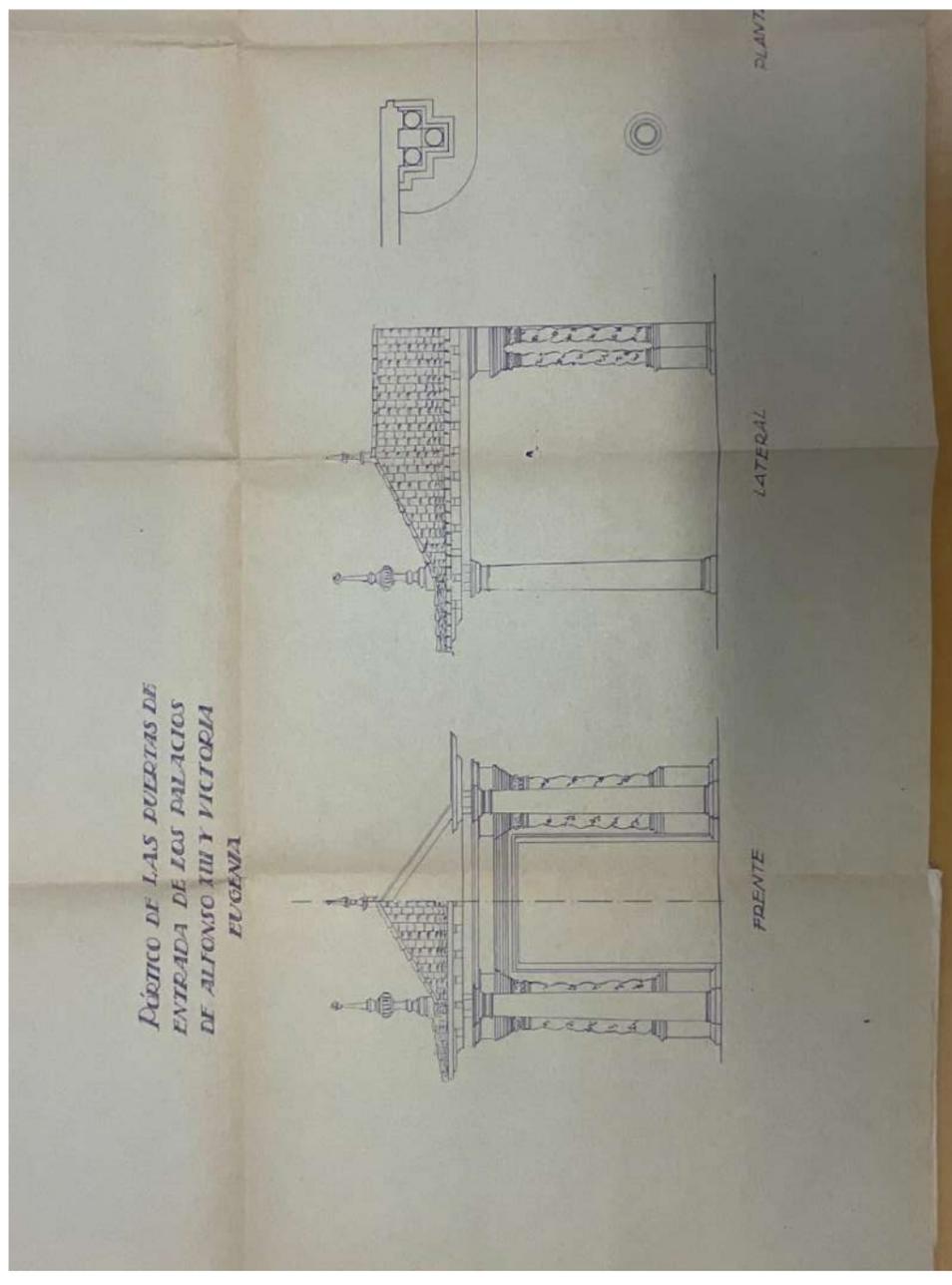

IV Exposició Internacional de l'Automòbil (maig-juny 1925). ANC (Fons Brangulí)

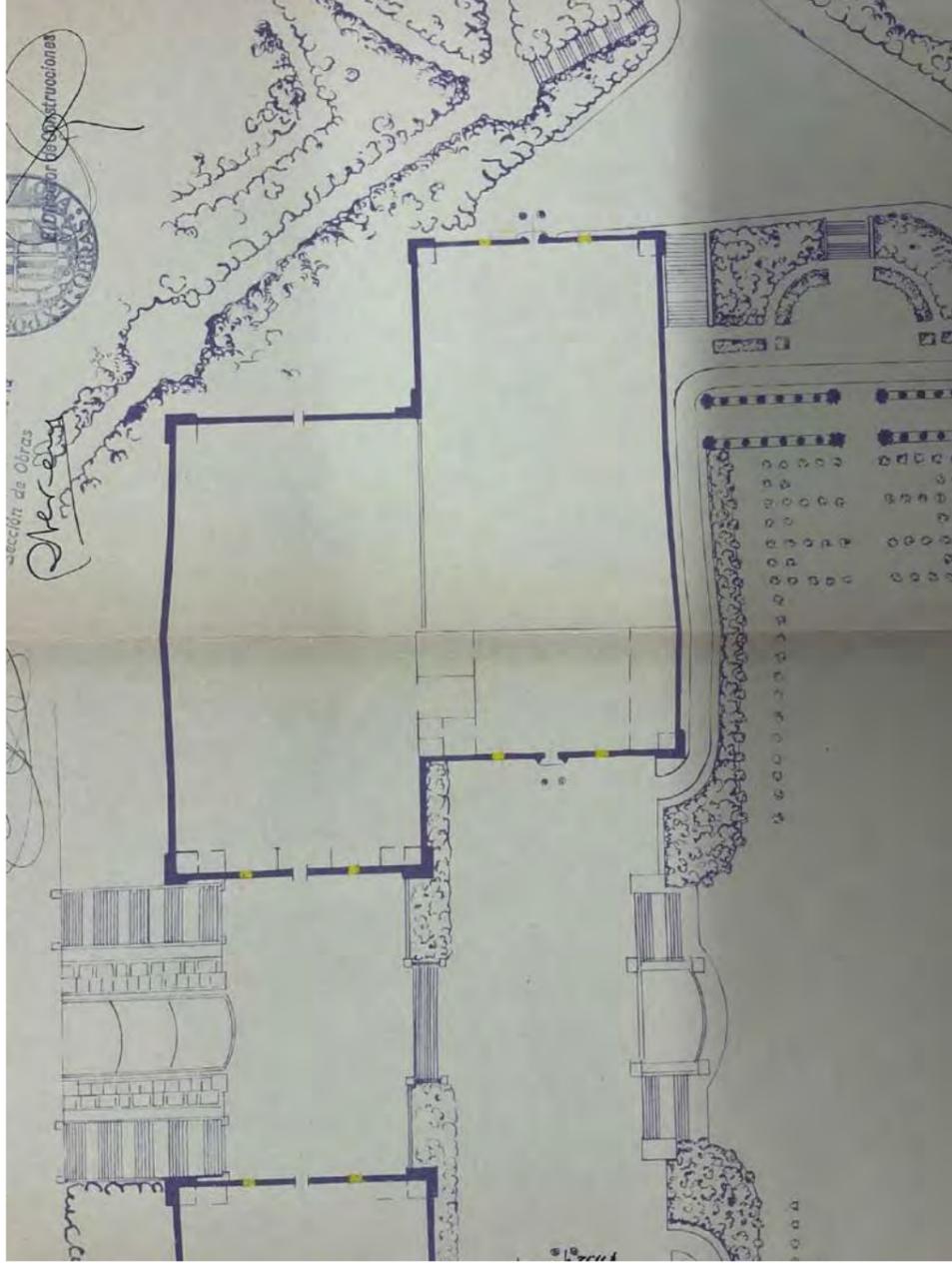
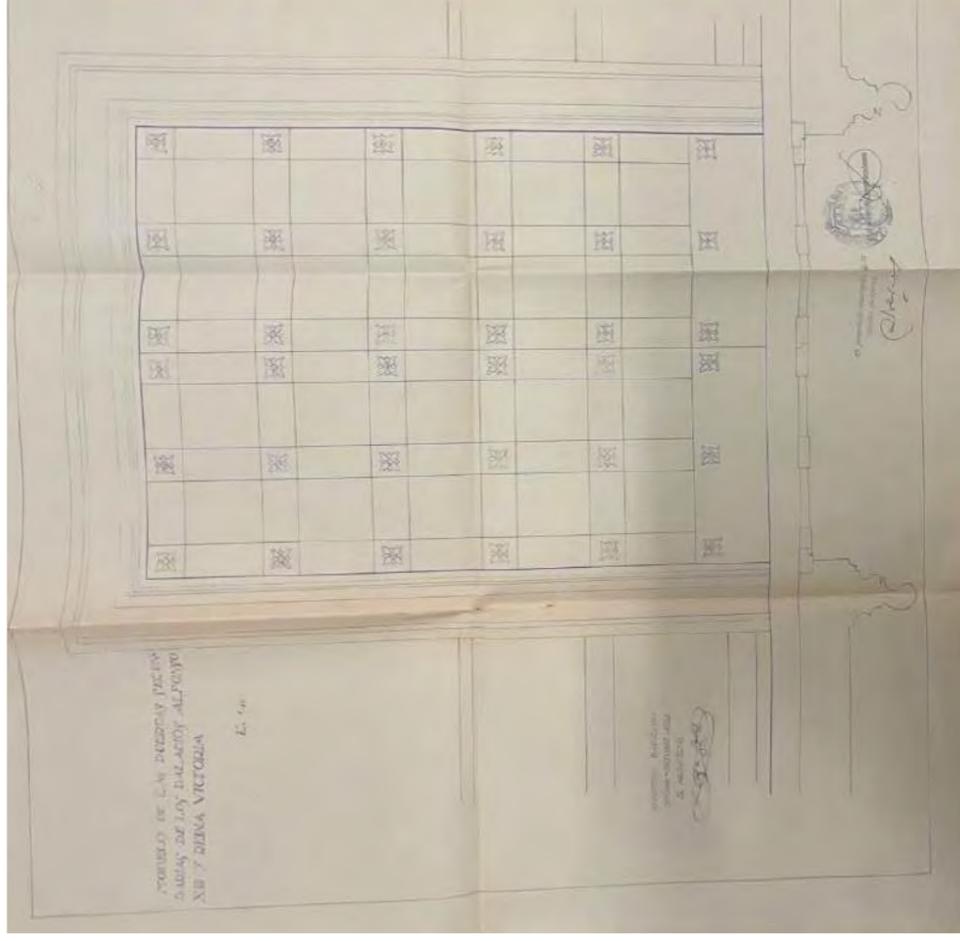
V Exposició Internacional de l'Automòbil (Abril-maig 1927). ANC (Fons Brangulí)

Quan s'acostava la data de la inauguració de l'Exposició Internacional de 1929 es van dur a terme diverses obres per tal de deixar l'edifici totalment enllestit. Sembla que en aquest moment es va dur a terme l'esgrafiat final de la façana, amb les columnes salomòniques, però simplificant el disseny més recarregat dibuixat en els projectes inicials de Puig i Cadafalch. L'octubre de 1928 es va presentar el projecte per a construir els pòrtics de les portes d'entrada de l'actual plaça de les Cascades (llavors dita de l'Art Popular"). El plec de condicions indica que s'havien de fer seguint el mateix model ja realitzat a la plaça inferior dels "Bells Oficis", actual plaça Puig i Cadafalch [AMCB 1928].

Projecte dels pòrtics davant les portes d'entrada de l'actual plaça de les Cascades. AMCB [AMCB 1928]

Quant als accessos, el mateix octubre de 1928 es va projectar l'obertura de diverses portes secundàries als palaus d'Alfons XIII i Victòria Eugènia. En el cas que ens ocupa va significar l'obertura d'un parell de portes flanquejant cadascuna de les entrades principals, de les quals es conserva el buit però no les portes de fusta originals.

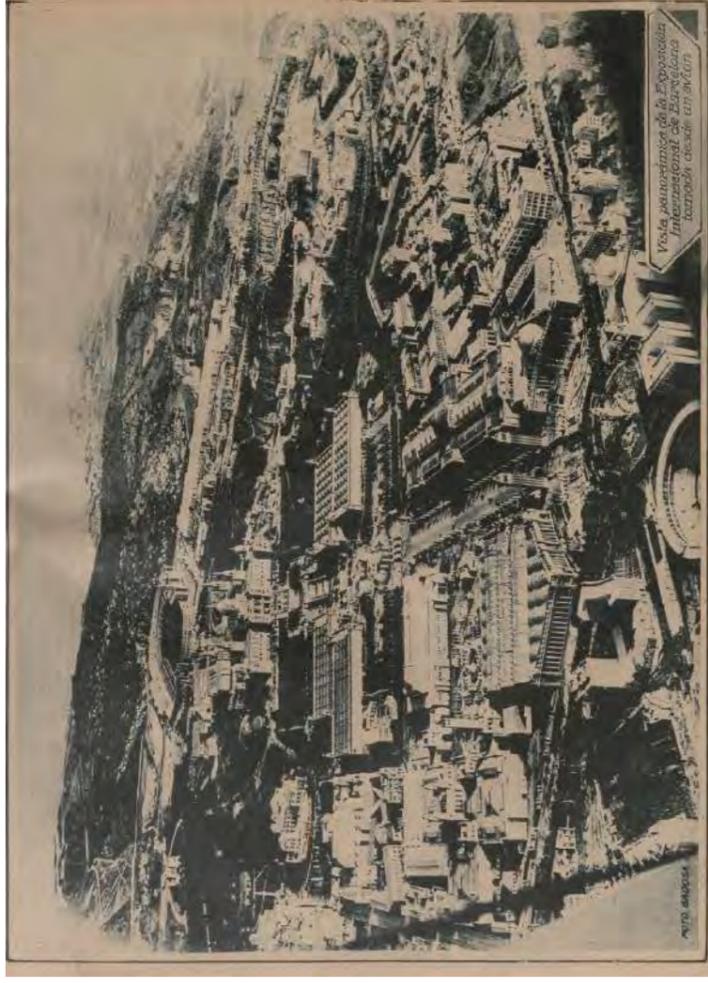

Projecte de les portes laterals - AMCB [AMCB 1929]

Estat actual

3.6. El Palau de Victòria Eugènia a l'Exposició Internacional de 1929 i anys posteriors

Secció estrangera

La exposició de Barcelona por su carácter internacional y universal, tiene que dedicar una atención preferente a la colaboración que pueden ofrecerle los países extranjeros; y para ello, independiente mente de que hayan de exhibir en los diversos pabellones que construyan las diferentes naciones, podrán agruparse también las instalaciones de la sección extranjera en el grandioso Palacio reina Victoria Eugenia, otro de los permanentes, hace tiempo construido en la plaza de bellos oficios, al final de la avenida de América, sobre una superficie de 14000 m2. Su arquitecto fue don José Puig y Cadafalch; consta de 2 naves divididas en 5 salas rectangulares que, siguiendo la configuración del terreno, se levantan a distinto nivel, y cuenta con salón de conferencias, departamento para oficinas, unos locales que se utilizan para las instalaciones de transformación eléctrica, servicios sanitarios, depósito de material, etc. Unas amplias escaleras sirven de acceso al terrado y a las esbeltas Torres del edificio punto además, como ya se ha dicho coma en el Plan General de obras del futuro certamen se reserva el suficiente espacio dentro del hermoso marco de los jardines de Montjuic, ir en privilegiada situación que domina el conjunto de las demás construcciones, para que los estados extranjeros que lo deseen puedan construir los pabellones que han de albergar todo lo que se refiera a la concurrencia oficial de sus respectivos países punto cada 1 de dichos pabellones podrá ocupar la superficie que sea necesario.

Ibérica: El progreso de las ciencias y de sus aplicaciones: revista semanal ilustrada. Vol 30, num. 735-737, 7 de juliol de 1928

Durant l'Exposició Internacional de 1929 el Palau de Victòria Eugènia es va destinar a la Secció Estrangera. Els estats participants que desitjaven exposar els seus productes podien optar per la construcció de pavellons individuals –el cas més conegut és el pavelló alemany dissenyat per Mies van der Rohe, però també n'hi va haver de Dinamarca, Suècia i altres- o bé reservar un espai dins dels 14.000metres quadrats del Palau de Victòria Eugènia. Dins del "Diario Oficial de la Exposición Internacional, Barcelona 1929" es troben diverses cròniques de les representacions estrangeres dins del Palau de la Reina Victòria Eugènia, com ara la de Noruega (num. 10-11 de la publicació), Àustria, o Suïssa, que ocupava el centre del Palau (núm. 12).

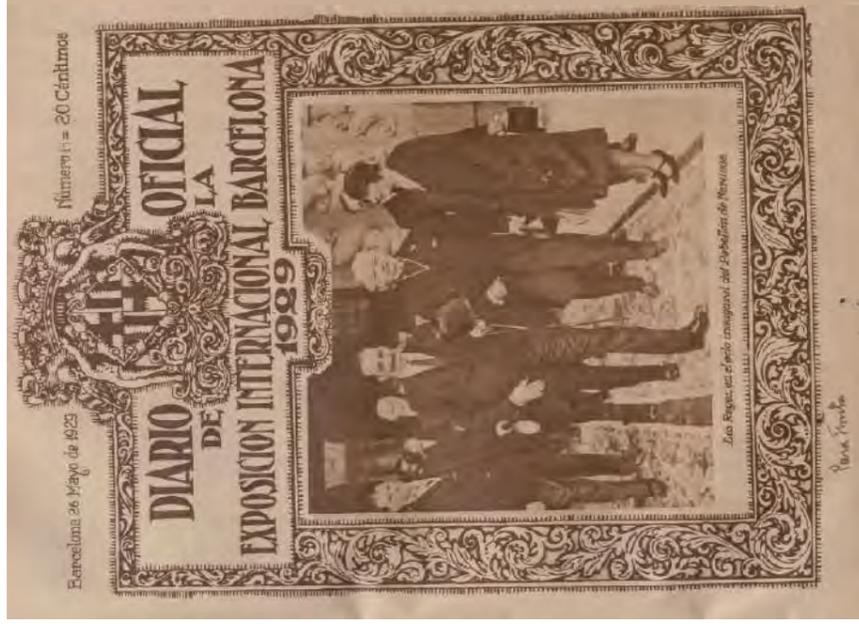

El jueves, día 26 de mayo en el Palacio Victoria Eugenia, tuvo lugar la inauguración oficial de la sección de Suiza. Los Reyes y los altos jefes de la Exposición asistieron a la recepción que se celebró en el pabellón de Suiza. El afluente de esta sala, poseído en exclusiva, pero grande por su particularidad y en lo que constituye la deficiencia de sus instalaciones y de su independencia pacífica. Recibieron a los Reyes y a los altos representantes invitados al acto de la inauguración de la Exposición Internacional de Barcelona, el Sr. M. de Siquero, el conserje general para la Exposición, señor P. Nipod, y el presidente del Comité de organización, en la Exposición, doctor Elbert.

El jueves día 26 de mayo, con gran solemnidad y brillantez, en edificio palacio Victoria Eugenia, se inauguró la sección suiza, a cargo de su representante, Sr. M. de Siquero, el conserje general para la Exposición, señor P. Nipod, y el presidente del Comité de organización, en la Exposición, doctor Elbert.

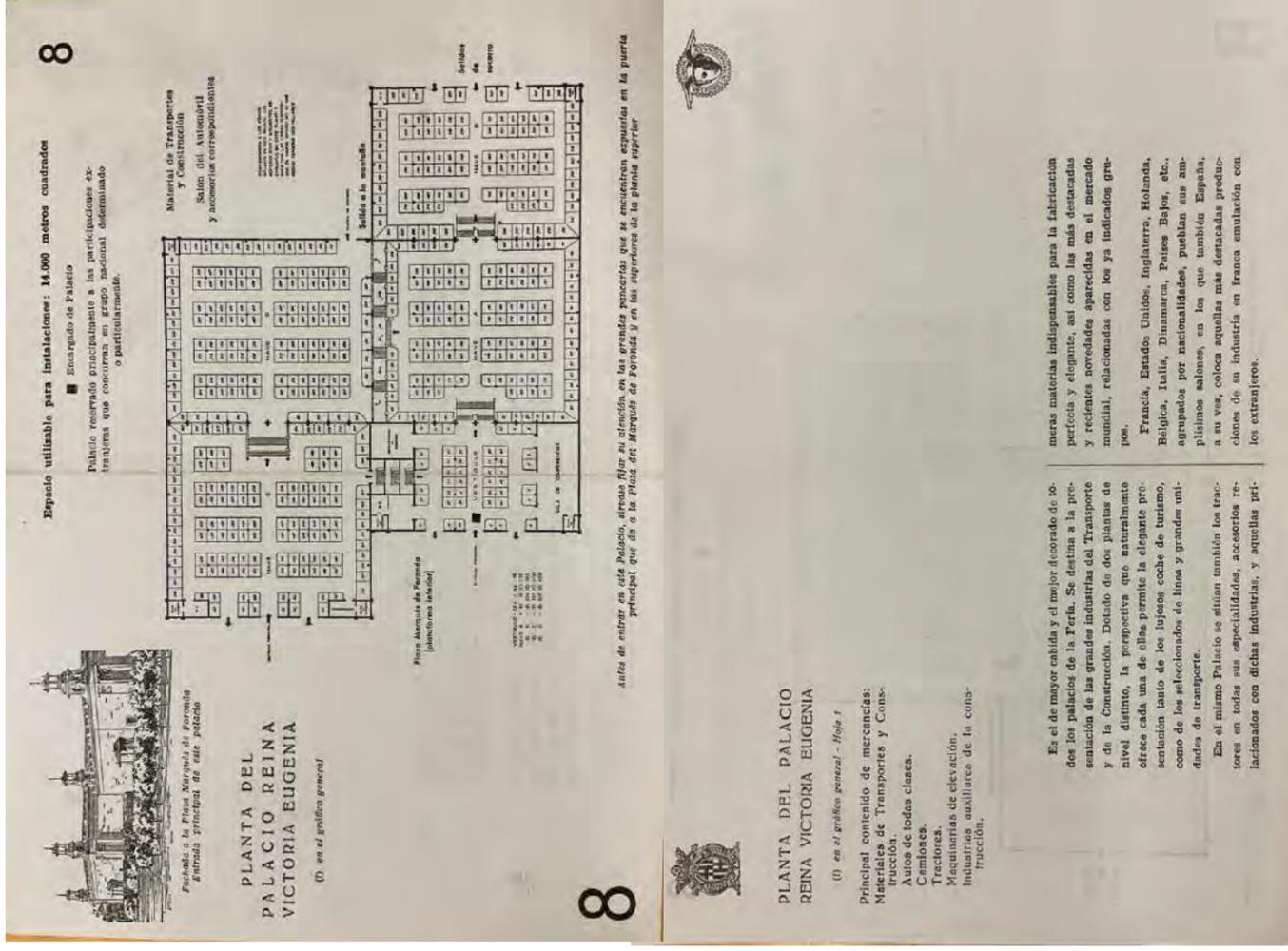
◆ El Palacio de Arte Moderno ◆

El jueves día 26 de mayo, con gran solemnidad y brillantez, en edificio palacio Victoria Eugenia, se inauguró la sección suiza, a cargo de su representante, Sr. M. de Siquero, el conserje general para la Exposición, señor P. Nipod, y el presidente del Comité de organización, en la Exposición, doctor Elbert.

El Palau de Victòria Eugènia formava part dels edificis de l'Exposició que s'havien considerat des d'un inici com a definitius i, per tant, un cop acabat el certamen no estava previst el seu enderroc. Al contrari, conjuntament amb el pavelló simètric d'Alfons XIII, es va convertir en un dels edificis principals de la "Fira de Barcelona", i com a tal escenari dels esdeveniments que s'hi produïen. Entre ells, el de les populars "Fires de Mostres" o les Exposicions Internacionals de l'Automòbil.

Un full sense data, però que podem situar a la dècada de 1930, reproduïx la planta del "Palacio reina Victoria Eugenia" i un text on pondera la seva importància que comença amb la següent frase: "Es el de mayor cabida y el mayor decorado de todos los palacios de la Feria..."

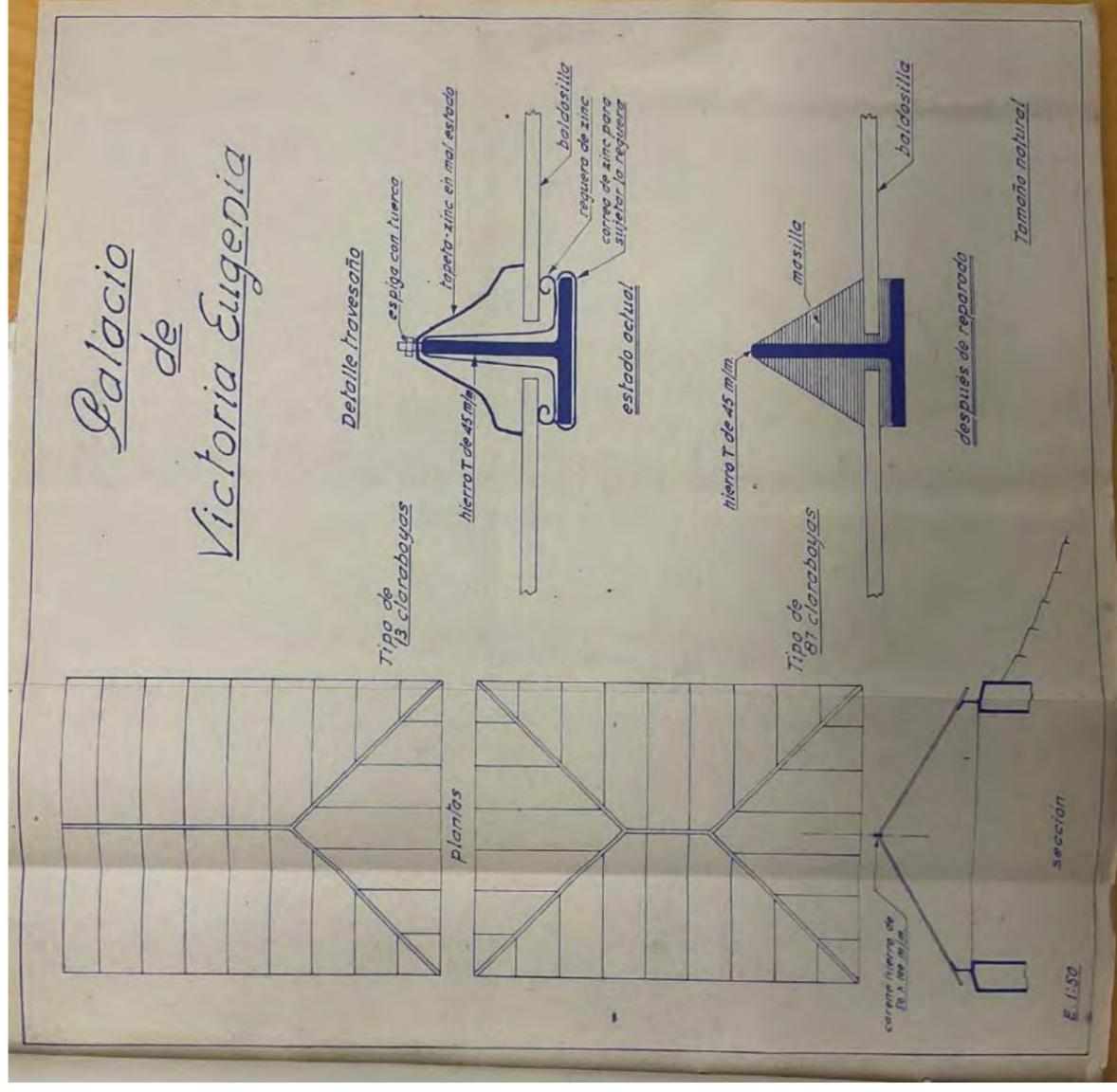
3.7. PRIMERES REFORMES (1947-1952)

Durant la Guerra Civil, alguns dels edificis de l'Exposició van tenir usos subsidiaris o es van fer servir de magatzems o cotxeres. Durant els primers anys de la postguerra, i fins al 1947, el Palau de Victòria Eugènia va allotjar el "Servicio militar de Automovilismo". L'ajuntament havia ofert un espai més adient a la mateixa muntanya de Montjuïc -l'antic camp de la Foixarda- per tal que la Fira recuperés un dels seus palaus més emblemàtics. L'acondiament del palau de cara a la XV fira de mostres del mateix any 1947 implicava tornar a dotar les naus de fluid elèctric, ja que s'havien quedat sense subministrament [AMCB 1947 (1)], i "algunes obres indispensables para asegurar el mínimo de condiciones, tales como la reposición de ciaraboyas que faltan, arreglo de los pavimentososd construidos, canales y tubos de bajada completamente limpios, reposición de tejas y pintura de techos y paramentos inferiores" [AMCB 1947 (2)]. Les obres es van adjudicar a Ciosa Alegret el 12 d'abril, però no van poder executar-se immediatament ja que quan van voler començar, els sentineilles de guàrdia del servei militar d'automobilisme els ho va impedir. Els militars no van desallotjar el Palau fins el 21 de maig i Ciosa Alegret va haver d'emprar més personal i fer més torns per a poder acomplir amb els calendaris. En qualsevol cas, les obres van estar llestes i el Palau de Victòria Eugènia va poder acollir espais de la fira de mostres de 1947, una fira rellevant ja que va rebre la visita del general Franco: les imatges del No-do en donen testimoni.

Fotograma del "No-DO" de juny de 1947 on es veu l'estand de la firma Firestone dins del Palau de Victòria Eugènia

Les obres de 1947 es van reduir a les essencials per a poder reobrir el palau als usos firals. De cara a la següent edició de la XVI fira de mostres de 1948 es va procedir a una reforma més important: la de les claraboies del terrat. El projecte va consistir, com es redacta en la memòria, en: "Desarmar la totalitat de las claraboyas, pintar al minio de plomo los travesaños y careneos de hierro, sustituir las tiras de plancha de zinc por masilla, suministro y colocación de las baldosillas que deben substituir a las rotas, empleando en los trabajos mencionados, materiales de la mejor calidad y mano de obra experta".
L'obra la va executar l'empresa Hidro Electro Mecanica. [AMCB 1948 (1)]

AMCB_1948(1)

L'actuació a la teulada de 1948 no es va limitar a la reparació de les claraboies. També es va procedir a cegar l'accés a la coberta des del pont que connectava amb els jardins. L'actuació es va fer per millorar la seguretat i evitar robatoris, tant del coure de la instal·lació elèctrica que passava pel terrat, com dels materials de l'interior del Palau. La memòria aporta una nova dada de l'ús de l'espai ja que informa que "actualmente el Palacio se ha convertido en un depósito de mercancías intervenidas por la Aduana y en espera de permisos de importación". [AMCB 1948 (2)]

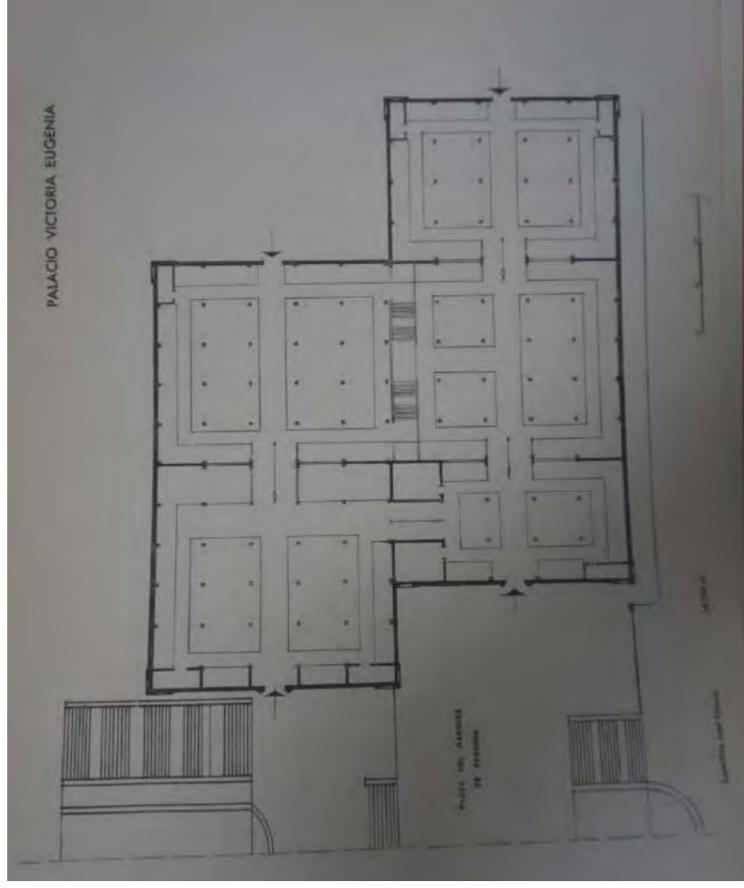
Un anys després (1949), es va procedir a la reconstrucció d'un mur i la reparació de la part del terrat perimetral de la coberta. [AMCB 1948-1949]

La darrera intervenció d'aquesta primera campanya d'obres data de 1952 i també es va centrar en la coberta. Es van pressupostar prop de 50.000 pessetes per netejar les canals, substituir teules i tornar a arreglar les claraboies. [AMCB 1952]

En cap moment d'aquest període apareixen referències als elements de decoració interiors (escales, portes, estatuària, etc), dels quals tampoc no se n'ha localitzat cap imatge. Es possible, doncs, que el Palau ja hagués perdut aquests elements, potser al moment en què va estar ocupat per les dependències militars.

3.8. LES OBRES DE 1966-1969

A la dècada de 1960, Fira de Barcelona va engegar un ambiciós projecte de millora i renovació dels edificis que gestionava. A la segona fase, prevista entre els anys 1964-68, es destinava una partida de 55 milions de pessetes per a les obres de "Modernización y refuerzo de los Palacios Alfonso XIII y Victoria Eugenia". A la planta que s'incorpora al document estratègic es pot observar com les escales més properes a l'actual plaça de les Cascades i les que salvaven els desnivells de cada nau ja havien desaparegut. Només es mantenia parcialment, la gran escalinata central [AFB_1964-1968]

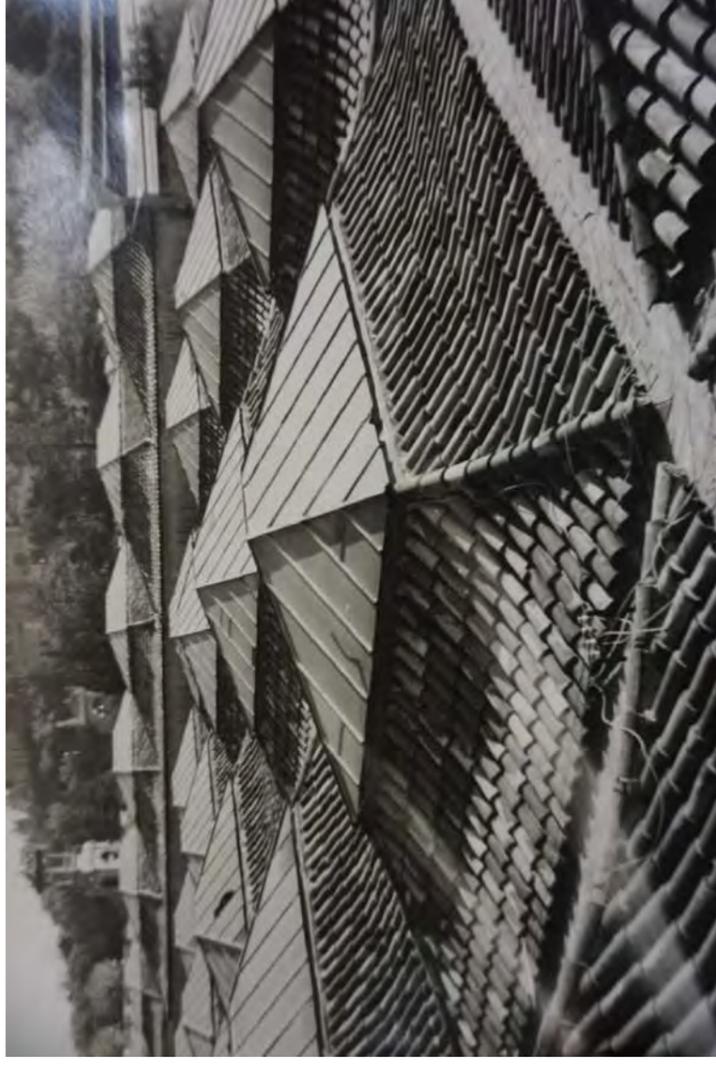
Abans es van efectuar diverses inspeccions prèvies. Francesc Closa indicava que "Encontrándose en este Palacio la mayor parte de la cubierta y estructura tapadas por ornamentaciones de yeso y tela de aspillera, pero viendo la gran cantidad de goteras similar a las del Palacio Alfonso XIII, hace suponer que su estado es análogo al mismo" [AFB_1960s].

El novembre de 1966, un document sense signar titulat "Informe-Resumen Obra Palacio Victoria Eugenia" indica les obres que es feien:

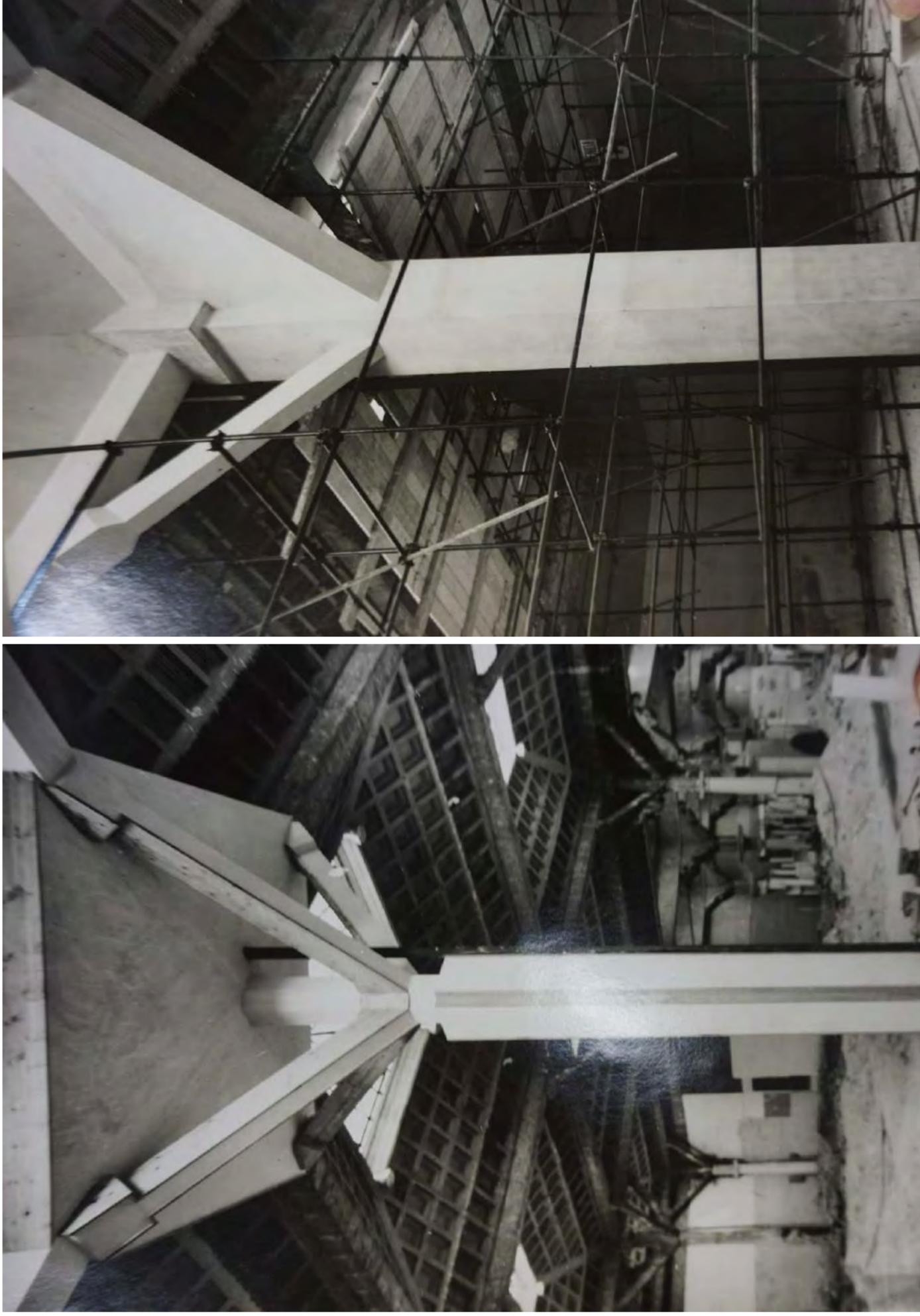
"Renovación: Podemos incluir en este apartado cuanto concierne a las obras interiores de decoración como:

- Derribo de la actual yesería, columnas inútiles, etc.
- Aplacado de pilares, según modelo aprobado
- Enyesado de los recuadros del techo
- Nuevas claraboyas

A l'Arxiu de Fira de Barcelona no s'ha localitzat el projecte de reforma del Palau que s'executava el 1966. Tan sols s'han trobat un conjunt de fotografies datades d'aquell mateix any que ens mostren l'estat precari de les clarabòies del terrat i com es duia a terme l'aplatat dels pilars [AFB_1966(2)]

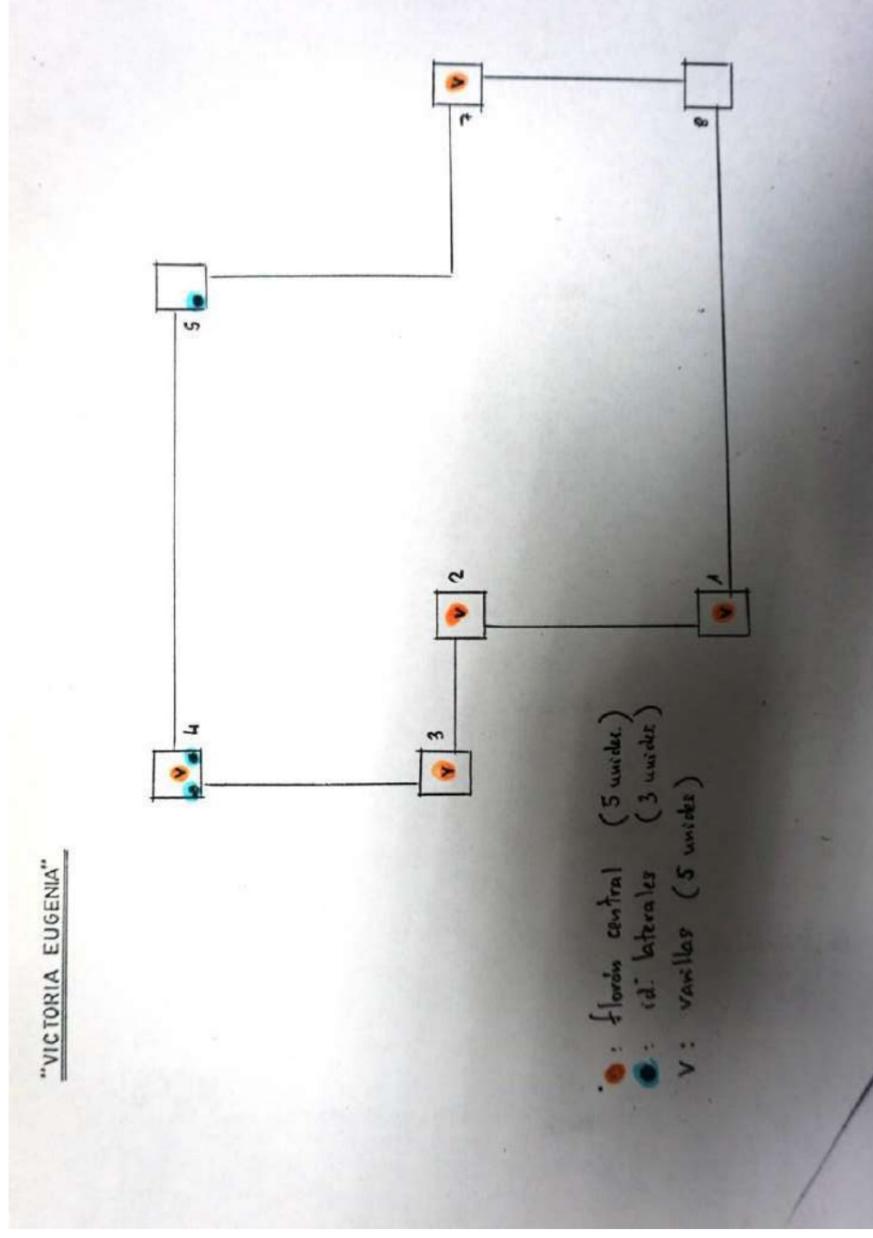
AFB_1966(2)

AFB_1966(2)

3.9. LES OBRES DE 1988: RESTAURACIÓ GENERAL, CANVI DE LES CLARABOIES I RECONSTRUCCIÓ DEL COS EXTERIOR

L'any 1988, Fira de Barcelona va encarregar a l'arquitecte Pep Bonet –de l'Studio PER- un projecte específic de substitució de les claraboies del Palau de Victòria Eugènia i instal·lació d'aire condicionat. El projecte s'englobava en un de més genèric que –com es descriu a la memòria- incloïa "la restauració de totes les torretes de remat i balustres de la cornisa superior. També s'ha sanejat el sòcol que presentava una patologia de continu degradació deguda al deficient material de formigó de que estava construït. Fira de Barcelona es compromet a seguir la restauració de la zona de paret intermitja on parts dels esgrafats de columnes salomòniques i estucats estan deteriorats i perillosament bufats, sobretot en els contactes amb l'estructura metàl·lica de reforç interior de la paret" [AFB 1988]. Malauradament, però, aquest projecte més general no ha estat localitzat ni a l'Arxiu Municipal Contemporani ni a l'Arxiu de Fira de Barcelona. Només s'ha trobat el dibuix d'un temple i un croquis de 1989 amb indicació dels elements en els quals s'actuava, fet per l'empresa Puigdevall s.a. [AFB 1989].

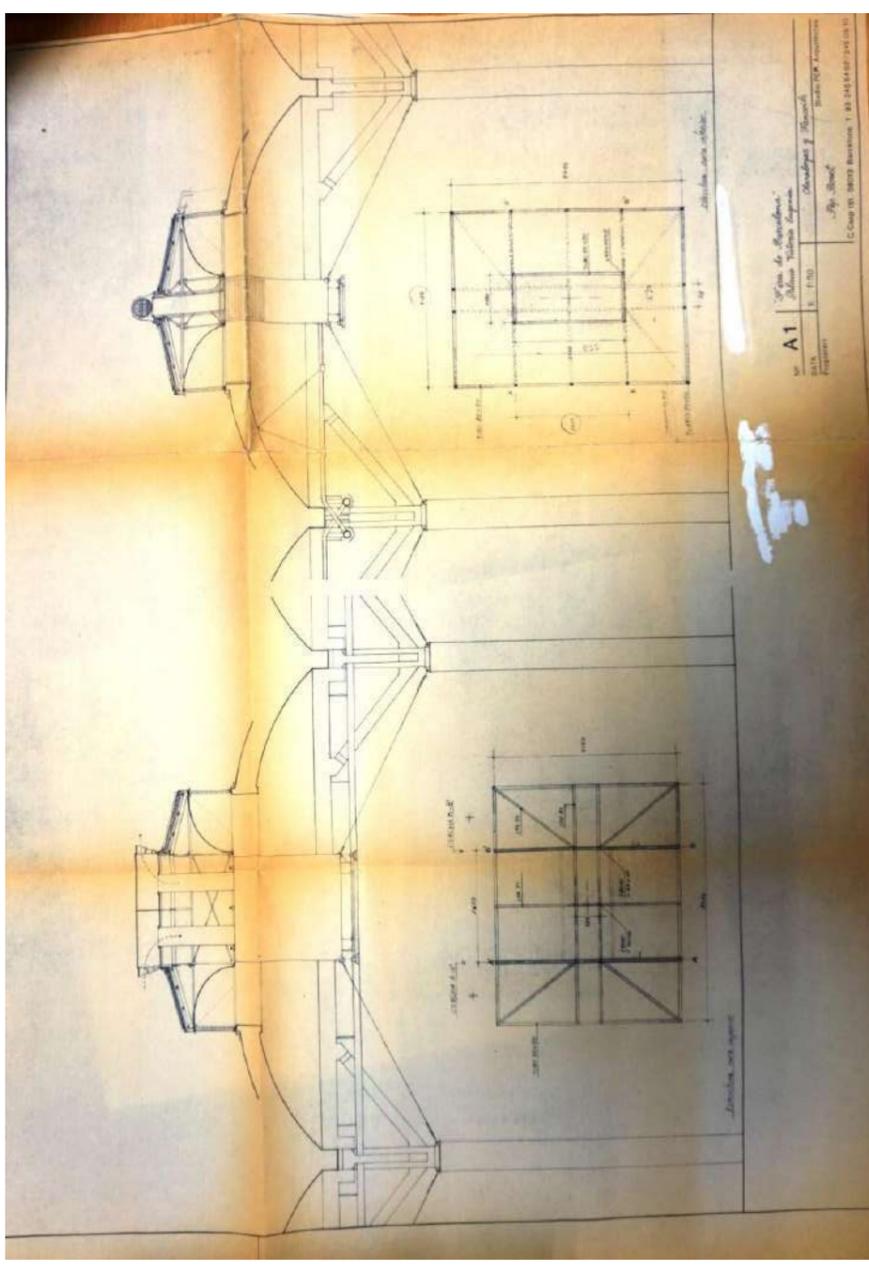

AFB_1989

Quant al projecte de noves claraboies, Pep Bonet indicava el següent:

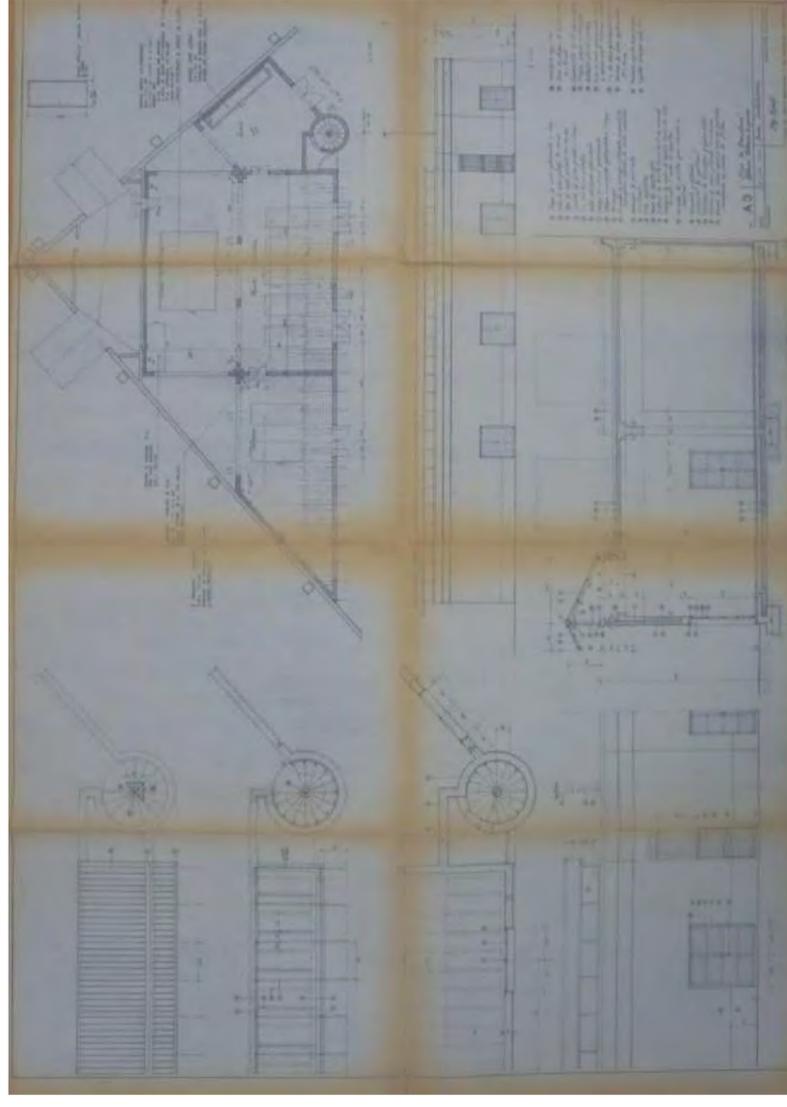
"Les claraboies actuals estan en un estat precari de conservació. Els focs d'artifici que sovint es fan a la zona ha fet malbé la majoria de vidres que amb el temps han tingut que ser protegits amb plàstics ondulats per tal d'evitar més accidents. L'oxidació d'elements metàl·lics és irreversible i les unions a l'obra de la teulada difícils de solucionar. Tot això porta a la necessària substitució de tots els elements per altres nous. El disseny que es proposa està format per un sostre metàl·lic galvanitzat i unes finestres verticals a tot el perímetre de plàstic alveolar policarbonat. Això dona solució a dos problemes a la vegada: major resistència a impactes de canyes de coets en les seves caigudes i millor protecció a l'interior de l'entrada directa de llum solar". [AFB 1988].

El plànol del projecte mostren el nou disseny de les claraboies, que substitueixen les originals de la dècada de 1920 i que ja havien estat restaurades en campanyes anteriors –especialment, com hem vist, al 1947.

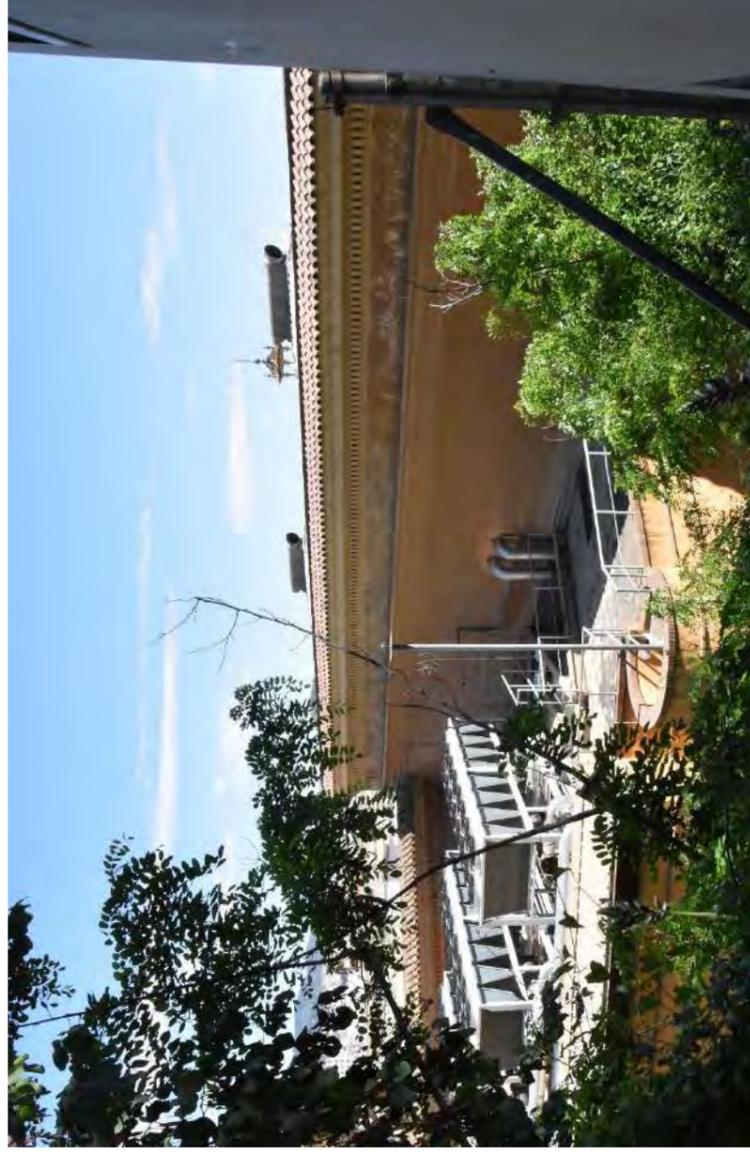

AFB_1988

A banda de les claraboies, el projecte de l'Studio Per incloïa també el de la instal·lació d'un sistema d'aire condicionat que va acabar executant l'enginyeria J.G Associats SA. El nou sistema requeria d'un annex per a les instal·lacions que es va preveure on hi havia el pas cobert exterior construït el 1968. Per necessitats de l'obra es va decidir enderrocar aquell cobert i construir de nova planta un nou edifici, que és el que s'ha conservat fins avui dia.

AFB_1988

Estat actual

3.10. DARRERES ACTUACIONS

L'any 1999, Fira de Barcelona va encarregar a l'empresa IDOM un "Estudi patològic de les estructures, tancaments i cobertes dels edificis de la Fira de Barcelona al recinte de Montjuïc 1" [AFB 1989]. I vam va fer un estudi pormenoritzat de tots els palaus, dedicant el volum IV als palaus 6 i 7, és a dir, Alfons XIII i Victòria Eugènia. A banda de la seva descripció i aixecament de plantes, els autors de l'estudi se centren en les patologies de l'estructura de formigó, façanes i coberta, dedicant més de 50 pàgines il·lustrades amb fotografies de detall.

Fruit de les conclusions d'aquest informe, Fira de Barcelona va encarregar un projecte de restauració dels templets, balustrades, cornises i acrotèris que sota la direcció facultativa de Luís Gutiérrez (a'ladom) es va executar l'any 2001 per part de l'empresa "Construcciones Curto s.a." [AFB 2001]. Es tracta de la darrera obra rellevant sobre el Palau de Victòria Eugènia, que encara vull dir continuar allotjant activitats diverses.

Des del 2014 hi ha diversos treballs i/o estudis al respecte, que es troben a l'apèndix documental digital (AFB_2014)

2014/ Informe Esplanada dels Museus/BOMAINPASA
Aquest informe és un estudi estructural del Pavelló d'Alfons XIII i el de Victòria Eugènia, on es van realitzar calcs als elements de formigó i comprovació de la capacitat portant de l'estructura.

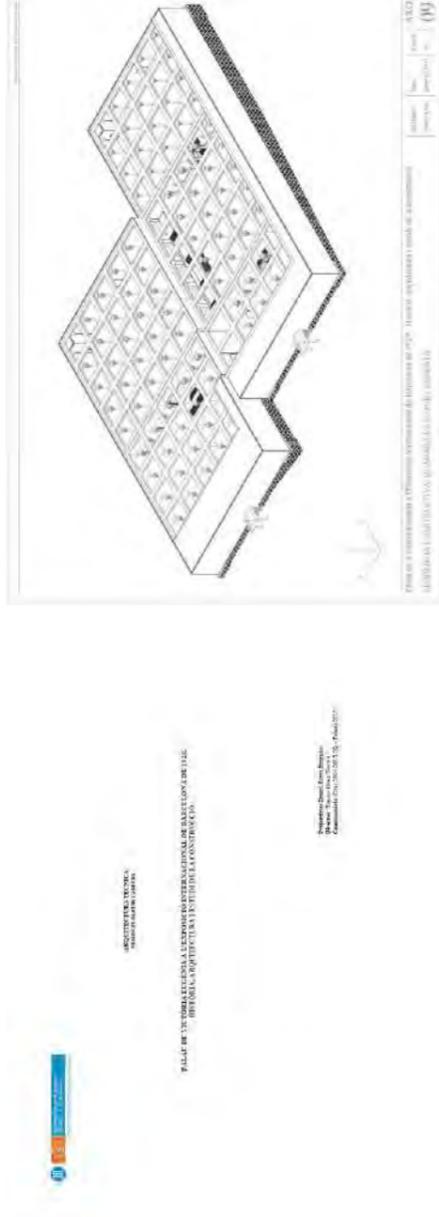

2014/Informe-Dictamen sobre l'estat de l'envoltant, façanes i coberta, i l'interior, paviment i divisòries. Victòria Eugènia. Palau 7 / AUMEDES DAP SLPU
Aquest informe analitza l'estat de conservació dels diversos elements del Palau en el moment de realitzar l'estudi, realitzant unes recomanacions de conservació.

AFB_2014(2)

2015/PFC PALAU DE VICTÒRIA EUGÈNIA A L'EXPOSICIÓ INTERNACIONAL DE BARCELONA DE 1929: HISTÒRIA, ARQUITECTURA I ESTUDI DE LA CONSTRUCCIÓ/Daniel Rivas Bragado

Aquest treball acadèmic de l'EPSEB documenta amb plànols i fotografies històriques la construcció de l'edifici.

AFB_2015

3.11. RESUM CRONOLOGIA BÀSICA

1905	León Jaussely formula "Plan de Enlaces de la zona del Ensanche y pueblosagregados". En aquest pla es contempla la urbanització de Montjuïc com a parc.	2001	Restauració de Palacios 6, 7 y 8. Belvederes, balustradas, cornisas y Acroterios IDAM Contempla la restauració dels templets, balustrades, cornises i acroteris que sota la direcció facultativa de Luis Gutiérrez
1913	Inici treballs d'organització de l'Exposició Internacional d'Indústries Elèctriques i les seves aplicacions a Barcelona l'any 1917, amb ubicació a Montjuïc.	2014	Informe Esplanada dels Museus BOMAINPASA Informe – dictamen sobre l'estat de l'envoltant, Façanes i coberta, i l'interior, paviment i divisòries, Del palau Alfons XIII. (palau 6), situat a l'avinguda Maria Cristina, de Barcelona AUMEDSDAP ARQUITECTURA TÉCNICA
1915	Puig i Cadafalch presentà un Projecte d'ordenació per a l'Exposició, on divideix en tres zones que s'encarreguen a tres equips d'arquitectes	2015	Avantprojecte, en fase de redacció per l'estudi d'Arquitectura mateoarquitectura PFC EPSEB Palau Victòria Eugènia: història, arquitectura i estudi de la construcció//Daniel Rivas Bragado
1917 -1920	Definició del projecte conjunt dels dos palaus bessons d'Alfons XIII i Victòria Eugènia per part de Josep Puig i Cadafalch		
1920	Començament de la construcció del Pavelló d'Art Modern, l'actual Alfons XIII		
1922	Inauguració "oficial" Palau Alfons XIII, encara que el 1921 havia aconseguit un acte Projecte definitiu del Palau de Victòria Eugènia que recull un canvi de sistema constructiu. Els pilars i les encavallades metàl·liques previstes – i executades al palau d'Alfons XII- se substitueixen per una estructura de formigó armat amb claraboies cassetteonades. Els plànols els realitza el mateix Puig i Cadafalch. La direcció d'obres la durà a terme l'arquitecte Eduard Ferrés, a qui se li atribueix el canvi de criteri donada la seva experiència en obres de formigó armat. En aquest nou projecte, Puig i Cadafalch dissenya uns interiors amb acabats més monumentals: escalinata, portes interiors, etc. L'aixecament de l'edifici es produeix entre juliol de 1922 i maig de 1923		
1923-29	El Palau de Victòria Eugènia allotja diverses fires i exposicions. Al 1928 s'acaben definitivament les obres, segurament amb l'estucat de façana, porxos de portes, i obertura de portes laterals.		
1929	Inauguració de l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929 efectuada per Alfons XIII. Durant l'Exposició Internacional va ser seu de la Secció Estrangera. Els diversos estats participants hi tenien espais individuals		
1929-1936	EL Palau continua allotjant activitats de la Fira de Barcelona		
1936-1947	En algun moment de la Guerra Civil o immediata postguerra l'edifici va tenir usos militars. Es en aquest moment on segurament es va eliminar la decoració interior original, en especial l'escalinata central, balustres, estatuària associada, etc. Finalment, el 1947 la Secció Automobilística de l'exèrcit abandona el Palau.		
1947-1952	Diferents obres per a tornar a habilitar el Palau com a recinte firal: Instal·lació elèctrica, arranjament claraboies, etc. Construcció del cos exterior posterior de comunicació de les dues naus		
1966-1969	Informe deficiències Joaquim de Ros i de Ramis, Antonio LozoyaAugé, Manuel Torres Minguez, Enríque de Hernández de Aviles i Javier AsartaFerriz		
1968-69	Obres generals de rehabilitació del Palau de Victòria Eugènia i d'Alfons XIII. Eliminació d'elements interiors de guix (capitells), noves claraboies, aplacat dels pilars de formigó, substitució balustres, etc.		
1988	Canvi de l'estructura de totes les claraboies. Enderroc i reconstrucció del cos posterior de comunicació (Projecte d'Studi PER)		

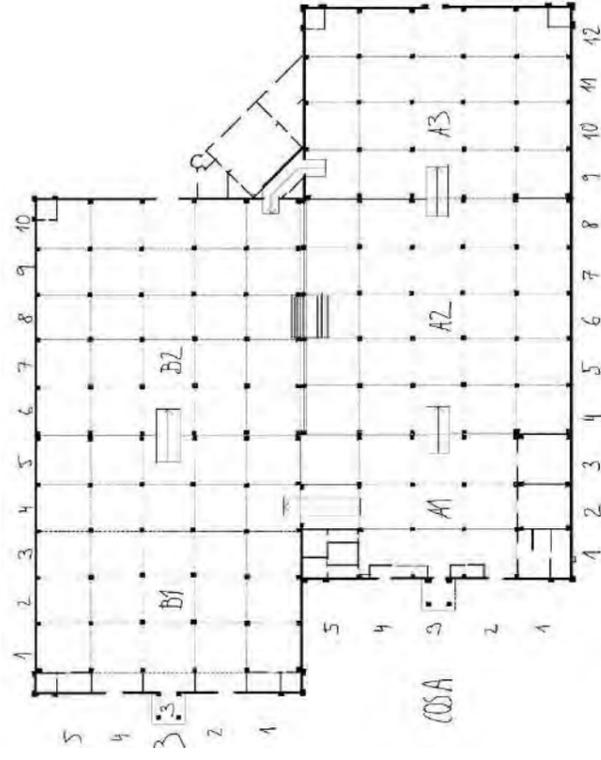
4. ANÀLISI MATERIAL

4.1. DESCRIPCIÓ GEOMETRICOFORMAL

Igual que el Palau d'Alfons XIII, l'edifici està compost de dos cossos principals, (A i B) d'una sola planta, però en aquest cas no hi ha cap soterrani. Les plantes dels dos cossos són rectangulars i estan retranquejats l'un respecte l'altre.

La planta baixa es disposa a cotes diferents, adaptant-se al pendent. El cos A està distribuït en tres plataformes, i el B es disposa a una cota superior i està dividida en dues plataformes diferents.

La gran diferència respecte el palau d'Alfons XIII és que en aquest cas l'estructura és de pilars i entramat de coberta de formigó, que li dona una aparença i una configuració de coberta completament diferent. L'entramat de pilars configura 5 crugies en sentit longitudinal en tots dos cossos, i 12 crugies transversals per el cos A i només 10 per el cos B. El cos B, però, té una crugia de dimensió més petita a la façana NE, que en coberta queda reflectit en un terrat transitable més ample que el del cos A en aquesta façana.

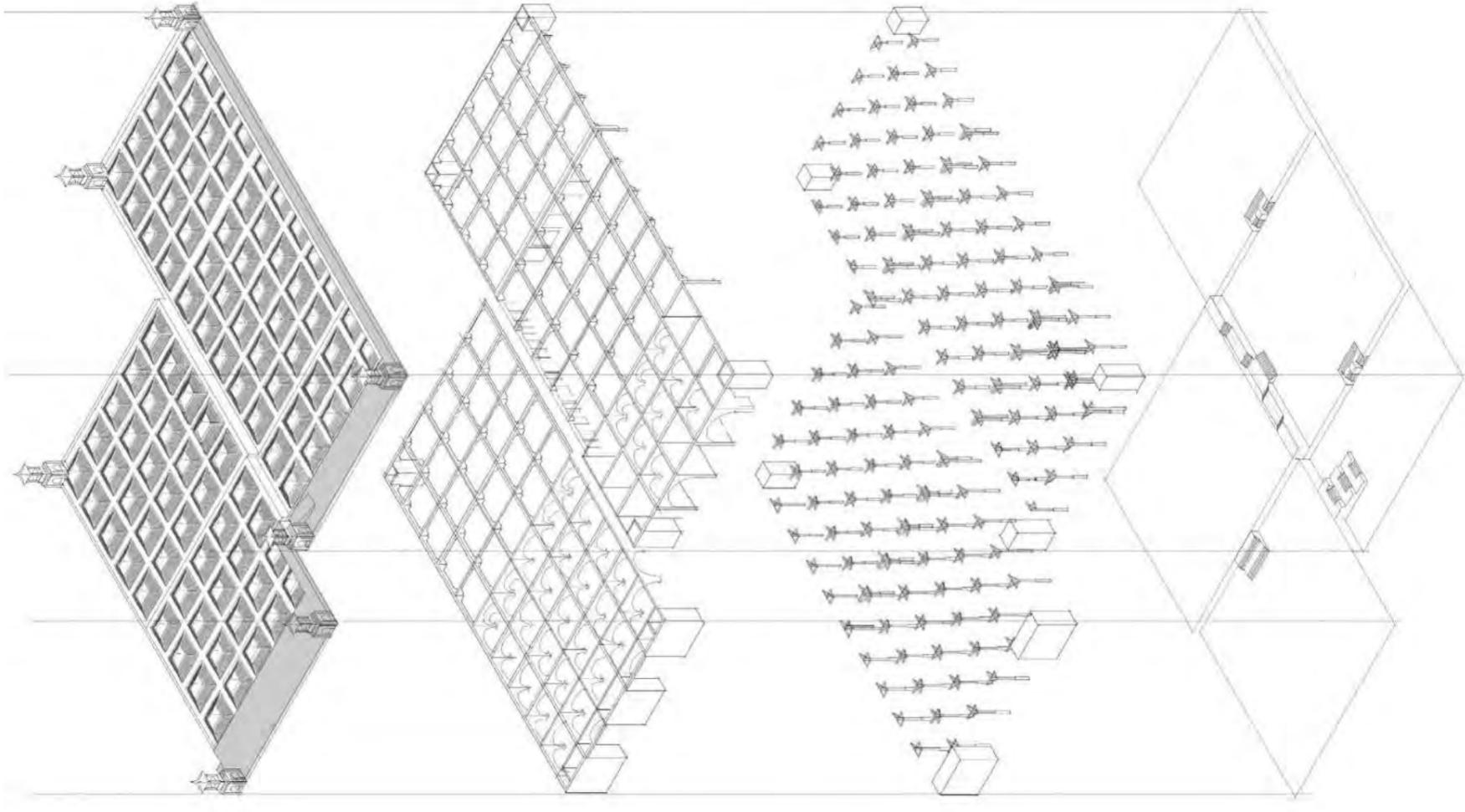

Esquema planta baixa de l'edifici actual

Hi ha un petit soterrani d'instal·lacions en el cos A, però no s'hi ha tingut accés i se'n desconeix la configuració.

La coberta presenta dues tipologies: la coberta principal de cassetons amb lluernaris, que segueixen la seqüència estructural de l'edifici ja que recolza sobre l'estructura de formigó inferior, i unes cobertes secundàries perimetrals, en aquest cas terrat pla.

A les cantonades dels cossos principals A i B hi ha unes torres de planta rectangular de 4x4, en total 8. Arrenquen des de la planta baixa, amb estructura ceràmica fins a coberta. Per sobre de la coberta es converteixen en uns templets, amb unes bases massisses i unes parts superiors obertes, sostingudes per quatre columnes. La coberta a quatre aigües dels templets recolza sobre aquestes columnes.

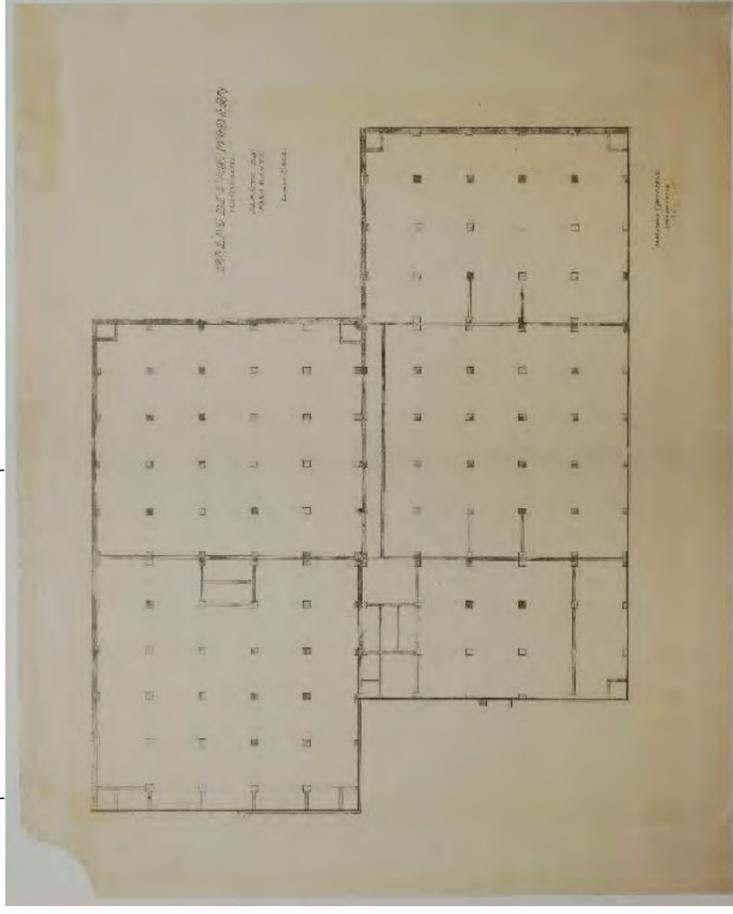
Esquema axonometria explotada de l'edifici original

4.2. SISTEMA ESTRUCTURAL

4.2.1. Fonaments

Per adaptar-se al pendent del peu del turó de Montjuïc, els cossos estan a diferent nivell, i per tant hi hauria d'haver murs de contenció de terres, a part de la fonamentació dels tancaments de façana i dels pilars.

No s'ha localitzat documentació de projecte precisa sobre el tipus i la dimensió de la fonamentació, només un plànol de 1922 on es grafien els fonaments, sense acotar ni especificar materials. Es tracta de sabates corregudes per tot el perímetre de façanes i dels canvis de nivell interior, amb els elements que contenen terres de més gruix. Els pilars tenen sabates aïllades, i les diferents escales que comuniquen els nivells disposen de fonamentació específica.

Detall fonaments ANC_1919

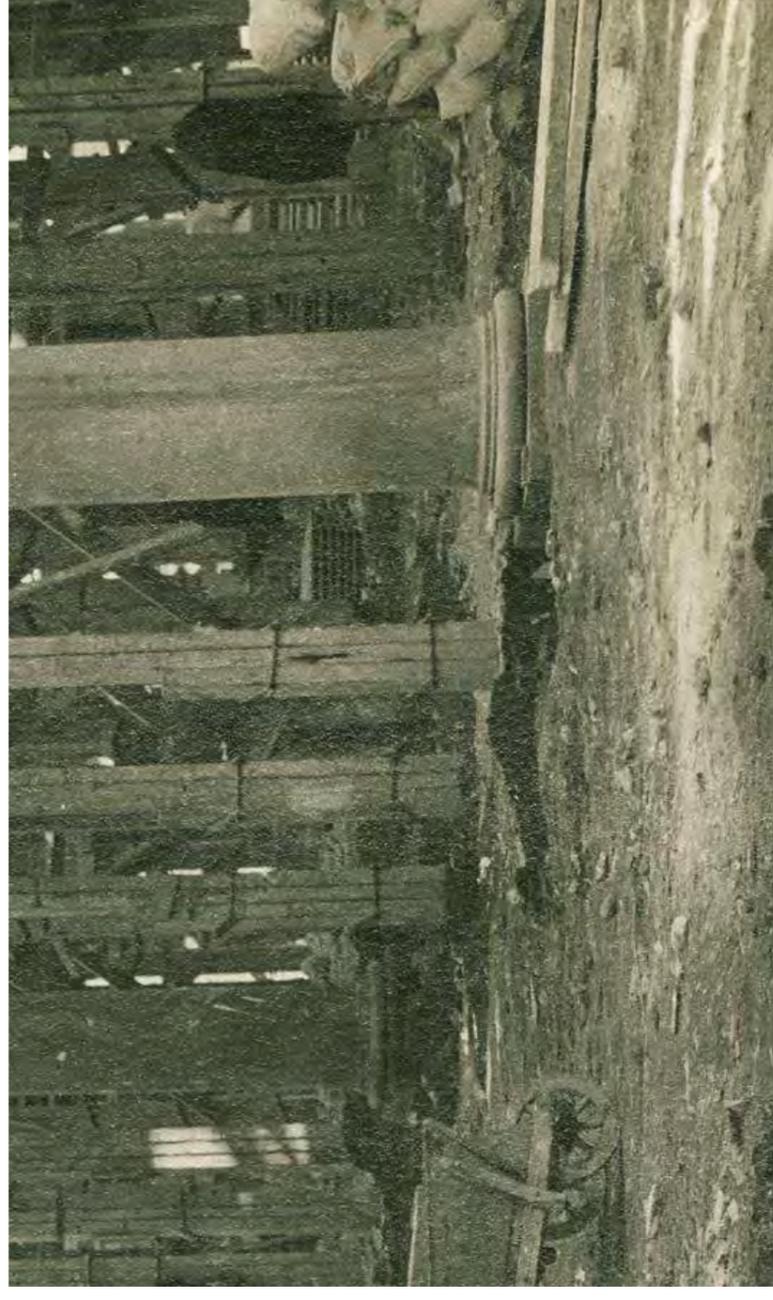
A les imatges històriques trobades no es pot identificar amb claredat el sistema constructiu d'aquesta fonamentació, i no s'han documentat cales estructurals.

MATTERS

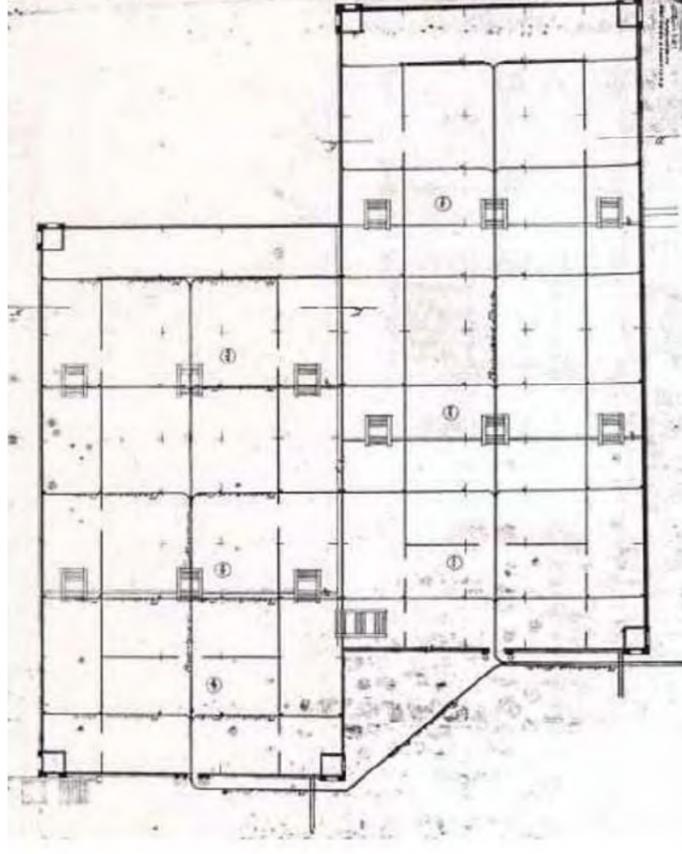
Maria Cubi 66 local 1 \ Barcelona 08006 \ T: 932 405 810
www.matters.cat \ info@matters.cat

Construcció Palau Victòria Eugènia. AFB_1922

Detall construcció pilars1923 ANC_1922-23

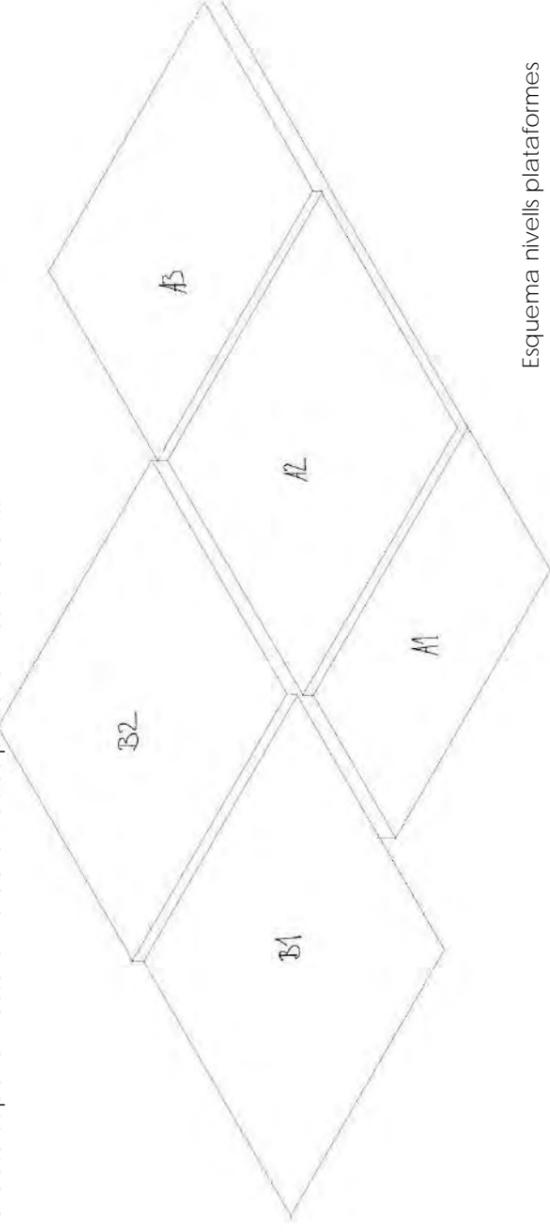
En un dels plànols datat el 1919 hi ha grafida una planta de la xarxa de clavegueram, on els baixants estan integrats al pilar de formigó i es redirigeixen cap a un clavegueró central que connecta cap a l'exterior.

Palau del Art Modern costat oest. Detalls de construcció de la xarxa de clavegueram. AHCOAC 1919 Font: Rivas 2015 (Font AFB_2015)

4.2.2. Contenció de terres

Alguns dels murs de tancament dels cossos són murs de contenció de terres que es van adaptant al pendent del terreny. Com ja s'ha comentat, el cos A està distribuït en tres plataformes, i el B es disposa a una cota superior i està dividida en dues plataformes diferents.

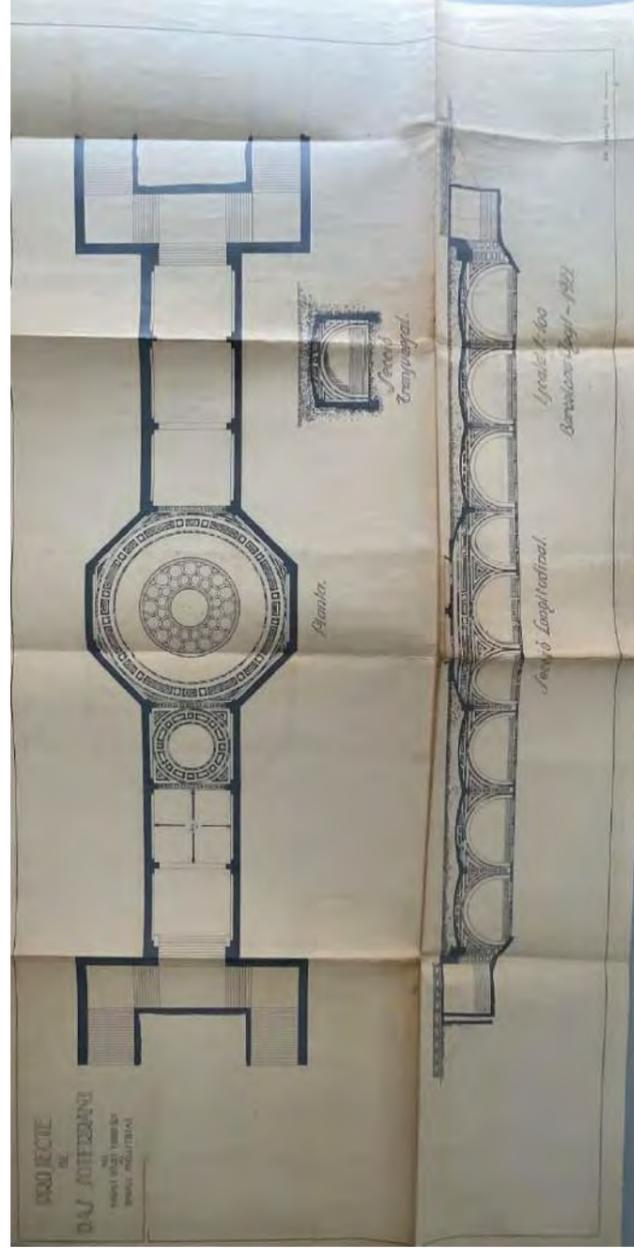

Esquema nivells plataformes

Entre la documentació conservada del palau veí d'Alfons XIII hi ha un plànol del mur de contenció de la façana nord, però no se n'ha trobat cap d'equivalent del Palau de Victòria Eugènia ni tampoc s'ha pogut comprovar si es correspon amb la realitat construïda.

En aquest palau tampoc s'ha localitzat cap galeria subterrània com la que existeix en el Palau d'Alfons XIII.

S'ha localitzat un plànol que proposava una comunicació monumental subterrània entre tots dos palaus, que no es va arribar a construir.

Projecte de pas soterrani del Palau d'Art Modern al Palau Industrial. AMCB 1922 (3)

MATTERS

Maria Cubi 66 local 1 \ Barcelona 08006 \ T: 932 405 810
www.matters.cat \ info@matters.cat

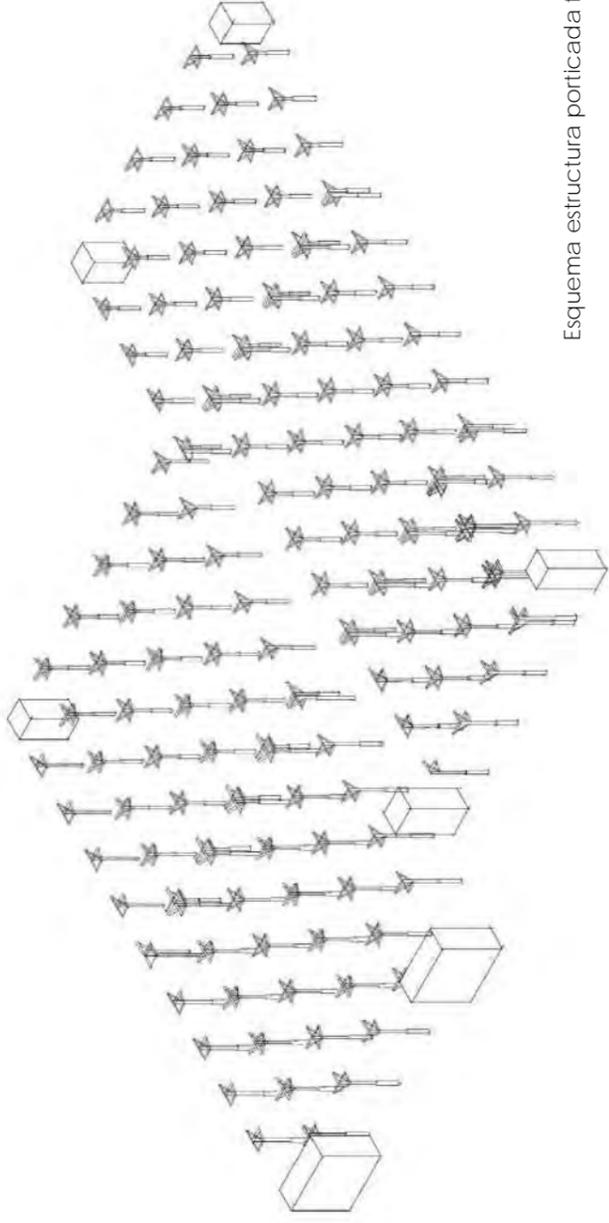
Pas de la plataforma A2 a B2
ABtB_1923 (2)

Pas de la plataforma B1 a B2
Estat actual

4.2.3. Estructura formigó

Com ja s'ha dit, l'estructura dels dos cossos A i B que conformen l'edifici es desenvolupen únicament en planta baixa (en diverses plataformes) és una estructura porticada de formigó. Els pilars segueixen una retícula de 11x12 m, i estan doblats en els punts de canvi de nivell de cada plataforma.

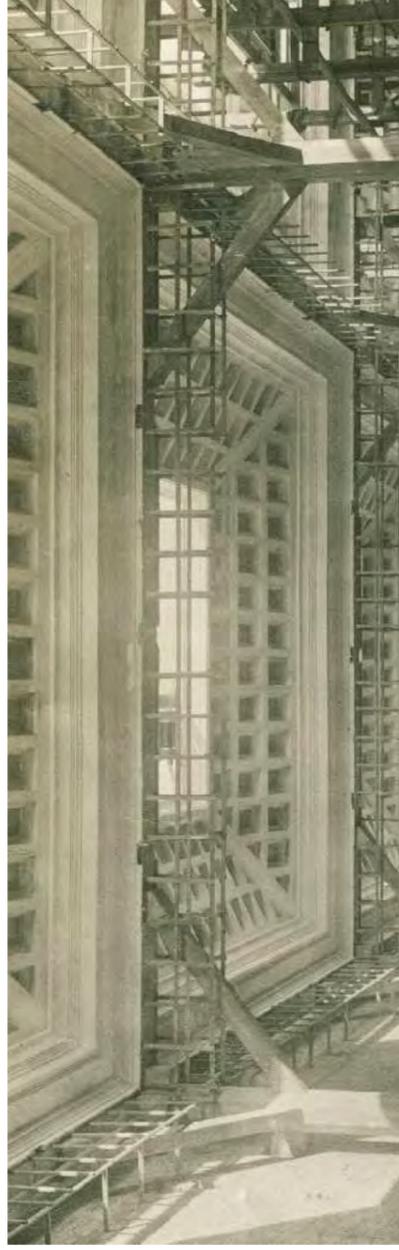

Esquema estructura porticada formigó

S'ha identificat que a la cantonada nord del cos A1 hi ha un espai també amb doblat de pilars. No s'ha tingut accés a aquesta zona perquè estava ocupada per una exposició temporal, i es desconeix el motiu. Podria ser que fos la zona amb un soterrani inferior.

Els pilars originals tenen planta circular i estan rematats a la part superior per quatre braços també de formigó que donen punts de suport addicionals a la coberta bidireccional.

Aquesta coberta està formada per un sistema ortogonal de bigues de cantell que suporten els elements tronco-piramidals dels cassetons rematats amb lluernaris. Per sota la biga de cantell hi havia unes faïses bigues de guix, avui desaparegudes. En alguna fotografia històrica es veu la sub-estructura de fusta que conforma aquestes faïses bigues

Detall ANC_1922-23

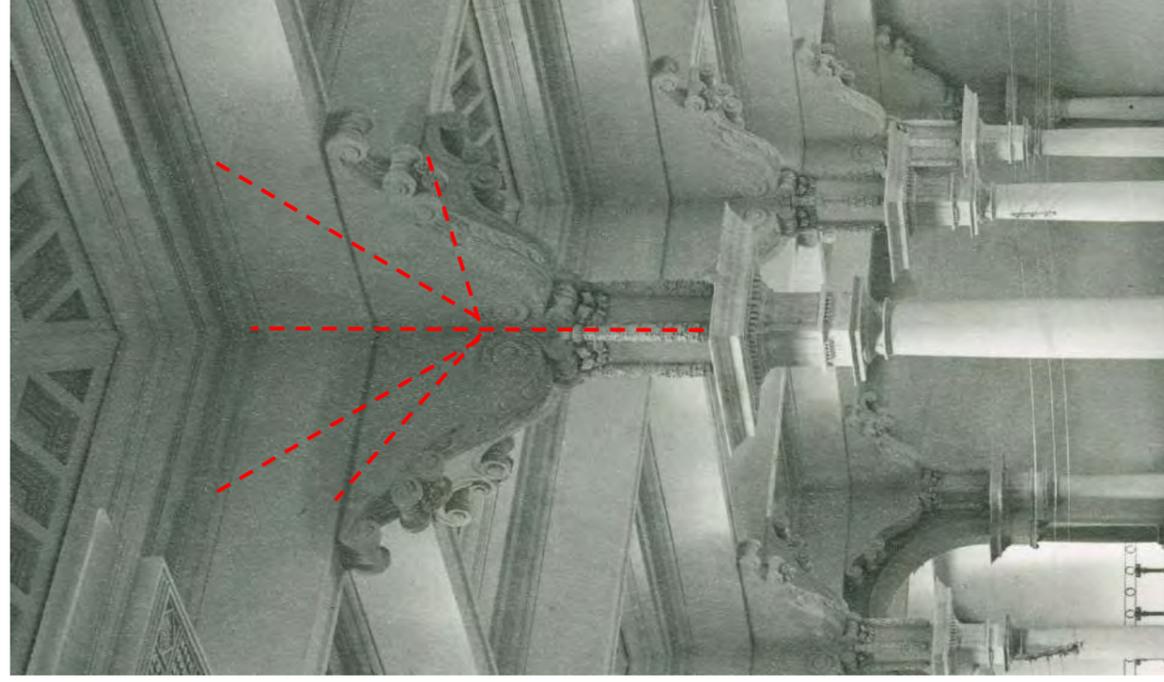

Estat actual

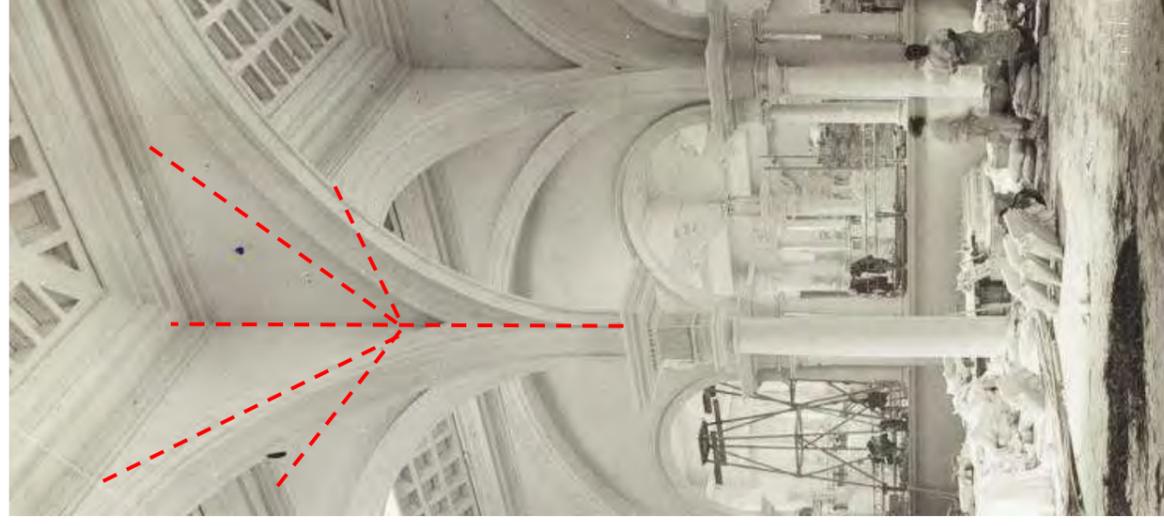
Els quatre braços de formigó, que a les fotografies històriques de la construcció de l'edifici es poden apreciar perfectament, es van recobrir amb elements decoratius de carcasses de fusta i guix. En algunes zones va es van tapar en forma de capitells amb volutes i falses jàsseres, i en d'altres amb falsos arcs de mig punt.

Detall ANC_1922-23

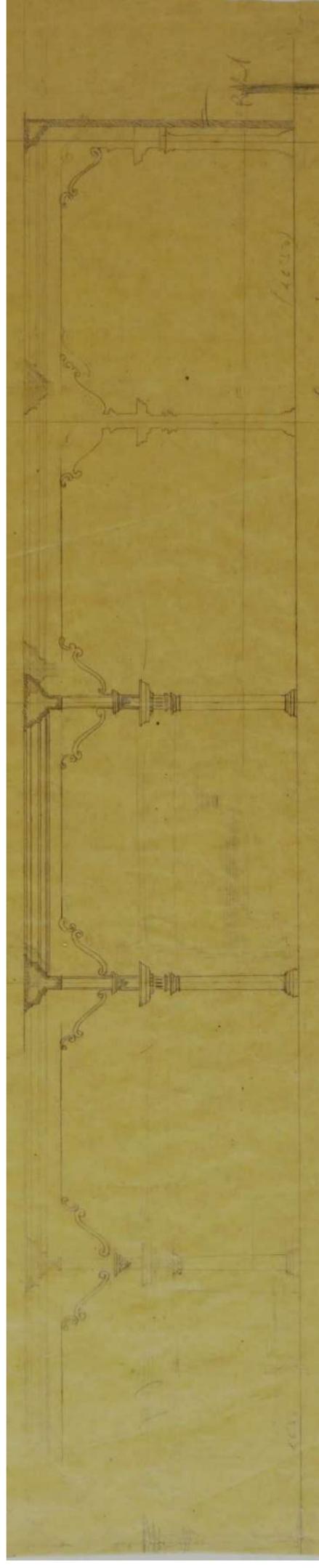
Detall ANC_1923(2)

Detall ANC_1922(2)

Estat actual

ANC_Fons 737

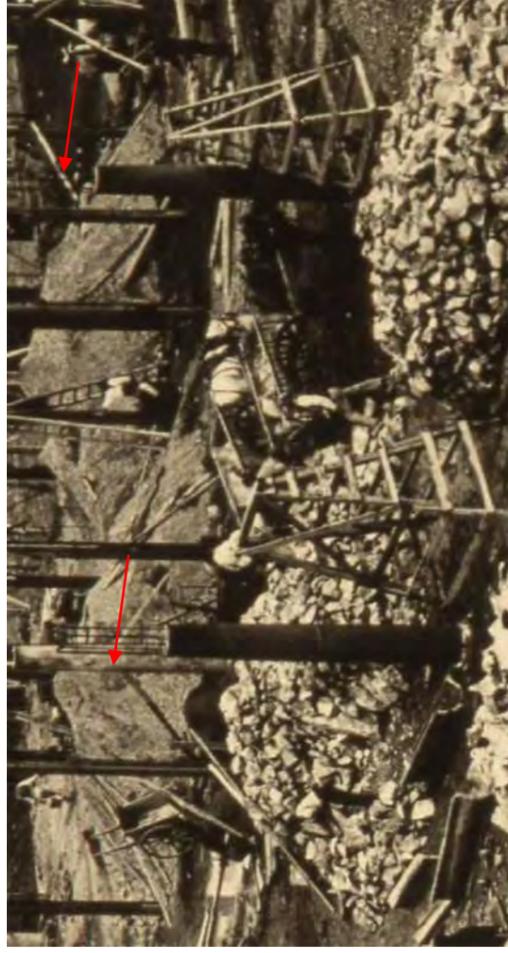
Com ja s'ha dit, a les obres dels anys 60 van desaparèixer totes aquestes decoracions i es van folrar els pilars amb obra ceràmica amb planta quadrada. A les fotografies del procés es poden veure al fons pilars encara amb les decoracions originals.

Detall AFB_166(2)

No s'han localitzat plànols ni documentació tècnica respecte el tipus de formigó ni l'armat utilitzat, tot i que en alguna de les fotografies del procés constructiu es poden veure elements.

Detall AFB_1922(2)

MATTERS
Maria Cubi 66 local 1 \ Barcelona 08006 \ T: 932 405 810
www.matters.cat \ info@matters.cat

Per la diagnosi estructural del 2014 es van fer algunes cales en i es van identificar en un dels pilars octogonals de 50 cm de diàmetre es van localitzar 8 rodons llisos del 16 i estreps de 8.

Figura 21 Pilar octogonal

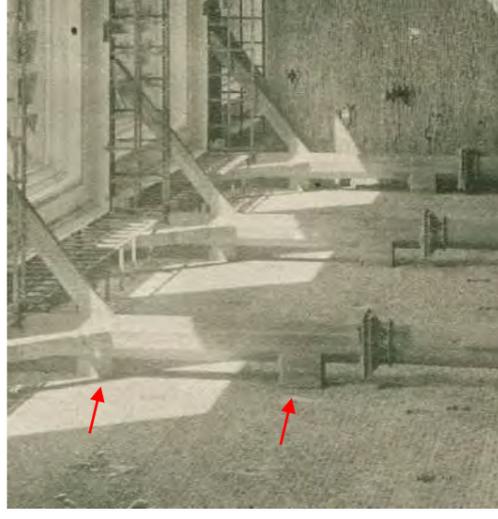

Figures 22 i 23

Les bigues principals, de 40cmx60cm, estan consolidades per dues caixes d'armat separades. Les armadures inferiors són dues barres llises de Ø12 d'acer (figura 22) i un estrep de diàmetre Ø8 cada 22cm, les barres es troben lleugerament oxidades. El fet que no existeixi estrep que envolti tota la peça facilita l'aparició, sovint, d'una fissura longitudinal en el bell mig de les bigues. S'ha detectat l'existència de peces de fusta d'important dimensió en l'interior de la biga (figura 23).

AFB_2014

A les fotografies veiem que primer es munta l'estructura i després s'executa el tancament d'obra ceràmica, i que es connecten en diversos punts que actualment també es poden apreciar.

Detall ANC_1922-23

Estat actual

VECLUS
Francesc Caballé \ Historiador

4.2.4. Escalles de comunicació entre nivells

Cadascun dels cossos A i B tenien diversos nivells interiors, i aquests nivells estaven connectats per escales monumentals profusament decorades. Actualment no en queda res d'aquestes decoracions i només s'han pogut identificar per la documentació històrica.

Escala B1_1 Detall AFB_1923

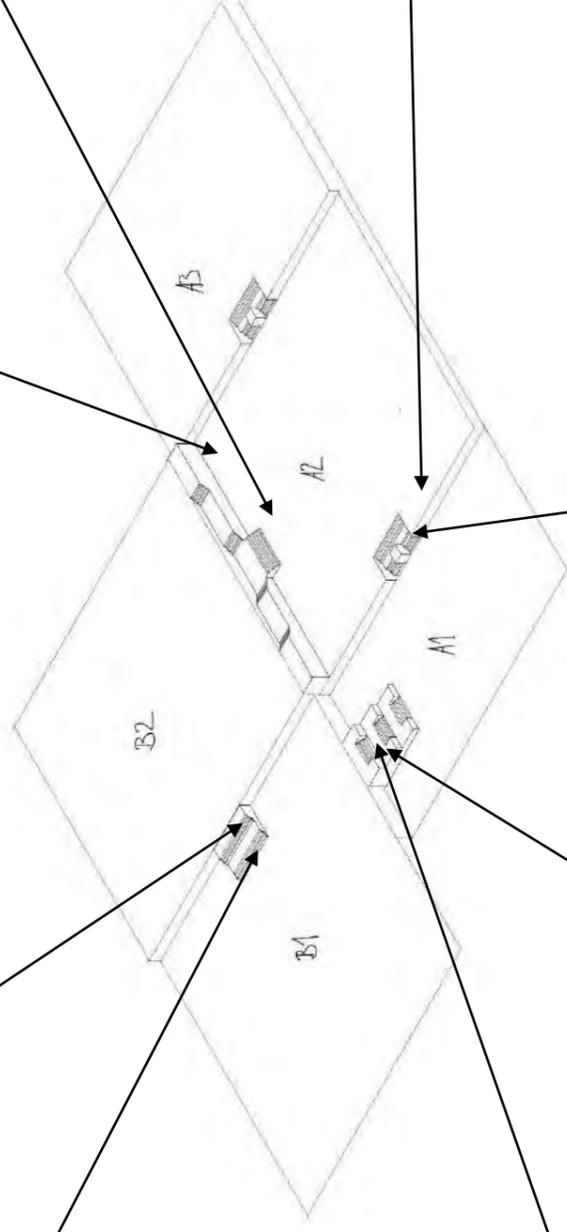
Escala B1_1 Detall ANC_1924(8)

Escala A2_2 ANC_1922(2)

Escala A1_1 (Font: afb_1929(7))

C_1929

Escala A1_1 ANC_1924

Actualment aquestes escales monumentals i tota la seva decoració associada han desaparegut. En gairebé tots els casos s'han substituït per rampes que milloren l'accessibilitat a cada plataforma. Però tant les baranes de ferro decorades com les gerrerries i els elements escultòrics s'han perdut.

Escalera A2_2 ANC_1922(2)

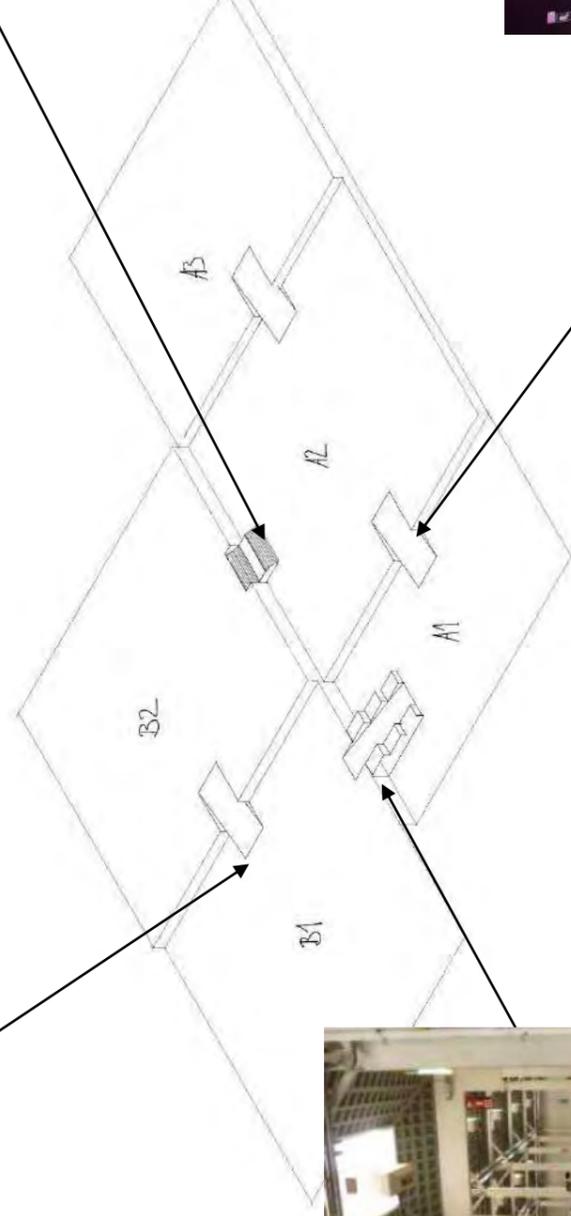
Escalera B2 AFB_2015

Escalera B1_1 Detall AFB_1923

Estat actual

Escalera A2_1 ANC_1929

Escalera A1_1 ANC_1924

Escalera A1 AFB_2015

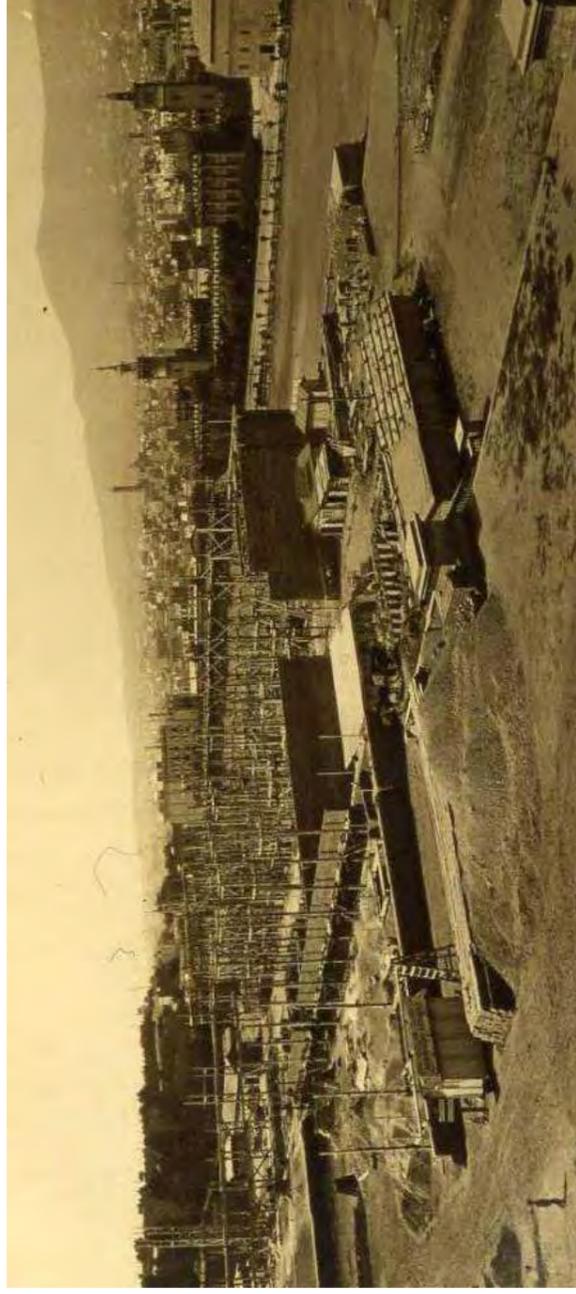
Estat actual

4.3. ENVOLUPANT

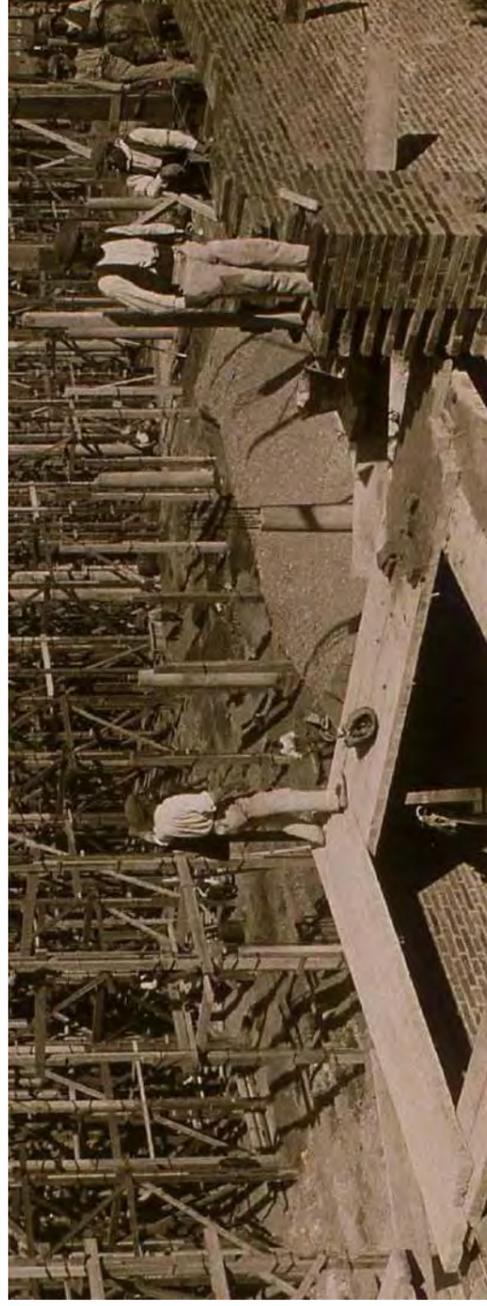
4.3.1. Façanes

L'envolupant es va construir de maó, exceptuant el sòcol que és un basament de formigó.

Les façanes ceràmiques estan formades per un tancament d'un sol full, de fàbrica ceràmica de maó massís, de 30 cm de gruix i aparell al llarg i través (Anglès), acabat enguixat a l'interior i revestiment continu en base calç a l'exterior. Com ja s'ha dit, aquest tancament de façana es va començar a realitzar abans de construir l'estructura de formigó interior (mentre que amb el pavelló d'Alfons XIII es va fer a l'inrevés) i van acabar pujant les estructures a la vegada.

Construcció Palau Victòria Eugènia. AFtB_1922

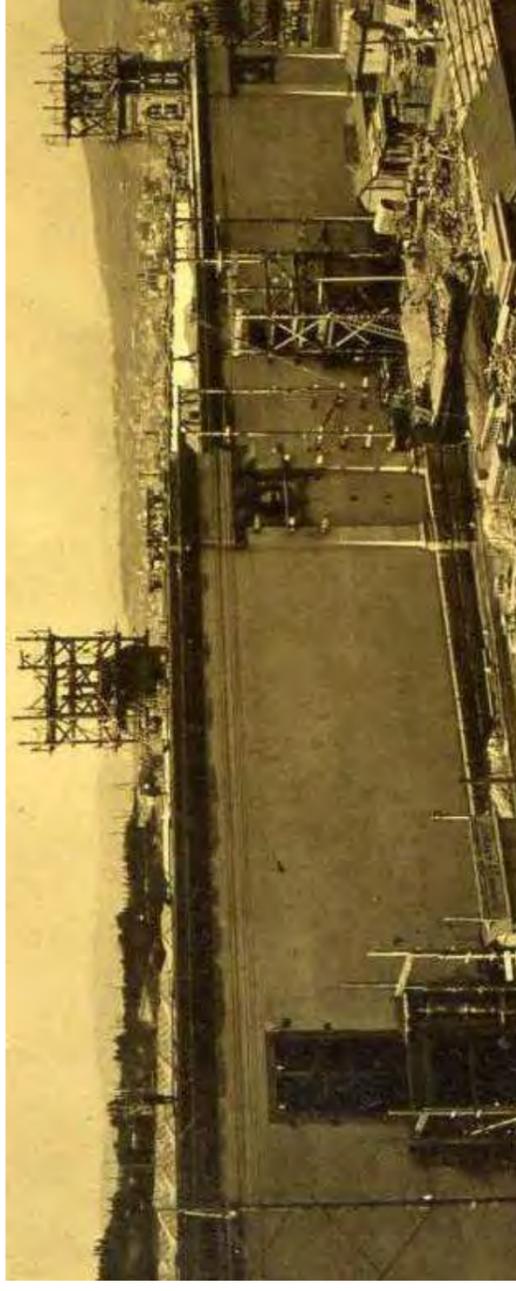

Construcció Palau Victòria Eugènia. AFtB_1922 (2)

AFtB_1922(3)

Un cop acabada la construcció de les façanes, es van revestir amb un acabat continu de morter en base calç. I sembla ser que no van poder executar els elements decoratius sobre l'estuc d'especejament carreuat i garlandes abans de fer-lo servir a la Exposició de l'automòbil de 1925, perquè s'aprecia un estucat llis.

AFtB_1923(3)

ANC_1925(2)

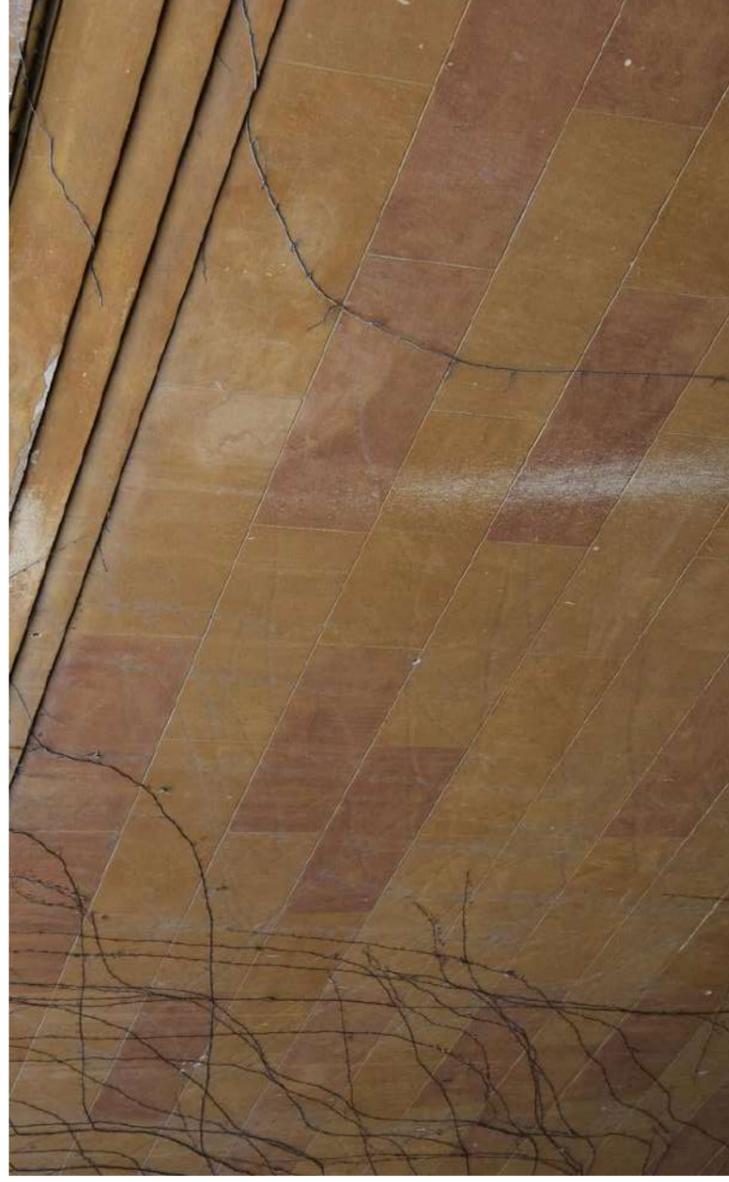
En canvi, per l'exposició de 1929, ja s'havia executat tota la decoració dels acabats de façana.

A les fotografies es veu perfectament que el revestiment d'estucat tenia un especejament de carreuats, i amb un tractament cromàtic diferenciat a cada peça per simular pedra de Montjuïc, amb tons entre l'ocre i el vermell.

(Detall ANC_1929(2))

Aquestes evidències del joc cromàtic de l'acabat original es veuen la façana posterior de l'edifici SE.

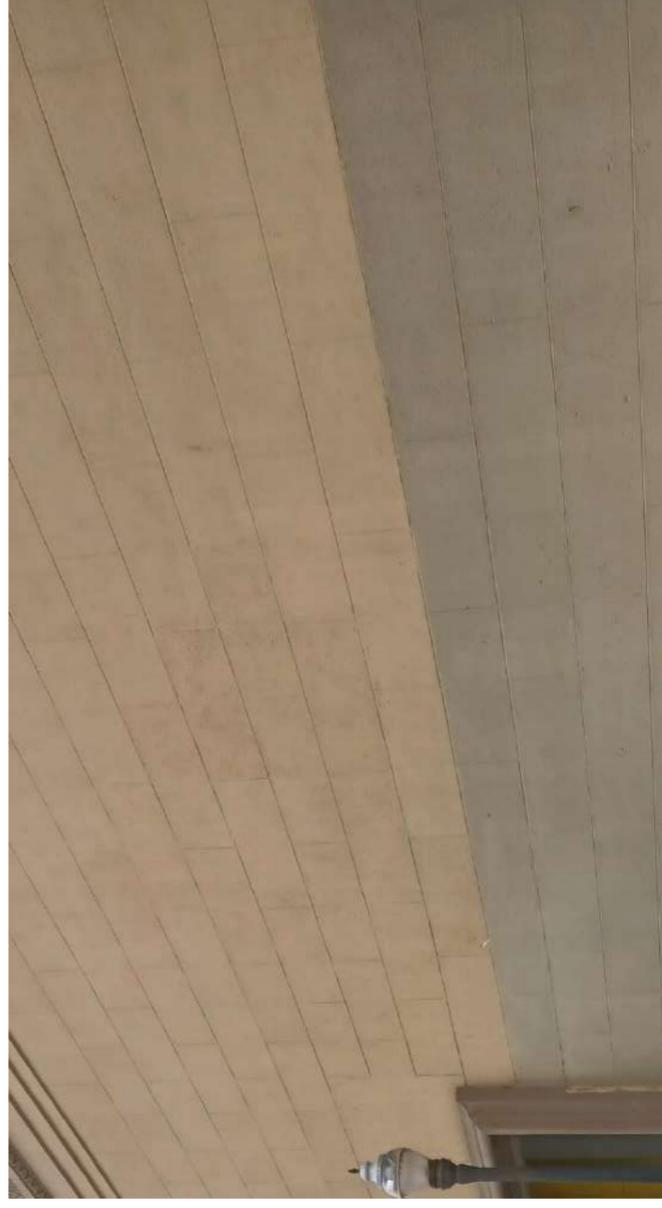
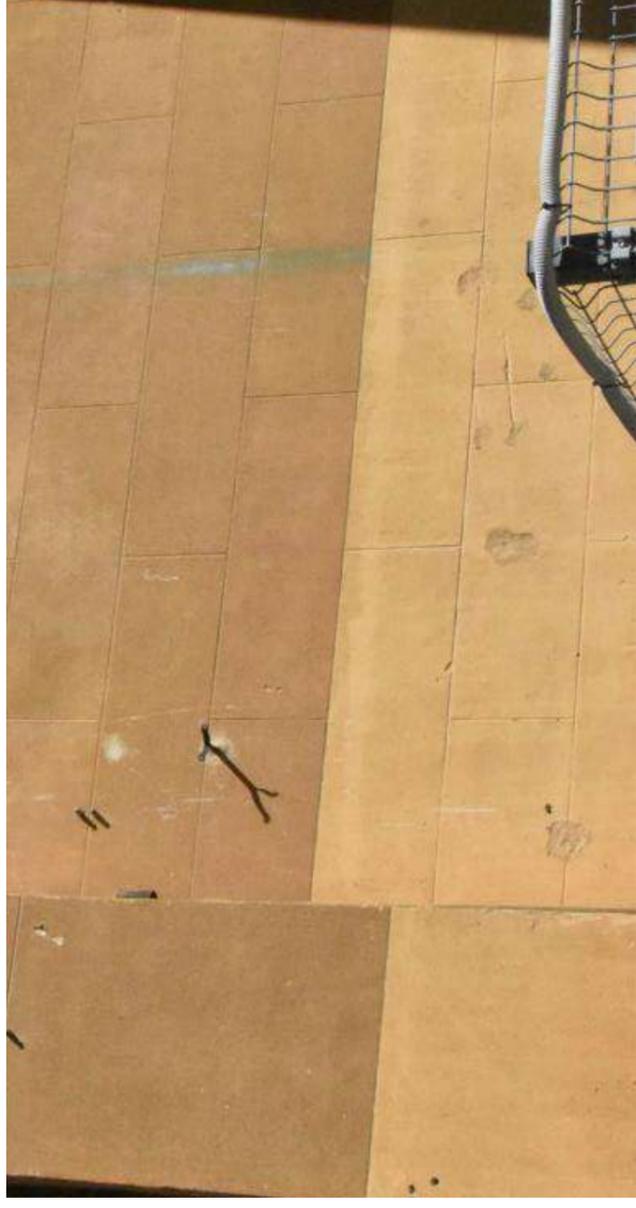

Excepte en aquesta façana posterior, a la resta s'han perdut aquestes policromies perquè es va repintar per sobre amb un únic to monocrom.

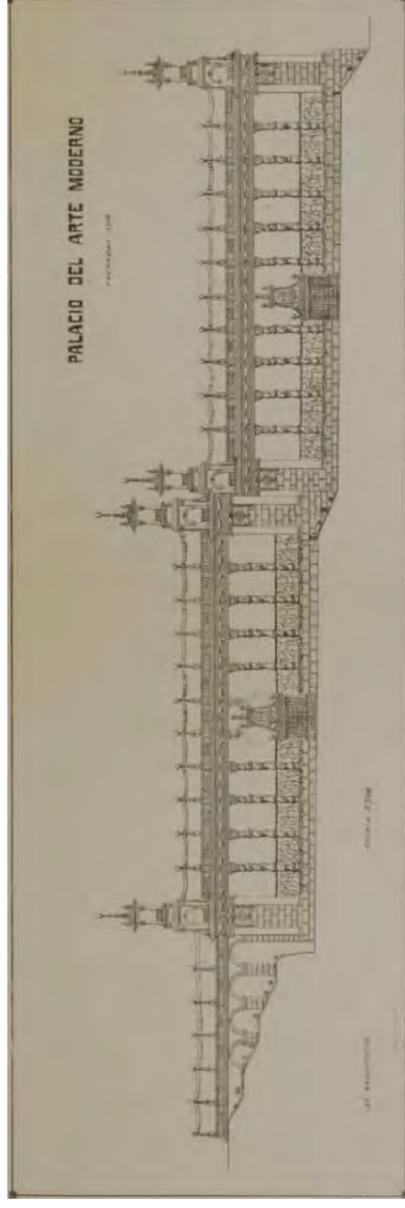
A la intervenció de 1971 s'indica que es repinten les façanes amb una pintura opaca, tipus resines de pliolite, que creen una capa uniforme que perd les tonalitats originals, de la mateixa manera que s'havien fet a Alfons XIII:

Estuco: reparar partes desconchadas, limpiarquimicamente, lavar.. Pintar con pintura a base de Pliolite de la casa GoodYear y en la mismacalidad que la muestrajecutada en el palacio de Alfons XIII en Febrero de 1969.

Tot i que no s'ha trobat documentació tècnica específica, posteriorment s'han tornat a repintar les façanes, i en diversos punts es veuen capes sobreposades.

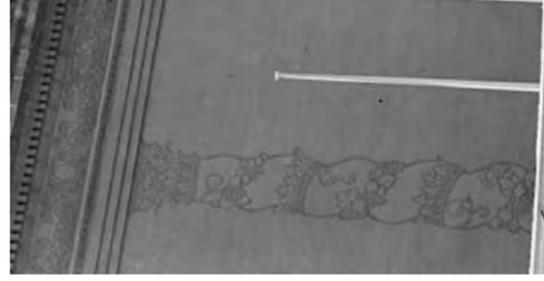
Tot i que en els dibuixos de projecte es grafien diversos elements ornamentals en els revestiments d'acabat, no es van executar tots, només les columnes salomòniques i els frisos decoratius.

Un dels trets distintius de l'acabat de façana són els esgrafiats de columnes salomòniques i garlandes. Ja hem comentat que, igual que l'especejament imitació carreuat de Montjuïc es van acabar executant una mica després de la inauguració de l'edifici, per la gran exposició del 1929.

ANC-Fons 737

Detall ANC_1950(3)

I el mateix passa amb les garlandes decoratives,

Tots aquests elements van ser repintats diverses vegades en operacions de restauració de façanes a llarg dels anys.

En un dels punts de la façana NE del cos A es veu una zona protegida dels repintats, on sembla que el dibuix no és ben bé igual al que es pot apreciar actualment.

El sòcol té especeïment de carreus de grans dimensions amb junts d'amplada destacada, de formigó in situ. Ocupa totes les parts inferiors de les façanes, amb alçades molt diferenciades per adaptar-se a la topografia del terreny, mantenint sempre la mateixa cota de coronament, de forma diferenciada pel cos superior i inferior de l'edifici.

Façana NE cos B

Façana NO

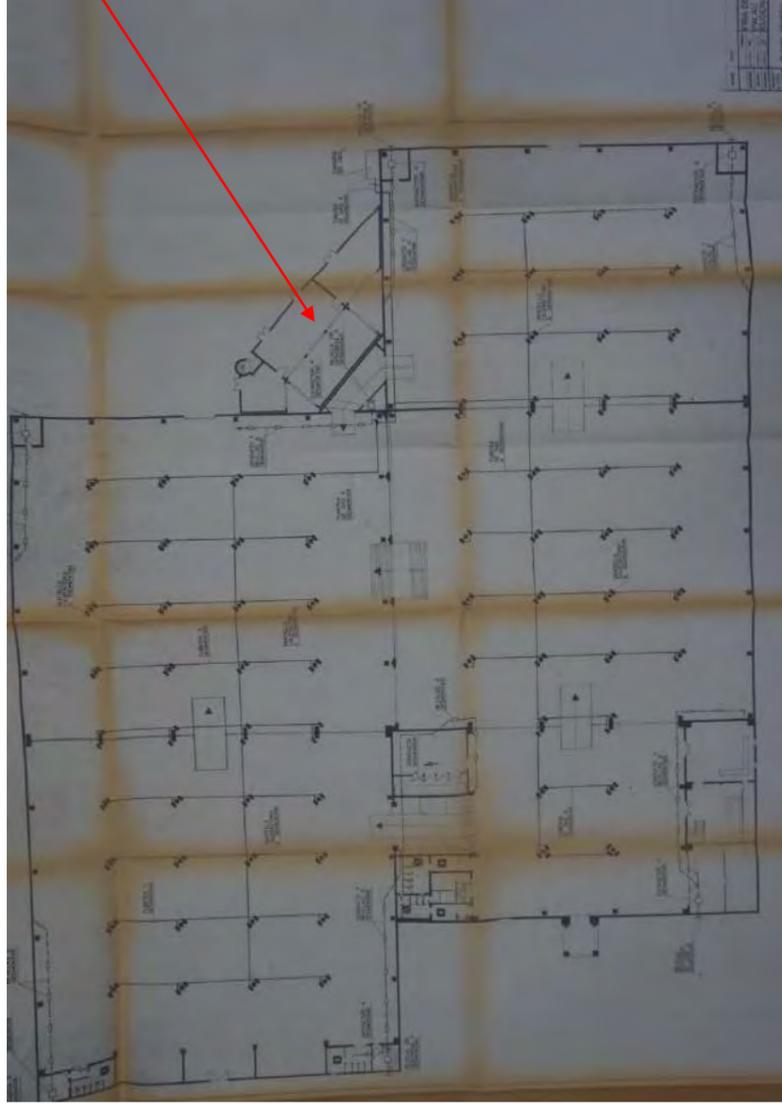
Façana NO

Façana NE cos A

4.3.2. Annex afegit posterior

Com ja s'ha dit, es va afegir un cos posterior el 1966, que va se completament remodelat el 1988 per l'Estudi PER, on hi ha instal·lacions. No s'hi ha tingut accés.

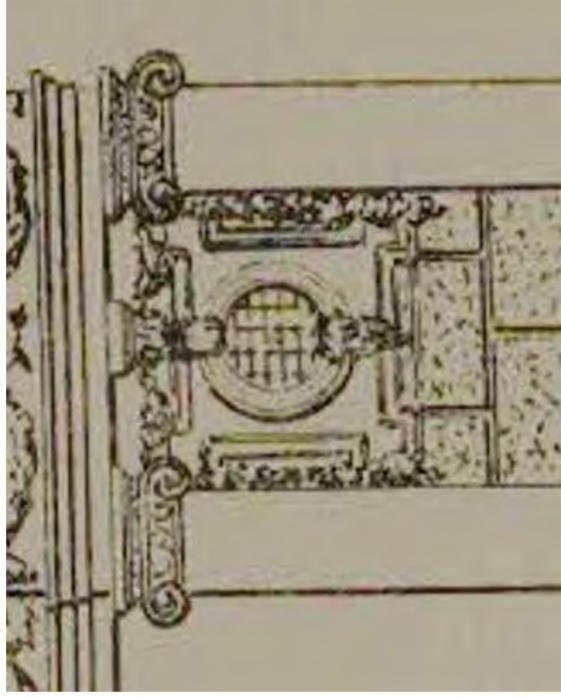
AFB_1988

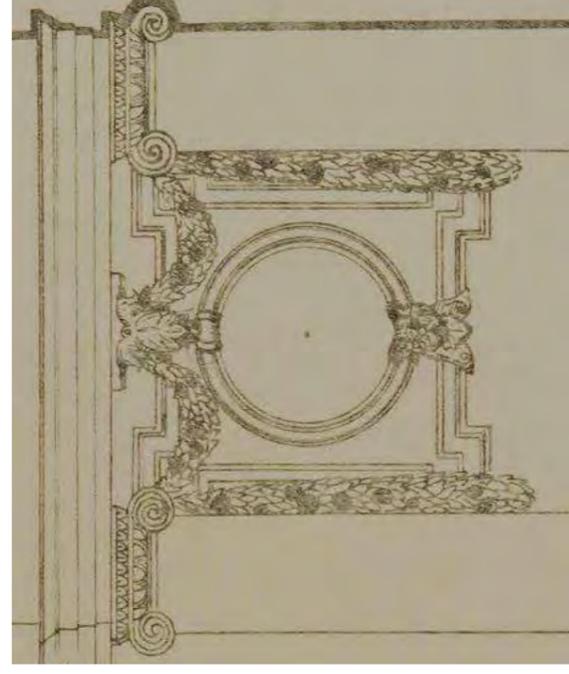
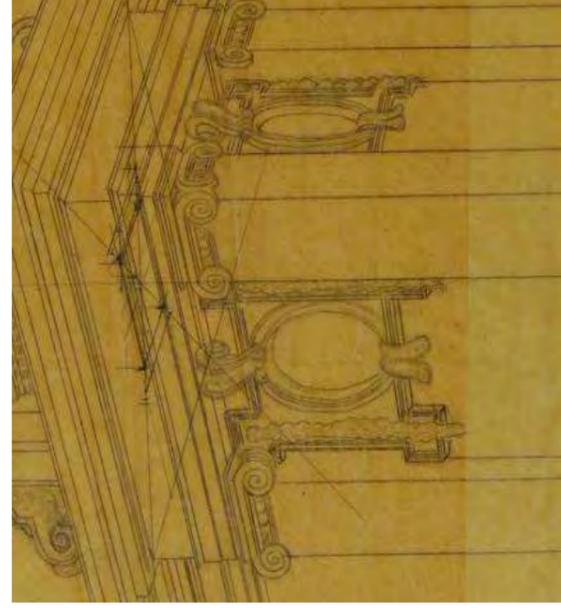
4.3.3. Elements ornamentals

A les cantonades exteriors de l'edifici es disposen uns elements decoratius en forma de finestres circulars tipus rosetó que contenen un bust d'una figura clàssica, emmarcat per garlandes de pedra artificial, idèntics al edifici veí d'Alfons XIII

A la documentació gràfica de projecte veiem l'evolució del dissenys d'aquests elements.

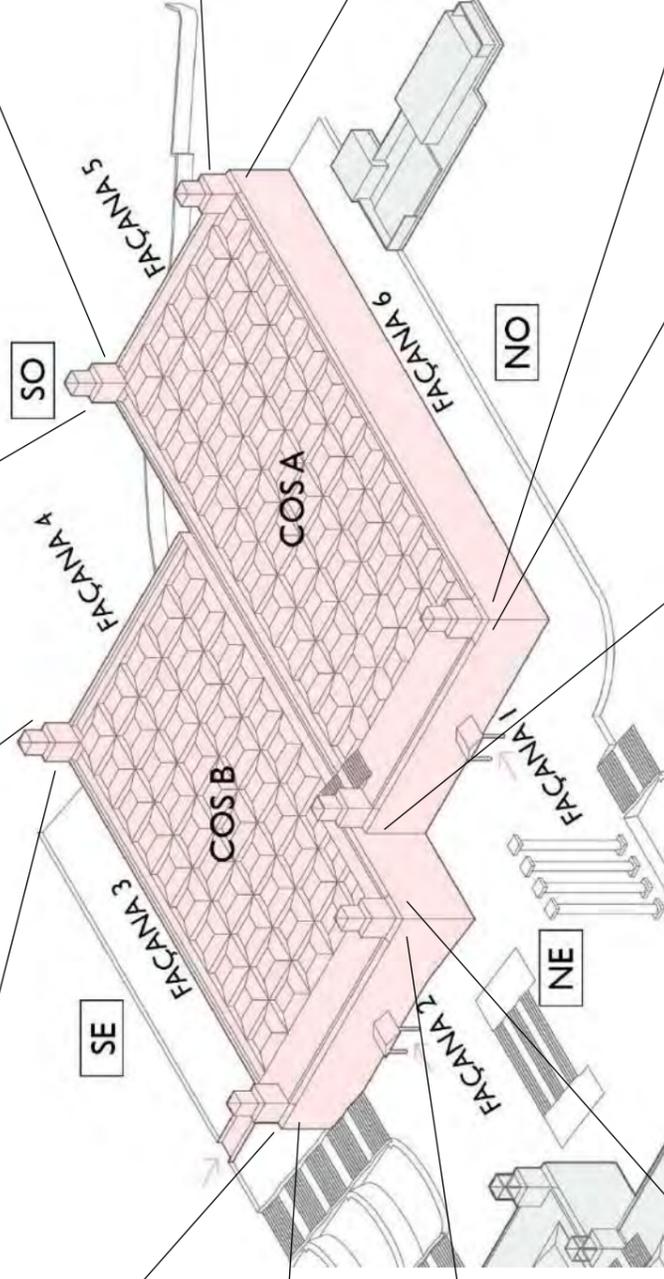
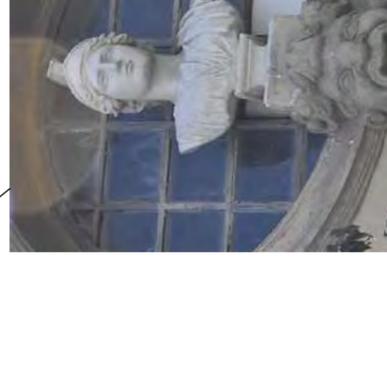
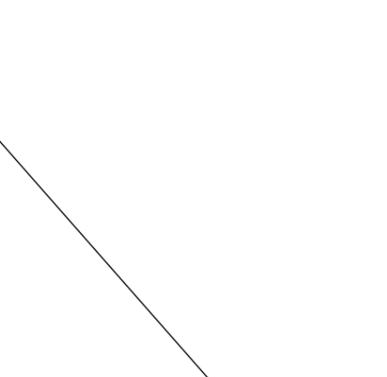
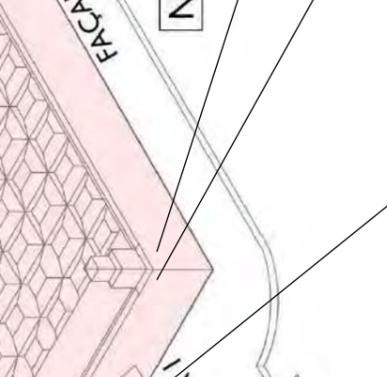
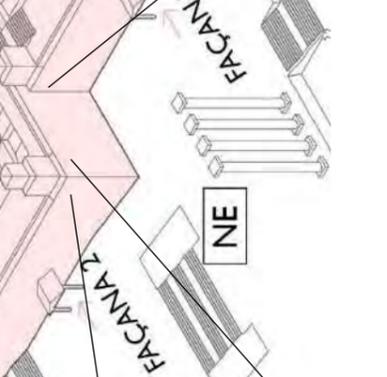
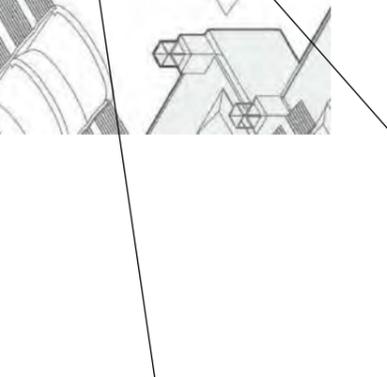
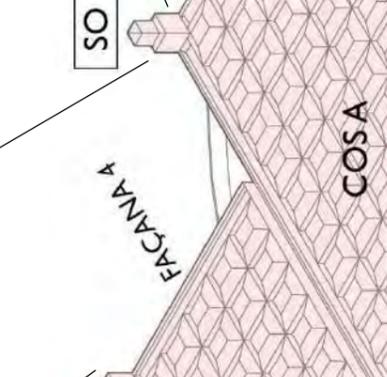
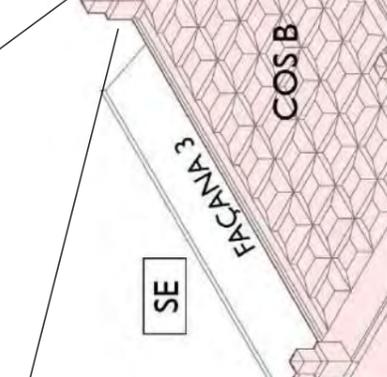
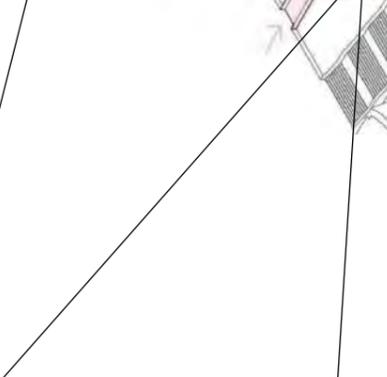

ANC-Fons 737

Detall AFIb_1922 (3)

De la mateixa manera que al palau simètric d'Alfons XIII, hi ha 5 models de busts decoratius a les rosasses en cantonada, i són còpies d'originals de l'antiguitat clàssica que es conserven en diversos museus.

Aquests busts es van repetir en base a 6 models, i són còpies de originals de l'antiguitat clàssica que representen personatges de mitologia(Zeus, Atenea, Asclepi) o emperadors (Lucio Vero)

Model 1: Zeus/Júpiter

Original Font wikipedia

Model 2: Asclepi

Original Font wikipedia

Model 3: Lucius Verus

Original Font wikipedia

Model 4: Atena

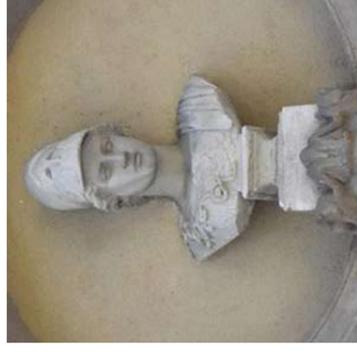
No s'ha trobat un paral·lel exacte, però per l'atribut del casc podria ser la deessa Atena

Model 5: Atena de Velletri

Original Font wikipedia

Model 5: Niobe

Original Font wikipedia

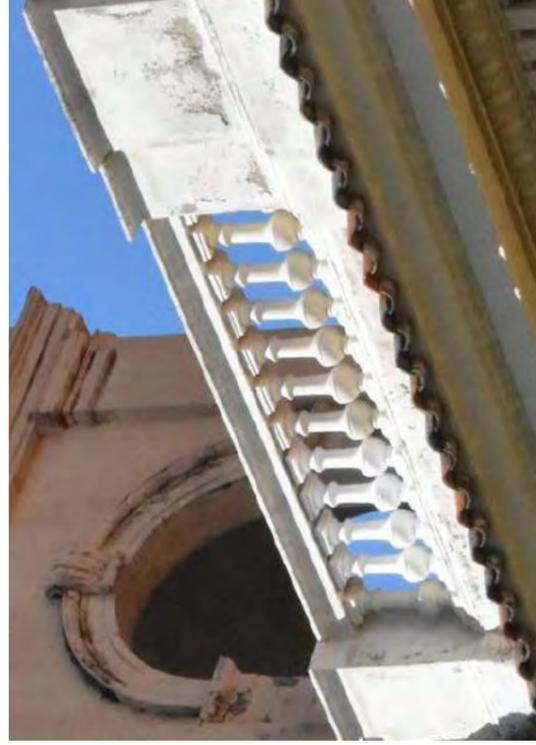
4.3.5. Cornisa i ampits de coberta

Els ampits de coberta perimetrals estan formats per pilastres, passamà motllurat i balustres de pedra artificial. Aquestes balustres tenen una ànima de ferro que ha provocat molts problemes al llarg dels anys per la seva oxidació.

Moltes d'elles van ser substituïdes en les diverses restauracions de l'edifici.

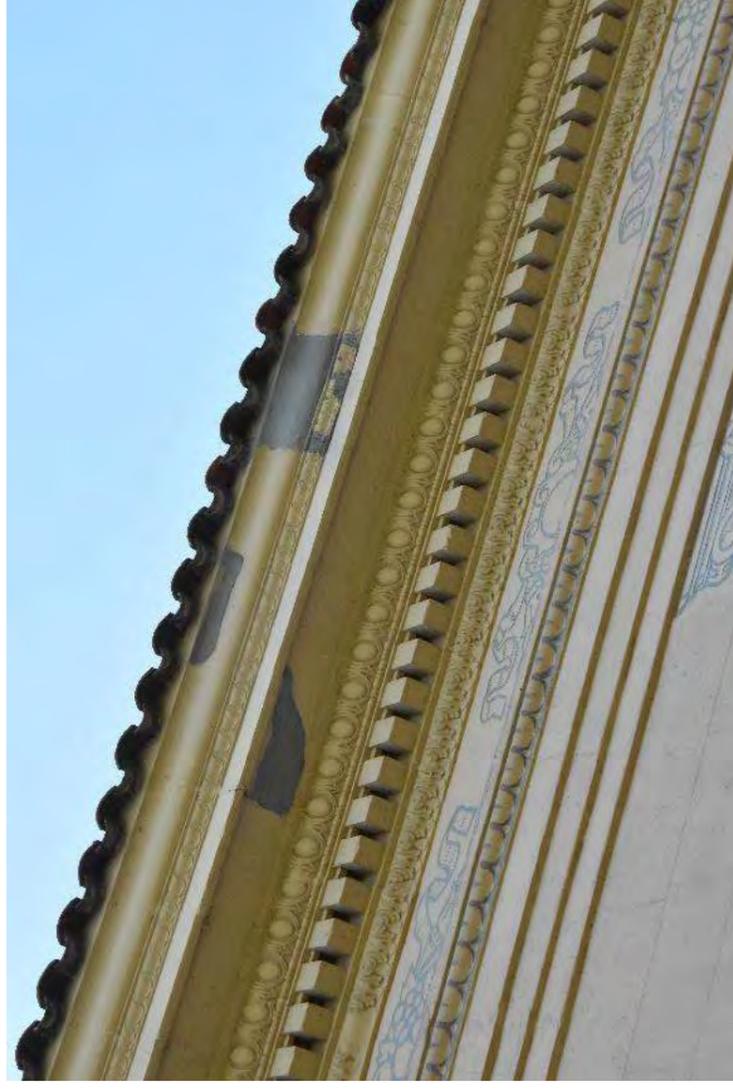

Balustres degradades 2014 (Font AF)

Estat actual

Les cornises motllurades estan fabricades a base de peces prefabricades de pedra artificial, amb armadures metàl·liques internes que estan provocant moltes lesions.

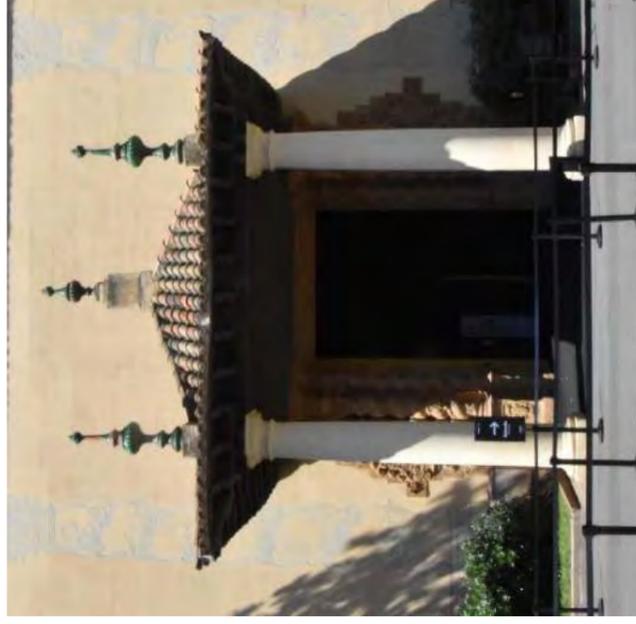

Estat actual

4.3.6. Pòrtics de les portes d'entrada

Les portes d'accés estan indicades amb un porxo dissenyat per Puig i Cadafalch, dels quals no se'n conserven tots. Originalment hi havia 3 entrades porxades, dues a la Plaça de Puig i Cadafalch i una a la façana posterior SO del cos A.

Estat actual

Les columnes adossades i els baix relleus de les portalades copien l'emmarcament barroc de l'església de Santa Maria de Caldes

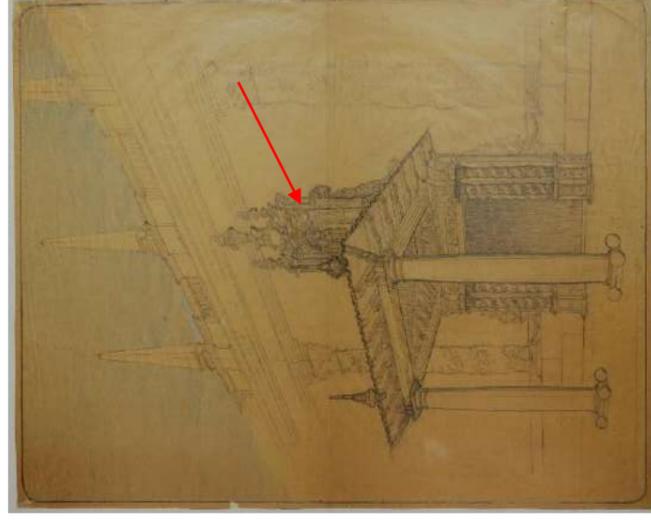

Portalada Santa Maria de Caldes
(Font: Catalunya Sacra)

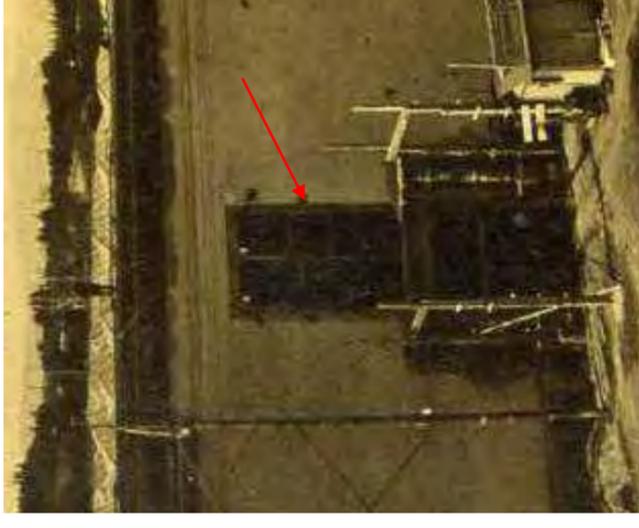

Detall portalada Santa Maria de Caldes
Font: Wikipedia

Sembla ser que en un inici la proposta de Puig i Cadafalch no només incloïa les columnes salomòniques i les garlandes de baix relleu, sinó també un conjunt escultòric a la part superior. A la fotografia de la construcció sembla que es va fer el buit per rebre aquest conjunt, però finalment no es va executar.

ANC_Fons 737

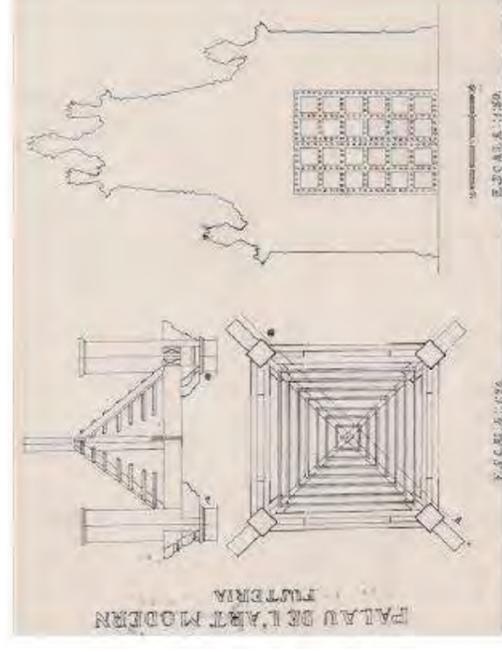

Detall AFiB_1923(3)

En imatges del 1925 veiem que el porxo encara no s'ha construït en el cos B, només la portalada i la marca deixada per el buit on hauria d'anar encaixat el coronament decoratiu. No serà fins el 1929 que s'acabaran executant els porxos a totes les entrades.

Detall ANC_1925

ANC_Fons 737

Actualment els elements decoratius de pedra artificial estan bastant malmesos i en algunes zones s'han perdut. Les analítiques del palau veí d'Alfons XIII indiquen que el color original, sobre la pedra artificial, era d'unes veladures ocres i vermelloses, imitant la pedra de Montjuïc.

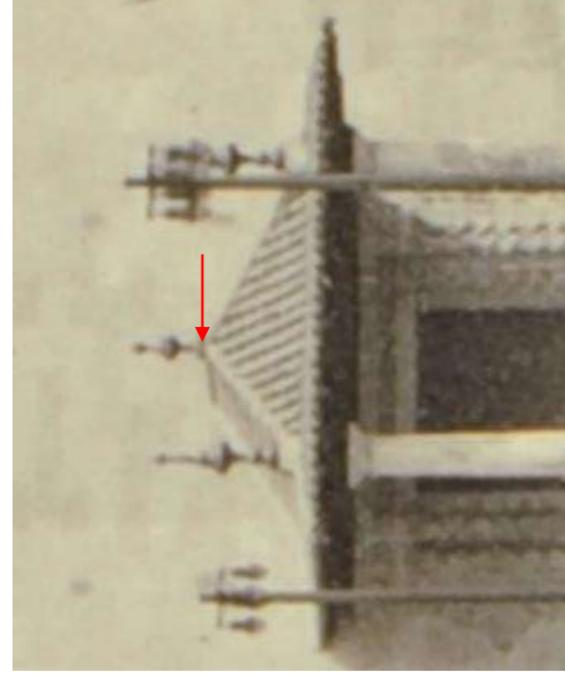
En canvi, en alguna actuació de restauració de la façana simètrica del Palau de Victòria Eugènia, aquests elements s'han pintat imitant terracota enlloc de pedra.

Estat actual porxo Palau Victòria Eugènia

ANC_Fons 737

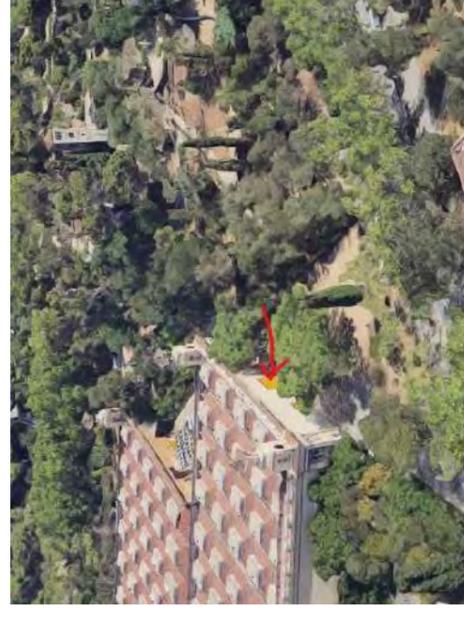
Detall elements ceràmics coberta porxo c 1925 (Font: AFB)

Estat actual

Les portes de fusta amb decoracions metàl·liques també s'han perdut.

La tercera porxada que no s'ha conservat, que estava a la façana sud-oest del cos A. En una data sense determinar es va eliminar la porxada i es va engrandir la porta d'entrada entrada, probablement per permetre l'accés a vehicles grans a l'interior de les naus.

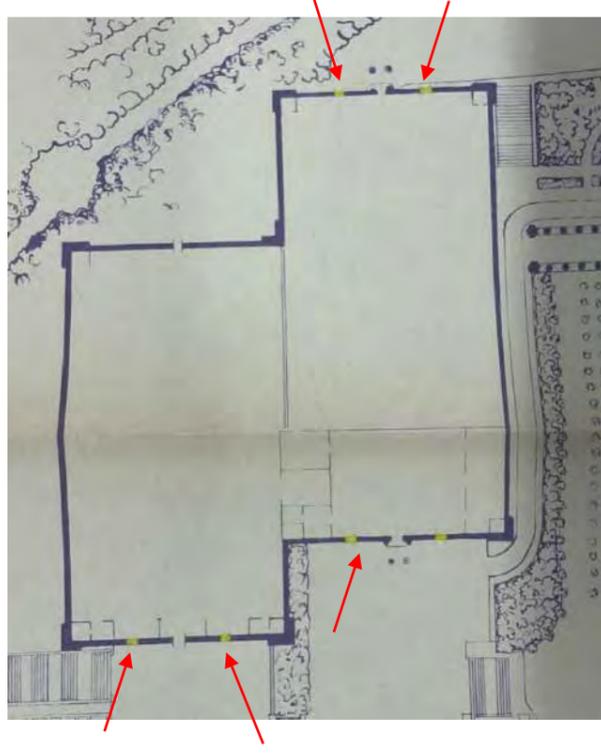

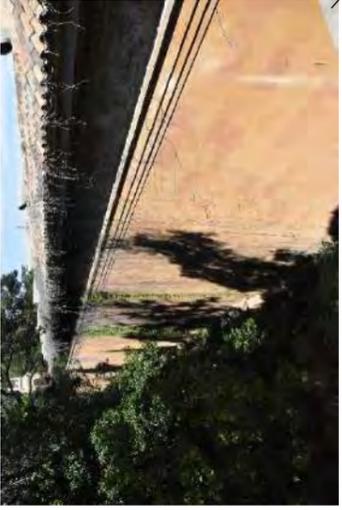
Porto d'entrada façana SO cos B AFB_1933

Porta d'entrada actual (Font: Maps)

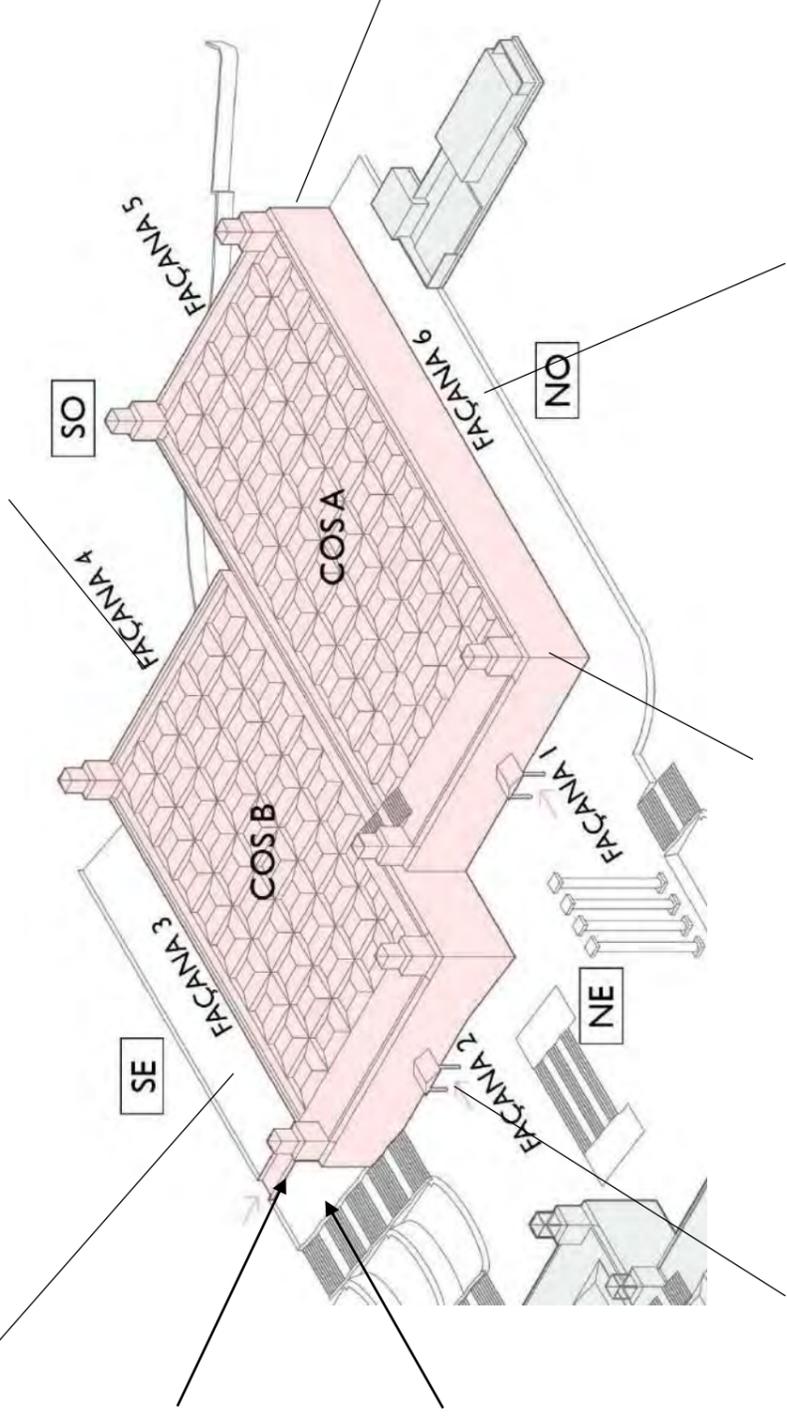
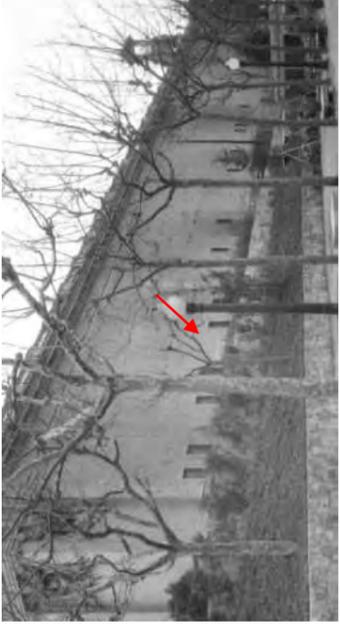
El 1928 Puig i Cadafalch va presentar una proposta que modificava els tancaments cecs del palau i proposava una sèrie d'obertures per flexibilitzar els accessos i millorar la il·luminació interior, probablement per necessitats funcionals que requeria l'ús.

Proposta modificació façanes 1929 AMCB_1929

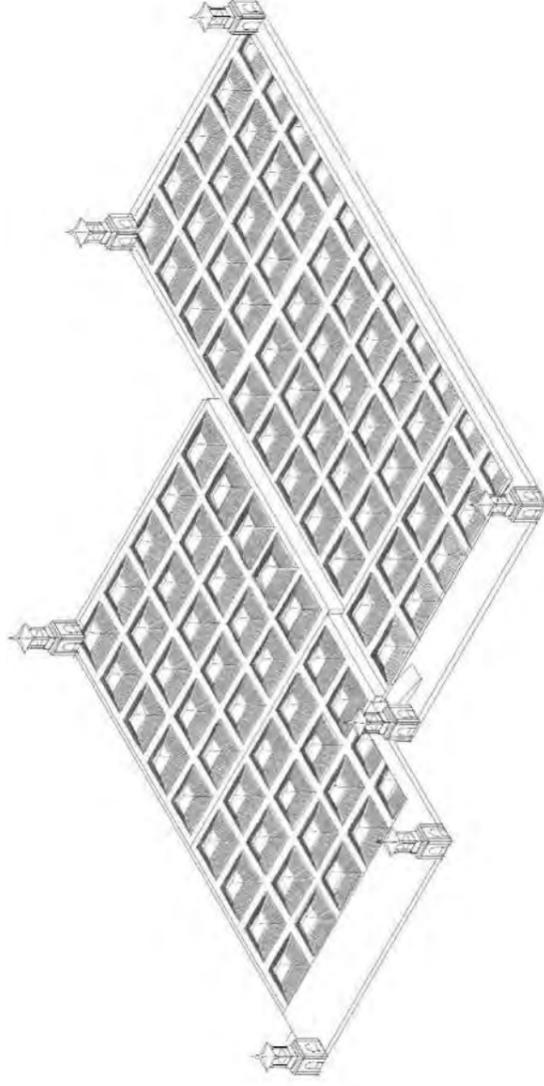
AFIB_1933

Detall ANC_1945

4.3.7. Cobertes

L'edifici té dos tipus de cobertes: la principal que es compon d'una quadrícula amb piràmides cobertes de teula àrab truncades per claraboies, que segueixen la seqüència de l'estructura de formigó de l'edifici, i unes secundàries, en aquest cas terrat pla, que es disposen perimetralment a les façanes nord-est i nord-oest del cos A i el B.

Esquema coberta amb claraboies

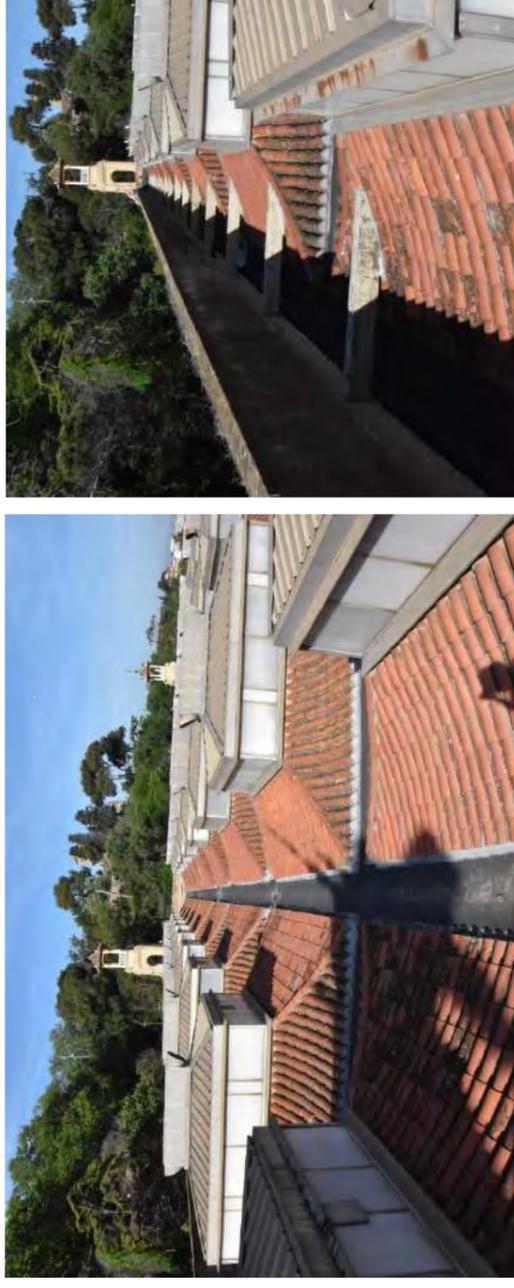
La coberta principal, com ja s'ha dit, originalment era de piràmides de teula ceràmica sobre els cassetons de l'estructura de formigó i claraboies de vidre armat ventilades. A les obres de 1966-69 aquesta coberta es va modificar aixecant un badalot sobre el forat de lluernari amb tancament perimetral de policarbonat i coberta a quatre aigües de xapa grecada que incorpora els aparells de climatització.

AFB_1966(2)

L'evacuació d'aigües es fa per canals longitudinals entre les vessants de la quadrícula, amb buneres cada dues quadrícules que connecten amb baixants col·locats al costat dels pilars de formigó de l'estructura inferior.

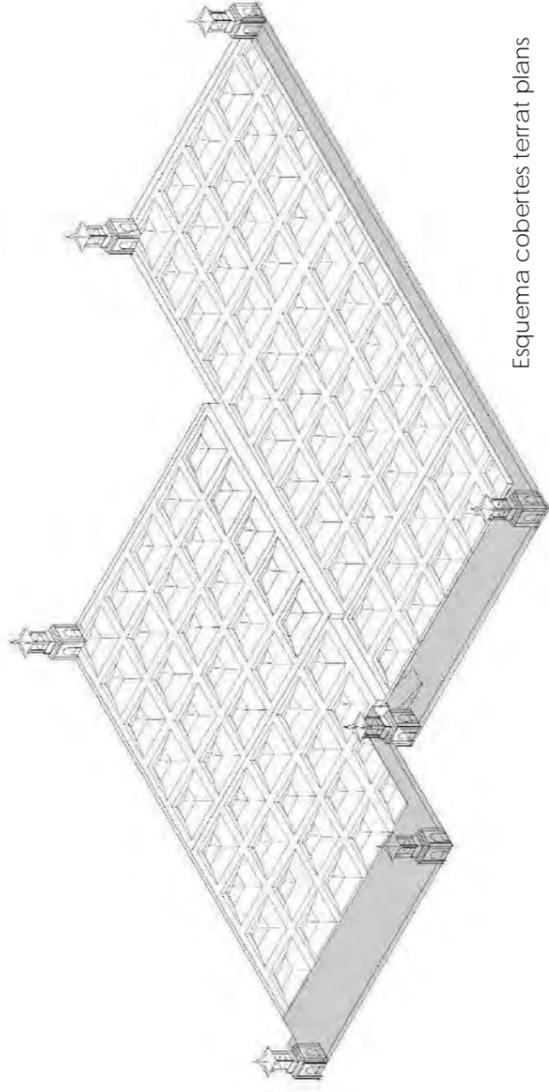
Estat actual

La coberta del pavelló simètric d'Alfons XIII és completament diferent, però ja era així des de la seva construcció, ja que l'estructura interna és completament diferent.

Les cobertes planes secundàries, amb accés des d'un pont que arrenca del passatge Forastier a la façana Sud-est, ressegueixen tota la façana nord-est del cos B i el cos A, i la façana nord-oest del cos A.

Esquema cobertes terrat plans

El desnivell entre el terreny i el cos A, així com entre el cos A i el cos B es resolten amb unes grans escales.

L'acabat és de rajola ceràmica, i segons informació facilitada (informe AFB_2014 tal) el terrat té cambra ventilada.

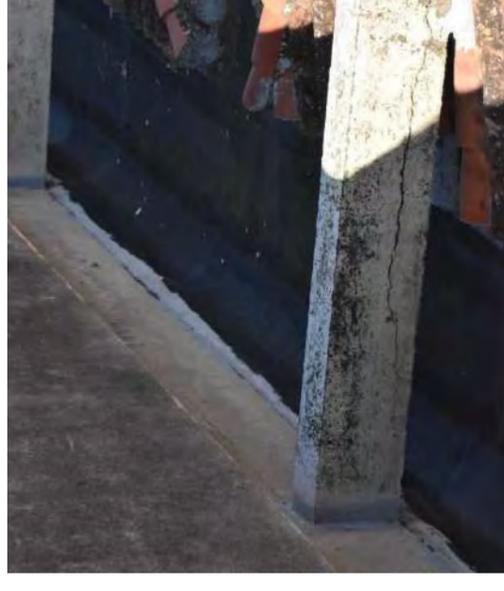
Des de la planta baixa, es pot identificar l'intradós dels terrats plans.

La separació entre el terrat pla i les cobertes en quadrícula i lluernaris està protegida per una barana metàl·lica.

Les canals perimetrals de recollida d'aigua de la coberta presenten reparacions diverses, que indiquen que és un punt feble que requereix de manteniment continuat. En alguns dels elements estructurals vistos per l'extradós de coberta s'aprecien lesions.

La separació entre el terrat pla i les cobertes en quadrícula i lluernaris està protegida per una barana metàl·lica ornamentada com la que hi havia a l'interior.

Detall ANC_1922(2)

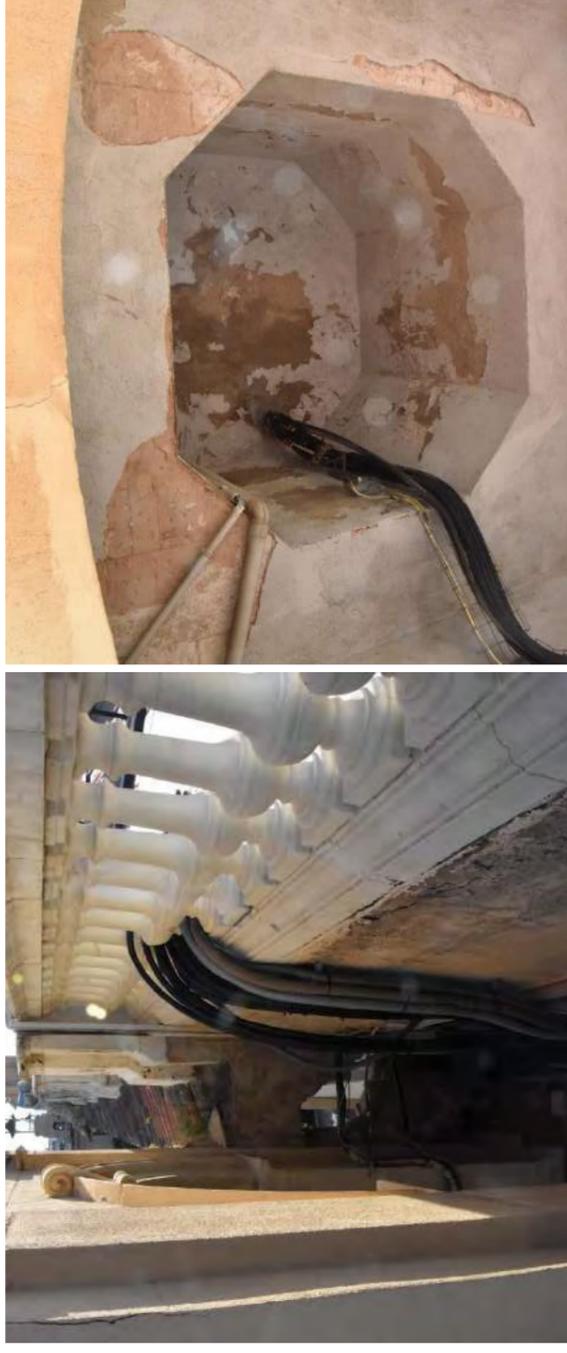
La separació entre el desnivell del cos B respecte l'A també està protegida per una barana metàl·lica, en aquest cas sense elements decoratius.

Hi ha diversos elements d'instal·lacions per tota la coberta, com els baixants que desguassen l'aigua del terrat pla de la façana nord-est sobre les canals de la coberta principal. En aquests punts es detecten degradacions dels elements de tancament amb esquerdes i eflorescències.

Hi ha diversos punts per on discorren instal·lacions i cablejats.

La necessitat d'enfosquiment de l'espai interior fa que s'utilitzin sistemes provisionals per cobrir els lluernaris.

Estat actual

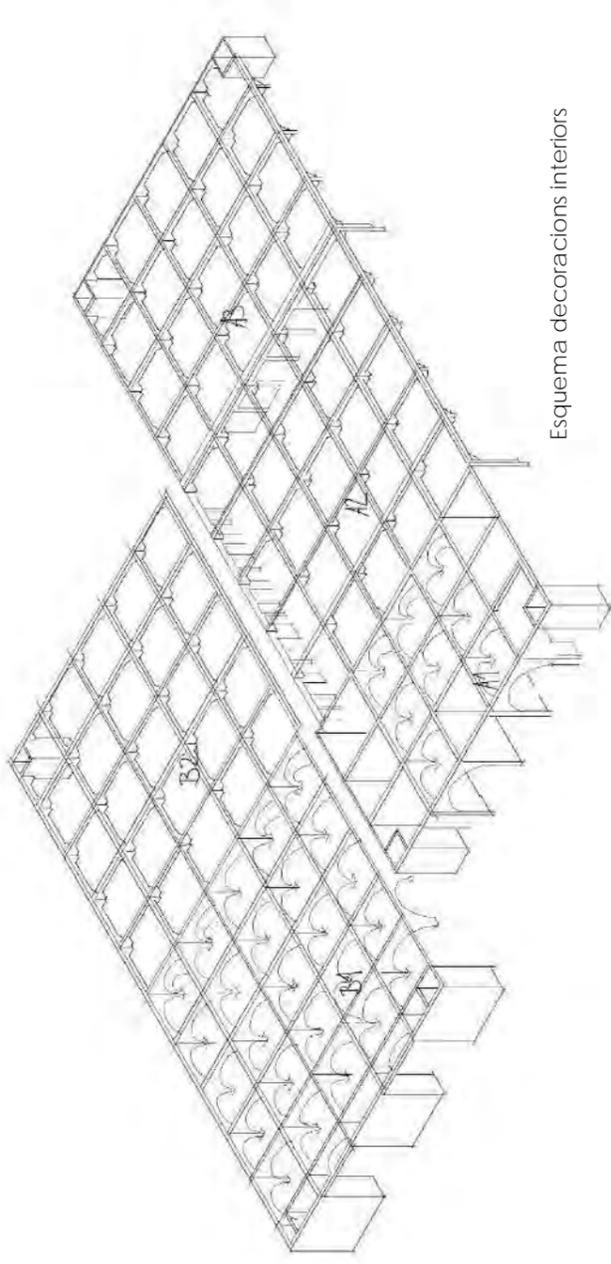
4.4. COMPARTIMENTACIÓ I ACABATS INTERIORS

La compartimentació i els acabats interiors de les naus A i B en planta baixa han anat variant molt al llarg dels anys en funció de les necessitats exposives de cada fira i mostra.

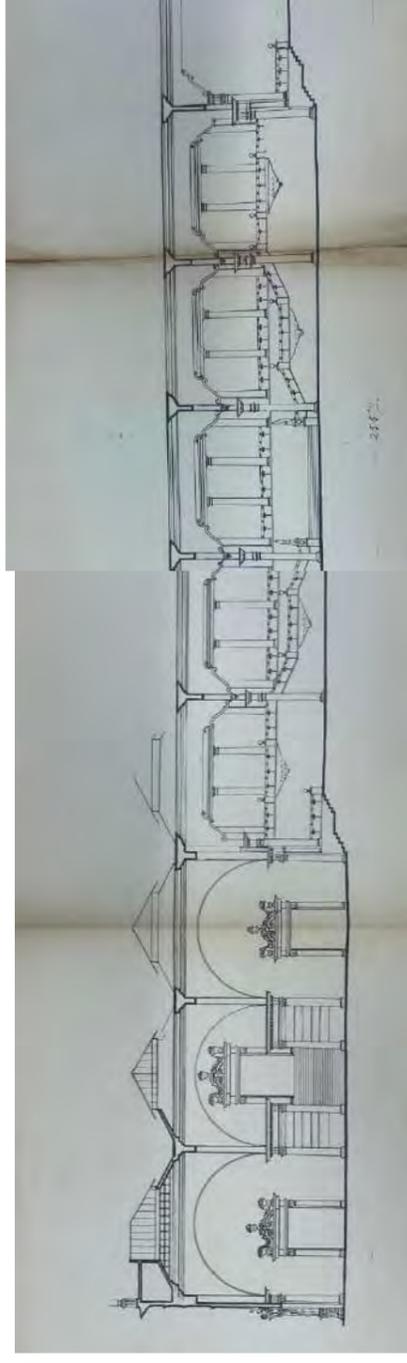
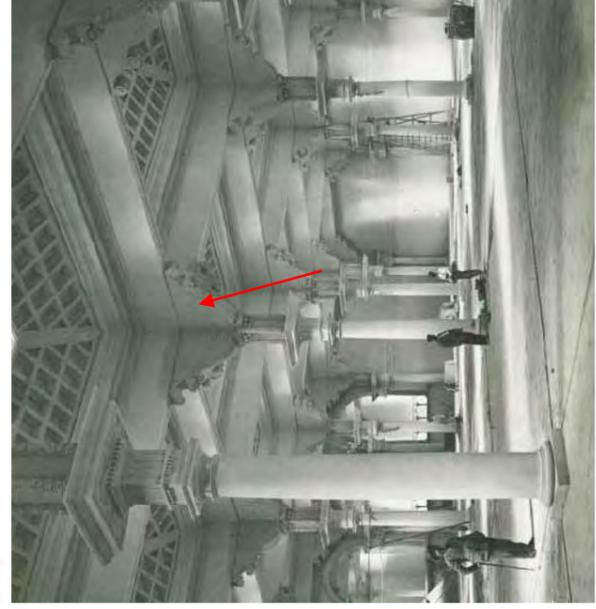
Però en el projecte original hi havia un programa decoratiu específic, neoclàssic, conformat a base d'elements decoratius de guix i/o pedra artificial sobrealçats a l'estructura, els paraments i les escales. Aquest programa decoratiu, com ja s'ha dit, tenia una voluntat més monumental que l'edifici bessó d'Alfons XIII. Actualment no en queda res.

Per una banda hi havia un camuflatge dels braços superior de l'estructura de formigó, ja sigui en forma de capitells amb volutes i falses jàsseres, o bé amb falsos arcs de mig punt.

La plataforma A1 i B1 tenien els arcs de mig punt, i la A2, A3 i B2 els capitells.

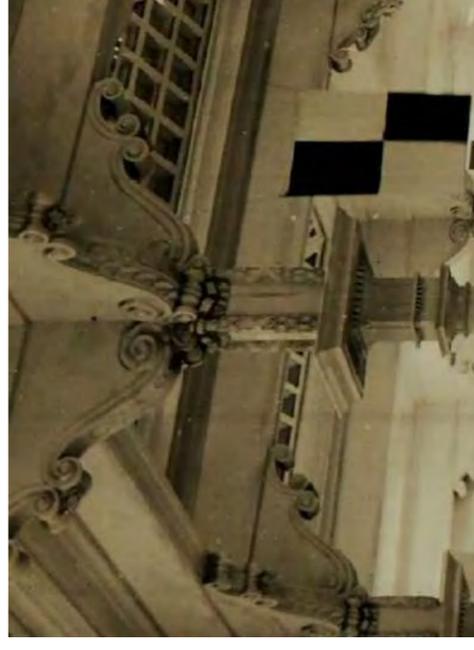
Detall ANC_1923(2)

ANC_Fons 737

Detall AFB_1929(5)

Detall ANC_1924(4)

En els canvis de plataforma, acompanyant les escales, hi havia espais porticats d'estil neoclàssic, i galleries i elements escultòrics

Detall ANC_1923(6)

Detall AFB_1929(6)

Detall ANC_1929

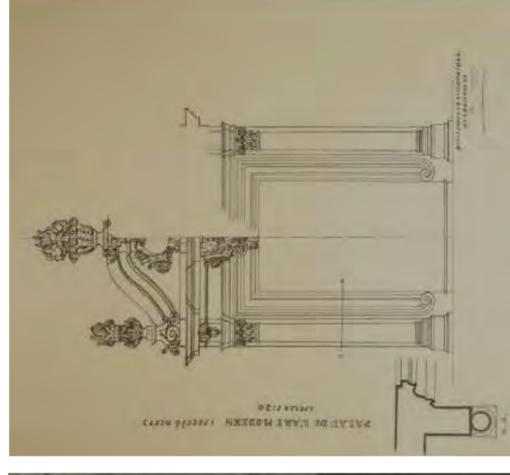
Detall ANC_1924(4)

MATTERS
Maria Cubi 66 local 1 \ Barcelona 08006 \ T: 932 405 810
www.matters.cat \ info@matters.cat

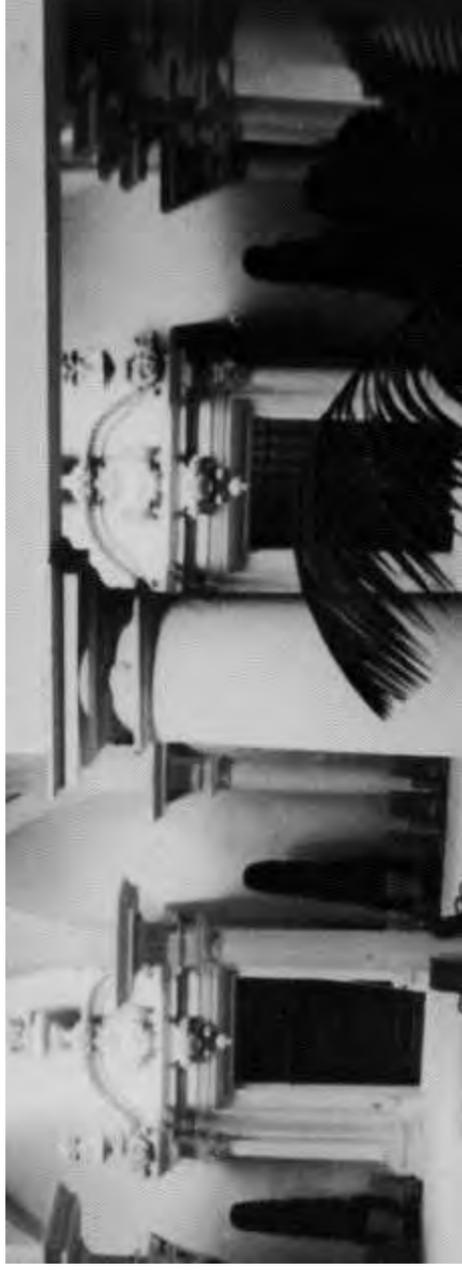
En els cossos laterals de la plataforma A1 i B1, amb uns espais tancats per usos restringits, hi havia unes portes ornamentals abarrocades, de les quals tampoc no se n'ha conservat cap.

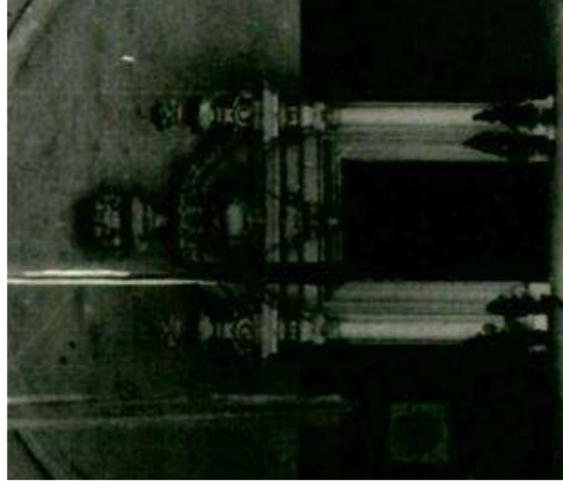
Detall AFB_1929(2)

ANC-Fons 737)

Detall ANC_1929(9)

Detall AFB_1929(5)

Detall ANC_1924(5)

VECLUS
Francesc Caballé \ Historiador

5. VALORACIÓ PATRIMONIAL

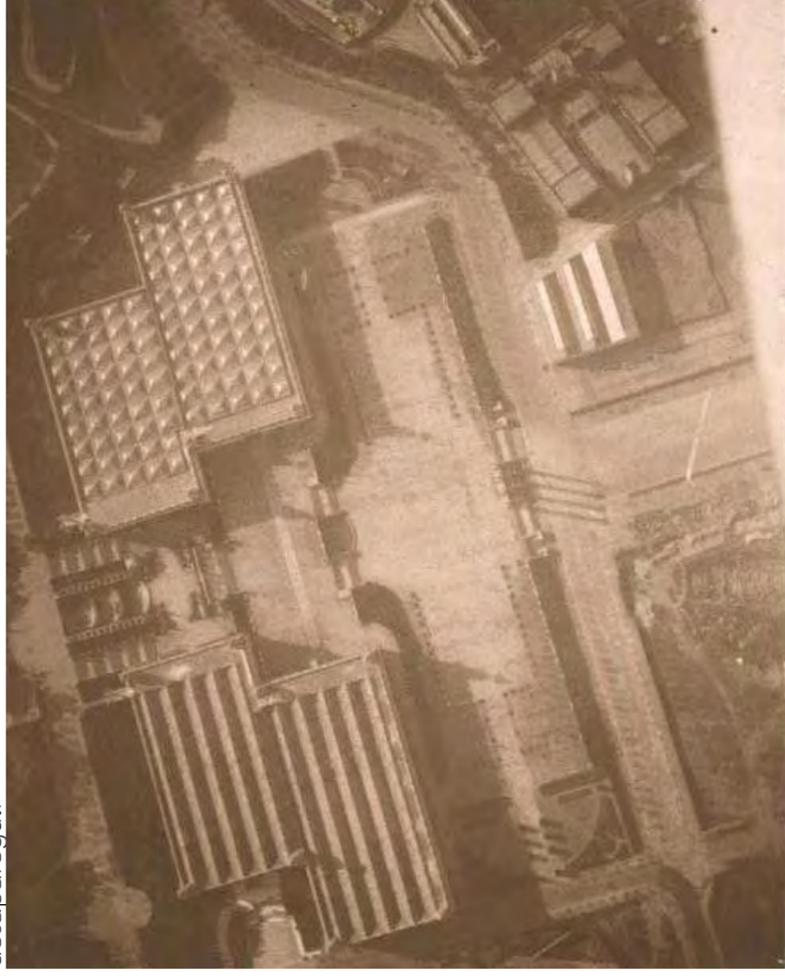

ANC_1923(6)

Tal i com s'ha anat comentant, el Palau de Victòria Eugènia i el seu bessó d'Alfons XIII van ser concebuts com a edificis permanents destinats a allotjar fires, mostres i exposicions dins del recinte de l'Exposició de Montjuïc.

L'edifici havia de disposar d'un gran espai diàfan en planta baixa, en dos cossos de 7.000 m2 cadascun, per encabir-hi les diverses mostres amb intervencions efímeres en el seu interior, amb accessos que podien ser independents per els extrems de cada cos.

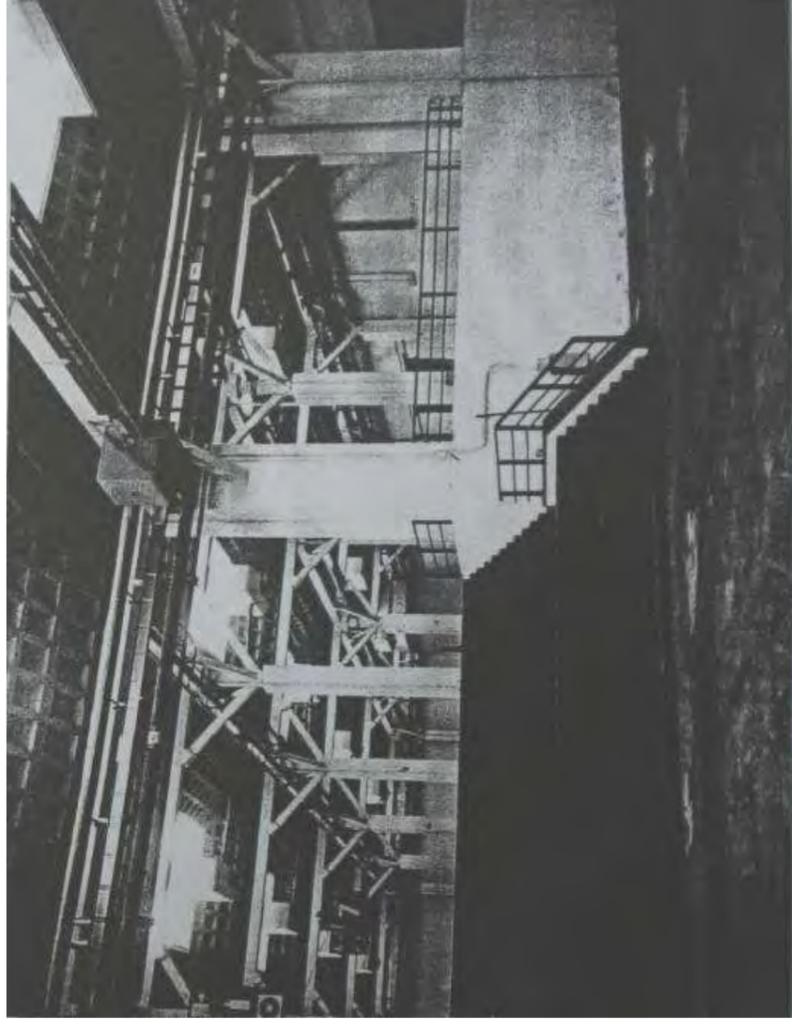
Tot i que el present estudi només analitza el Palau de Victòria Eugènia, cal tenir en compte que sempre ha anat lligat al seu edifici bessó a l'altra banda de la plaça de les cascades, el Palau d'Alfons XIII. Van ser concebuts per Puig i Cadafalch com una unitat compositiva, i les façanes son simètriques, tot i que el sistema estructural és completament diferent un de l'altre, i aquest fet queda reflectit en les cobertes que també són diferents. També la decoració interior havia sigut diferent, però en tots dos casos ha desaparegut.

ANC_1923-25

L'edifici va ser projectat inicialment per l'Exposició d'Indústries elèctriques que s'havia de celebrar el 1923, que no es va arribar a fer mai. El procés de definició del projecte va anar de 1917 a 1920. Primer es va iniciar la construcció del pavelló bessó, d'Alfons XIII, i es va realitzar amb estructura metàl·lica i cobertes longitudinals a dues aigües. El 1921, encara que no estava finalitzat, el pavelló d'Alfons XIII ja va acollir un primer acte, i va ser inaugurat el 1922. I precisament aquest any es produeix un canvi en el sistema constructiu del següent Palau a construir, el de Victòria Eugènia, que afectarà també el sistema de coberta i la decoració interior.

Aquest canvi de projecte és degut amb tota seguretat al nomenament d'Eduard Ferrés com a director de les obres de l'Exposició. Ferrés treballava amb estructures de formigó armat, tant com a arquitecte com en la figura de director artístic de la companyia Construcciones y Pavimentos s.a, i la proposta de canvi estructural en aquest pavelló consisteix en substituir les estructures metàl·liques per estructures de formigó. I l'empresa que acabarà sent adjudicatària de les obres serà precisament Construcciones y Pavimentos s.a.

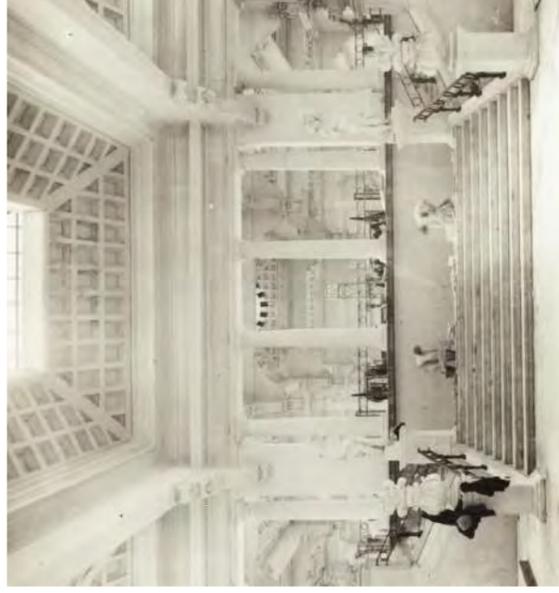

AFB_1999

L'estructura porticada de formigó genera una coberta de claraboies troncocòniques amb cassetons de també formigó que inundaven l'espai de llum zenital. Tot l'interior tenia un programa decoratiu amb una voluntat clarament monumentalista, amb un llenguatge neoclàssic i abarrocat format per columnes, pilastres, capitells, florons, gerrerries i escultures. Les diverses escales que comunicaven els nivells de l'edifici estaven profusament decorades.

ANC_1924

Detall ANC_1922(2)

Les diverses intervencions de rehabilitació que ha sofert l'edifici, especialment les dels anys 1966-1969 que van arrasar tota la decoració interior, han modificat substancialment l'edifici que tenim avui en dia.

Les façanes actuals s'han vist molt afectades sobretot per la capa de pintura monocroma opaca que ha amagat el joc òptic original d'enganyatall a mode d'imitació de carreus de pedra de Montjuïc amb destonificacions de color entre carreu i carreu. El repintat també ha passat per sobre els esgrafiatos decoratius de les columnes salomòniques i les gariandes i n'ha canviat el cromatisme. Caldria recuperar la seva policromia original, a imatge de les restes que queden a la façana sud-est de tots dos palaus bessons.

Detall ANC_1929(2)

El projecte original només preveia buits de façana en forma de quatre portes d'accés, una per façana sud-oest i nord-est de cada cos, de manera que cadascuna hauria de servir per accedir i evacuar l'equivalent a 3.500 m². Però probablement amb l'edifici en ús es van veure insuficients, perquè hi ha una

proposta de 1929 del mateix Puig i Cadafalch per obrir més portes de manera simètrica a banda i banda de les porxades. En la façana NO s'han obert algunes finestres i portes sense cap voluntat compositiva, i a les façanes SO que es consideren secundàries s'han modificat les obertures per augmentar-ne la dimensió i es va eliminar un porxo d'entrada original.

Seria interessant recuperar les obertures originals de l'edifici i endreçar compositiuament les noves si cal fer-ne. Una possible posició d'aquestes noves obertures seria en el basament. Però és indispensable mantenir la simetria de façanes amb l'edifici bessó d'Alfons XIII respectant al màxim possible la imatge opaca del projecte original.

La coberta actual ha estat molt modificada respecte l'original, on les claraboies que deixaven entrar la llum zenital es van substituir per unes de noves que incorporen aparells de climatització i l'entrada de llum ha passat a ser lateral. S'hauria de tendir a la dignificació d'aquests elements i recuperar dins del possible la configuració original i l'entrada de llum zenital cap a l'interior de l'edifici com a característica del projecte de Puig i Cadafalch.

ANC_1966(2)

Detall ANC_1924(5)

Per altra banda, la dimensió i amplitud de les cobertes planes i el monumental pont d'accés fan pensar que potser d'origen es va preveure amb un ús públic.

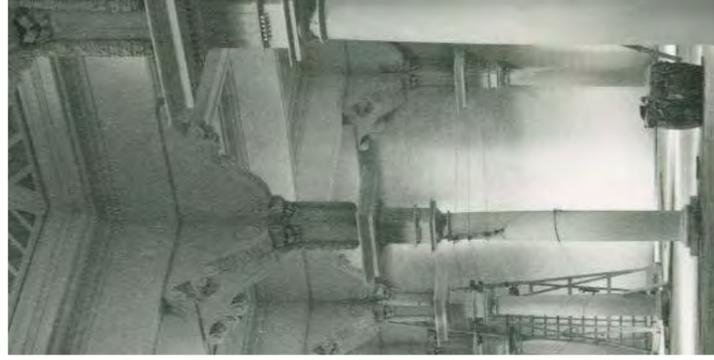
Els templets de cantonada tenen un impacte visual molt important i s'han de restaurar i posar en valor, així com els bustos escultòrics.

El cos afegit a la part posterior, la configuració actual del qual és de 1988, tot i no formar part del projecte original, té molt poc impacte visual donada la seva posició a les façanes posteriors a la falda de la muntanya.

En els interiors, ja s'ha comentat que els acabats de les parets i paviments han anat canviant al llarg dels anys, i que actualment no es conserva absolutament cap dels elements decoratius que configuraven el monumental espai original. L'aparença interior és d'una nau industrial. El projecte de Puig i Cadafalch proposa una estructura de formigó amb algun element decoratiu incorporat (com el primer capítell) però la resta d'elements que monumentalitzaven l'espai (arcs, columnes no estructurals, capítells amb voltes, etc) eren carcasses de fusta i enguixats.

Detall ANC_1922-23

Detall ANC_1923(2)

Estat actual

Tot i que aquesta decoració formava part del projecte original de Puig, es considera desproporcionat proposar la seva recuperació, donat que no s'ha conservat absolutament cap element.

Però sí que s'hauria de dignificar els acabats i la configuració espacial interior que tenia el projecte original, i on sigui possible recuperar la qualitat lumínica amb les entrades de llum zenitals.

Barcelona, juliol de 2024

Autors de l'estudi

Arquitectes

Oriol Gilli Fort,

Nº col·legiat: 37.646-9

Clàudia Sanmartí i Martínez

Nº col·legiat: 33.096-5

Gemma Serch i Andreu

Nº col·legiat: 33.448-0

Historiador

Francesc Caballé

6. ANNEXES

6.1. BIBLIOGRAFIA

- 1888-1988: *Barcelona: cent anys de fires: catàleg de l'exposició*. 1988. Book. Barcelona: Fira de Barcelona. Alcolea, Santiago. 2006. Puig i Cadafalch. Book. Edited by Ramon Manent. Barcelona: Institut Amatller d'Art Hispànic.
- Bassegoda i Nonell, Joan. 1985. Puig i Cadafalch. Book. Gent nostra ; 42. Barcelona: Nou Art Thor.
- "Diario oficial de la Exposición Internacional de Barcelona 1929." 1929. Journal.
- Freixa, Mireia, and Eduard Riu i Barrera. 2021. "Josep Puig i Cadafalch, arquitecte de Catalunya (1867-1956): recull de les actes del Congrés celebrat els dies 18-21 d'octubre de 2017 i altres escrits dedicats." *Proceeding*. In , edited by Mireia Freixa and Eduard Riu i Barrera. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
- Grandas Sagarra, Carme. 1988. *L'Exposició Internacional de Barcelona de 1929*. Book. Coneguem Catalunya ; 21. Sant Cugat del Vallès: Els Llibres de la Frontera.
- Graus, Ramon. 2017. "La renovació en l'arquitectura : Puig i Cadafalch entre 1901 i 1931." *Proceeding*. In . Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya.
- Roca, Estanislau. 2000. Montjuïc, la muntanya de la ciutat. Book. 2a ed. Arxius de les seccions de ciències ; 123. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, Secció de Ciències i Tecnologia.
- Solà-Morales, Ignasi de. 1979. "Los Pabellones de Puig i Cadafalch." CAU Construcción - Arquitectura - Urbanismo Barcelona, no. 57: 53.
- Solà-Morales, Ignasi de, Josep Emili Hernández-Cros, Miguel Usandizaga, Josep M. Rovira, Enrique Granell, Josep Quetglas, Manuel Arenas, and Pedro Azara. 1980. *L'Exposició Internacional de Barcelona del 1929 : arquitectura i arts decoratives*. Book. Grans temes L'Avenç ; 3. Barcelona: L'Avenç.

6.2. APÈNDIX DOCUMENTAL

Fonts d'arxiu:

Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona (AMCB)
Arxiu Fira de Barcelona (AFB)
Arxiu Nacional de Catalunya (ANC)
Arxiu fotogràfic de Barcelona (AFiB)
Arxiu Centre Excursionista de Catalunya (AFCEC)
Arxiu Històric Ciutat de Barcelona (AHCB)
Biblioteca de Catalunya (BC)

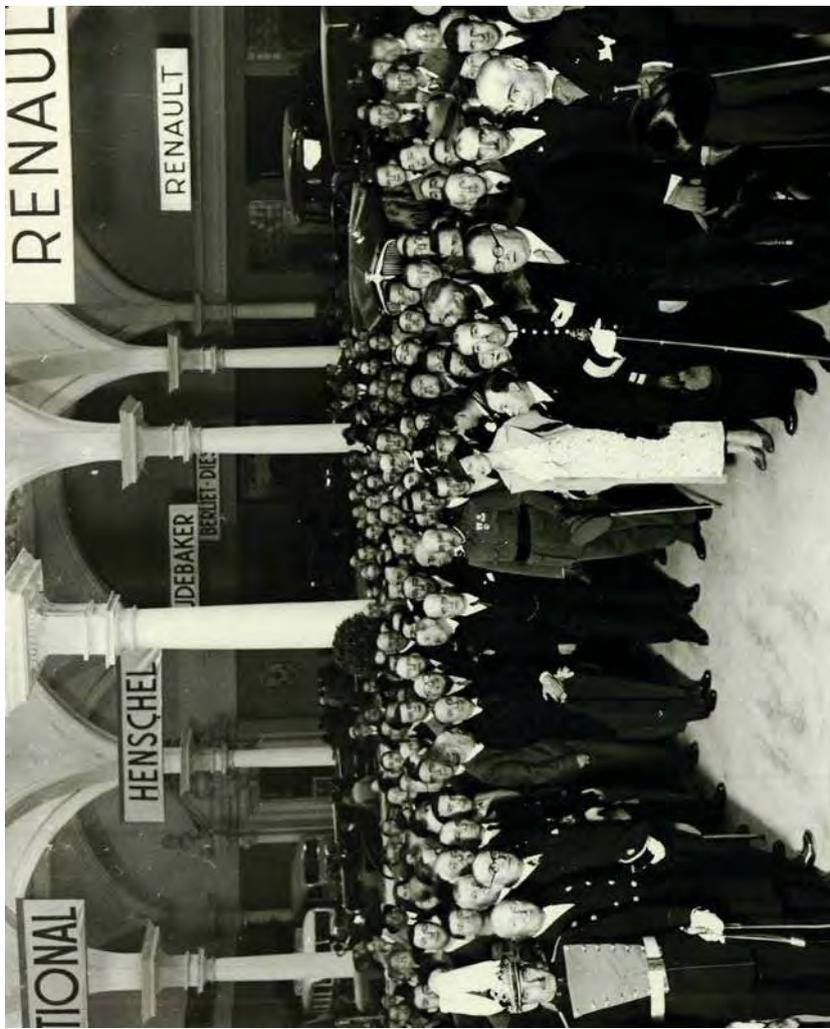
En aquest capítol es presenta cronològicament la selecció de documents que han format part de la recerca, amb una breu descripció. La reproducció dels documents es troba a la carpeta digital **d'Apèndix Documental**.

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1921	1921	AFB	-	Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
<p>Sense datar ni classificar Fotògraf Joan Artigas Carbonell, novembre de 1921?</p>					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1922-6 0	1922	AFB		Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
Sense datar ni classificar Conjunt de vistes aèries					

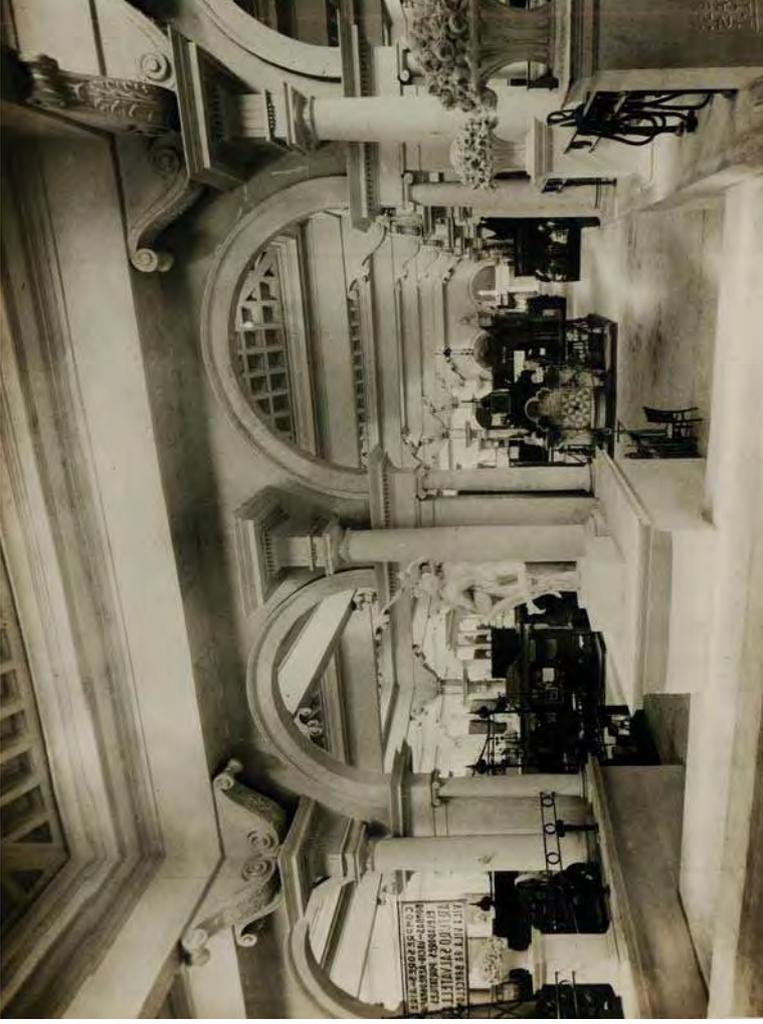
CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1923		1923?	AFB	-	Desconegut	
DESCRIPCIÓ						
Sense datar ni classificar						
						

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1929 (2)	1929?	AFB	-	Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
Sense datar ni classificar					

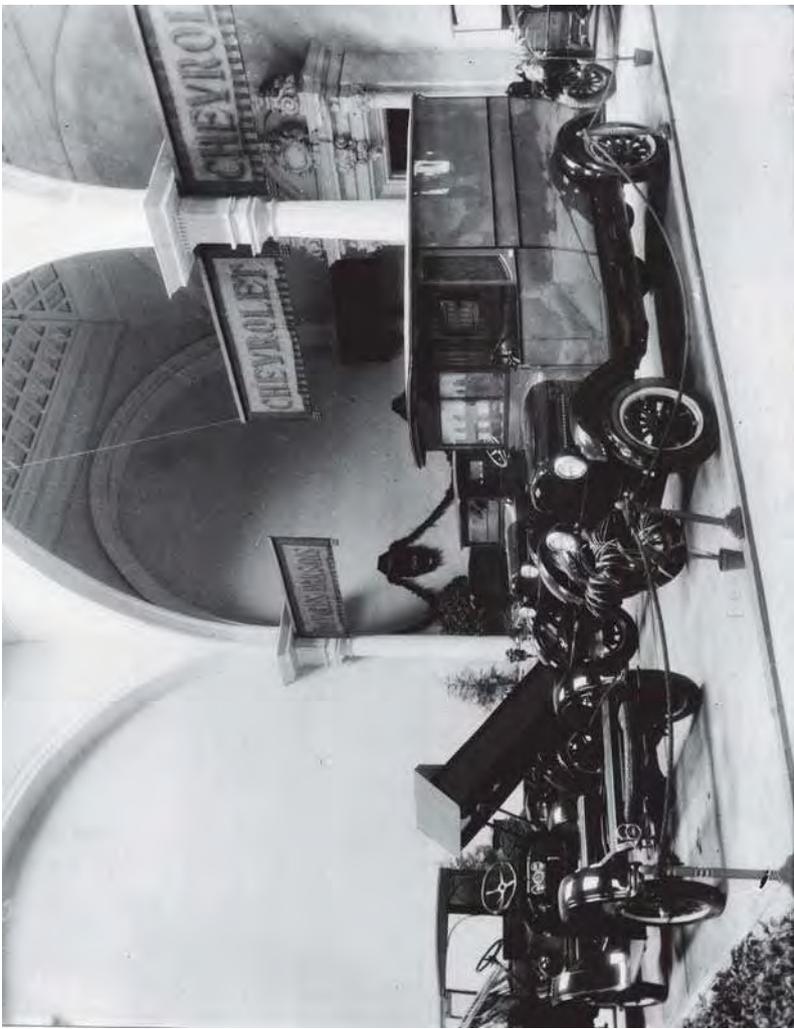
CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1929 (3)		1929?	AFB	-	Desconegut	
DESCRIPCIÓ						
Sense datar ni classificar						
						

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1929 (4)	1929?	AFB	-	Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
Sense datar ni classificar					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1929 (5)	1929?	AFB	-	Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
Sense datar ni classificar					
					

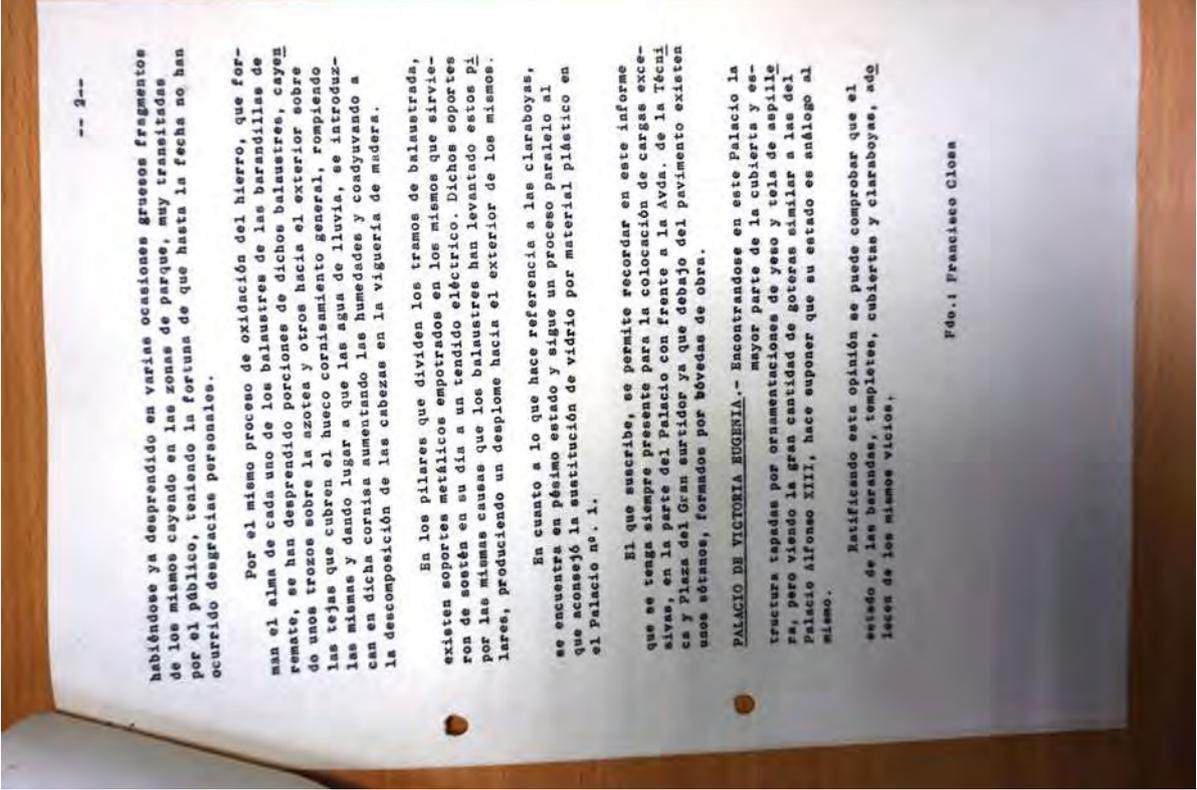
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1929 (6)	1929?	AFB	-	Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
Sense datar ni classificar					
					

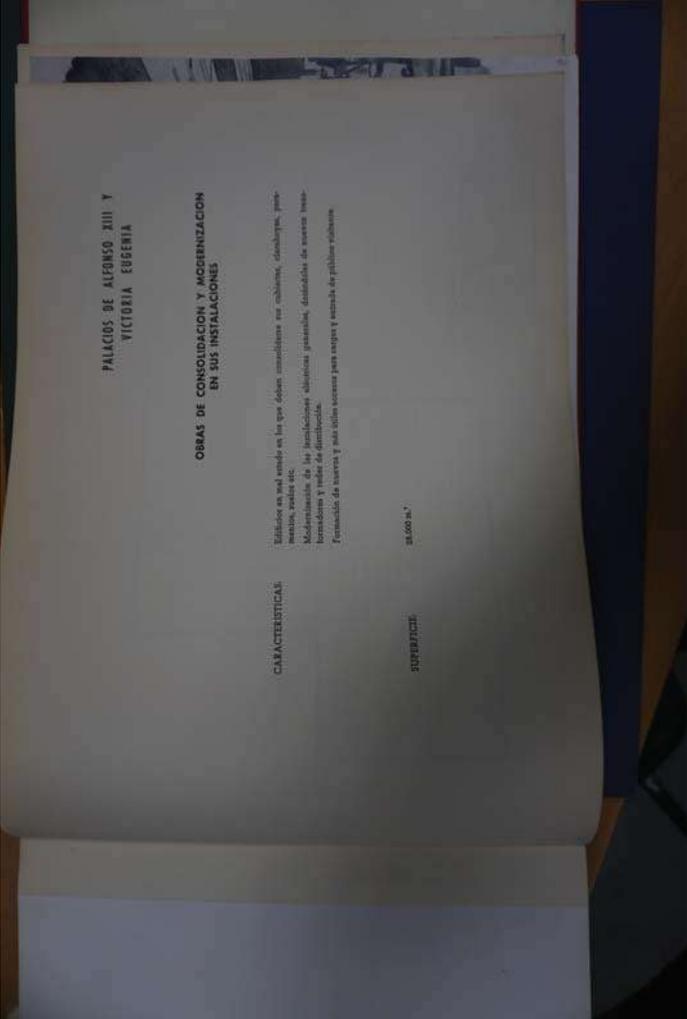
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1929 (7)	1929?	AFB	-	Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
Sense datar ni classificar					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1929 (8)	1929?	AFB	-	Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
Sense datar ni classificar					
					

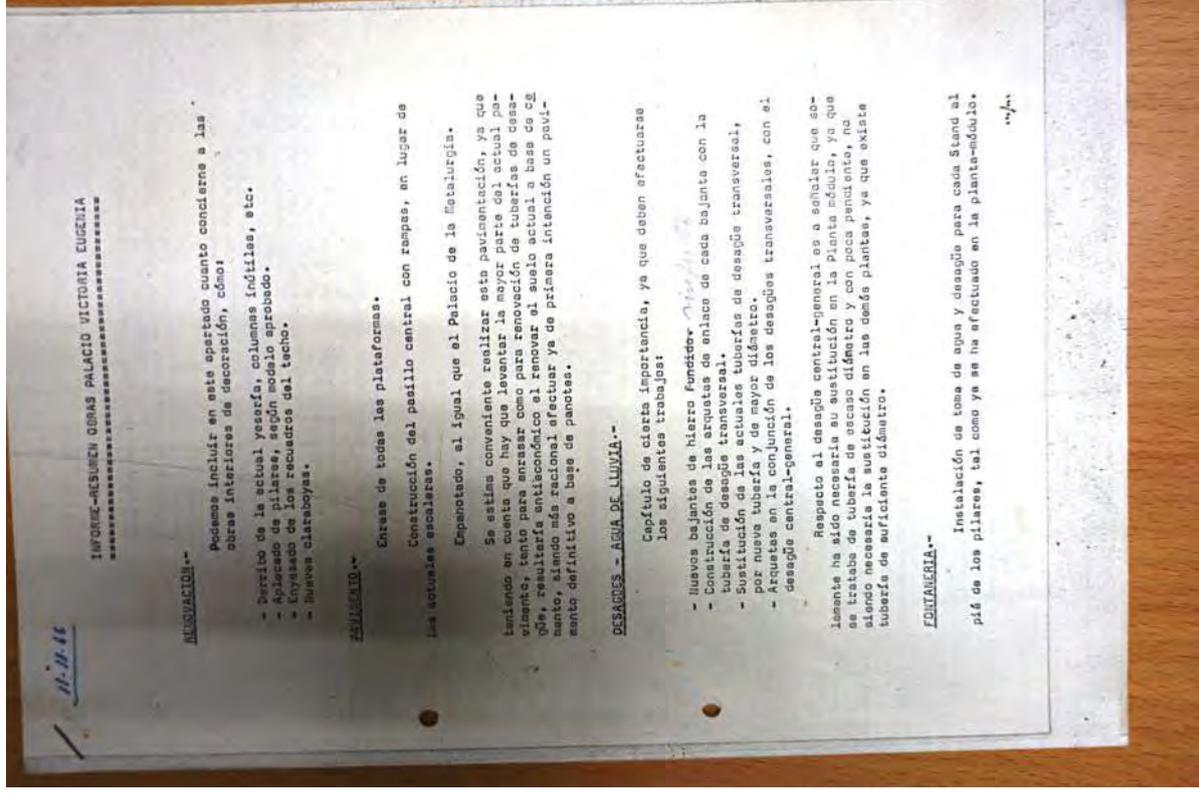
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1929 (9)	1929?	AFB	-	Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
Sense datar ni classificar					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1929	1929?	AFB	-	Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
Sense datar ni classificar					
					

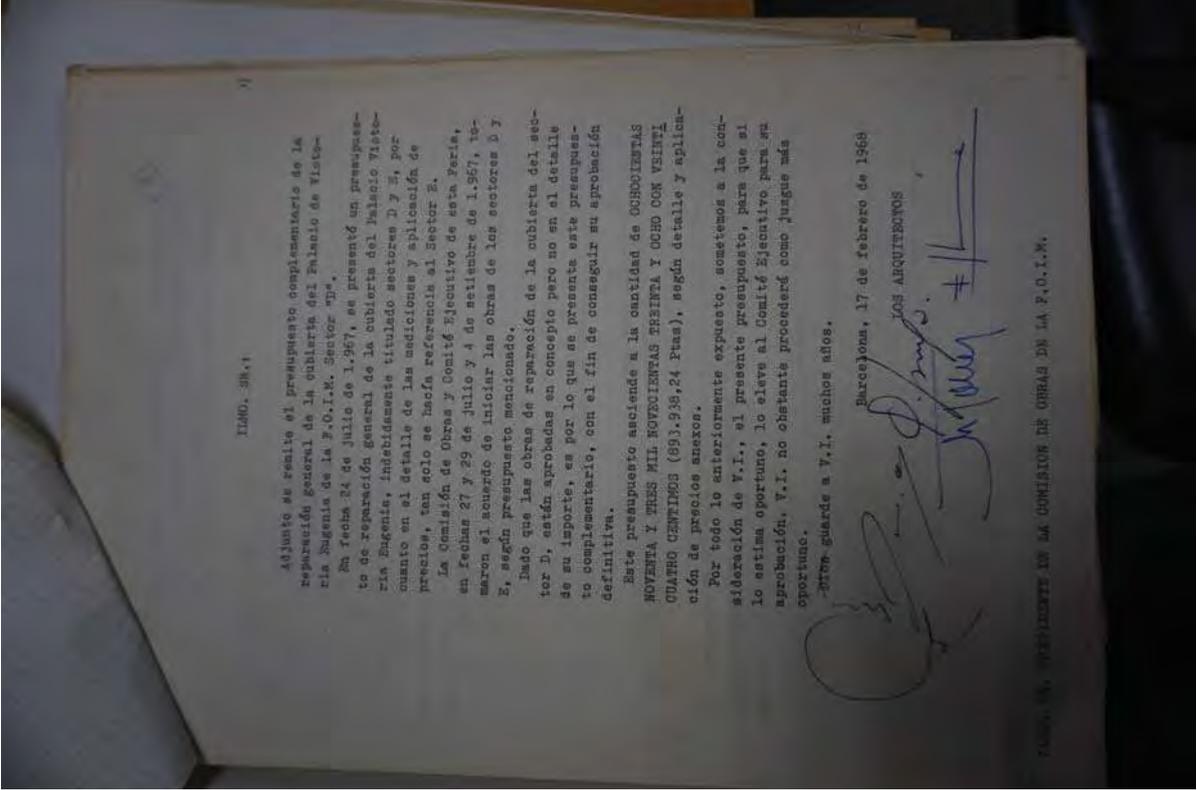
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
	1960's	AFB	Caixa 260		
DESCRIPCIÓ					
<p>La Fira de Mostres va encarregar una inspecció sobre l'estat actual del palau de Victòria Eugènia i Alfons XIII a Francesc Closa, que diu que ja duu més de 12 anys fent reparacions als palaus.</p> <p>Del pavelló de Victòria Eugènia diu el següent:</p> <p>"Encontrándose en este palacio la mayor parte de la cubierta y estructura tapadas por ornamentaciones de yeso y tela de aspillera, pero viéndose la gran cantidad de goteras similar a las del Palacio Alfonso XII, hace suponer que su estado es análogo al mismo"</p> <p>Es deu referir a un apartat anterior que parlava de les claraboies del Palau d'Alfons XIII on es deia:</p> <p>"En cuanto a lo que hace referencia a las claraboyas, se encuentra en pésimo estado y sigue un proceso paralelo al que aconsejó la sustitución de vidrio por material plástico en el Palacio n. 1"</p>					

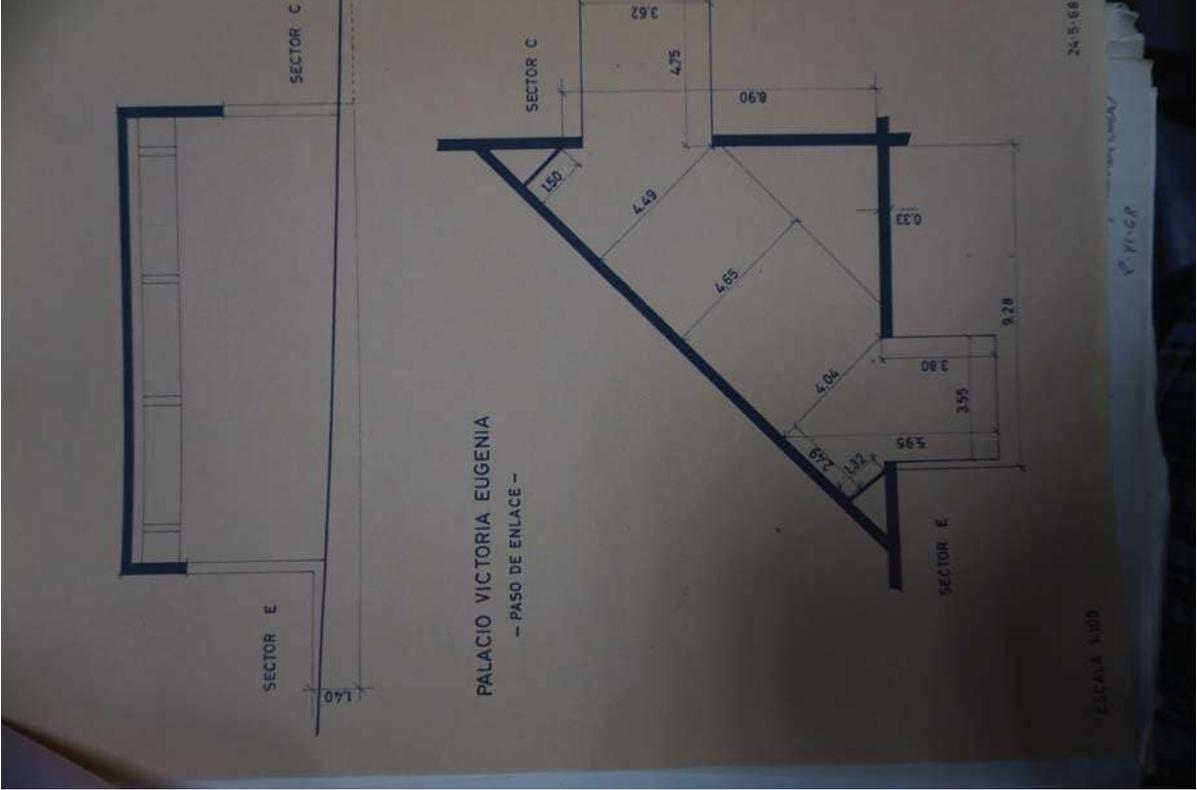
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1964_1968	1964-1968	AFB			
DESCRIPCIÓ					
<p>Volum de la segona fase del Pla General de Reforma del recinte de la Fira de Barcelona, prevista pels anys 1964-1968)</p> <p>El punt 8 indica:</p> <p>"Modernización y refuerzo de los Placios de Alfons XIII y Victoria Eugenia (no mejoradso desde el año 1929, con estructura metálica muy débil.</p> <p>"Obras de consolidación y modernización en sus instalaciones.</p> <p>Características: Edificions en mal estado en los que deben consolidare sus cubiertas, claraboyas, paramentos, suelos, etc.</p> <p>Modernización de las intalaciones eléctricas generales, dotándolas de nuevos transformadores y redes de distribución.</p> <p>Formación de nuevos y más útiles accesos para cargas y entrada de publico visitante"</p>					
					

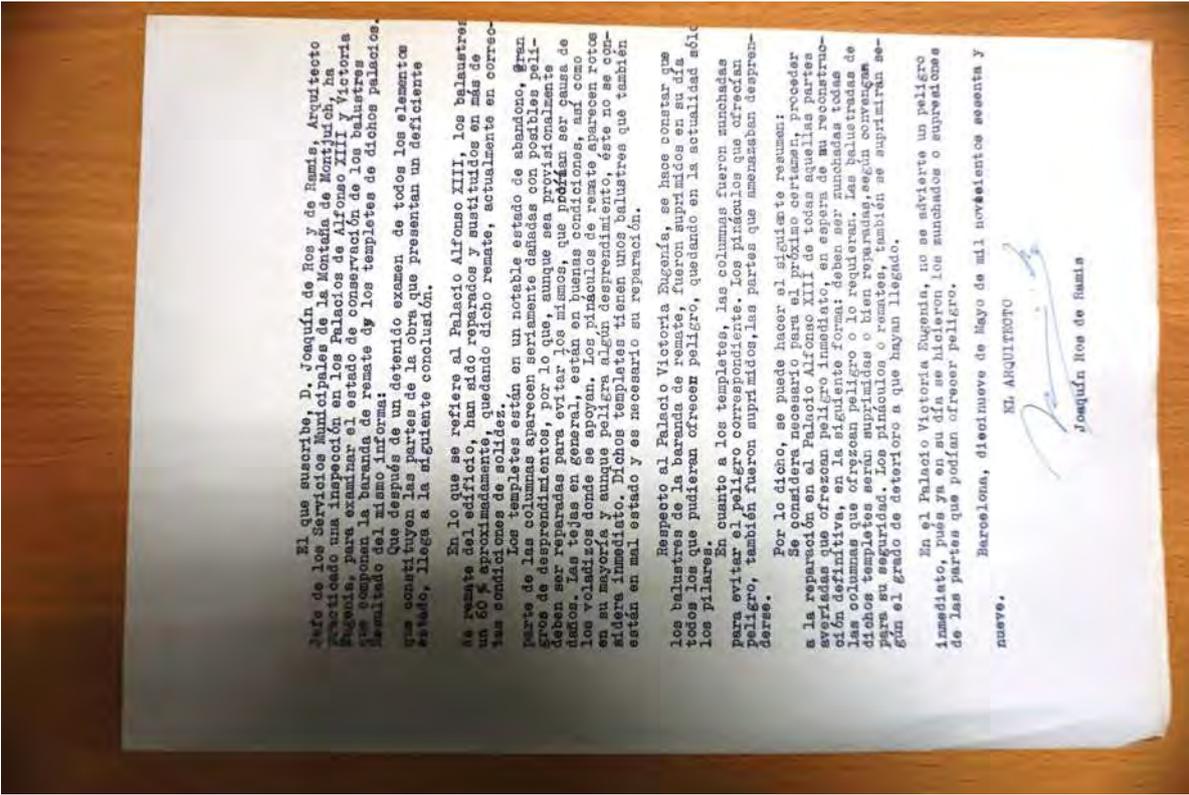
CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1966	1966	AFB	Caixa 260			
DESCRIPCIÓ						
Informe resum de les obres de renovació previstes al Palau de Victòria Eugènia al 1966.						
Renovació:						
Podemos incluir en este apartado cuanto concierne a las obras interiores de decoración, como:						
<ul style="list-style-type: none"> - Derribo de la actual yesería, columnas inútiles, etc. - Aplacado de pilares, según modelo aprobado - Enyesado de los recuadros del techo - Nuevas ciaraboyas 						
Pavimento:						
Enrase de todas las plataformas						
Construcción del pasillo central con rampas, en lugar de las actuales escaleras						
Empanotado, al igual que el Palacio de la Metaburgia.						
esta pavimentación, ya que teniendo en cuenta que hay que levantar la mayor part del actual pavimento, tanto para enrasar como para renovación de tuberías de desagüe, resultaría antieconómico el renovar el suelo actual a base de cemento, siendo más racional efectura ya de primera intención un pavimento definitivo a base de panotes.						
Desagües -agua de lluvia- (Capitulo de cierta importancia ya que deben efectuarse los siguientes trabajos:						
<ul style="list-style-type: none"> - Nuevos bajantes de hierro fundido (tatxat) [sin junta] - Construcción de las arquetas de enlace de cada bajante con la tubería de desagüe transversal - Sustitución de las actuales tuberías de desagüe transversal por nueva tubería de mayor diámetro. - Arquetas en la conjunción de los desagües transversales, con el desagüe central-general. 						
Respecto al desagüe central-general es a señalar que solamente ha sido necesaria su sustitución en la planta módulo, ya que se trató de tubería de ocaso diámetro y con poca pendiente, no siendo necesaria la sustitución en las demás plantas, ya que existe tubería de suficiente diámetro.						
FONTERIA						
Instalación de toma de agua y desagüe para cada Stand al pie de los pilares, tal como ya se ha efectuado en la planta-módulo.						

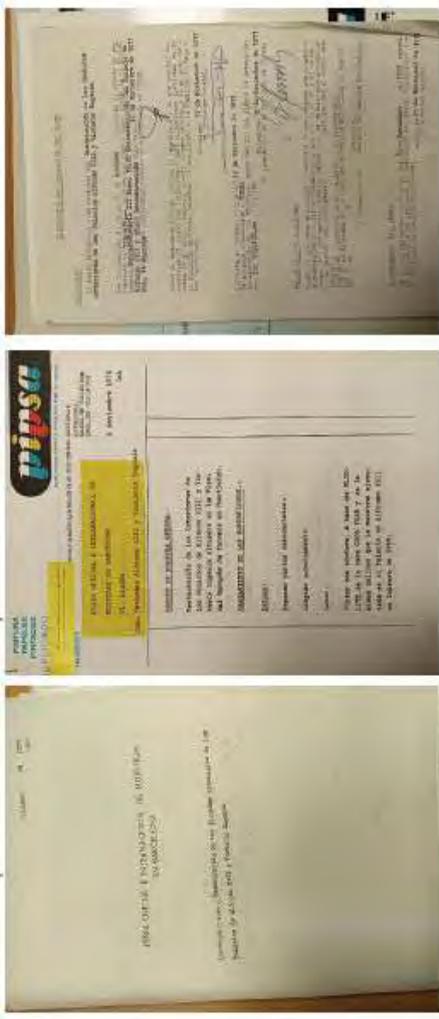

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1966 (2)		1966	AFB	Fotos Obres (1966)		
DESCRIPCIÓ						
<p>Carpeta amb la data de 1966 on hi ha diverses fotografies de les cobertes i l'interior del Palau Victòria Eugènia abans i a l'inici de les obres de rehabilitació. Apareixen les claraboies abans de les obres . A l'interior s'observen ja els nous pilars</p>						

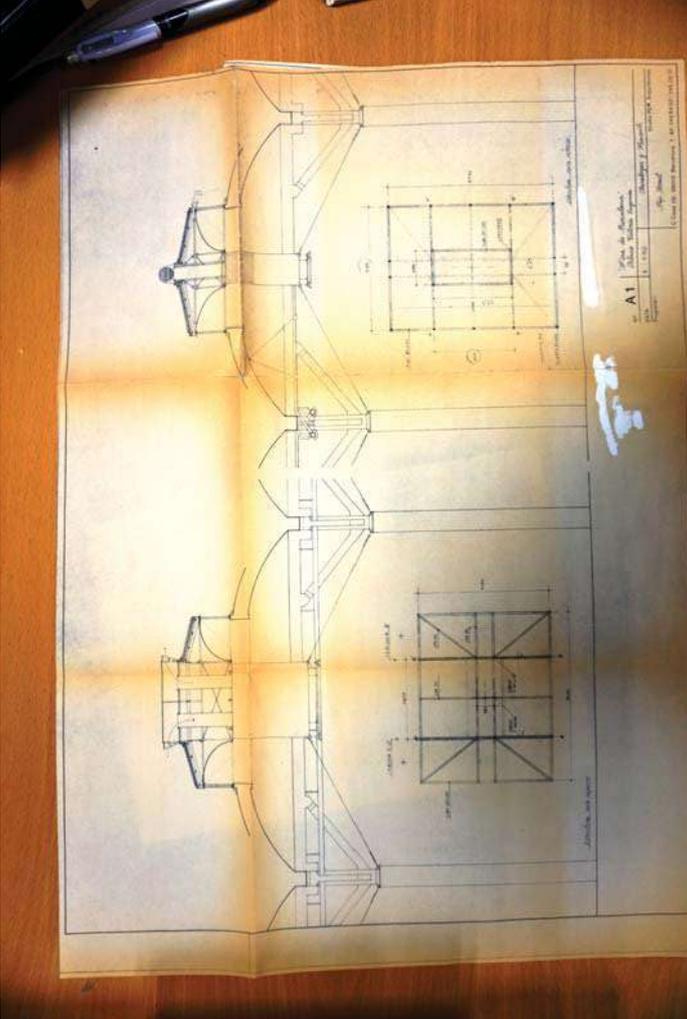
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1967-6 8	1967-1968	AFB	Caixa 261		
DESCRIPCIÓ					
<p>Durant els anys 1967-1968 es van dur a terme les obres de "reparación general d ela cubierta del Palacio Victoria Eugenia". Les executava Closa y Alegret i estaven dirigits pels arquitectes Joaquin de Ros de Ramis, Antonio Lozoya Augé, Manuela Torres Minguez i Enrique Hernández de Avilés.</p> <p>Es realitzaven per sectors del Palau. Al febrer de 1968 es certificava les obres del sector D: "Levantar todos los pasillos de desagüe y toda la cubierta de teja árabe. Transporte de los escombros porucidos a vertedero público. Preparación impermeabilización con tela qasfáltica y doblado de la misma conun grueso de rasilla, en los pasillos de desgüe. Nueva construcción de la cubierta de teja árabe así como formación de entregas con las bajantes".</p>					
					

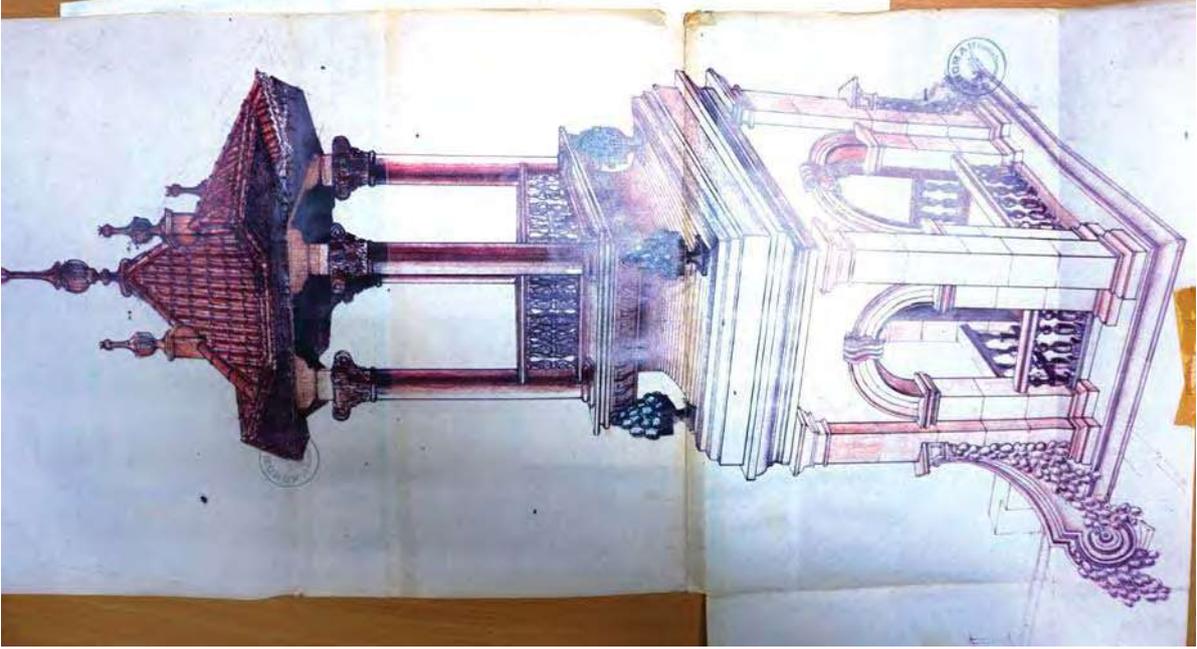
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1968	1968	AFB	Caixa 263		
DESCRIPCIÓ					
<p>Projecte de pas d'enllaç entre els sectors C i E del pavelló de Victòria Eugènia per l'exterior.</p> <p>Construcció d'un cos exterior i obertura als murs.</p> <p>Plànol i pressupost de les obres.</p> <p>Treballs certificats el maig de 1968</p>					
					

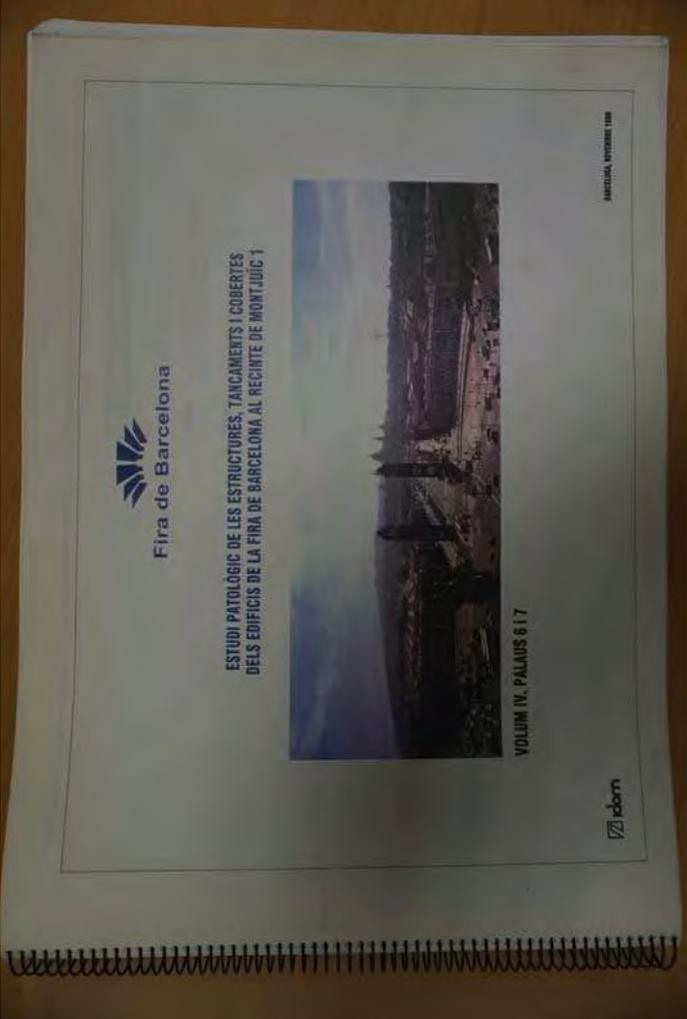
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1969	1969	AFB	Caixa 260		
DESCRIPCIÓ					
<p>Informe de l'arquitecte Joaquim Ros de Ramis sobre l'estat exterior dels pavellons d'Alfons XIII i Victòria Eugènia. Referit al Palau e Victòria Eugènia diu:</p> <p>"Respecto al Palacio Victoria Eugenia, se hace constar que los balustres de la baranda de remate, fueron suprimidos en su día todos los que pudiesera ofrecer peligro, quedando en la actualidad solo los pilares.</p> <p>En cuanto a los templates, las columnas fueron zunchadas para evitar el peligro correspondientes. Los pináculos que ofrecían peligro, también fueron suprimidos, las partes que amenazaban desprenderse."</p> <p>The photograph shows a typed document on a wooden surface. The text is in Spanish and matches the content of the table. At the bottom right, there is a signature in blue ink and a circular stamp that reads 'EL ARQUITECTO' and 'Joaquín Ros de Ramis'.</p>					

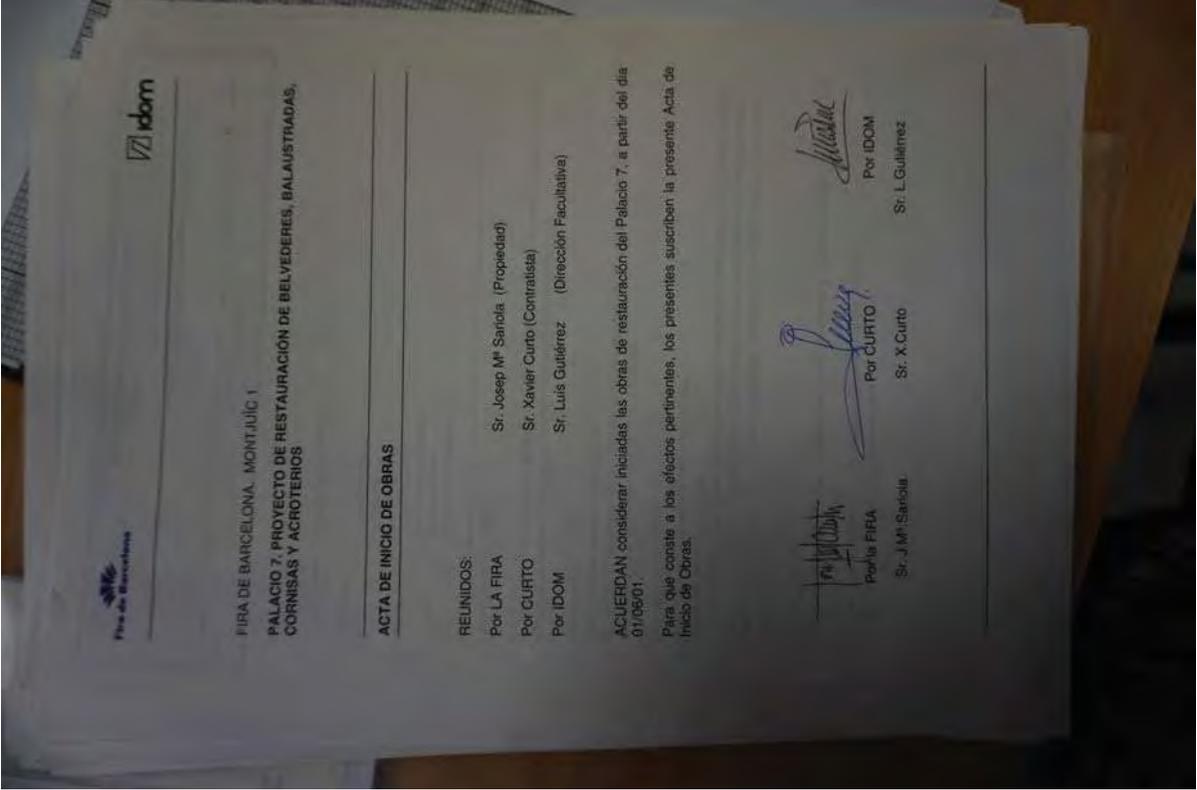
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1971	1971	AFB	Fons 737	Puig i Cadafalch, Josep	
DESCRIPCIÓ					
<p>Pressupost per a la restauració de les façanes dels Palau d'Alfons XIII i Victòria Eugènia (PIPSA)</p> <p>S'aprova el pressupost que es pot incloure al pressupost extraordinari III fase 12.02 i 12.03 Reconstrucció del Plaació de Alfonso XIII i de Victòria Eugènia.</p> <p>"Estuco: reparar partes desconchadas, limpiar químicamente, lavar.. Pintar con pintura a base de Pilolite de la casa Good Year y en la misma calidad que la muestra ejecutada en el palacio de Alfons XIII en Febrero de 1969.</p> <p>Asimismo se procederá a sacar un estarcido de los dibujos de la fachada para restaurar las partes que faltan y rehacer los actuales una vez pintado.</p> <p>Piedra Artificial: reparar partes desconchadas; limpiar químicamente, lavar, pintar con dos capas de pintura de solución vinílica a base de Pilolite de la casa Good Year.</p> <p>Hormigón: Arenado con calcaita hasta conseguir una limpieza completa, repaso de desconchados, barnizado con barniz mate para convertirlo lo máximo posible autolavable</p>					
					

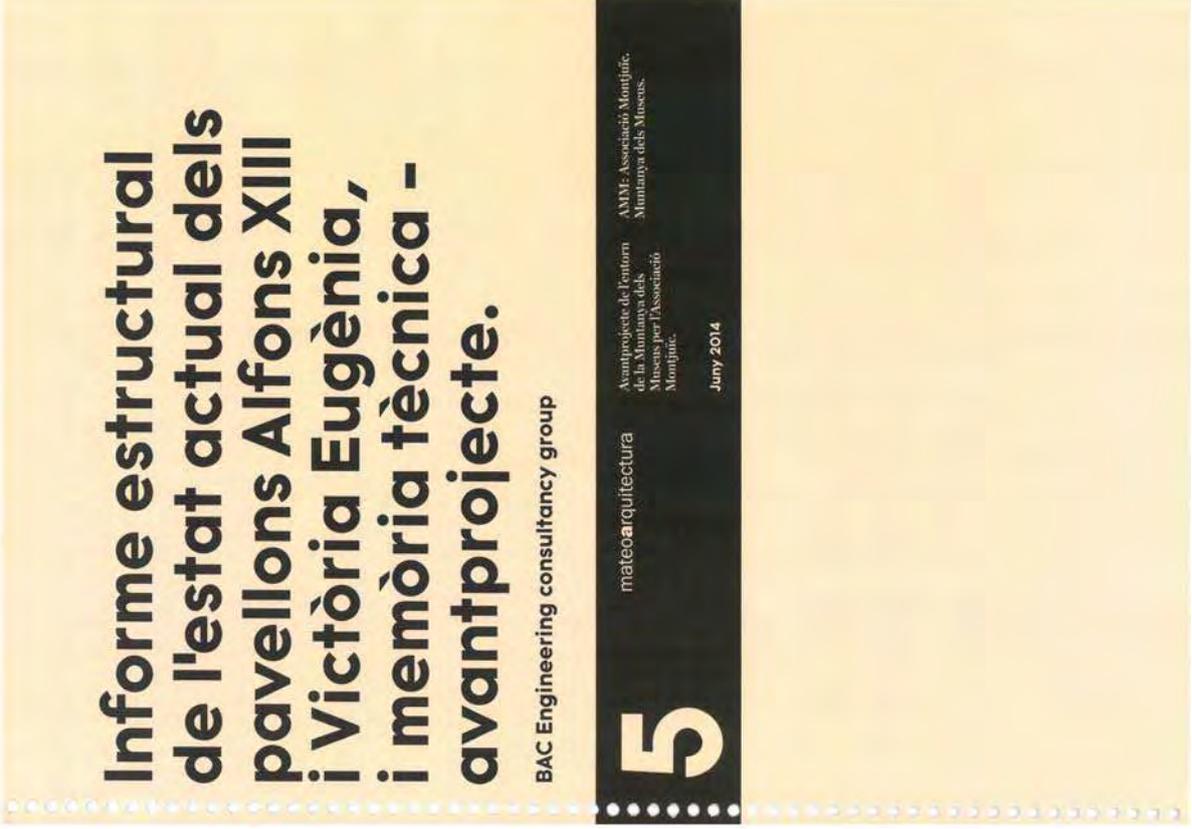
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1971	1971	AFB	Caixa 261		
DESCRIPCIÓ					
<p>Reposició de part de la balustrada i restauració dels pilars. Pressupost i plànol</p>					

				CONTINGUT	
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	
AF_1988	1988	AFB	Caixa 352		
DESCRIPCIÓ					
<p>Substitució de Claraboies i instal·lació d'aire acondicionat al Palau Victòria Eugènia Projecte d'Studio PER, signat per l'arquitecte Pep Bonet</p> <p>Memòria:</p> <p>"Substitució de les claraboies existents: Les claraboies actuals estan en un estat precari de conservació. Els focs d'artifici que sovint es fan a la zona ha fet malbé la majoria de vidres que amb el temps han tingut que ser protegits amb plàstics ondulats per tal d'evitar més accidents. L'oxidació d'elements metàl·lics és irreversible i les unions a l'obra de la teulada difícils de solucionar. Tot això porta a la necessària substitució de tots els elements per altres nous. El disseny que es proposa està format per un sostre metàl·lic galvanitzat i unes finestres verticals a tot el perímetre de plàstic alveolar policarbonat. Això dona sol·lució a dos problemes a la vegada: major resistència a impactes de canyes de coets en les seves caigudes i millor protecció a l'interior de l'entrada directa de llum solar.</p> <p>[Disseny de l'air condicionat_ veure reproducció]</p> <p>Annex d'instal·lacions: En el racó posterior que conforma l'edifici entre l'edifici i el talús de la muntanya hi ha en l'actualitat un cos edificat triangular, que es proposa enderrocar i substituir per un altre de semblant per tal d'ubicar-hi les grans màquines de la central d'aire condicionat, torres de recuperació i calderes. Aquest indret és inaccessible visualment, però no obstant l'obra es planteja integrada de color i textura al darrera del Palau. El seu disseny millora notablement l'edifici existent al que no supera en superfície."</p> <p>Joc de diversos plans de detall. La instal·lació d'aire va anar a càrrec de J.G. Asociados s.a.</p>					
					

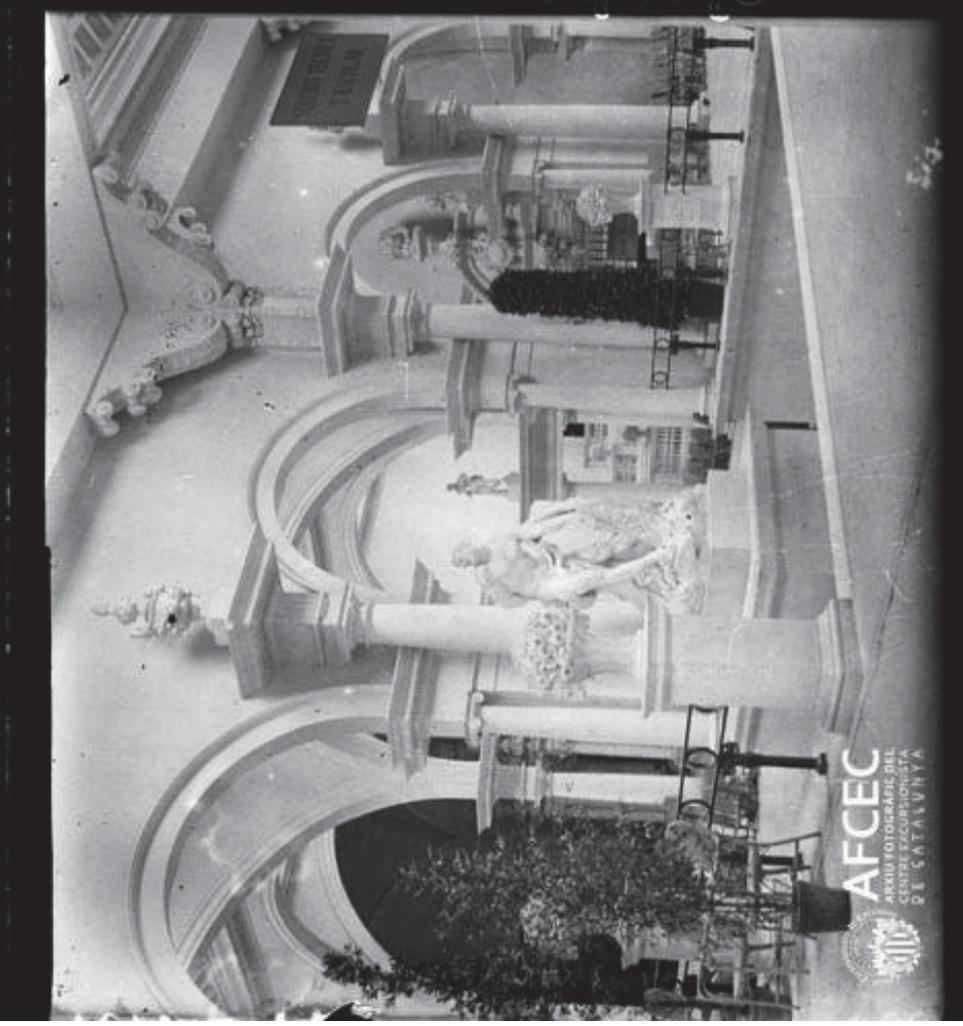
CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1989		1989	AFB	Caixa 352		
DESCRIPCIÓ						
<p>Restauració dels templets realitzat per l'empresa Puigdevall s.a.</p>						

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1999	1999	AFB			
DESCRIPCIÓ					
<p>"Estudi patològic de les estructures, tancaments i cobertes dels edificis de la fira de Barcelona al recint de Montjuïc 1"</p> <p>Estudi de tot el conjunt d'edificis redactat per IDOM. El Volum IV està dedicat als palaus d'Alfons XIII (6, en la nomenclatura actual) i Victòria Eugènia (7).</p> <p>Descripció, estudi de les estructures i patologies</p>					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_2001	2001	AFB	obres 2001		
DESCRIPCIÓ					
<p>1 de juny de 2001 inici de les obres de restauració dels templets, balustres i cornises del pavell de Victòria Eugènia. Direcció facultativa de Luis Gutiérrez (empresa IDOM). Contractista "CURTO"</p>					
 <p>The photograph shows a document titled "ACTA DE INICIO DE OBRAS" (Act of Start of Works) for the restoration of the Palace of Victoria Eugenia. The document is from IDOM and includes the following text:</p> <p>FIRA DE BARCELONA. MONTJUÏC 1 PALACIO 7. PROYECTO DE RESTAURACIÓN DE BELVEDERES, BALAUSTRADAS, CORNISAS Y ACROTARIOS</p> <p>ACTA DE INICIO DE OBRAS</p> <p>RELINIDOS: Por LA FIRA Sr. Josep Mª Santola (Propiedad) Por CURTO Sr. Xavier Curto (Contratista) Por IDOM Sr. Luis Gutiérrez (Dirección Facultativa)</p> <p>ACUERDAN considerar iniciadas las obras de restauración del Palacio 7, a partir del día 01/06/01.</p> <p>Para que conste a los efectos pertinentes, los presentes suscriben la presente Acta de Inicio de Obras.</p> <p>Signatures: Por LA FIRA: Sr. J.M. Santola Por CURTO: Sr. X. Curto Por IDOM: Sr. L. Gutiérrez</p>					

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_2014		2014	AFB		BOMAINPAS	 <p>Informe estructural de l'estat actual dels pavellons Alfons XIII i Victòria Eugènia, i memòria tècnica - avantprojecte.</p> <p>BAC Engineering consultancy group</p> <p>mateoarquitectura</p> <p>AMM- Associació Montjuïc, Manlleta dels Museus.</p> <p>Juny 2014</p>
DESCRIPCIÓ						
<p>Estudi estructural del Pavelló d'Alfons XIII i el de Victòria Eugènia, on es van realitzar cales als elements de formigó i comprovació de la capacitat portant de l'estructura.</p>						

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_2015		2015	AFB		Daniel Rivas Bragado	
DESCRIPCIÓ						
<p>PFC PALAU DE VICTÒRIA EUGÈNIA A L'EXPOSICIÓ INTERNACIONAL DE BARCELONA DE 1929: HISTÒRIA, ARQUITECTURA I ESTUDI DE LA CONSTRUCCIÓ</p> <p>ARQUITECTURA TÈCNICA PROJECTE DE FI DE CARRERA</p> <p>PALAU DE VICTÒRIA EUGÈNIA A L'EXPOSICIÓ INTERNACIONAL DE BARCELONA DE 1929. HISTÒRIA, ARQUITECTURA I ESTUDI DE LA CONSTRUCCIÓ.</p> <p>Projectista: Daniel Rivas Bragado Director: Ramon Graus Rovira Convocatòria: Curs 2014-2015 5Q – Febrer 2015</p>						

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFCEC_19	20s(2)	1920C	AFCEC	AFCEC_BIASI_X_0805	Blasi i Vallespinosa, Francesc	
DESCRIPCIÓ						
<p>Escultures a l'interior d'una exposició del moble a Montjuic estereoscòpic</p>						

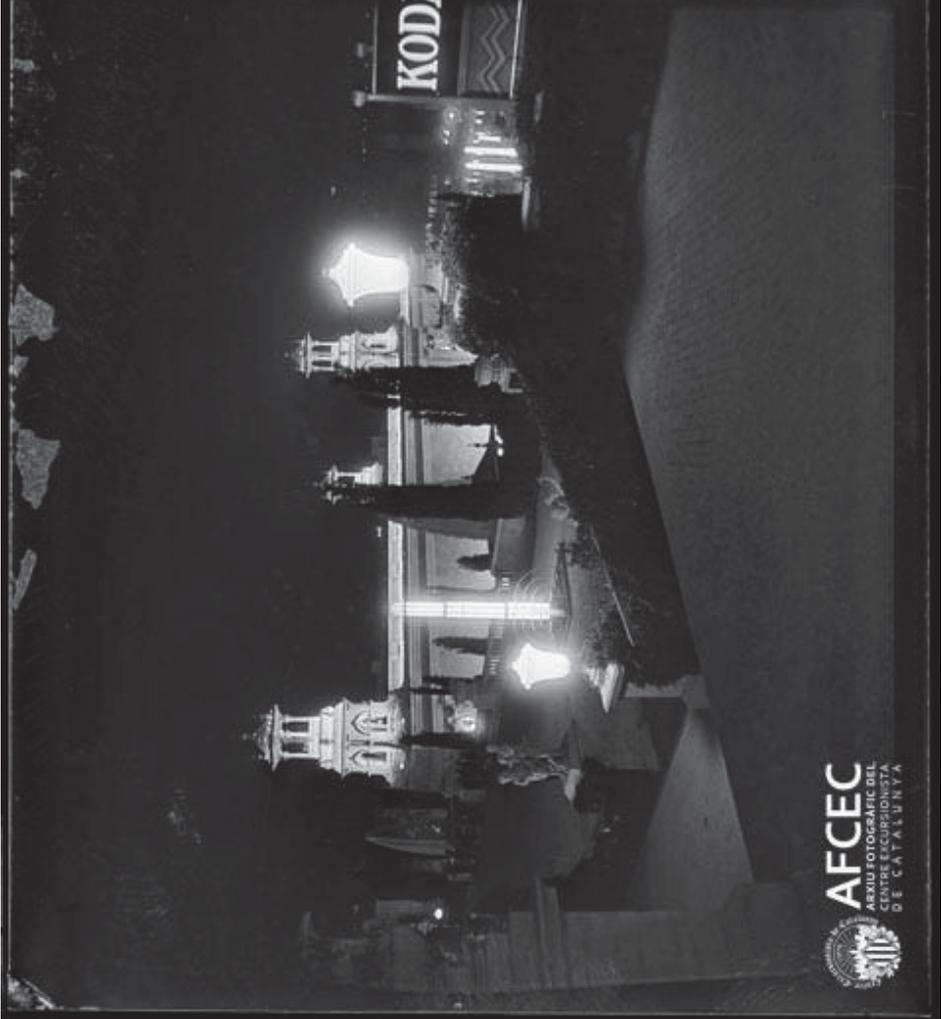
CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFCEC_19	20s(3)	1920C	AFCEC	AFCEC_BIASI_X_0803	Blasi i Vallespinosa, Francesc	
DESCRIPCIÓ						
<p>Escalinata decorada en una exposició de mobles a Barcelona estereoscòpic</p>						

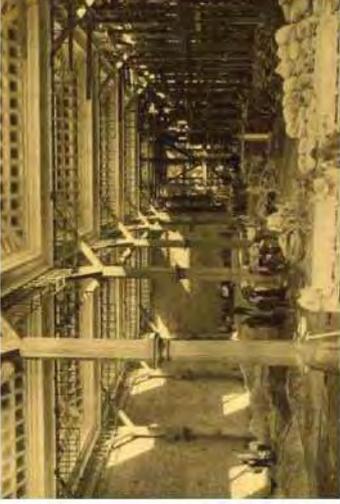
CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFCEC_19	20s	1920C	AFCEC	AFCEC_BIASI_X_08049	Blasi i Vallespinosa, Francesc	
DESCRIPCIÓ						
Exposició de mobles a Barcelona						
ORIGINAL estereoscòpic						

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFCEC_19 29(2)		1929	AFCEC	AFCEC_PINILLA_X_1059	Pinilla i Campoamor, Manuel	
DESCRIPCIÓ						
<p>El Palau Nacional i el Palau de Victòria Eugènia a la dreta durant l'Exposició Internacional de Barcelona al 1929</p> <p>ORIGINAL estereoscòpic</p>						

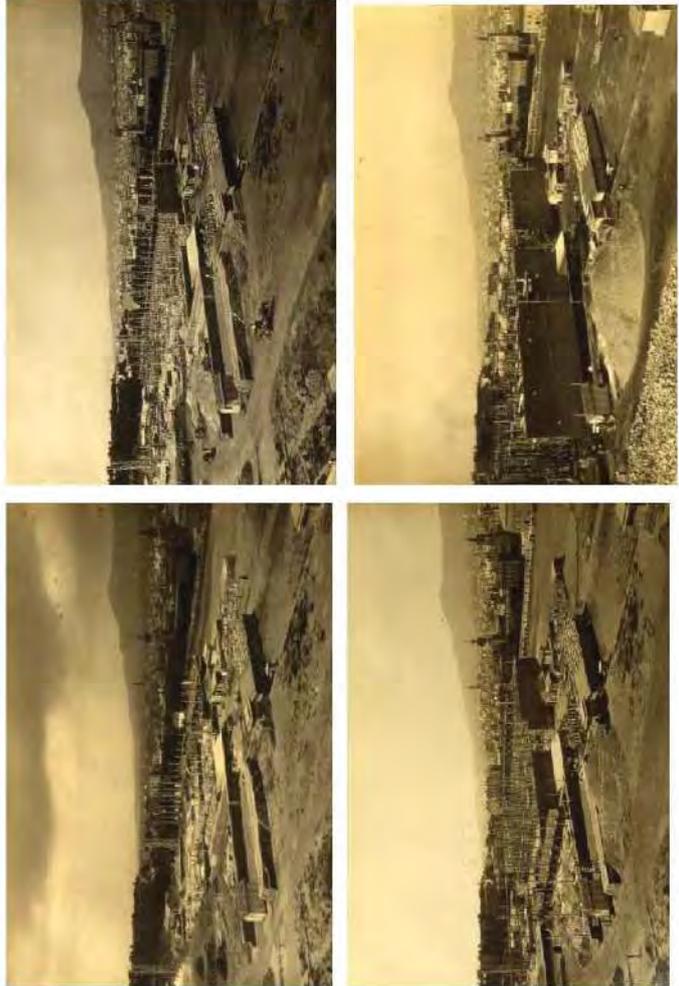
CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFCEC_19	29(3)	1920C	AFCEC	AFCEC_BIASI_X_08050	Blasi i Vallespinosa, Francesc	
DESCRIPCIÓ						
<p>Exposició de mobles a Barcelona amb un gran quadre</p> <p>ORIGINAL estereoscòpic</p>						

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFCEC_19 29(4)		1929	AFCEC	AFCEC_BIASLA_6695	Blasi i Vallespinosa, Francesc	
DESCRIPCIÓ						
<p>El Palau Nacional i les fonts de Montjuïc il·luminats de nit durant l'Exposició Universal</p> 						

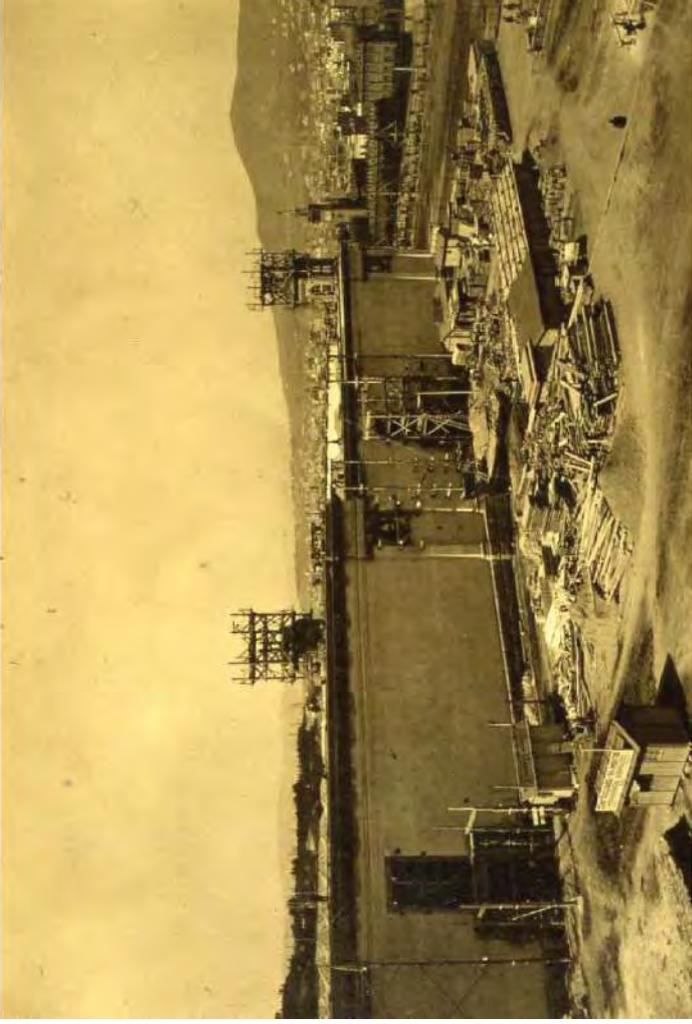
CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFCEC_19	29	1929	AFCEC	AFCEC_OLIVERAS_X_03439	Oliveras i Folch, Albert	
DESCRIPCIÓ						
<p>El palau de Victòria Eugènia de l'Exposició Internacional de Barcelona vista de nit</p> <p>TÍTOL ORIGINAL Exposición de noche. Reina Victoria</p> <p>ORIGINAL estereoscòpic</p>						

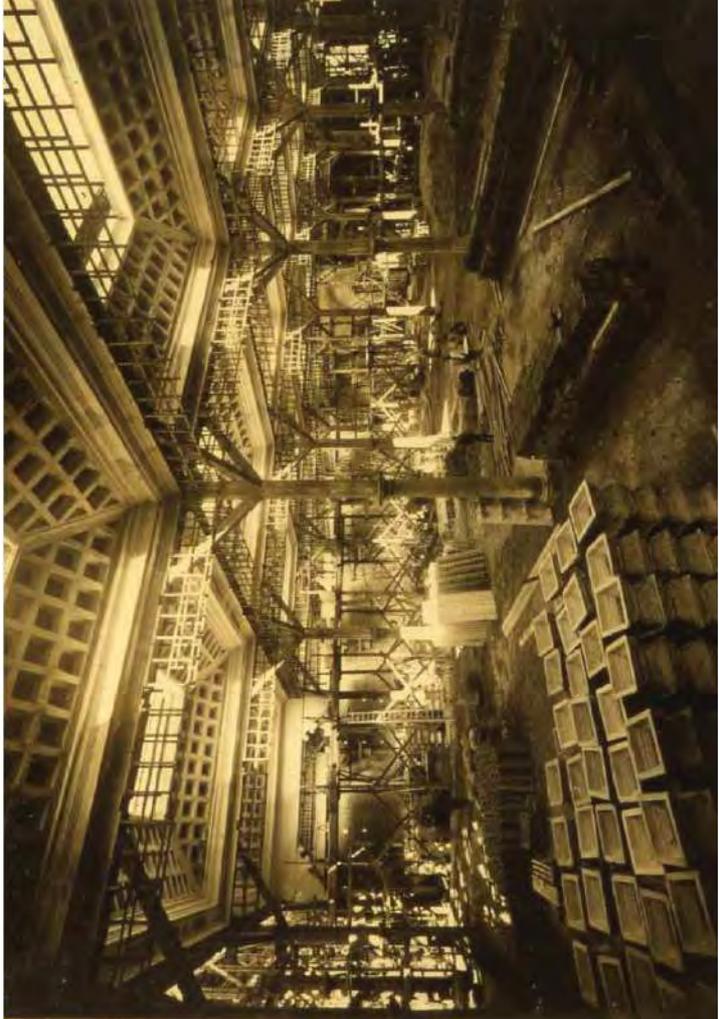
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AfTB_1922 (2)	1922	AFB	?	Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
<p>Vista del Palau de Victòria Eugènia durant la seva construcció</p> <p>Realització encofrats i estructura de formigó</p> <p>Font: PFC Daniel Rivas</p>					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AfTB_1922 (3)	1922	AFB	?	Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
<p>Vista del Palau de Victòria Eugènia des del seu interior per la nau superior</p> <p>Data: 22 d'agost de 1922</p> <p>Font: PFC Daniel Rivas</p> <p>Observem a la coberta la realització de l'encofrat de la cúpula amb la col·locació dels cassetons.</p> <p>La cantonada està en execució, observem diverses peces prefabricades col·locades, anteriorment vistes a la zona d'emmagatzematge de material de la Plaça dels Bells Oficis.</p>					
					

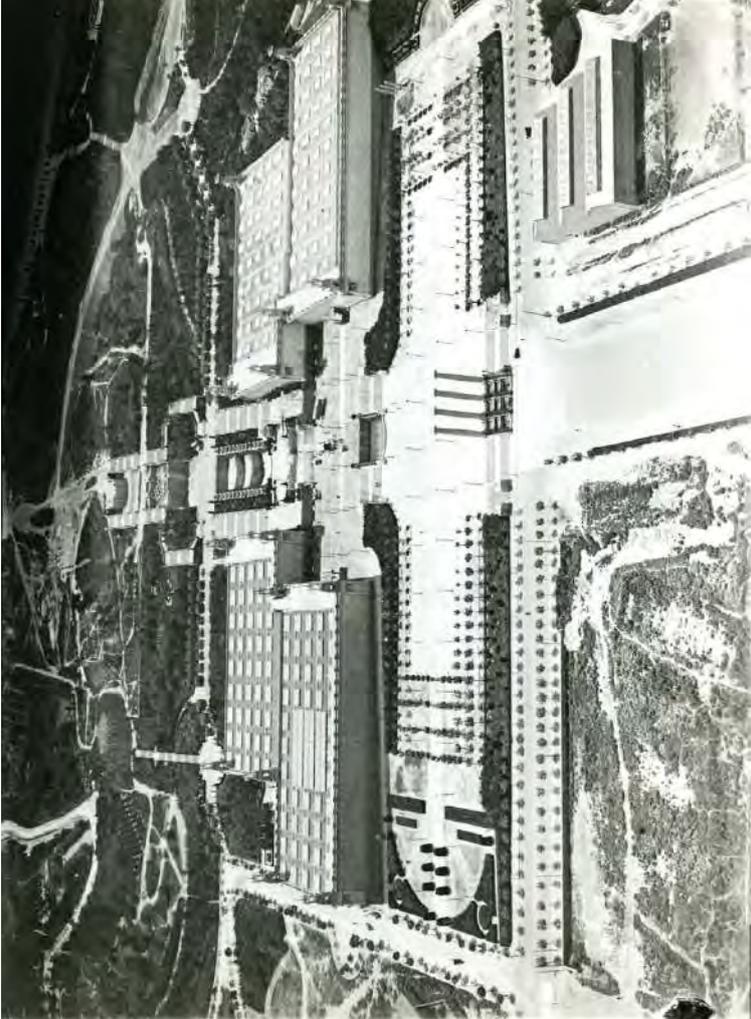
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AfTB_1922	1922	AFB	?	Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
<p>Vistes de la construcció del Palau de Victòria Eugènia per la seva façana principal</p> <p>Data: setembre de 1922</p> <p>Font: PFC Daniel Rivas</p>					
					

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AftB_1923 (2)		1923	AFB	?	Desconegut	
DESCRIPCIÓ						
<p>Vista interior del palau des de la nau inferior observant el canvi de nivell fins a la nau superior.</p> <p>Data: 12 de febrer de 1923</p> <p>Font: PFC Daniel Rivas</p> <p>La fotografia ens permet veure el canvi de nivell entre la nau inferior i la nau superior del palau, vista des del segon nivell de la nau inferior.</p> <p>Aquest canvi de nivell es realitza mitjançant diversos trams d'escaleres (a la fotografia, de moment, executada com a rampes).</p> <p>El canvi de nivell del paviment també correspon a un canvi de nivell de les cobertes entre la nau inferior i la superior. L'estructura lineal que veim a la fotografia, realitzada amb pilars i petits paraments de formigó, donen suport a la quadricula de la coberta de la nau inferior.</p>						
						

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AfTB_1923 (3)	1923	AFB	?	Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
<p>Vista del Palau Victòria Eugènia per la seva façana principal. Execució de les torres de coronació</p> <p>Data: 4 de maig de 1923</p> <p>Font: PFC Daniel Rivas</p> <p>Observem les últimes feines per finalitzar completament el palau. S'estan executant les torres de coronació ifinalitzant l'ornamentació de les cantonades.</p> <p>Faltarà l'execució dels porxos d'entrada a les naus superior i inferior, i el tancament amb la balaustrada del perímetre de la coberta.</p> <p>A l'exterior veiem divers material emmagatzemat, bé per finalitzar l'obra o bé material sobrant.</p>					
					

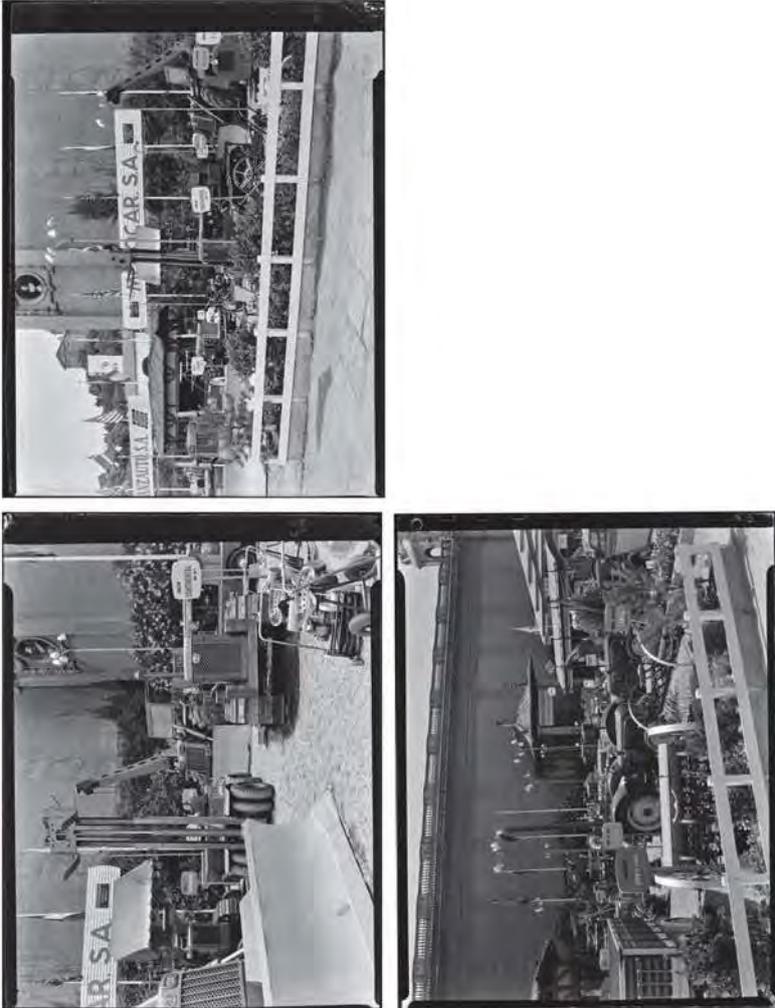
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AfTB_1923	1923	AFB	?	Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
<p>Vista del Palau de Victòria Eugènia des del seu interior per la nau superior</p> <p>Data: 12 de gener de 1923</p> <p>Font: PFC Daniel Rivas</p> <p>Podem veure gran part de la seqüència estructural del mòdul, composta d'una columna toscana, seguida d'un pilar octogonal que finalitza amb una creueta de suport de la quadricula, i amb l'ajuda d'uns tornapunes, aguanten l'estructura de formigó de la cúpula encassetonada.</p> <p>La columna toscana anirà vista, la resta d'estructura (fins a la quadricula de suport) es taparà amb peces de guix.</p> <p>En primer terme, veiem els cassetons utilitzats per realitzar la cúpula de la coberta.</p> <p>L'estructura de formigó nua, deixa veure el procés executiu d'aquesta (columna, pilar octogonal amb tornapunes, quadricula de formigó de suport de la cúpula i cúpula encassetonada). Observem un tram fet amb varilles de fusta encastades just a sota la quadricula de suport de la cúpula, que permet col·locar les peces de guix per l'ornamentació del palau. Així a l'esquerra de la foto, observem peces de guix prefabricades ja instal·lades, i al fons del palau, veiem primer, l'estructura de fusta, que també s'utilitza per donar forma a l'arc, i després, l'arc ornamentat amb les planxes de guix.</p>					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AfTB_1927 (2)	1927	AFB	AFB4-212	Gaspar Serra, Josep	
DESCRIPCIÓ					
<p>Vista aèria del recinte de l'Exposició Internacional de Barcelonade 1929 en obres</p> <p>Notes d'arxiver S4P_060_52</p>					
					

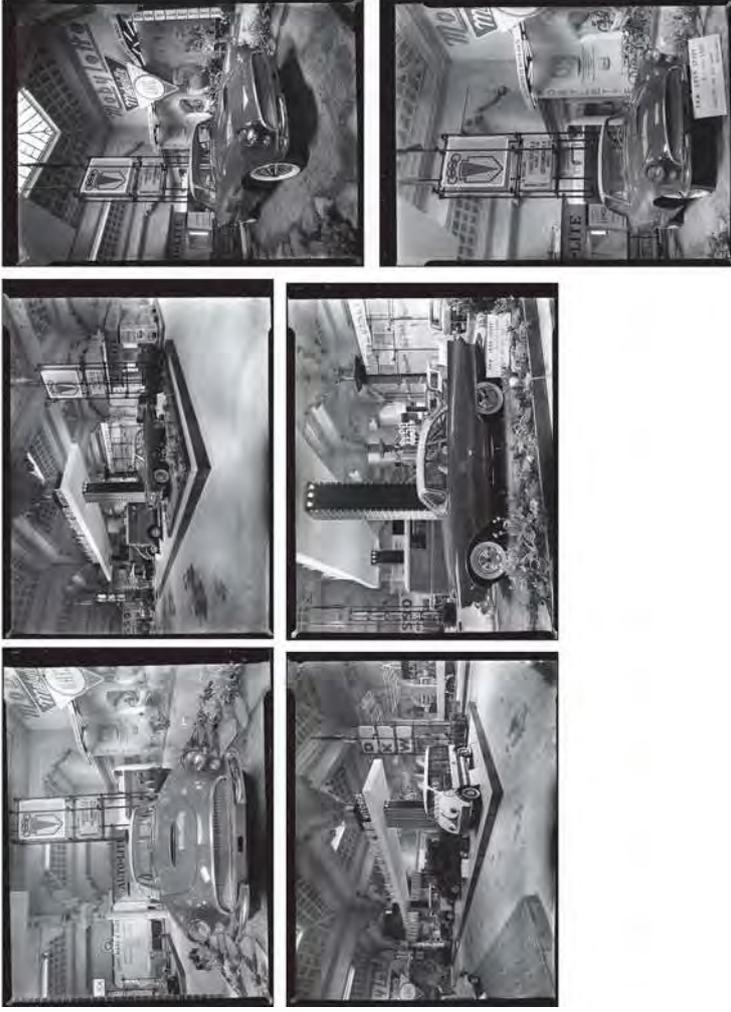
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AfTB_1927	1927	AFB	AFB4-212	Gaspar Serra, Josep	
DESCRIPCIÓ					
<p>Vista aèria del recinte, en obres, de l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929. Columnne</p> <p>Signatura topogràfica S0 - 202 - 9</p>					
					

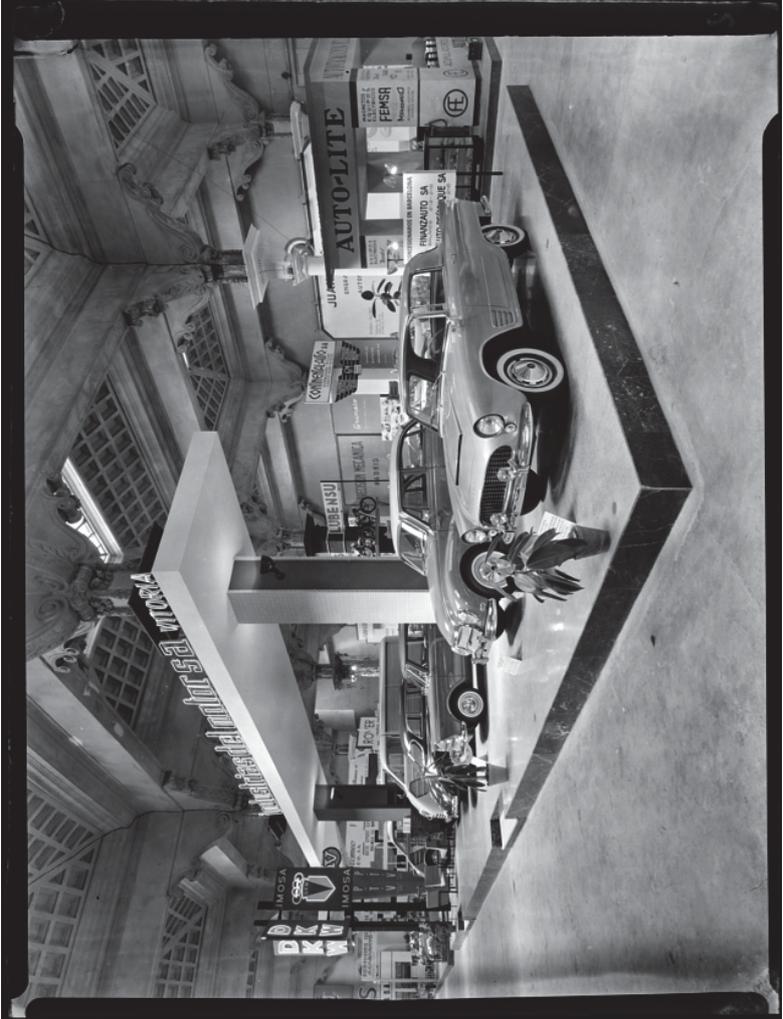
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AfTB_1929	1929	AFB	AfB3-145	Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
<p>Palau de Victòria Eugènia de l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929</p> <p>Data inicial 01/01/1929</p> <p>Data final 31/12/1930</p> <p>Notes d'arxiver C_110_742</p> <p>Notes bcn007828</p>					
					

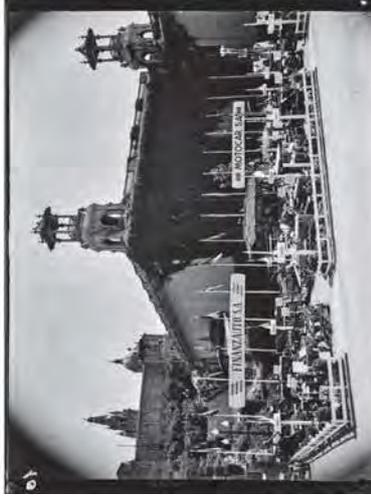
CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFTB_1933		1933	AFB	40786	Pérez de Rozas, Carlos	
DESCRIPCIÓ						
Nevada a Montjuïc						
Data 16/12/1933						
Part posterior del Palau de Victòria Eugènia i, en primer terme, avinguda del Marqués de Comillas, actualment (2022) avinguda de Francesc Ferrer i Guàrdia, després d'una nevada. En sobresurt el campanar del Poble Espanyol.						
Signatura topogràfica A - 2 - 2 - S4 - 164						
Codi classificació L100						
						

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AfTB_1950 (1)	1950	AFB	AfB3-134	Pérez de Rozas, Carlos	
DESCRIPCIÓ					
<p>Estands de Finanzauto i Motocar en una fira de mostres a Montjuïc</p> <p>Data final 1959</p> <p>Estands a l'aire lliure de les empreses Finanzauto SA i Motocar SA on s'exposen vehicles i màquines agrícoles, al recinte firal de Montjuïc, probablement en una edició de la Fira Oficial i Internacional de Mostres de Barcelona. En algunes es veu al fons el Palau de Victòria Eugènia en la porta del qual s'anuncia el pavelló de l'automòbil. Hi ha, entre d'altres, tractors Continental, sembradora Virgen de Fátima, polvoritzador Matador, moli de farratge Zaga, moli Royal Triumph, motors Olympic i Ditei, remolc, segadora, barra portaeines Agro, talladora Goliat, compressor Worthington, tractors David-Brown, motocultor Gutheifer, talladores de gespa Moto-Mower, furgonets DKW fabricades per Industrias del Motor SA, grua, bolquet Motrak, auto elevador Clark, envasadora en sacs de paper Fizsa.</p> <p>Signatura topogràfica 5 - A - 3 - 1 - C3N - 6 - 85,86,87</p>					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AftB_1950 (3)	1950	AFB	AFB3-134	Pérez de Rozas, Carlos	
DESCRIPCIÓ					
<p>Exhibició d'una escala extensible en una fira de mostres a Montjuïc</p> <p>Data final 1959</p> <p>Exhibició d'una escala extensible davant del Palau de Victòria Eugènia amb motiu d'una fira de mostres, a Montjuïc.</p> <p>Signatura topogràfica 5 - A - 3 - 1 - C3N - 6 - 72,73</p>					

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AftB_1950 (4)		1950	AFB	AFB3-134	Pérez de Rozas, Carlos	
DESCRIPCIÓ						
<p>Estand d'Industrias del motor SA en una fira a Montjuic</p> <p>Data final 1959</p> <p>Automòbils i furgonetes DKW exposats en un estand de l'empresa Industrias del motor SA en un pavelló d'una fira de mostres celebrada al recinte firal de Montjuic, probablement al Palau de Victòria Eugènia.</p> <p>Signatura topogràfica 5 - A - 3 - 1 - C3N - 6 - 74,75,76,77,78,79,80,81</p>						
						

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AftB_1950 (5)		1950	AFB	AFB3-134	Pérez de Rozas, Carlos	
DESCRIPCIÓ						
<p>Estand d'Industrias del motor SA en un pavelló d'una fira a Montjuic</p> <p>Data final 1959</p> <p>Automòbils i furgonetes DKW exposats en un estand de l'empresa Industrias del motor SA en un pavelló d'una fira de mostres celebrada al recinte firal de Montjuic, probablement al Palau de Victòria Eugènia.</p> <p>Signatura topogràfica 5 - A - 3 - 1 - C3N - 6 - 110, 116</p>						
						

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AfTB_1950 (6)	1950	AFB	AFB3-134	Pérez de Rozas, Carlos		
DESCRIPCIÓ						
<p>Estands de les empreses Finanzauto i Motocar en una fira de mostres a Montjuic</p> <p>Data final 1959</p> <p>Estand d'automòbils de les empreses Finanzauto SA i Motocar SA, en una fira de mostres en un pavelló del recinte firal de Montjuic, probablement al Palau de Victòria Eugènia. ES veuen també estands d'aquestes empreses a l'aire lliure, on s'exposen vehicles i màquines agrícoles. En algunes es veu al fons el Palau de Victòria Eugènia.</p> <p>Signatura topogràfica 5 - A - 3 - 2 - C3N - 7 - 223, 224, 226, 227, 229, 231</p>						

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AFB_1950		1950	AFB	AFB3-134	Pérez de Rozas, Carlos	
DESCRIPCIÓ						
<p>Estands de les empreses Motocar i Finanzauto en una fira de mostres a Montjuïc</p> <p>Data final 1959</p> <p>Estands, a l'aire lliure, de les empreses Finanzauto SA i Motocar SA, amb vehicles diversos i maquinària agrícola, en una fira de mostres al recinte firal de Montjuïc, davant del Palau de Victòria Eugènia. Hi ha, entre d'altres, tractor Pegaso-Wender, molins Royal-Triumph, espolsador Matador, màquines de cosir i tancar sacs Salpell, recollidora embaladora Oliver, bolquet, sistema de reg per aspersió Masip, embaladora David Brown, polvoritzadors Balven, furgonetes DKW, carretons elevadors, talladores de gespa Cefir, espantaocells Guardian, remolc Ibesa, fresadora Bayerische, compressor Worthington, bolquet Atos.</p> <p>motocicletes, un camió, tractors, una polvoritzadora, una ensitjadora, un carretó, una sembradora, talladores de gespa, pala carregadora, trilladores. Al costat de les màquines hi ha rètols, entre els quals, Puzenat, Oliver, Binckhorst. En algunes es veu al fons el Palau Nacional. També, en una, es veu la porta principal del Palau de Victòria Eugènia amb un rètol que s'anuncia com a pavelló de l'automòbil d'aquesta fira.</p> <p>Signatura topogràfica 5 - A - 3 - 1 - C3N - 6 - 83, 112, 113, 114, 115</p> <p>Codi classificació L100</p>						
						
						

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR
AHCB_192 8	1928	AHCB	20413	Desconegut

DESCRIPCIÓ

Exposición Internacional Barcelona 1929. Palacio destinado a ampliaciones extranjeras (Palacio reina Victoria Eugenia)
Codi classificació C02.01

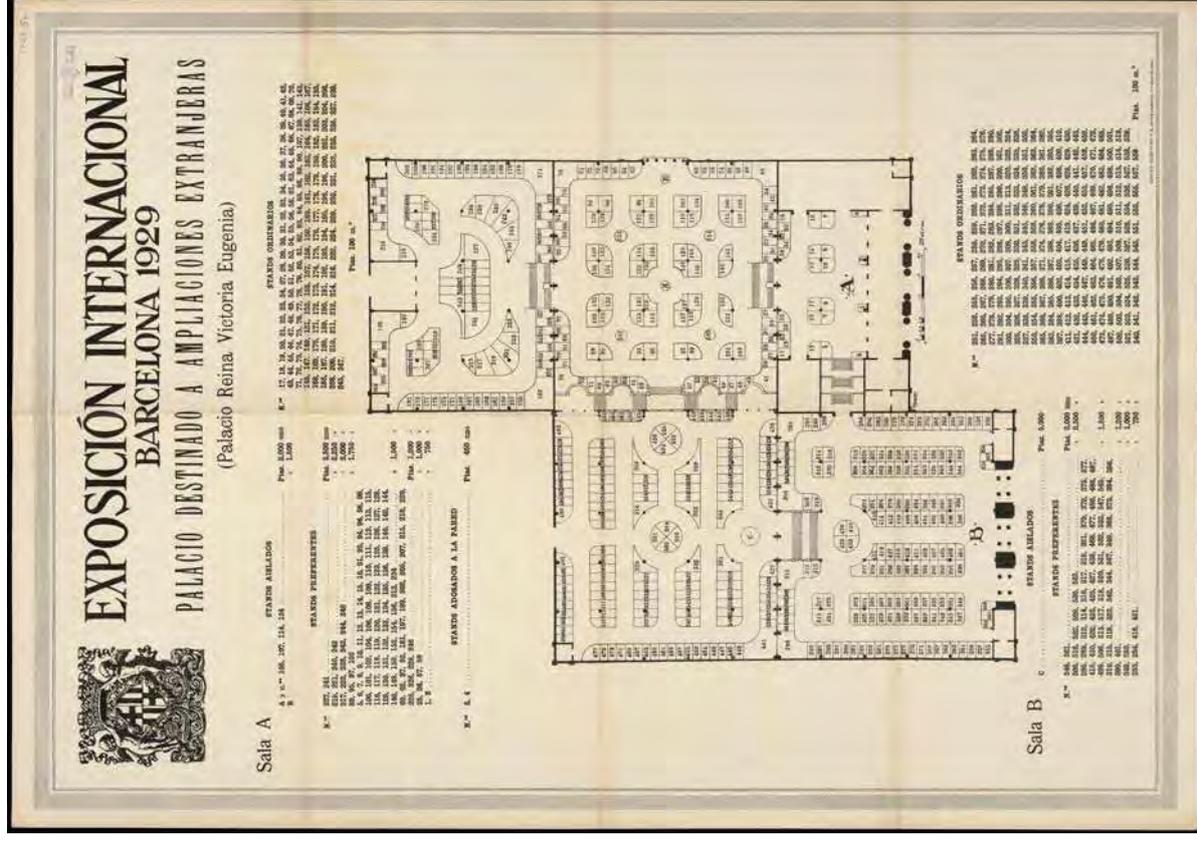
RESUM GENERAL

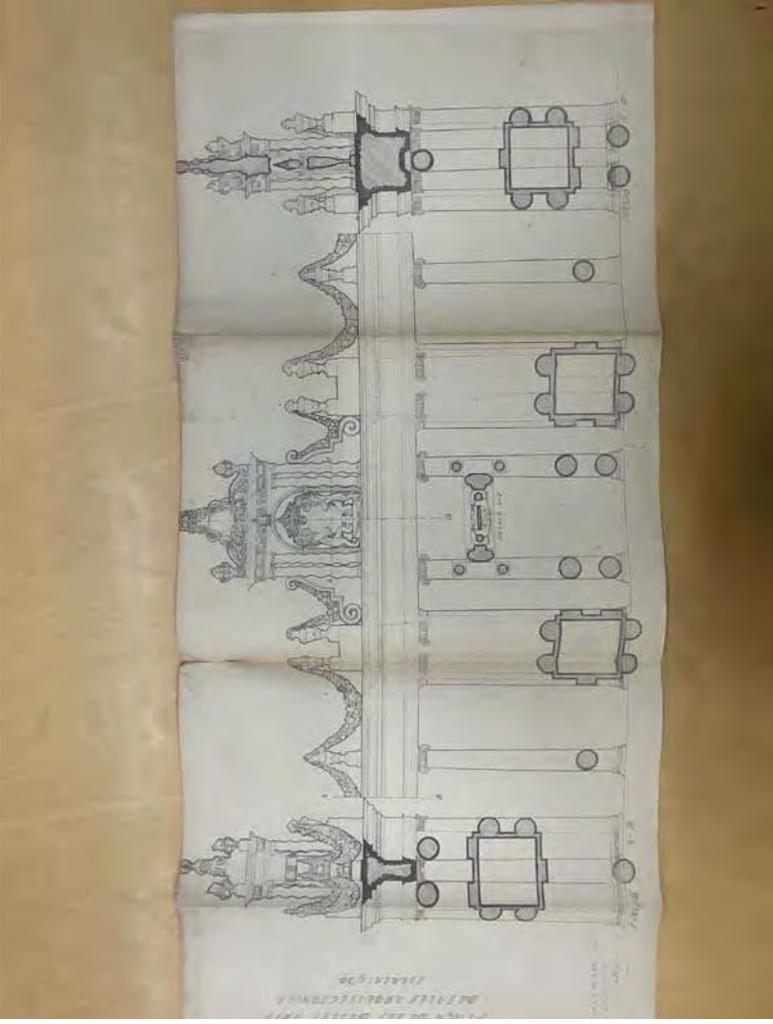
Planta del Palau reina Victoria Eugènia o d'ampliacions estrangeres. Exposició Internacional de 1929. Relaciona els tipus d'estands i les numeracions respectives.

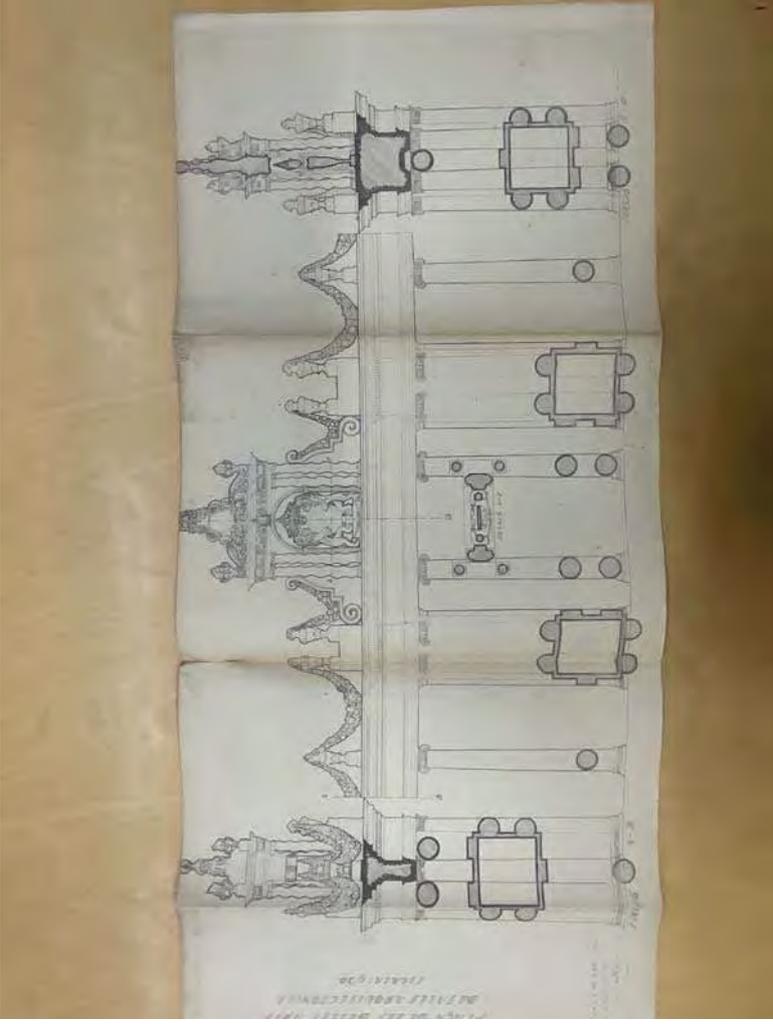
NOTES

Edició: Barcelona: Artes Gráficas S.A.Sres. Henrich y Cia, [1929].
Un altre exemplar LP28-5n a Exposició 1929. Fons Plandiura 94.4.

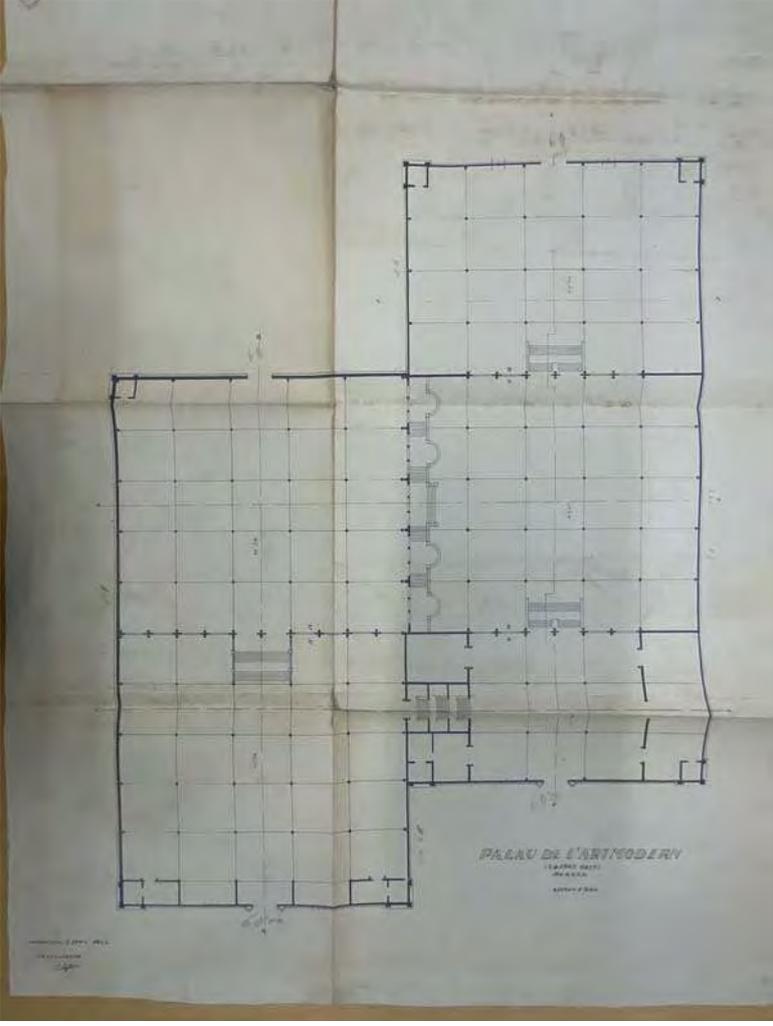
CONTINGUT

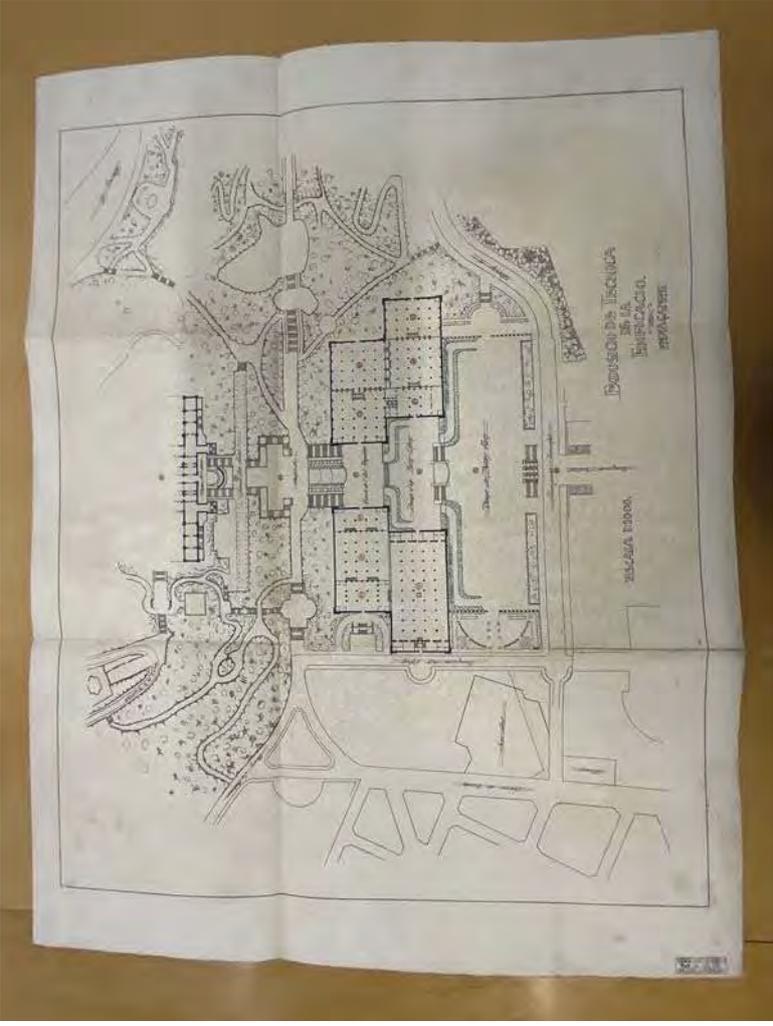
CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AMCB_191	9	1919	AMCB	Expo 29: Carpeta 28		
DESCRIPCIÓ						
<p>Detalls arquitectònics del projecte de façana a la plaça de Bells Oficis. Plànol a escala 1:50 signat per Puig i Cadafalch. [Decoració no executada]</p>						
						

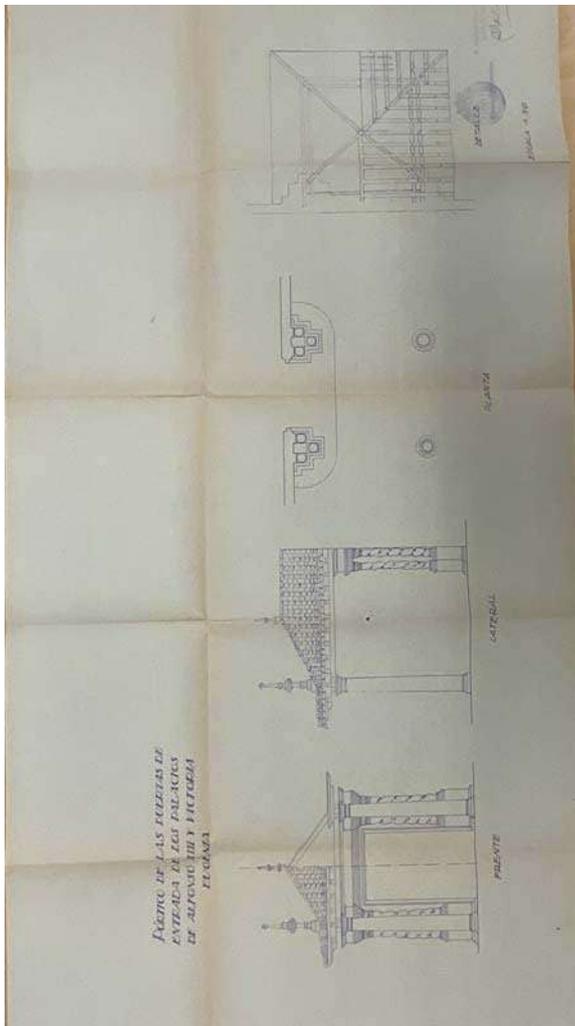
CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AMCB_191 9		1919	AMCB	Expo 29: Carpeta 28		
DESCRIPCIÓ						
<p>Detalls arquitectònics del projecte de façana a la plaça de Bells Oficis. Plànol a escala 1:50 signat per Puig i Cadafalch. [Decoració no executada]</p>						
						

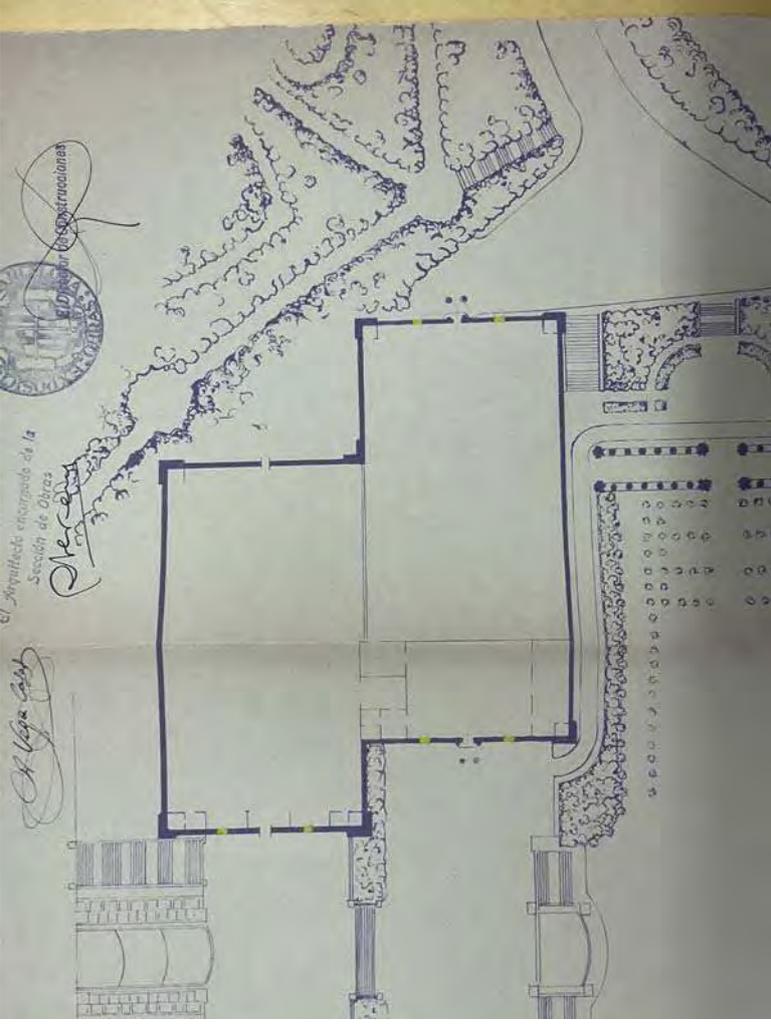
CONTINGUT																			
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR															
AMCB_192 2	1922	AMCB	Exposició 1929/ 13_45																
DESCRIPCIÓ																			
<p>Informe del director de les obres de l'Exposició, l'arquitecte Eduard Ferrés, de les ofertes rebudes del concurs per a la construcció del Palau de Victòria Eugènia -llavors identificat com a "palacio del Arte Industrial -gemelo del placio del arte moderno".</p> <p>Es van presentar un total de 10 constructors, de les quals Ferrés només en valora les 5 que creu més dignes de tenir en compte.</p> <p>La valoració més positiva és l'oferta que va presentar Lluís Homs, director gerent de l'empresa "Construcciones y Pavimentos". Ferrés adverteix que ell mateix havia treballat com a "Director Artistic" de la societat i que, a més, l'uneixen llaços de família amb Lluís Homs (eren cunyats).</p> <p>"Bien sentido lo antedicho y a pesar de ello, no vacilo en hacer constar que esta entidad, bien conocida en la plaza, como de gran potencialidad constructiva reúne a mi entender todas las condiciones necesarias para el éxito de la obra.</p> <p>Sideración en la adjudicación de este concurso.</p> <p>Resumiendo, pues, las notas que tengo el honor de exponer en este informe, los concursantes a tener en cuenta son:</p> <table border="0"> <tr> <td>Nº. 5 - D. Manuel Sallés</td> <td>2.880.729'36 ptas.</td> <td>{ Falta referencias</td> </tr> <tr> <td>Nº. 6 - D. José Simó.</td> <td>3.120.475'00 "</td> <td>{ Falta referencias</td> </tr> <tr> <td>Nº. 2 - D. Luis Homs.</td> <td>3.125.000'00 "</td> <td>{ Con referencias.</td> </tr> <tr> <td>Nº. 3 - D. Melchor Marial</td> <td>3.150.000'00 "</td> <td>{ Con referencias.</td> </tr> <tr> <td>Nº.10 - D. Salvador Orvillés</td> <td>3.296.489'00 "</td> <td>{ Falta referencias</td> </tr> </table> <p>Siendo un concurso cuyo precio presentado en el Presupuesto General es de 2.950.000 pesetas, según los cálculos hechos en esta Dirección, entiendo que los 5 precios están dentro del buen estudio de concepto de la obra a realizar, y como que en una obra de esta importancia no se debe tener en cuenta una diferencia de 100 a 200.000 pesetas, siempre que sea una garantía la casa construída suficiente para asegurar el éxito, es por lo que presento a la consideración de la Junta la lista de los cinco concursantes que <u>son</u> lo de exponer para que en vista de los precios y de los estudios de cada proposición puedan obrar Vdo. como estimen más conveniente a los intereses de la Exposición.</p> <p>Barcelona 7 de Julio de 1922.</p> <p>El Director General de las Obras.</p> <p>E. Ferrés PuiF</p>					Nº. 5 - D. Manuel Sallés	2.880.729'36 ptas.	{ Falta referencias	Nº. 6 - D. José Simó.	3.120.475'00 "	{ Falta referencias	Nº. 2 - D. Luis Homs.	3.125.000'00 "	{ Con referencias.	Nº. 3 - D. Melchor Marial	3.150.000'00 "	{ Con referencias.	Nº.10 - D. Salvador Orvillés	3.296.489'00 "	{ Falta referencias
Nº. 5 - D. Manuel Sallés	2.880.729'36 ptas.	{ Falta referencias																	
Nº. 6 - D. José Simó.	3.120.475'00 "	{ Falta referencias																	
Nº. 2 - D. Luis Homs.	3.125.000'00 "	{ Con referencias.																	
Nº. 3 - D. Melchor Marial	3.150.000'00 "	{ Con referencias.																	
Nº.10 - D. Salvador Orvillés	3.296.489'00 "	{ Falta referencias																	

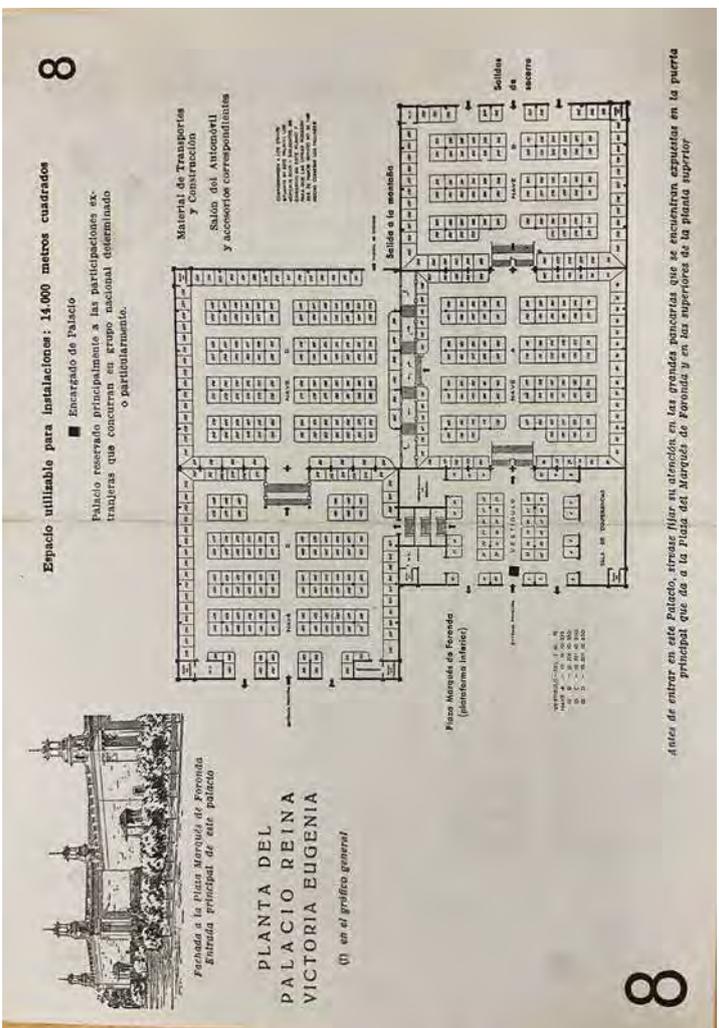
CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AMCB_192 2 (2)		1922	AMCB	Expo 29. Carpeta 28		
DESCRIPCIÓ						
<p>Col·lecció de plànols del pavalló, signats per Puig i Cadafalch el juny de 1922. Apareixen identificats com "Palau de l'art modern (costat oest)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seccions A-A; B-B; C-C; F-F (escala 1:100) - Planta (escala 1:200) - Planta fonaments (1:200) - Planta lavabos (escala 1:50) 						
						

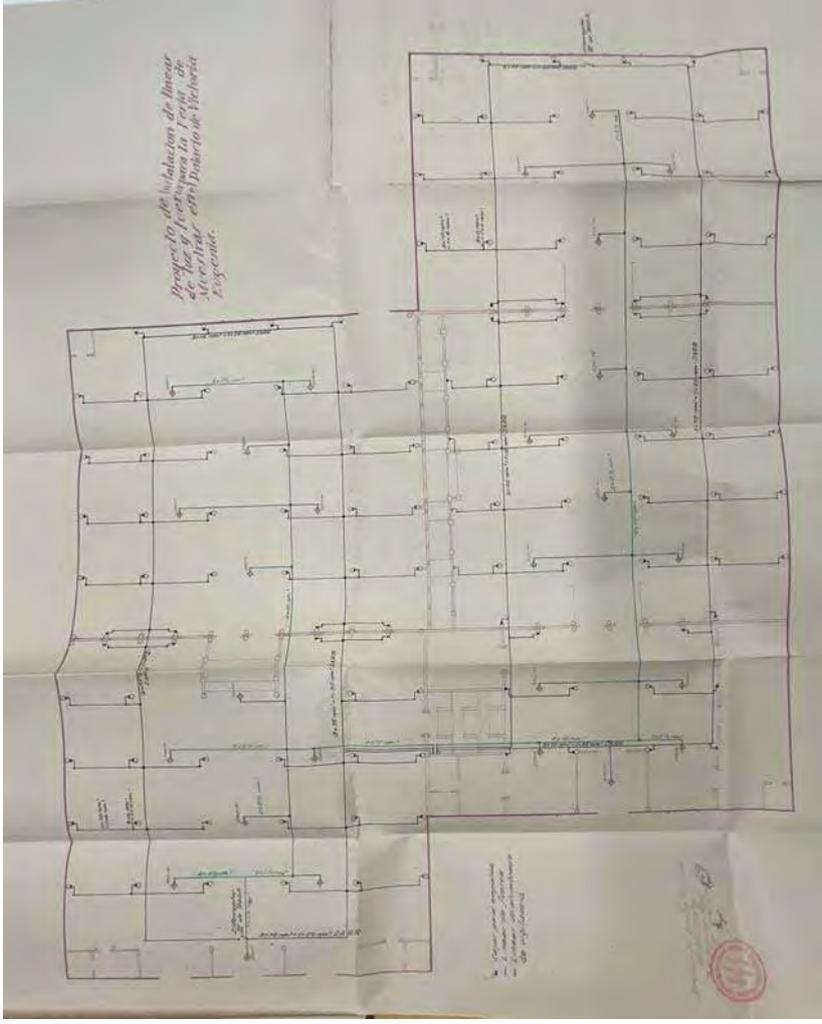
CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AMCB_192 2 (3)		1922	AMCB	Expo 29: Carepta 25		
DESCRIPCIÓ						
<p>Projecte de pas soterrani entre els palaus d'Alfons XIII i Victòria Eugènia (identificats com palau d'art modern i palau industrial).</p> <p>Plànol signat per l'arquitecte Eduard Ferrés, l'agost de 1922</p>						
						

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AMCB_192	3	1923	AMCB	Expo 29: carpeta 14		
DESCRIPCIÓ						
<p>Planta general del que havia de ser l'"Exposició de Tècnica de l'qa Construcció", prevista pel setembre - octubre de 1923 i que no es va acabar de realitzar.</p>						
						

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AMCB_192	1928	AMCB	Expo 29. Caixa 45350			
<p>8</p> <p>DESCRIPCIÓ</p> <p>Projecte del pòrtic de les portes d'entrada dels palaus d'Alfons XIII i Victòria Eugènia (Obra complementària 28).</p> <p>Octubre 1928: Plec de condicions per a la construcció dels pòrtics dels dos palaus que donene a la plaça de l'Art Popular. S'indica que seran idèntics als ja existents a les portes d'entrada de la plaça del nivell inferior.</p> <p>S'adjunta plànol</p>						
 <p>The image shows a set of architectural drawings on aged paper. On the left, there is a title in Spanish: 'Plano de las portezas de entrada de los palacios de Alfonso XIII y Victoria Eugenia'. Below the title are two elevation drawings of porticoes. The one on the left is labeled 'PALATZ' and the one on the right is labeled 'LATERAL'. To the right of these elevations is a plan view labeled 'PLÀNOL'. The drawings are detailed line drawings showing architectural elements like columns, arches, and decorative details.</p>						

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AMCB_192	1929	AMCB	Expo 29: Caixa 45350			
<p>DESCRIPCIÓ</p> <p>Projecte de portes secundàries als palaus d'Alfons XIII i Victòria Eugènia (Obra complementària 30)</p> <p>Octubre 1928: Plec de condicions. Al palau de Victòria Eugènia s'han d'obrir 6 portes complementàries, situades al costat de les portes principals d'accés segons s'indica al plànol.</p> <p>Hi ha també model de les portes a executar</p>						
						

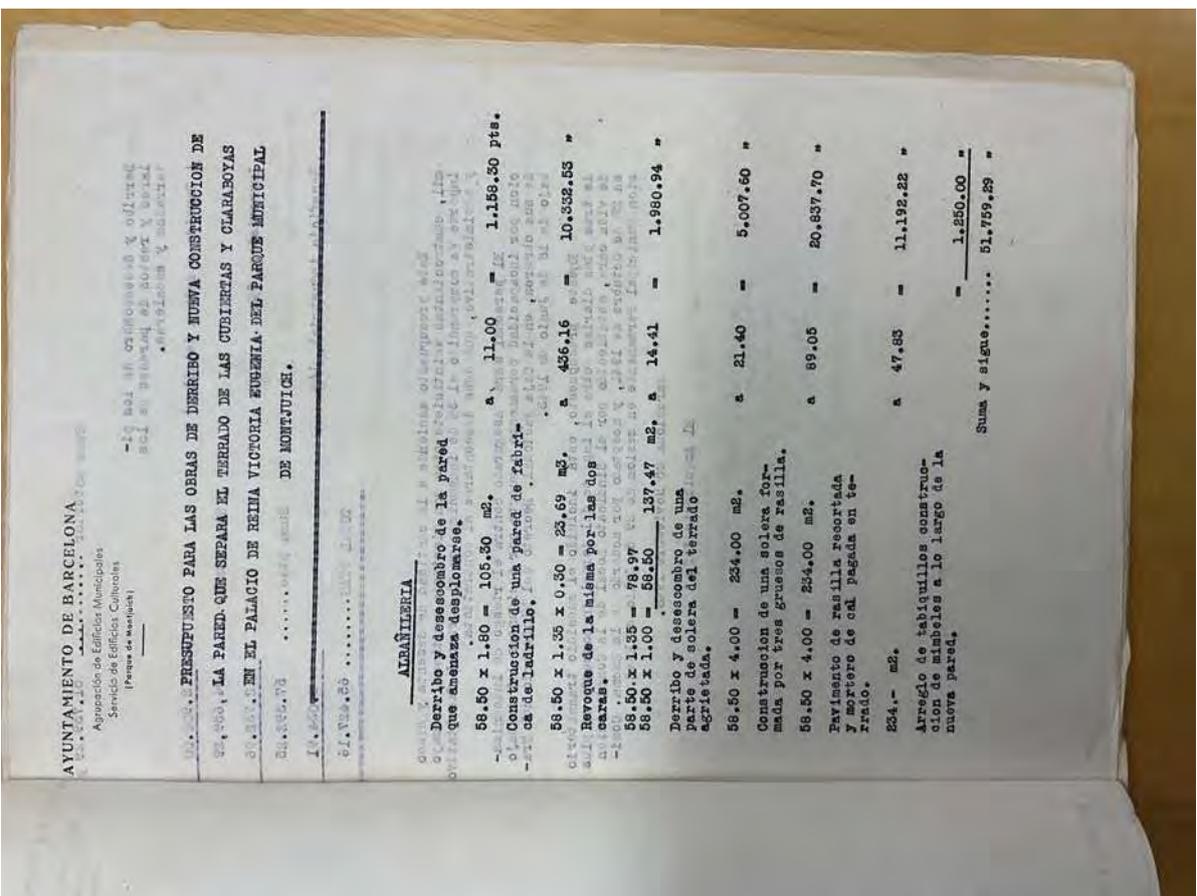
CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AMCB_1930's	1930's	AMCB	Expo 29. Caixa 45368			
DESCRIPCIÓ						
<p>Planta del Palau corresponent a algun Saló de l'automòbil (dècada 1930?).</p> <p>Al revers hi ha un petit text on es diu: "Es el de mayor cabida y el mejor decorado de todos los palacios de la Feria. Se destina a la presentación de las grandes industrias del Transporte y de la Construcción. Dotado de dos plantas de nivel distinto, la perspectiva que naturalmente ofrece cada una de ellas permite la elegante presentación tando de los lujosos coche(s) de turismo, como de los seleccionados de linea y grandes unidades de transporte..."</p>						
						

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AMCB_194	1947		AMCB	OP exp. 931		
7 (1)						
DESCRIPCIÓ						
<p>Obres fetes al Pavelló de Victòria Eugènia per tal d'acondicionar-lo per a la Fira de Mostres de 1947, un cop el van desaijjar el "Servicio Militar de Automovilismo". Es constata que no hi havia cap línia elèctrica i es fa un projecte per a instal·lar-la (amb plànol inclòs). També es projecten altres obres descrites com "reposició de claraboyas que faltan, arreglo de los pavimentos destruidos, canales y tubos de bajada completamente limpios, reposición de tejas y pintura de techo y paramentos interiores". S'adjudiquen a Ciosa Alegret l'abril de 1947 per un total de 292.581 pessetes.</p>						

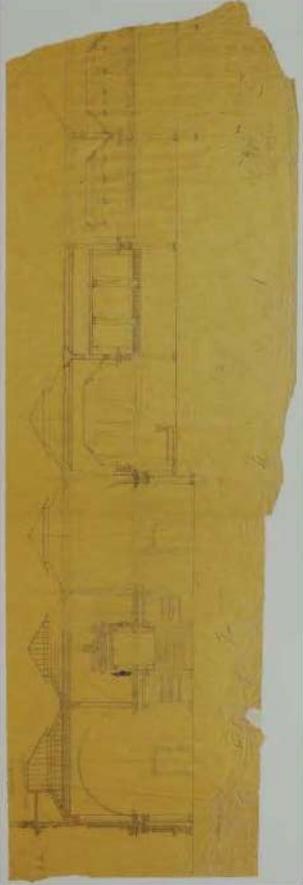
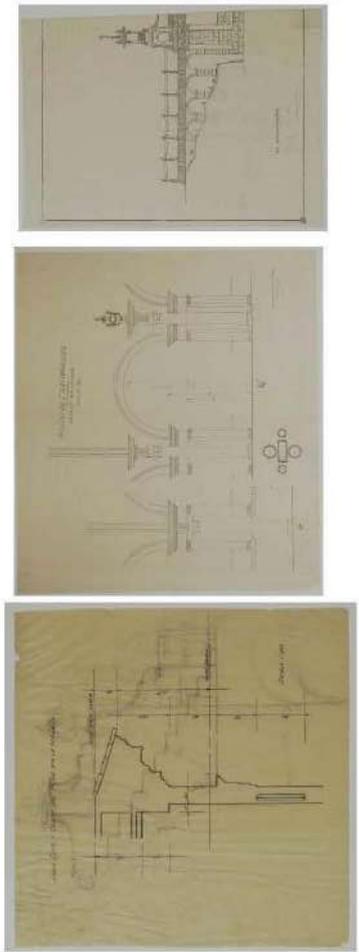
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AMCB_194 7 (2)	1947	AMCB	OP exp. 959		
DESCRIPCIÓ					
<p>Closa Alegret demana indemnització per les obres fetes al Palau de Victòria Eugènia ja que les va haver de començar amb retard i fer tornos extres per acomplir el termini, perquè els Serveis d'Automobilisme de l'Exèrcit no va abandonar el local fins a final de maig.</p>					

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AMCB_194 8 (1)		1948	AMCB	OP exp. 1227		
DESCRIPCIÓ						
<p>Obres de reparació de les claraboies del Pavelló de Victòria Eugènia que inclou un plànol de detall. Descripció de les obres:</p> <p>Las obras a realizar son las detalladas en el adjunto presupuesto y consisten en: desarmar la totalidad de las claraboyas, pintar al mino de plomo los travesaños y careneos de hierro, substituir las tiras de plancha de zinc por masilla, suministro y colocación de las baldosillas que deben substituir a las rotas, empleando en los trabajos mencionados, materiales de la mejor calidad y mano de obra experta.</p> <p>L'obra es va adjudicar a Hidro Electro Mecanica</p>						
<p>The image shows a technical drawing of the roof of the Victoria Eugenia Pavilion. It includes a plan view of the roof structure with a central gable and two side gables, labeled 'plancha' and 'pizarra'. Below the plan view are three detailed cross-sections of the roof structure, labeled 'Detalle claraboya', 'Detalle de zinc', and 'Detalle de masilla'. The drawing is titled 'Palacio de Victoria Eugenia' and includes the name 'E. J. S.' at the bottom right.</p>						

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AMCB_194 8_1949	1948-1949	AMCB:	OP Exp. 1194		
DESCRIPCIÓ					
<p>Obres de reparació del terrat del pavelló que inclouen la substitució de part de la solera.</p> <p>Obres realitzades per Closa Alegret (certificaió febrer de 1949)</p>					

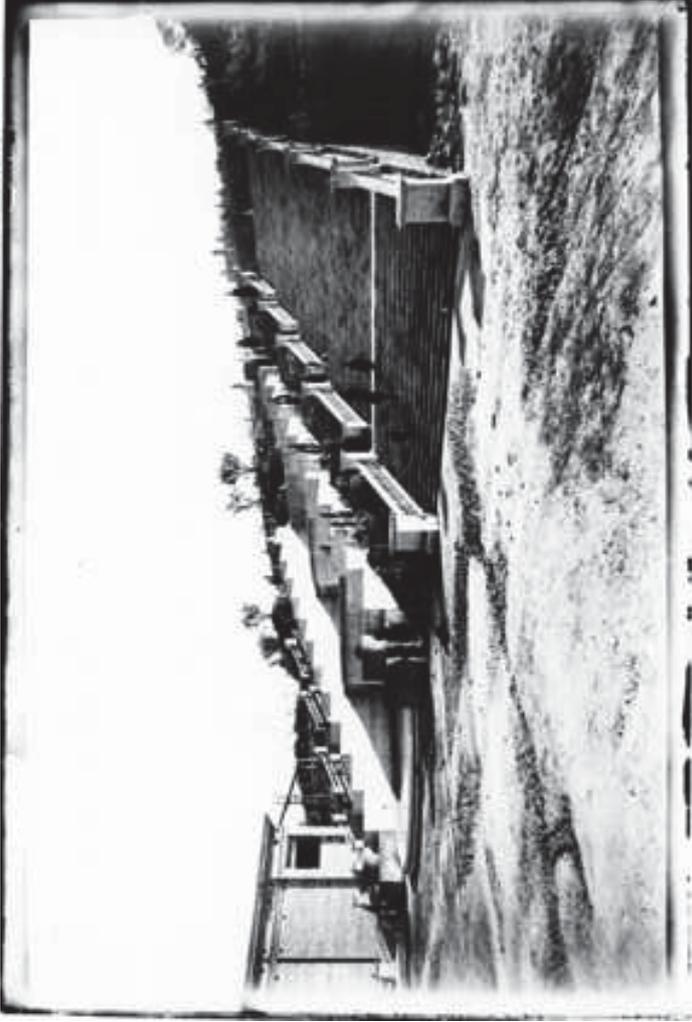
CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
AMCB_194 7 (4)	1952	AMCB	OP exp. 2174		
DESCRIPCIÓ					
Projecte d'obres al pavelló que inclou arranjament de paviments, col·locació de teules (2.500) en substitució de les trencades i "el arreglo de todas las claraboyas de la cubierta"					<p>summa anterior..... 39.905,75</p> <p>AYUNTAMIENTO DE BARCELONA Agrupación de Edificios Municipales Servicio de Edificios Culturales (Presupuesto de 1952)</p> <p>Acuerdo de las claraboyas, re- parando las baldosillas rotas, poniendo en su sitio las que se han caído y colocando el zinc en las costillas y cerchones.</p> <p><u>VALLEJO DE CONSTRUCCIONES</u> Limpiar de toda la cubierta y de todas las canchales de la mis- ma.</p> <p>Reparar de todas las claraboyas colocando masilla en las partes en que falta y baldosillas ro- tas.</p> <p>Arreglo del pavimento del inte- rior del Palacio. ms. 175,00 a 46,75 = 8.091,25</p> <p><u>PALAU DE VICTORIA EUGENIA</u> Limpiar de todas las cubier- tas.</p> <p>Arreglo de las canchales de la cubierta. = 1.800,00</p> <p>Arrengar y nueva colocación de las baldosillas arreglando las soleras (4.500 piezas) = 8.875,00</p> <p>Arreglo de pavimentos. ms. 505,00 a 46,75 = 14.351,25</p> <p>Arreglo de todas las clarabo- yas de la cubierta. = 13.500,00</p> <p><u>PALAU DE ANTONIO III</u> Arreglo de las claraboyas de la cubierta y techos del Pala- cio. (Parada alzado a detallar) = 5.500,00</p> <p>Suma y sigue..... 141.745,75</p> <p>Este presupuesto es CINCO MIL SETECIENTAS VEI en cuyo importe se compra personal facultativo y ad- ministrativo.</p>

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1919	1919-23	ANC	Fons 737	Puig i Cadafalch, Josep	
DESCRIPCIÓ					
<p>Fons Puig i Cadafalch</p> <p>Conjunts de plànols, croquis i dibuixos del Palau de l'Art Modern correspon als actuals palaus d'Alfons XIII (també dit en el seu moment Palau de l'Art Modern est) i de Victòria Eugènia (també dit en el seu moment Palau de l'Art Modern Oest i Palau de la Indústria). Dibuixos i plànols: llapis, aquarel·la i tinta; cianocòpies; còpies amoniac.</p> <p>També conegut, en un primer moment, com a Palau de les Belles Arts segons es dedueix de les llegendes escrites als plànols.</p> <p>A les carpetes estan separats físicament els plànols identificats com a Palau de les Belles Arts, com a Palau de l'Art Modern costat oest, com a Palau de l'Art Modern costat est i com a Palau de l'Art Modern ambdós costats</p> <p>Unitat documental: ANC1-737-N-230</p>					

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1920		1920	ANC	ANC1-737-N-1221	Desconegut	
DESCRIPCIÓ						
<p>Projecte del Palau Nacional proposat per Josep Puig i Cadafalch</p> <p>Cronologia: [191201923]</p> <p>Fons: JOSEP PUIG I CADAFALCH</p> <p>Vista de l'avinguda ajardinada que condueix al futur Palau Nacional, edifici dibuixat per l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch damunt la fotografia. També s'han afegit els dibuixos de la decoració escultòrica del passeig comprès entre el Palau Nacional i les Quatre Columnes. A banda i banda de l'avinguda, els palaus simètrics d'estil barroc d'Alfons XIII i Victòria Eugènia, obra de l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch. Josep Puig i Cadafalch fou l'arquitecte encarregat de realitzar el projecte d'urbanització de la muntanya de Montjuïc, juntament amb altres col·laboradors, amb motiu de la celebració de l'Exposició Internacional de 1929. El projecte es va realitzar entre els anys 1913-1923.</p> <p>Fotografia química 1 gelatina p. paper, bn, 44'5x60 cm</p>						
						

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1922 (2)		1923	ANC	ANC1-737-N-1258	Branguli	
DESCRIPCIÓ						
<p>Interior del palau de Victòria Eugènia, en construcció</p> <p>Cronologia: [1918-1923]</p> <p>Fons: JOSEP PUIG I CADAFALCH</p> <p>Interior del palau de Victòria Eugènia, a Montjuïc, en construcció. L'edifici, d'estil barroc i obra de l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch, es caracteritza per un sostre format per claraboies rectangulars i sostingut per columnes. Al recinte s'observen diverses bastides, piles de pedra i de sacs per a l'obra, els obrers treballant, i també algunes escultures i elements ornamentals. Josep Puig i Cadafalch fou l'arquitecte encarregat de realitzar el projecte d'urbanització de la muntanya de Montjuïc, juntament amb altres col·laboradors, amb motiu de la celebració de l'Exposició Internacional de 1929. El projecte es va realitzar entre els anys 1913-1923.</p> <p>4 Fotografies químiques</p> <p>Al peu de la fotografia hi ha un segell estampat de "Construcciones y pavimentos S.A Madrid- Barcelona".</p>						

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1922-23		1923	ANC	ANC1-737-N-1255	Desconegut	
DESCRIPCIÓ						
<p>Interior del palau de Victòria Eugènia, en construcció</p> <p>Cronologia: [1918-1923]</p> <p>Fons: JOSEP PUIG I CADAFALCH</p> <p>Interior del palau de Victòria Eugènia, a Montjuïc. L'edifici, d'estil barroc i obra de l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch, es caracteritza per un sostre format per claraboies rectangulars i sostingut per columnes. Els obrers treballen en la seva construcció. Josep Puig i Cadafalch fou l'arquitecte encarregat de realitzar el projecte d'urbanització de la muntanya de Montjuïc, juntament amb altres col·laboradors, amb motiu de la celebració de l'Exposició Internacional de 1929. El projecte es va realitzar entre els anys 1913-1923.</p> <p>Signatura topogràfica 5 - A - 3 - 2 - C3N - 7 - 223, 224, 226, 227, 229, 231</p>						
						

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1922 (4)	1922	ANC	ANC1-42-N-1117	Branguli	
DESCRIPCIÓ					
<p>Escalles d'urbanització de la muntanya de Montjuïc per a celebrar l'Exposició d'Indústries Elèctriques de Barcelona, que esdevindria l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929. Parc de Montjuïc, Barcelona</p>					
					

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1923 (2)		1923	ANC	ANC1-737-N-1256	Desconegut	
DESCRIPCIÓ						
<p>Interior del palau de Victòria Eugènia, recent construït</p> <p>Cronologia: [1918-1923]</p> <p>Fons: JOSEP PUIG I CADAFALCH</p> <p>Interior del palau de Victòria Eugènia, a Montjuïc, recent construït. L'edifici, d'estil barroc i obra de l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch, es caracteritza per un sostre format per claraboies rectangulars i sostingut per columnes. Un grup d'homes no identificats realitza una visita a l'interior de l'edifici. Josep Puig i Cadafalch fou l'arquitecte encarregat de realitzar el projecte d'urbanització de la muntanya de Montjuïc, juntament amb altres col·laboradors, amb motiu de la celebració de l'Exposició Internacional de 1929. El projecte es va realitzar entre els anys 1913-1923.</p>						
						

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1923 (3)	1923	ANC	ANC1-42-N-11213	Branguli	
DESCRIPCIÓ					
<p>Cronologia : 01/01/1920 - 31/12/1923</p> <p>Francesc Cambó, promotor de l'Exposició d'Indústries Elèctriques de Barcelona, que esdevindria Exposició Internacional de Barcelona de 1929, en una visita d'obres al Palau Alfons XIII. Montjuïc, Barcelona.</p>					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1923 (4)	1922	ANC	ANC1-585-N-125	Sagarra i Plana, Josep M	
DESCRIPCIÓ					
06/06/1922 ?					
Alfons XIII, rei d'Espanya, surt de visitar l'Exposició de l'Automòbil. Montjuïc, Barcelona.					
1 negatiu de gelatina-plata n, vidre, bn, 10x15					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1923	1923	ANC	ANC1-737-N-1256	Desconegut	
DESCRIPCIÓ					
<p>Interior del palau de Victòria Eugènia, recent construït</p> <p>Cronologia: [1918-1923]</p> <p>Fons: JOSEP PUIG I CADAFALCH</p> <p>Interior del palau de Victòria Eugènia, a Montjuïc, recent construït. L'edifici, d'estil barroc i obra de l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch, es caracteritza per un sostre format per claraboies rectangulars i sostingut per columnes. Un grup d'homes no identificats realitza una visita a l'interior de l'edifici. Josep Puig i Cadafalch fou l'arquitecte encarregat de realitzar el projecte d'urbanització de la muntanya de Montjuïc, juntament amb altres col·laboradors, amb motiu de la celebració de l'Exposició Internacional de 1929. El projecte es va realitzar entre els anys 1913-1923.</p>					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1924 (2)	1924	ANC	ANC1-42-N-12213	Branguli	
DESCRIPCIÓ					
31/05/1924 - 13/06/1924					
<p>Visitants caminant pel recinte exterior de la V Fira Oficial de Mostres de Barcelona, instal·lada al Palau de la Indústria i Palau d'Art Modern a Montjuïc, Barcelona.</p> <p>1 exemplar n, vidre, bn, 10x15 1 exemplar p, paper, bn, 9x12</p>					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1924 (3)	1924	ANC	ANC1-42-N-12404	Branguli	
DESCRIPCIÓ					
31/05/1924					
Retrat d'Emilio Barrera, capità general de Catalunya, entre d'altres autoritats, a la inauguració de la V Fira Oficial de Mostres de Barcelona. Palau d'Art Modern a Montjuïc, Barcelona.					
1 exemplar n, vidre, bn, 9x12					
1 exemplar p, paper, bn, 9x12					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1924 (4)	1924	ANC	ANC1-42-N-12206	Branguli	
DESCRIPCIÓ					
<p>31/05/1924 - 13/06/1924</p> <p>Estands a la V Fira Oficial de Mostres de Barcelona, instal·lada al Palau de la Indústria i Palau d'Art Modern a Montjuïc</p> <p>1 exemplar n, vidre, bn, 10x15 1 exemplar p, paper, bn, 9x12</p>					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1924 (5)	1924	ANC	ANC1-42-N-12208	Branguli	
DESCRIPCIÓ					
<p>31/05/1924 - 13/06/1924</p> <p>Estands a la V Fira Oficial de Mostres de Barcelona, instal·lada al Palau de la Indústria i Palau d'Art Modern a Montjuïc, Barcelona.</p> <p>1 exemplar n, vidre, bn, 10x15 1 exemplar p, paper, bn, 9x12</p>					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1924 (6)	1924	ANC	ANC1-42-N-12205	Branguli	
DESCRIPCIÓ					
<p>31/05/1924 - 13/06/1924</p> <p>Estands a la V Fira Oficial de Mostres de Barcelona, instal·lada al Palau de la Indústria i Palau d'Art Modern a Montjuïc, Barcelona.</p> <p>1 exemplar n, vidre, bn, 10x15 1 exemplar p, paper, bn, 9x12</p>					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1924 (7)	1924	ANC	ANC1-42-N-12209	Branguli	
DESCRIPCIÓ					
<p>31/05/1924 - 13/06/1924</p> <p>Estands a la V Fira Oficial de Mostres de Barcelona, instal·lada al Palau de la Indústria i Palau d'Art Modern a Montjuïc, Barcelona.</p> <p>1 exemplar n, vidre, bn, 10x15 1 exemplar p, paper, bn, 9x12</p>					
					

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1924		1924	ANC	ANC1-737-N-1259	Aixiu Mas	
DESCRIPCIÓ						
<p>Interior del palau de Victòria Eugènia recent construït</p> <p>Fons: JOSEP PUIG I CADAFALCH</p> <p>Interior del palau de Victòria Eugènia, a Montjuïc, recent construït. L'edifici, d'estil barroc i obra de l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch, es caracteritza per un sostre format per clarabòies rectangulars i sostingut per columnes. L'interior està decorat amb escultures i elements ornamentals, i hi ha els cartells dels estands dels països presents a l'Exposició internacional de Barcelona que no tindrien un pavelló propi. Josep Puig i Cadafalch fou l'arquitecte encarregat de realitzar el projecte d'urbanització de la muntanya de Montjuïc, juntament amb altres col·laboradors, amb motiu de la celebració de l'Exposició Internacional de 1929. El projecte es va realitzar entre els anys 1913-1923.</p> <p>1 exemplar p, paper, bn, 22'5x16'5 cm</p>						
			 			

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1925 (2)	1925	ANC	ANC1-585-N-286	Sagarra i Plana, Josep M	
DESCRIPCIÓ					
29/05/1925					
<p>Alfons XIII, rei d'Espanya, surt de visitar l'Exposició de l'Automòbil. Montjuïc, Barcelona.</p> <p>1 negatiu de gelatina-plata n, vidre, bn, 9x12</p>					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1925	1925	ANC	ANC1-42-N-1807	Branguli	
DESCRIPCIÓ					
<p>Data: 29 de maig de 1925</p> <p>Visita dels reis d'Espanya a la IV Exposició Internacional de l'Automòbil de Barcelona. Visa des de la Plaça de l'Art Popular (actual Plaça de les Cascades).</p> <p>Font: PFC Daniel Rivas 2014</p>					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1926	1926	ANC	ANC1-585-N-17064	JOSEP MARIA SAGARRA i PLANA	
DESCRIPCIÓ					
<p>27 de juny de 1926</p> <p>Volada de coloms belgues en el Concurs Nacional de Coloms, organitzat per l'Associació Columbòfila Federativa de Brussel·les Cureghem-Centre a l'esplanada de la Fira de Barcelona a Montjuïc, Barcelona.</p> <p>1 exemplar n, vidre, bn, 10x15 cm</p>					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1929 (2)	1929	ANC	ANC1-5-N-148	Casas i Galobardes, Gabriel	
DESCRIPCIÓ					
<p>Gegants i capgrossos sobre un escenari, davant del Palau de Victoria Eugenia, a Montjuïc, Barcelona.</p> <p>Fons: GABRIEL CASAS i GALOBARDES</p> <p>1 exemplar n, vidre; bn, 9x12</p>					
					

CODI		ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1929 (3)		1929	ANC	ANC1-5-N-148	Gaspar - Sagarra y Torrents (Barna)	
DESCRIPCIÓ						
<p>Inauguració de la secció de Noruega de l'Exposició Internacional de Barcelona</p> <p>Fons: JOSEP MARIA SAGARRA i PLANA</p> <p>Un grup de persones a l'entrada del Palau de la Reina Victòria Eugènia amb motiu de la inauguració de la secció de Noruega de l'Exposició Internacional de Barcelona. Montjuïc, Barcelona.</p> <p>1 negatiu de gelatina-plata n, vidre, bn, 9x12</p> <p>INSCRIPCIONS: "451"</p>						
						

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1929	1929	ANC	ANC1-64-N-1754	Ramon Claret / Joan Bert	
<p>DESCRIPCIÓ</p> <p>Visitants al Palau Reina Victòria Eugènia a Montjuïc</p> <p>Fons: BERT I CLARET (FOTOPERIODISTES)</p> <p>Visitants a l'interior del Palau Reina Victòria Eugènia, Plaça dels Reis, Barcelona.</p> <p>1 negatiu de gelatina-plata negatiu, vidre, bn, 6x9</p>					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1945 (2)	1945	ANC	ANC1-42-N-12480	Branguli	
DESCRIPCIÓ					
<p>Pinacles del Palau d'Alfons XII o Victòria Eugènia a Montjuïc</p> <p>Fons: BRANGULÍ (FOTÒGRAFS)</p> <p>Cronologia: 01/01/1945 - 31/12/1960</p> <p>Pinacles del Palau d'Alfons XII o Victòria Eugènia a Montjuïc, dins del recinte on es celebra la Fira Oficial e Internacional de Mostres de Barcelona.,</p> <p>1 exemplar n, plàstic, bn, 9x12</p>					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
ANC_1945	1945	ANC	ANANC1-42-N-12480	Branguli	
DESCRIPCIÓ					
<p>Pinacles del Palau d'Alfons XII o Victòria Eugènia a Montjuïc</p> <p>Fons: BRANGULÍ (FOTÒGRAFS)</p> <p>Cronologia: 01/01/1945 - 31/12/1960</p> <p>Pinacles del Palau d'Alfons XII o Victòria Eugènia a Montjuïc, dins del recinte on es celebra la Fira Oficial e Internacional de Mostres de Barcelona.,</p> <p>1 exemplar n, plàstic, bn, 9x12</p>					
					

CODI	ANY	ARXIU	REFERÈNCIA	AUTOR	CONTINGUT
BC_1925	1925	BC	Fons Salvany SaP_846_09	Salvany i Blanch, Josep	
DESCRIPCIÓ					
<p>Fira d' automòbils a Montjuïc. Observem l' estand (en primer terme) de la marca nordamericana Lincoln (actual divisió de vehicles de luxe de Ford).</p> <p>Placa de vidre estereoscòpica, 6x13 cm. Fons Salvany SaP_846_09</p>					
					

MUSEU
NACIONAL
D'ART DE
CATALUNYA